

פרשת אמור	
<p>ויאמר ה' אל משה אמור אל הכהנים בני אהרן ואמרת אליהם לנפש לא יטמא בעמיו א"ר יוסי מ"ט¹ דא לקבל דא² דכתיב לעילא³ ואיש או אשה כי יהיה בהם אוב או ידעוני מות יומתו וסמיך ליה אמור אל הכהנים</p>	<p>ויאמר ה' אל משה אמר אל הכהנים בני אהרן ואמרת אלהם לנפש לא יטמא בעמיו, אמר רבי יוסי למה זה כנגד זה, שכתוב למעלה ואיש או אשה כי יהיה בהם אוב או ידעוני מות יומתו, וסמוך לו אמור אל הכהנים.</p>
<p>אלא (משמע) כיון דאזהר להו לישראל לקדשא להו בכלא אזהר להו לכהני⁴ לקדשא לון וכן ללויים לכהני מניין דכתיב אמור אל הכהנים ללואי מנין דכתיב ואל הלויים תדבר ואמרת⁵ אליהם בגין דישתכחון⁶ בלהו זכאין קדישין⁷ דכין</p>	<p>אלא (משמע) כיון שהזהיר את ישראל לקדש אותם, בכל הזהיר את הכהנים לקדש אותם וכן את ללויים. לכהנים מנין, שכתוב אמור אל הכהנים. ומנין ללויים, שכתוב ואל הלויים תדבר, ואמרת אלהם, כדי שימצאו כולם צדיקים קדושים טהורים.</p>
<p>אמור אל הכהנים בני אהרן⁸ מ"ט הכא בני אהרן⁹ וכי לא ידענא דבני אהרן נינהו אלא בני אהרן ולא בני לוי דאהרן דהוא שירותא דכל כהני דעלמא דביה אתרעי קב"ה מכלא בנין למעבר שלמא בעלמא¹⁰</p>	<p>אמור אל הכהנים בני אהרן, למה כאן בני אהרן, וכי לא ידענו שהם בני אהרן. אלא בני אהרן ולא בני לוי, שאהרן הוא ראשיתם של כל הכהנים של העולם, שבו רוצה הקדוש ברוך הוא מהכל, כדי לעשות שלום בעולם.</p>
<p>ובגין דאהרן ארחוי סליקו ליה להאי דכל יומיו דאהרן הוה משתדל לאסגאה שלמא בעלמא¹¹ ובגין דארחוי כך סליק ליה קב"ה להאי למיעל שלמא בפמליא דלעילא¹² ובגין כך אמור אל הכהנים בני אהרן</p>	<p>ומשום שאהרן דרכיו העלו אותו לזה, שכל ימיו של אהרן היה עוסק להרבות שלום בעולם, ומשום שדרכיו כך הקדוש ברוך הוא העלה אותו לזה, להכניס שלום בפמליא של מעלה, ולכן אמור אל הכהנים בני אהרן.</p>
<p>אמור אל הכהנים ואמרת אליהם רבי יהודה</p>	<p>אמור אל הכהנים ואמרת אלהם, רבי יהודה פתח מה רב טובך אשר צפנת</p>

¹ קשיא ליה תרתי, חדא מאי טעמא כפל אמור ואמרת, שנית, טעם האזהרה על הטומאה (אור יקר).
² כמו שענין אוב הוא מצד המתים והוזהרו ישראל שלא ליטמא להם, כך הוזהרו הכהנים בטומאת מתים סתם, דלגבי דידהו מיתה לבד כענין אוב לישראל (אור יקר). למה הוזהרו עכשיו הכהנים על טומאת מת מה שלא נצטוו עד עכשיו. ומתרץ אחר שכבר הוזהר ישראל מטומאתם, חזר עוד להוסיף קדושה לכהנים שלא יטמאו עצמם במת הפוגם הנפש, דומיא דאוב שפוגם הנפש (מ"מ).
³ כמ"ש בראש הפרשה קדושים תהיו (אור יקר).
⁴ וא"כ לפי זה אמור אל הכהנים, ירצה אמור להם קדושים תהיו כי קדוש אני, וזה לכם בכלל ישראל, ובפרט ואמרת אליהם לנפש וכו' (אור יקר).
⁵ וקשה מאי "תדבר ואמרת" אלא ודאי כדפי', תדבר קדושים תהיו בכלל כל ישראל, ואח"כ ואמרת אליהם בפרטות כדמסיק קרא התם בפרשת קרח (אור יקר).
⁶ פי' כהנים לויים וישראל (אור יקר).
⁷ כל א' כפי עניינו, ישראל כפי עניינם, כהנים תוספת על ישראל (אור יקר).
⁸ דהוה קשה להו לכהניא, וכי מה שאני לן משאר ישראל, שהרבה לנו מצות וקדושה (אור יקר).
⁹ ירצה בני אהרן ולא בני לוי, פי' שאפילו שהובחר שבט לוי משאר שבטי ישורן לעמוד לפני ה' לשרתו, כנודע שאפילו במצרים היו בני לוי עוסקים בעבודת התורה ולא בעבודת מצרים, עכ"ז מביניהם הובחר אהרן ולפיכך הם מתייחסים אחר אהרן, שהוא ראש לכלם, ולהם יחס בפני עצמו כדפי' (אור יקר).
¹⁰ פי' שהוא במדרגת היסוד, ונתן טעם למה נעשה אהרן ראש לעצמו וזכה למדת שלום מצד החסד (אור יקר). ר"ל אע"פ שהוא משבט לוי, עכ"ז עלה למדרגה עליונה יותר מהלוי ומגבורה לחסד (רח"ו).
¹¹ וחסד בפום אמה שריא ושלום יסוד כנודע ולכן זכה לכהונה (רח"ו).
¹² בסוד שהוא שושבינא דמלכא מייחד משפט וצדק על ידי מדת השלום, ועי"כ כל עלמין מתברכאן ומקבלין דין מן דין ומתייחדין מלאכין דקב"ה הנק' מלאכי שלום עם מלאכין דשכינתא, והיינו שלום לכל פמליא דלעילא (אור יקר).

<p>פתח מה רב טובך אשר צפנת ליראיך וגו' מה רב טובך¹³ כמה עלאה¹⁴ ויקרא¹⁵ ההוא נהורא עלאה דאקרי טוב דכתיב וירא אלהים את האור כי טוב ודא הוא אור הגנוז¹⁶ דביה עביד קב"ה טב בעלמא¹⁷ ולא מנע ליה בכל יומא¹⁸ בנין דביה מתקיים עלמא¹⁹ וקאים עליה²⁰</p>	<p>ליראיך וגו', מה רב טובך, כמה עליון ונכבד אותו האור העליון שנקרא טוב, שכתוב וירא אלהים את האור כי טוב, וזהו האור הגנוז, שבו עושה הקדוש ברוך הוא טוב בעולם, ולא מונע אותו בכל יום, מכיון שבו מתקיים העולם, ועומד עליו.</p>
<p>אשר צפנת²¹ ליראיך דתנן נהורא עלאה עבד קב"ה כד ברא עלמא²² וגניז ליה לצדיקא²³ לזמנא²⁴ דאתי²⁵ הה"ד אשר צפנת ליראיך</p>	<p>אשר צפנת ליראיך, ששנינו אור עליון עשה הקדוש ברוך הוא כשברא את העולם וגנז אותו לצדיקים לעתיד לבא, זהו שכתוב אשר צפנת ליראיך.</p>
<p>פעלת לחוסים בך פעלת בזמן שנברא עלמא²⁶ ההוא נהורא הוה קאים²⁷ ונהיר מרישא דעלמא²⁸ לסייפי דעלמא²⁹ כד אסתכל קב"ה לאינון חייבין דומינין לקיימא בעלמא גניז³⁰ ליה לההוא נהורא דכתיב וימנע</p>	<p>פעלת לחוסים בך, פעלת בזמן שנברא העולם, אותו האור היה עומד ומאיר מראש העולם לסופי העולם, כשהסתכל הקדוש ברוך הוא באותם הרשעים שעתידים לעמוד בעולם, גנז את אותו האור, שכתוב וימנע מרשעים אורם,</p>

¹³ נלע"ד שענין הקדמה זו הוא להורות שמתחילה שהיה אור ה' בעולם לא היה שום דבר רע ולא מיתה, ואחרי אשר נגנז אז התעדת האדם למות וכדמסיק. אכן כוונתו הוא על יסוד אבא שהוא עיקר חיותו של זעיר ותוכיות טובו (רמ"ז).

¹⁴ כמה עלאה, דייקא, כי הוא הראשון שבדעת העליון (רמ"ז).

¹⁵ בכל דעת יש שרש היסוד הנקרא יקר בסוד הטפה (רח"ו ח"ב קצז ע"ב). והכוונה על יסוד אבא שמברח בכל החמישים שערים (רמ"ז).

¹⁶ הוא יסוד אבא המתפשט בכל קומת זעיר עד תוך יסוד שלו, ואז יסוד זה דזעיר מעולה מאד כי בתוכו סתום תוכיות האצילות (רמ"ז).

¹⁷ "ההוא טוב" יסוד, דאיקרי "טוב ה'", פי' יסוד הנמשך מת"ת, "דביה עביד קב"ה" שהוא ת"ת, "טב בעלמא" ביסוד שעל ידו נשפע השפע למלכות (אור יקר). שכן אנו אומרים ובטובו מחדש בכל יום תמיד מעשה בראשית, שעליו נאמר (תהלים קד כד) כלם בחכמה עשית (רמ"ז).

¹⁸ פי' סוד היחוד והזווג הנמצאים בכל יום (אור יקר).

¹⁹ אע"ג דגנוז, יוצא חומש החסד בכל יום. והוא ע"י חוט השדרה. והוא אור בסוד א'מ'ר' (יהל אור). עולם עומד על עמוד א' וצדיק שמו שנ' וצדיק יסוד עולם, ועולם זה היא המלכות שאינה מתקיימת היא וכל התחתונים אלא מתוך העמוד הזה שמשפיעה מן העליונים (אור יקר).

²⁰ עי' הערה בסוף הספר.

²¹ היסוד היה אורו משמש בעולם הזה השפל מצד גודל אורו הנשפע לו מהבינה וז"ש נהורא עילאה עבד קב"ה בינה (אור יקר).

²² שמשו ל"ב נתיבות בבריאת עולם זה על ידי שמושא שהיה משמש היסוד במלכות וכו', ואח"כ לסבה שפרשו רז"ל גנזו לצדיקים העומדים במדת היסוד (אור יקר).

²³ צדיקים אלו הם צדיק וצדק, וה"ס הזווג הנעשה בשבת, שאז מקבלת רחל בהזדווגה עם ישראל מג' יסודות, דהיינו יסודות דאור"א שבתוך יסוד זעיר. ועל כן לא אמר לעלמא דאתי כמו שאמר בסמוך אלא לזמנא דאתי, שהוא זמן השבתות שמשמש ובא תמיד (רמ"ז). ה' חסדים דאימא נגנזים ביסוד דידיה ודידה וזה לצדיקיא (מ"מ).

²⁴ לעלמא (אור יקר).

²⁵ בינה, שם נגנז האור ומשם נהנים הנשמות ביסוד ממנו (אור יקר).

²⁶ מתחילה בזמן הבריאה היה מאיר [אור הגנוז] כולו בשלימות בכל הזעיר ולא היה שום חלק צפון, וז"ש פעלת בפועל גמור את כולו, אבל הוא נגד בני אדם, שאינם כדאים ליהנות ממנו ולכן נגנז אותו החלק המובחר (רמ"ז).

²⁷ היינו שהיסוד היה קם בסוד והקימותי את בריתי עניין נגדי אל הקישוי (אור יקר).

²⁸ היינו אור היסוד בסוד הו' (אור יקר).

²⁹ פי' מבינה עד המלכות (מ"מ).

³⁰ ירצה, אותו האור הנוסף ביסוד הגורם התפשטותו אל התחתונים גנזו בבינה (אור יקר).

<p>מרשעים אורם וזמין לאנהרא לצדיקיא לעלמא דאתי³¹ ודא הוא צפנת ליראיך וכתוב וזרחא לכם יראי שמי שמש צדקה³² ומרפא בכנפיה³³</p>	<p>ועתיד להאיר לצדיקים לעולם הבא. וזהו צפנת ליראיך, וכתוב וזרחא לכם יראי שמי שמש צדקה ומרפא בכנפיה.</p>
<p>ת"ח בשעתא³⁴ דבר נש קאים למיהך לההוא עלמא והוא בבי מרעיה אתיין עליה ג' שלוחין³⁵ וחמי תמן מה דלא יכיל בר נש למחמי כד איהו בהאי עלמא וההוא יומא יומא דדינא עלאה הוא דמלכא בעי פקדונא דיליה</p>	<p>בא וראה בשעה שכן אדם עומד ללכת לאותו העולם והוא בבית חוליו, באים עליו שלשה שלוחים, ורואה שם מה שלא יכול לראות אדם כשהוא בעולם הזה, ואותו היום הוא יום הדין העליון שמבקש המלך את פקדונו.</p>
<p>זכאה ההוא בר נש דפקדוניה אתיב³⁶ למלכא כמה דאתיהיב ליה³⁷ בגויה אי ההוא פקדונא אתטנף בטנופי גופא מה יימא למארי פקדונא זקף עינוי וחמי למלאך המות³⁸ קאים קמיה וסייפיה³⁹ שליפא בידיה קסטר בקטרין בקוטמא⁴⁰ דההוא בר נש ולית לה לנפשא קשיו בכלא כפרישו דילה מן גופא ובר נש לא מית⁴¹ עד דחמי לשכינתא ומגו סגיאות תיאובתא דשכינתא נפשא נפקת</p>	<p>אשרי האיש שמשביב למלך את פקדונו כמו שניתן לו בתוכו, אם אותו הפקדון התטנף בטנופי הגוף מה יאמר לבעל הפקדון, מרים עינוי ורואה את מלאך המות עומד לפניו וחרבו שלופה בידו, מפרק בקשר של ??? של אותו האיש, ואין לנפש קושי בכל כפרדתה מן הגוף. ואדם לא מת עד שרואה את השכינה, ומתוך גודל התשוקה לשכינה הנפש יוצאת</p>
<p>פח/ב לקבלא לשכינתא</p>	<p>לקבל את השכינה.</p>
<p>בתר דנפק' מאן איהי נפשא דאתדבק בה (ס"א ותתקבל) ויקבל בגופא (ס"א בגווה) והא אוקמוה להני מילי בתר דנפקא נפשא מן גופא ואשתאר גופא בלא רוחא אסור למשבק ליה בלא קבורתא דכתיב לא תלין נבלתו על העץ כי קבור תקברנו ביום ההוא בגין דמיתא דישתהי כ"ד שעות דאינון יומם ולילה בלא קבורתא יהיב חלישותא בשייפוי דרתיכא⁴² ומעכב עבידתא דקב"ה מלמעבד</p>	<p>אחר שיצאה מי הנפש שנדבקת בה (ותתקבל) ויקבל בגוף (לתוכה), והרי בארנו את הדברים האלה, אחר שיצאה הנפש מן הגוף ונשאר הגוף בלי רוח, אסור להשאירו בלי קבורה, שכתוב לא תלין נבלתו על העץ כי קבור תקברנו ביום ההוא, משום שמת שישתהי כ"ד שעות שהם יומם ולילה בלי קבורה נותן חולשה באיברי המרכבה ומעכב את מעשה הקדוש ברוך הוא מלהעשות.</p>
<p>דאפשר דקב"ה גזר עליה בגין למיתי בגלגולא אחרא מיד בההוא יומא דאתפטר</p>	<p>שאפשר שהקדוש ברוך הוא גוזר עליו כדי לבא בגלגול אחרא מיד באותו יום</p>

³¹ דייקא לעלמא דאתי, שהוא עולם הבא, שאז יאיר כולו בשלימות גדול, והוא נקרא ממש שמש צדקה (רמ"ז).

³² היינו זרחא מהבינה שמש משך וא"ו צדקה במלכות דהיינו מן הקצה אל הקצה (אור יקר).

³³ לצדיקים שהם מסתופפין בכנפי השכינה (אור יקר).

³⁴ וראיה אל האור הגנוז שהרי הוא משיג בעת פטירתו מה שלא השיג כל ימי חייו (אור יקר).

³⁵ הם ג' דיינים, הא' לזכויות, והשני לעוונות, והג' אמצעי בין שניהם (אור יקר).

³⁶ שלול ממעשים רעים (רח"ו).

³⁷ בערך נקיות העון, אמנם בערך המצוה ודאי צריך לקשטה (אור יקר).

³⁸ היינו סוד הקלי' (אור יקר).

³⁹ היינו כחו עמו, שעל ידו עושה נפלאותיו, וכל כח אלו ואלו אינם אלא על ידי מעשה האדם, אם עונשו מרובה יש לו קושי והחרב מצער אותו, ואם הוא צדיק מת בנשיקה (אור יקר).

⁴⁰ בקשר היסודות (רח"ו).

⁴¹ הם ב' הפכיות, הקלי' שולט בגוף והשכינה הקדושה לנגדו מיד מניח הגוף לידבק בשכינה (אור יקר).

⁴² אחר שהאדם עשוי בצלם אלהים, והוא מת, מורה פגם בצורה עליונה, ועוד טעם שני, שמעכב גאולתו בגלגולו (אור יקר). פ' שגוף האדם איבריו רומזים למרכבה העליונה וכשמעלים המת נכנסים בו הקלי' וכו', א"נ בשיפוי דרתיכא כי האדם עצמו הוא מרכבה לזו"ן ומעכב עבידתא וכו' וזה טעם ב' (מ"מ).

<p>לאוטבא ליה וכל זמנא דלא אתקבר גופא נשמתא לאו עאלת קמי קב"ה ולא יכלא למהוי בגופא אחרא בגלגולא תניינא דלא יהבין לנשמתא גופא אחרא עד דיתקבר קדמאה ודא דמי לב"נ דמיתת אתתיה לא אתחזי ליה למיסב אתתא אחרא עד דקביר לקדמיתא ובגין דא אמרה אורייתא לא תלין נבלתו על העץ</p>	<p>שנפטר להיטיב לו, וכל זמן שלא נקבר הגוף הנשמה לא נכנסת לפני הקדוש ברוך הוא, ולא יכולה להיות בגוף אחר בגלגול שני, שלא נותנים לנשמה גוף אחר עד שיקבר הראשון, וזה דומה לאדם שמתה אשתו, לא ראוי לו לשא אשה אחרת עד שקובר את הראשונה, ולכן אמרה תורה לא תלין נבלתו על העץ.</p>
<p>דבר אחר כד אתפרשא נשמתא מן גופא ובעיא למיזל לההוא עלמא לא תיעול לההוא עלמא עד דיהבין לה גופא אחרא מנהורא ולבתר יכלא למיעל ומאליהו תנדע דהוו ליה תרין גופין חד דביה אתחזי לתתא לבני נשא וחד דביה אתחזי לעילא בין מלאכין עלאין קדישין</p>	<p>דבר אחר כשנפרדת הנשמה מן הגוף ורוצה ללכת לאותו העולם, לא תכנס לאותו העולם עד שנותנים לה גוף אחר מאור, ואחר כך יכולה להיכנס, ומאליהו תדע שהיו לו שני גופים, אחד שבו נראה למטה לבני אדם ואחד שבו נראה למעלה בין מלאכים עליונים קדושים.</p>
<p>וכל כמה דגופא לא אתקבר צערא הוא לנשמתא ורוח מסאבא אודמן לשריית עלוי ולסאבא לההוא גופא⁴³ ובגין דההוא רוח מסאבא⁴⁴ אודמן לא מבעי ליה לאינש למיבת ההוא גופא ליליא חד בגין דרוח מסאבא⁴⁵ אשתכח בליליא ואשתמח בכל ארעא לאשכחא גופא בלא נפשא לסאבא ליה ואסתאב יתיר⁴⁶ וע"ד אוהר לכהני ואמר לנפש לא יטמא בעמיו בגין דאינון קדישין ולא ישרי עליהו רוח מסאבא ולא יסתאבון</p>	<p>וכל עוד שהגוף לא נקבר זהו צער לנשמה, ורוח טומאה מזדמנת לשרות עליו ולטמא את אותו הגוף, ומשום שאותה רוח הטומאה מזדמנת, אדם לא צריך להלין את אותו הגוף לילה אחד, כי רוח טומאה נמצאת בלילה ומשתטחת בכל הארץ למצא גוף בלי נפש לטמא אותה ונטמא יותר, ועל כן הזהיר את הכהנים ואמר, לנפש לא יטמא בעמיו, משום שהם קדושים לא תשרה עליהם רוח טומאה ולא יטמאו.</p>
<p>אמור אל הכהנים ר' יצחק אמר⁴⁷ אמור אל הכהנים בלחישו⁴⁸ כמה דכל עובדיהון דכהני בלחישו כך אמירה דלהון בלחישו אמור ואמרת זמנא חד⁴⁹ ותרין זמנין לאזהרא⁵⁰ להו על קדושייהו⁵¹ בגין דלא יסתאבון⁵² דמאן</p>	<p>אמור אל הכהנים, רבי יצחק אמר אמור אל הכהנים בלחש, כמו שכל מעשי הכהנים בלחש, כך אמירתם בלחש. אמור ואמרת, פעם אחת ופעמיים, להזהיר אותם על קדושתם, כדי שלא יטמאו,</p>

⁴³ הענין כי כשנקבר הגוף נשארת הנפש שם, ומשם אם זוכה שבעה בצחצחות שהוא סוד רוחניות נעלם המתלבש בעוה"ז (רמ"ז).

⁴⁴ לאפוקי אותו שהיה לנפש עודה בחיים שהוא הצלם שלא יוכלו לשלוט בו. ונלע"ד שאותו הרוח מסאבא הוא מסיגי הבלא דגרמי שנשאר במלכין דמיתו (רמ"ז).

⁴⁵ טעם למה מזדמנת שם רוח טומאה, והענין כי חצוניות אין לה צורת גוף, כדכתיב וייצר ה' אלהים את האדם בצלמו צלם הקדושה ודאי והרעה רודפת להיות נכללת בצורה זו, ולכך בהיות הגוף ריקן היא אזלא בתר גופא דאיהו צלם העליון (אור יקר).

⁴⁶ פ' יותר מביום מפני עצם הקלי' בלילה (אור יקר).

⁴⁷ ר' יצחק פליג אדרבי יוסי דלעיל דאמר אמור ואמרת ואל הלויים תדבר והשוה המדות ולא חלק בין תדבר לאמור (אור יקר).

⁴⁸ אמירה היא בלחישו (יהל אור).

⁴⁹ ר"ל אמור ואמרת, שאין מזרזין אלא למזרזין וכהנים זריזין וכו' (יהל אור).

⁵⁰ אמור ואמרת (רח"ו).

⁵¹ כי האחת היתה בערך הזהירות אל קדושתם שיהיה זהירים בה בהיות מגמת פניהם שהם קדושים (אור יקר).

⁵² שלא יטמאו עצמן (אור יקר).

<p>דמשמש⁵³ באתר קדישא⁵⁴ בעיא דישתכח קדישא בכלא</p>	<p>שמי שמשמש במקום קדוש צריך שימצא קדוש בכל.</p>
<p>לנפש לא יטמא כמה דאוקימנא דגופא בלא רוח מסאבא הוא⁵⁵ ושאר עיליה רוח מסאבא דהא תיאובתא דרוחי מסאבא לגבי גופיהון דישראל איהו בנין דאתרק מנייהו⁵⁶ רוחא קדישא ובמנא דקודשא אתיין לאתחברא וכהני דאינון קדישין קדושתא על קדושתא לא בעיין לאסתאבא כלל בנין דכתיב כי נזר אלהיו על ראשו⁵⁷ וכתיב כי שמן משחת אלהיו עליו אני יי' והוא כנונא דלעילא⁵⁸ קאים לתתא דכתיב (תהלים קלג ב) כשמן הטוב על הראש יורד על הזקן זקן אהרן שיורד על פי מדותיו</p>	<p>לנפש לא יטמא, כמו שבארנו, שגוף בלי רוח טמא הוא, ושורה עליו רוח טומאה, שהרי תשוקתם של הרוחות הטמאות היא אל גופות ישראל, מכיון שהתרוקנה מהם הרוח הקדושה, ובכלי קודש הם באים להתחבר, והכהנים שהם קדושים קדושה על קדושה לא צריכים כלל להטמא, כי כתוב כי נזר אלהיו על ראשו, וכתוב כי שמן משחת אלהיו עליו אני ה', והוא עומד למטה כדוגמא שלמעלה, שכתוב כשמן הטוב על הראש יורד על הזקן זקן אהרן, שיורד על פי מדותיו.</p>
<p>האי קרא אוקמוה אבל כשמן הטוב⁵⁹ על הראש דא⁶⁰ משה רבות קדישא⁶¹ עלאה דנגיד ונפיק מאתר דנהרא עמיקא דכלא⁶²</p>	<p>הפסוק הזה בארנו, אבל כשמן הטוב על הראש, זהו שמן משחת קדש העליון שנמשך ויוצא ממקום הנהר העמוק של הכל.</p>
<p>ד"א דנגיד ונפיק⁶³ מרישא דכל רישין⁶⁴ סתימא דכל סתימין⁶⁵ על הראש על הראש ודאי⁶⁶ רישא דאדם קדמאה⁶⁷ יורד על הזקן דא</p>	<p>דבר אחר, שנמשך ויוצא מראש של כל הראשים, הנסתר של כל הנסתרים, "על הראש" ודאי על הראש ראשו של</p>

⁵³ קשה לו שכיון שהטומאה מחלל הקדושה א"כ למה לא נזהרו הישראלים בה (אור יקר).

⁵⁴ "באתר קדישא" דהיינו הכהן, "דישתכח קדישא בכלא", פי' אפילו מטומאה בעלמא שאינו ח"ו כשאר טומאת שיש בהם חלול נפש כענין העריות והיוצא (אור יקר).

⁵⁵ פי' הוא מעצמו טמא מפני שהוא חומר בלא צורה טפה סרוחה (אור יקר).

⁵⁶ היה שם משכן הקדושה ונתרוקן והם רודפים אחר המקומות שבו היה משכן הקדושה ונתרוקנה לראות אם ידמו אל הקדש ושמא על ידי כך יתדבקו (אור יקר).

⁵⁷ היינו סוד מה שהם מוכתרים בסוד הג' ראשונות והיינו על ראשו שמן משחו אלהיו היינו שפע החכמה בבניה (אור יקר).

⁵⁸ היינו ממש בסוד החסד ודבקתו בספירות למעלה כן הוא הכהן הגשמי שואב רוחניותם למטה (אור יקר). שהכהן רומז לז"א ולכן לנפש לא יטמא (מ"מ).

⁵⁹ הכתר המיוחד בסבתו (אור יקר).

⁶⁰ היינו רישא דז"א (אור יקר).

⁶¹ שפע חכמה אבא (רח"ו).

⁶² פי' ממקום הבינה דלא היינו בינה ממש אלא מלמעלה מהמקורות הנעלמים כדמסיק ולא נהרא עמיקא סתם אלא "עמיקא מכולא" דהיינו דבקתו למעלה (אור יקר). הנמשך מיסוד דאמא (רח"ו). אימא עילאה (יהל אור).

⁶³ "דנגיד" הוא מסט' דחכמה והוא באתפשטותיה לתתא לבינה. ובבינה שם הוא "נפיק" (ב' ע קצז ע"א).

⁶⁴ כתר עילאה מצד דבקתו בראש כל (אור יקר). משערות אדם העליון א"א (רח"ו). עיי' אד"ז רפח ע"א: רישא דכל רישא - כל רישא כולל ג' בחינות, וכאן הם גלגלתא, אוריא ומו"ס (בהגר"א על תיקו"ז קלח ע"ב ד"ה בהיכלא) גלגלתא דא"א זהו "רישא דכל רישא" ולמעלה ממנו רדל"א המכונה א"ס (בהגר"א על ספד"צ ג' ע"ב ד"ה רישא דכסופא).

⁶⁵ היא בחינה שהיא מתדבקת במאציל שכמעט המאציל והנאצל אחד שם (אור יקר).

⁶⁶ דק"ל בראש מיבעיא ליה דבע"ק בגולגלתא לכן אמר דא"ק הוא אבא וכאן רומז על חכמתא סתימאה הוא א"ק כמ"ש באד"ר ואלמלא חכמה סתימאה כו' ואלמלא האי אדם כו' והאי הוא על המ"ס, וממ"ס יורד לזקן כמ"ש באד"ז וז"ש יורד על כו' (יהל אור).

⁶⁷ כי אדם הראשון הוא חכמה כי מ"ה הוא אדם, ויש אדם מ"ה בת"ת, כדאמר מ"ה שמו ומ"ה שם בנו, להכי פי' רישא דאדם קדמאה דהיינו החכמה והטעם שנקרא מ"ה שעולה י"ד ה"א וא"ו ה"א (אור יקר). ז"א נקרא כן [ב"ן - מ"מ] (רח"ו).

<p>דיקנא יקירא⁶⁸ כמה דאוקמוה זקן אהרן⁶⁹ דא כהן גדול דלעילא⁷⁰ והא אוקמוה וההוא שמן</p>	<p>אדם הראשון, "יורד על הזקן" זה הזקן הנכבד כמו שבארוה. "זקן אהרן" זה הכהן הגדול שלמעלה, והרי פרשוה. ואותו שמן</p>
<p>רע"מ</p>	
<p>פקודא דא לסדרא כהנא בכל יומא בוצינין כבי מקדשא והא אוקימנא ברזא דמנורה ואיהו רזא כגוונא דלעילא בגין דנהירו עלאה במשח רבו נחית על רישא דכהנא⁷¹ בקדמיתא לבתר איהו אדליק ואנהיר כל בוצינין דכתיב כשמן הטוב על הראש וגו' וכתיב כי שמן משחת אלהיו עליו וגו' וע"ד אתיהיב רשו לכהנא בלחודוי לסדרא בוצינין ולאדלקא להון בכל יומא תרין זמנין⁷² לקבל נהירו דיחודא תרין זמנין קרבנא בכל יומא⁷³ תרין נהרין בוצינין בכלא עילא ותתא</p>	<p>מצוה זו שיסדר הכהן בכל יום נרות בבית המקדש, והרי בארנו בסוד המנורה, והוא סוד כדוגמא שלמעלה, משום שהאור העליון בשמן משחה יורד על ראש הכהן בראשונה, ואחר כך הוא מדליק ומאיר את כל הנרות, שכתוב "כשמן הטוב על הראש וגו'" וכתוב "כי שמן משחת אלהיו עליו וגו'", ועל כן נתנה רשות לכהן לבדו לסדר את הנרות ולהדליק אותם בכל יום פעמיים, כנגד אור היחוד פעמיים קרבן בכל יום, פעמיים מאירים הנרות בכל למעלה ולמטה,</p>
<p>פ"ט א</p>	
<p>יורד על פי מדותיו (תהלים קלג ב) דמאינון משיחין נגיד ונפיק ונחית לתתא⁷⁴ וכגוונא דא נגיד ואתעטר כהנא תתאה במשח רבותא לתתא האי קרא לאו רישיה סיפיה ולא סיפיה רישיה כתיב אמור אל הכהנים בני אהרן ואמרת אליהם לנפש לא יטמא לא יטמאו מבעי ליה מהו לא יטמא אלא על ההוא כהן עלאה מכלהו קאמר</p>	<p>יורד על פי מדותיו, שמאותן המדות נמשך ויוצא ויורד לתחתונים, וכדוגמא זה נמשך ומתעטר הכהן התחתון בשמן משחה למטה. הפסוק הזה אין ראשו סופו ואין סופו ראשו, כתוב אמור אל הכהנים בני אהרן ואמרת אלהם לנפש לא יטמא, היה צריך להיות "לא יטמאו", מה זה "לא יטמא" אלא על אותו הכהן העליון מכלם, הוא אמר.</p>
<p>א"ר יהודה והא כתיב והכהן הגדול מאחיו (כאן חסר) אלא ודאי הכי הוא כמה דאתמר וא"ר יצחק כהנא דקאים לתתא כגוונא דלעילא בקדושה אצטריך לאשתכחא יתיר מכלא כמה דאתמר</p>	<p>אמר רבי יהודה, והרי כתוב והכהן הגדול מאחיו, אלא ודאי כך הוא כמו שנאמר. ואמר רבי יצחק, הכהן שעומד למטה כדוגמא שלמעלה בקדושה, הוא צריך להמצא יותר מהכל כמו שנתבאר.</p>

⁶⁸ היא הבינה בבחי' המתגלת על החסד שבה סוד דיקנא דז"א. והנה ירד השמן מדרגה אחר מדרגה מכתר לחכמה ומחכמה ליבנה ומבינה לחסד דהיינו זקן אהרן (אור יקר). דיקנא דא"א (מ"מ).

⁶⁹ והחסד דבק אל סוד הזקן הזה שהיא בחי' חכמה ובינה יחד ולזה נעשה חסד כהן גדול ודאי (אור יקר).
⁷⁰ שהם ח' תיקונים בתראים נקרא כה"ג (רח"ו). הוא חסד דז"א. והוא הנכנס לבית ק"ק אל אמא, אבל אבא הוא למעלה מק"ק. והוא מ"ש בר"ה (כתב הרד"ל. נראה צ"ל בסבא ח"ב צ"ה). אית כה"ג ואית כהן כו', ור"ל כה"ג חסד שנקרא גדול. סגן הוא בנצח, נעימות בימינך, דשמש לכה"ג. כהן הדיוט הוא בנוק', והוא מיכאל, אע"ג דלתתא כה"ג הוא, למעלה הוא כהן הדיוט, כמ"ש בר"מ קנ"א ב'. וחסד ג"כ נק' זקן, בסוד ואברהם זקן כו', דהן (בדיקני) {בדיקנא} חתימי (יהל אור).
⁷¹ חכמה (יהל אור).

⁷² מסטרא דיום ולילה לאכללא מדת לילה ביום ומידת יום בלילה כמ"ש בגמ' (ברכות יא ע"ב ויב ע"א) (יהל אור).

⁷³ וכולא קרבנא - ר"ל וכן התמיד וקטרת (יהל אור).

⁷⁴ למלכות ולעולמותהא (רח"ו).

<p>ולאחותו הבתולה הקרובה אליו וגו', כתיב לעילא⁷⁵ כי אם לשארו הקרוב אליו וגו' ר' אבא פתח מי זה בא מאדום חמוץ בגדים מבצרה וגו' מי זה בא מאדום זמין קב"ה ללבשא לבושי נוקמא על אדום⁷⁶ דאחריבו ביתיה⁷⁷ ואוקידו היכליה וגלו לכנסת ישראל ביני עממיא ולמעבד להון נוקמת עלמין עד דישתכחון כל טורין מטורי עלמא מליין מקטולי עמין ולמקרי לכל עופא דשמיא עליהו וכל חיות ברא יתזנון מנייהו תריסר ירחי ועופא דשמיא שבע שנין עד לא תסבל ארעא ניוולא דידהו הה"ד כי זבח ליי' בבצרה וטבח גדול בארץ אדום</p>	<p>ולאחותו הבתולה הקרובה אליו וגו', מה כתוב למעלה, כי אם לשארו הקרוב אליו וגו'. רבי אבא פתח, מי זה בא מאדום חמוץ בגדים מבצרה וגו', מי זה בא מאדום, עתיד הקדוש ברוך הוא ללבוש בגדי נקמה על אדום שהחריבו את ביתו ושרפו את היכלו והגלו את כנסת ישראל בין העמים ולעשות להם נקמת עולמים, עד שימצאו כל ההרים מהרי העולם מלאים מהרוגי העמים, ולקרא לכל עוף השמים עליהם וכל חיות הבר יזונו מהם שנים עשר חדשים, ועוף השמים שבע שנים, עד שלא תסבול הארץ את הנוול שלהם, זהו שכתוב כי זבח לה' בבצרה וטבח גדול בארץ אדום.</p>
<p>עד דאינון לבושיין יסתאבו⁷⁸ הה"ד וכל מלבושי אנאלתי חמוץ בגדים מבצרה בנין</p>	<p>עד שאותם לבושים יטמאו, זהו שכתוב וכל מלבושי אגאלתי חמוץ</p>

⁷⁵ הקדים זה להנעים מ"ש בסוף ב"לה יטמא", שנראה מיותר שהיה די שיאמר לנפש לא יטמא כי אם לשארו וגו' עד אשר לא היתה לאיש, ולמה חזר ואמר בסוף לה יטמא, וכל שכן שאם ירצה לחזור ולאומרו יאמר להם יטמא. ועוד ידויק שכל שאר המתים חזרו יחדיו בפסוק אחד, ואחר כך הפריד מהם אחותו בפסוק אחר. והכל נכון על פי הסוד שיאמרו, וזה כי בשאר הניח הדבר תלוי ועומד אבל באחותו לבדה דיבר בלשון חיוב ואמר לה יטמא, פי' שכן יהיה ודאי (רמ"ז).

⁷⁶ כל כפיית הס"א הוא רק מסוד החשמל (דע"ה ח"א סב ע"ד).

מדייק קרא דכתיב בא מאדום, ולא אמר יבוא, ולזה אמר שמאז הוא מזומן ובא. והסוד הוא שאותה המדה שנותן ה' בה חלק יניקה לחיצונים לחיותם, היה בכוונה שיניקתם בה תהיה גרמא לאבדם מן העולם. ולהבין הדבר כבר ידוע שהספירות נקראות מדות השלי"ת, שאחד מפירושיהם ר"ל מלבושים, כמש"ה (תהלים קלג ב) על פי מדותיו, ואמנם פרצופי הנקבות הן בעצם מלבושי הזכר וכמש"ה (שמות ג, ה) של נעלך, מפני שנה"י דידיה מתלבשים בה. והנה לאה שבה שרש משיח בן דוד, ושהיא דינים קשים, היא עתידה לעשות נקמה באדום, ועל זה נאמר (עובדיה א, כא) ועלו מושיעים וגו', הן הגבורות הנקראות ישועות כנודע, שיתגלו לשפוט א"ת ה'ר ר"ת לא"ה כמ"ש הרב זלה"ה. וכן למ"ד אל"ף ה"ה גי' נקמ"ה, ואיתא בספר אוצרות חיים (סב) שלאה אעפ"י שהיא מכוסה מכל מקום אחוריה נוטים לחוץ בגילוי להניק את החיצונים די חיותם, ע"ע. ולפי זה יכון אומרו מי זה, שהוא סתום וגלוי (רמ"ז).

⁷⁷ ירצה שבמקום שהיה להם לעזור את אחיהם ביום אידם וכמ"ש עובדיה אליהם, שהיה כח בהם אם יטיבו מעשיהם לההנות הרבה מן הקדושה, שהיה זר"ן דאצילות הקליפה ה"ס עשו ואשתו כמ"ש במרכבת יחזקאל, והוא שם אדר"ם שבמ' דא"ק עולה סמא"ל וליל"ת, והם ברשעתם הרבו להרע לנו מכל הגוים וכוונו להרוס בנין הקדושה להמלא בחורבתה. ולא עוד אלא שגלו לכנסת ישראל ביני עממיא, שפזרו את ישראל בכל העולם וממילא שכנה גלתה עמהם, וזהו רשעות גדול שלא היה די בעיניהם שתגלה דוקא במקומותם אלא שבדעתם להשפיל את השכינה הגלו את בניה בין כל הגוים, ולכן לקו כולם שנראה שיתקבצו שם כולם להיות ראש עולמות הקליפה, ולכן יפלו (נ"א ילקו) על ההרים שהם גבהו של עולם (רמ"ז).

⁷⁸ כל ניצוצי חיותם ידבקו באותם לבושי נקמה כדי שלא ישאר להם שום חיות לחיצונים שהיה בא להם יניקה משם ממש כנז"ל. ולפי שאלו שיורי תמצית הם ומעורבים ברע לכן יטמאו הבגדים, והוא מה שאמרו רז"ל בילקוט פסוק זה, שהקב"ה נוטל עוונות ישראל שהיו על ראש עשו, ונותנם על בגדיו, ושוב מכבסן עד שנעשים לבנים כשלג. והענין שאחר שיתקבצו כל הניצוצות של הקדושה שנפלו בעוונות ישראל וידבקו באותם הבגדים, אז יעשה הבירור והמיתוק בכח מזל (שמות לד, ז) נוצר חסד לאלפים, וישארו נקיים בכח ונקה. ולפי שהם ג' אלפים כנודע לכן יעשו כשלג גי' ג' פעמים אל"ף. הה"ד וכל מלבושי אגאלתי, דייק שלא אמר טמאתי או טנפתי אלא אגאלתי דמשמע לשון טנוף ולשון גאולה, ולפי שהגאולה עתידה להיות אחר הטינוף, שאין כוונת הטינוף אלא לעשות הגאולה לאותו החיות (נ"א לאותם הניצוצות החיות), לכן הורכבה זאת המלה מעתיד ועבר, ולא נאמר הגאלתי כראוי. וריבוי מלת וכל ירמוז שכל הניצוצות אשר בנוגה הן מבחי' הצלמים והמלבושים כנזכר בספר אדם ישר, כולם עתידים להגאל ואפילו ניצוצי קדושה של חיותם, ולכן הקדים לומר ויז נצחם על בגדי, הוא חזקם ותוקפם הוא דמם ופנימיותם. ונראה לי לדקדק אומרו תחילה בגדי ואחר כך אמר מלבושי, ונוכל לומר שבגדי הם הלבושים והצלמים של ישראל

<p>דמנה נפקו אכלוסין דעלמא להיילא על ירושלם ואינן שרו לאוקדא היכלא ובני אדום מפגרין שורין ורמו אבני יסודא הה"ד זכור יי לבני אדום וגו' האומרים ערו עד היסוד בה זה הדור בלבושו באינן לבושי דנוקמא דזמין לאלבשא צועה ברוב כחו</p>	<p>בגדים מבצרה, משום שממנה יצאו אוכלוסי העולם לצבא על ירושלים, והם התחילו לשרוף את ההיכל, ובני אדום מהרסים את החומות ועקרו את אבני היסוד, זהו שכתוב זכור ה' לבני אדום וגו', האומרים ערו עד היסוד בה, זה הדור בלבושו, באותם לבושי הנקמה שעתיד ללוש צועה, ברוב כחו.</p>
<p>מה צועה מתברר כמה דכתיב עמים תחתיך יפלו וגו' אמרו ישראל לישעיה מאן הוא דין דיעביד כל כך פתח ואמר אני מדבר בצדקה ההוא דאיהו רב להושיע ההוא דכתיב ביה אוהב צדקה ומשפט ואיהו צדקה ממש⁷⁹ ואיהו רב להושיע</p>	<p>מה זה צועה, משבר, כמו שכתוב עמים תחתיך יפלו וגו', אמרו ישראל לישעיה, מי הוא זה שיעשה כל כך, פתח ואמר אני מדבר בצדקה, אותו שהוא רב להושיע, אותו שכתוב בו, אוהב צדקה ומשפט, והוא צדקה ממש, והוא רב להושיע.</p>
<p>וכל כך למה בגין דגרמו לכ"י למהוי שכיבת לעפרא בגלותא ולמנפל לארעא כמה דכתיב (עמוס ה ב) נפלה לא תוסיף קום בתולת ישראל ובגין כך קב"ה ילבש לבושי נוקמא עליהו לסאבא לון בסניאו⁸⁰ דקטולייא דכתיב וכל מלבושי אנאלתי וכל כך למה דכתיב ולאחותו הבתולה הקרובה אליו אשר לא היתה לאיש דלאו חולקיה דעשו ולא הוות בעדביה דההוא דכתיב ביה (&איש יודע ציד איש שדה לה יטמא באינן לבושי דנוקמא דזמין לאסתאבא בין אינן אכלוסין דכתיב ביה לה יטמא בנינה בגין דאיהי שכיבת לעפרא והוא בעי לאקמא לה הה"ד (ישעיה ס א) קומי אורי כי בא אורך (ס"א וכתוב ביום ההוא אקים את סכת דוד הנפלת וגו')</p>	<p>וכל כך למה, משום שגרמו לכנסת ישראל להיות שוכבת לעפר בגלות ולנפול לארץ, כמו שכתוב נפלה לא תוסיף קום בתולת ישראל, ולכן הקדוש ברוך הוא ילבש לבושי נקמה עליהם לטמא אותם ברב ההרוגים, שכתוב וכל מלבושי אנאלתי, וכל כך למה, שכתוב ולאחותו הבתולה הקרובה אליו אשר לא היתה לאיש, שאינה חלקו של עשו ולא היתה בגורלו של אותו שכתוב בו, איש יודע ציד איש שדה, לה יטמא, באותם לבושי נקמה שעתיד להטמא בין אותם ההמונים, שכתוב בו "לה יטמא", בשבילה, משום שהיא שוכבת לעפר, והוא רוצה להקים אותה, זהו שכתוב קומי אורי כי בא אורך, (כתוב, ביום ההוא אקים את סוכת דויד הנופלת).</p>
<p>לא יקרחה קרחה בראשם ר' יוסי אמר לא יקרחה בה"א מ"מ⁸¹ אלא ההוא שמן עלאה דאיהו משה רבות⁸² קודשא דאשלים לכל שבעה יומין⁸³ כמה דאתמר דכתיב כי שבעת ימים ימלא את ידכם ההוא שמן עלאה אתעדי מניה ואתקרח אי איהו אפגים רישיה בגין דרישא דכהנא עלאה ההוא שמן עלאה הוי ועל</p>	<p>לא יקרחה קרחה בראשם, רבי יוסי אמר לא יקרחה בה"א למה, אלא אותו שמן עליון שהוא שמן משחת קודש שמשלים את כל שבעת הימים, כמו שנאמר שכתוב, כי שבעת ימים ימלא את ידכם, אותו שמן עליון הוסר ממנו ונקרח, אם הוא פגם את ראשו, משום שראשו של הכהן העליון, הינו אותו שמן</p>

שנפלו בקליפות מפני שבגדו בה, ובעת גאולתם ידבקו בה גם חיות אורות הקליפות, ויעשו הכל חיצינות ללוש את לבוש הנקמה, ואז נאמר וכל מלבושי אנאלתי (רמ"ז).

⁷⁹ קרא כאן צדקה לת"ת (רח"ו).

⁸⁰ שבהן מצוייר כל בני אדם וישתאבון בדינא על א"ה וישפיעו למדת הדין חרב והרג על אומות העולם וזהו הטומאה (יהל אור).

⁸¹ הנה נודע כי הכהן סוד החסד והבינה אימא עילאה היא המעטרת כהן זה תמיד בסוד כי חפץ חסד הוא והבינה נקרא הוא כנוודע גם כהן האמיתי הוא הז"א והיא אוהב' בנה בסוד כונן שמים בתבונה לכן כתב בה"א לרמוז עלאימא הנק' ה' (רח"ו).

⁸² בינה (רח"ו).

⁸³ ז'ין (רח"ו).

<p>דא לא לבעי ליה לכהנא דלתתא לאחזאה ביה בגרמיה פגימו כלל והא אתמר ובג"כ כתיב בה"א</p>	<p>עליון, ועל כן לא צריך לכהן שלמטה להראות בעצמו פגם כלל, והרי זה נאמר, ולכן כתוב בה"א.</p>
<p>פתח ואמר בשוב יי' את שיבת ציון היינו כחולמים בשוב יי' את שיבת דא בגלות בכל אתמר דלא אשתכחו יתיר בגלותא אלא שבעין שנין דכתיב כי לפי מלאת לבבל שבעים שנה אפקוד אתכם וכתוב היינו כחולמים מאי כחולמים אלא הא אתערו חברייא דאיכא שבעין</p>	<p>פתח ואמר בשוב ה' את שיבת ציון היינו כחולמים, בשוב ה' את שיבת זה נאמר בגלות בבל, שלא נמצאו יותר בגלות אלא שבעים שנים, שכתוב כי לפי מלאת לבבל שבעים שנה אפקד אתכם, וכתוב היינו כחולמים, מה זה כחולמים, אלא הרי התעוררו החברים שיש שבעים</p>
<p>רע"מ</p>	
<p>למהדו חדו ולאשתכחא חדו בכל סטרין באדלקותא דבוצינין דהא תרין אלין על ידא דכהנא לאשתכחא חידו בכל סטרין ואלין אינון אדלקותא דבוצינין וקטרת והא אוקימנא שמן וקטרת ישמח לב ע"כ</p>	<p>לשמח בשמחה, ולהמצא שמחה בכל הצדדים בהדלקת הנרות, שהרי שני אלה על ידי הכהן להמציא שמחה בכל הצדדים, ואלו הם הדלקת הנרות והקטורת, והרי בארנו שמן וקטורת ישמח לב.</p>
<p>פ"ט ב</p>	
<p>שנין בחלמא⁸⁴</p>	<p>שנים בחלום.</p>
<p>ות"ח כתיב כי שבעת ימים ימלא את ידכם⁸⁵ מאן שבעת ימים הא אתמר ההוא אתר עלאה דהיא כללא דכל שיתא⁸⁷⁸⁶ אחרנין אקרי שבעת ימים ואקרי תשובה⁸⁸</p>	<p>ובא וראה כתוב כי שבעת ימים ימלא את ידכם, מי שבעת הימים, הרי נתבאר אותו מקום עליון שהוא כלל של כל ששת האחרים נקרא שבעת ימים, ונקרא תשובה.</p>
<p>תנינן מאן דיתיב בתעניתא בשבתא קורעין לו גזר דינו של שבעים שנה ושבעין שנה אינון שבע אנפי מלכא⁸⁹ דאפילו אסתכמו עליה (כלא) לביש ההוא גזר דינא אתקרע מ"ט בנין דאחיד ביה בההוא יומא בכללא דכלהו דאקרי שבעה ואקרי תשובה בנין כך בכלהו אחיד ואהדר בתשובה ואתקרע גזר דינא בכלהו ועל דא ודאי שבעין שנין איכא בחלמא</p>	<p>שנינו מי שיושב בתענית בשבת קורעים לו גזר דינו של שבעים שנה, ושבעים שנה הם שבע פני המלך, שאפילו הסכימו עליו (הכל) לרע נקרע אותו גזר הדין, למה, משום שאחז באותו היום, בכלל של כולם, שנקרא שבעה, ונקרא תשובה, ולכן בכלם (הוא) אחז וחזר בתשובה ונקרע גזר הדין בכלם, ועל כן ודאי שבעים שנה יש בחלום.</p>

⁸⁴ פי' ע' שנה של גלות בבל היה ז"א בסוד הדורמיטא כמ"ש הרב' וז"ס בשוב ה' את שיבת ציון היינו כחולמים (מ"מ).

⁸⁵ ולזה הוצרך להמשך לבניה שהיא אם על השבעה ולא החכמה (אור יקר).

⁸⁶ שבעה (אור יקר).

⁸⁷ הבינה שממנה יצאו (אור יקר).

⁸⁸ ואליה ישובו, ולכן איקרי תשובה, וכן היא אימא רביעא עליהם, והיינו תשוב ה' עליהם (אור יקר).

⁸⁹ הם ז' ספירות, [ל]פעמים פנים של רחמים, [ל]פעמים פנים של זעם, הכל לפי מה שנשפע עליהם מלמעלה מהבינה, שבה תלוי היותם רחמים או דין כדפי' בפרשת אחרי מות, ולזה כיון שהוא ביום שבת שהיא בינה שב בתשובה ויתיב בתעניתא קורע גזר דינו של ע' שנה, שהם ז' ספירות כלולות מעשר, אפילו כל הע' עליו לדין, יש בו כח להפכם על ידי שהוא מתדבק בשבת שהיא בינה כלל הז' והע', והיא משפעת עליהם רחמים ומבטל גזרתם ומהפכם לרחמים (אור יקר).

<p>כנוונא דא כהנא אתעטר בשבע⁹⁰ דאקרי שבעת ימים אי פגים רישיה ההוא שבעה דאיהו כללא דכלהו אקרה מניה כל ההוא קדושה⁹¹ דכולהו דשריא עליה ועל דא אזדהרו דלא יקרח⁹² קרחה בראשם וישתכחו פנימין מכללא ובגין כך כהנא בעי⁹³ לאשתכחא בשלימו יתיר מכללא כ"ש ההוא דאיהו עלאה מכלהו⁹⁴</p>	<p>כדוגמא זה הכהן מתעטר בשבעה שנקרא שבעת ימים, אם פגם את ראשו, אותו שבעה שהוא כלל של כולם, מקריח ממנו כל אותה קדושה של כולם ששורה עליו, ועל כן הזהרו שלא יקרח קרחה בראשם וימצאו פגומים מהכל, ולכן הכהן צריך להמצא בשלמות יותר מהכל, כל שכן אותו שהוא עליון מכלם.</p>
<p>א"ר אבא כאן בה"א תתאה⁹⁵ כאן בה"א עלאה⁹⁶ כ"ג דאיהו עלאה מכלהו בה"א עלאה דכתיב אשר יוצק על ראשו שמן המשחה ומלא את ידו וגו' ומלא ידו וגו' דכתיב שבעת ימים ימלא את ידכם⁹⁷ כהנא אחרא בה' תתאה דכתיב לא יקרח קרחה בראשם וכתיב בתריה ולא יחללו שם אלהיהם והאי שם הא ידיעא איהו ובגין כך כתיב והכהן הגדול מאחיו אשר יוצק על ראשו שמן המשחה ללבוש את הבגדים כמה דאמרן ובגין דאיהו קדישא כנוונא דלעילא כתיב ומן המקדש לא יצא⁹⁸</p>	<p>אמר רבי אבא כאן בה"א תחתונה כאן בה"א עליונה, כהן גדול שהוא עליון מכלם בה"א עליונה, שכתוב אשר יוצק על ראשו שמן המשחה ומלא את ידו וגו', ומלא ידו וגו', שכתוב שבעת ימים ימלא את ידכם, כהן אחר בה' תחתונה, שכתוב לא יקרח קרחה בראשם, וכתוב אחריו ולא יחללו שם אלהיהם, והשם הזה הנו ידוע, ולכן כתוב והכהן הגדול מאחיו אשר יוצק על ראשו שמן המשחה ללבוש את הבגדים כמו שאמרנו, ומשום שהוא קדוש כדוגמא שלמעלה כתוב, ומן המקדש לא יצא.</p>
<p>ר' אבא פתח ואמר לך יי' הצדקה ולנו בושת הפנים כהיום הוה לאיש יהודה וליושבי ירושלם זכאין אינון ישראל דקב"ה אתרעי בהו מכל עמין עבו"ם ומגו רחימותא דלהון יהיב להו אורייתא דקשוט למנדע ארחא דמלכא קדישא וכל מאן דאשתדל באורייתא כאילו אשתדל ביה בקב"ה דאורייתא כלא שמיה דקב"ה הוי ובגין כך מאן דאתעסק באורייתא אתעסק ביה בשמיה ומאן דאתרחק מאורייתא רחיקא הוא מקב"ה</p>	<p>רבי אבא פתח ואמר, לך ה' הצדקה ולנו בושת הפנים, כהיום הזה לאיש יהודה וליושבי ירושלים, אשריהם ישראל שהקדוש ברוך הוא רוצה בהם מכל העמים עובדי כו"מ, ומתוך אהבתם נתן להם תורת אמת לדעת את דרך המלך הקדוש, שכל מי שעוסק בתורה כאלו עוסק בקדוש ברוך הוא, שהתורה כלה שמו של הקדוש ברוך הוא היא, ולכן מי שעוסק בתורה עוסק בשמו, ומי שמתרחק מן התורה הוא רחוק מהקדוש ברוך הוא.</p>

⁹⁰ בסוד יומם יצוה ה' חסדו ויומא דאזיל עם כולהו יומי נמצא דאתעטר בשבע (רח"ו). ופשט הלשון נראה אתער בשבע היא בינה שבה עסיק בתחלה, וז"ש בסמוך "אי פגים רישיה ההוא שבע דאיהו כללא וכו'" (מ"מ).

⁹¹ דהיינו שלא יסתלק הבינה לבד אלא גם ז' ספירות יסתלקו ממנו (אור יקר).

⁹² לפי זה ירצה לא יקרח"ה כדי שלא יקרח הה"א כל ז' מעליהם (אור יקר).

⁹³ פי' שר' יוסי ס"ל דאפילו כהן הדיוט אי פגים רישיה פוגם בה' ראשונה, ולכן לא יקרח בה' שהיא ה' ראשונה, לכך בא ר' אבא לחלוק עליו ולומר כאן בה' עילאה כאן בה' תתאה (מ"מ).

⁹⁴ כי לפי דבריו גם כהן הדיוט קרחתו בבינה מפני ז' ימי המילואים, כדפי' שכל כהן אחוז בז', וכהן גדול בבינה כנודע, ור' אבא קאמר שפסוק לא יקרח' אינו מתיישב לפי דבריו בכהן הדיוט, דלאו בה' עילאה קאים (אור יקר).

⁹⁵ ויש ב' פירושים בה' דיקרחה, האחת לכהן הדיוט, ה' תתאה, שהוא שושבינא דמטרוניתא (אור יקר).

⁹⁶ שהוא כהן גדול בבינה (אור יקר).

⁹⁷ בסוד מיכאל כהנא דמט"ט (רח"ו).

⁹⁸ שאין הבינה מתפשט לחוץ אלא ברטא, ולפי דבריו כהן גדול מתעטר בה' עלאה, וכהן הדיוט הוא מתעטר בה' תתאה, וכל א' נקרא כפי בחינתו, וקאמר לא יקרח ה' סתם, כל א' בה' שלו כדפי' (אור יקר).

<p>ת"ח לך יי' הצדקה כד"א⁹⁹ לך יי' הגדולה¹⁰⁰ והגבורה מאן צדקה¹⁰¹ אתר דכל אנפין נהירין אחידן ביה¹⁰² והוא אחיד¹⁰³ בכלהו וביה אשתכחו¹⁰⁴ ולנו בוישת הפנים¹⁰⁵ אתר דכל אנפין נהירין אתרחקן מניה צדקה אמת¹⁰⁶ קשוט ונהורא דכלא¹⁰⁷ ונהורא דאנפין¹⁰⁸ חידו כלא¹⁰⁹ בשת כסיפא רחיקו דקשוט מאן דאכסיף בגין דאמת דאיהו צדקה אתרחק מניה רחיקו דאנפין נהירין</p>	<p>בא וראה לך ה' הצדקה, כמו שנאמר לך ה' הגדולה והגבורה, מי הצדקה, המקום שכל הפנים המאירות אחוזים בו, והוא אוחו בכלם, ובו נמצאים. ולנו בוישת הפנים, המקום שכל הפנים המאירות מתרחקים ממנו, צדקה אמת, קשוט ואור הכל, ואור של פנים שמחת הכל. בוישת, בוישה והריחוק של האמת, מי שמתבייש משום שהאמת היא צדקה התרחקה ממנו ריחוק של פנים מאירות.</p>
<p>ת"ח כהנא עלאה בעי לאתחזאה בשפירו דאנפין¹¹⁰ בנהירו¹¹¹ דאנפין בחידו¹¹² יתיר מכלא ולא בעי לאתחזאה ביה עציבו ורוגזא אלא כלא כגוונא דלעילא¹¹³ זכאה חולקיה דעליה כתיב אני חלקך ונחלתך וכתוב יי' הוא נחלתו וע"ד בעי לאתחזאה שלים בכלא¹¹⁴ בגרמיה בלבושיה דלא יפנים גרמיה כלל כמה דאתמר</p>	<p>בא וראה הכהן העליון צריך להראות ביופי הפנים בהארת הפנים בשמחה יותר מהכל, ולא צריך להראות בו עצבות ורוגז, אלא הכל כדוגמא שלמעלה. אשרי חלקו, שעליו כתוב אני חלקך ונחלתך, וכתוב ה' הוא נחלתו, ועל כן צריך להראות שלם בכל, בעצמו בלבושו שלא יפגם עצמו כלל כמו שנתבאר.</p>
<p>האי איהו בתר נישואין וכו' עד לארעא דישראל זהו קצת מאמר מרעיא מהימנא מצאתי בהעתק ונדפס באורך בפ' כי תצא כי שם ביתו מאמר מתחיל וענשו אותו</p>	
<p>והוא אשה בבתוליה יקה ר"ש פתח והנה הוא שם עלילות דברים וגו' וכתוב וענשו אותו מאה כסף וגו' כי הוציא שם רע על בתולת</p>	<p>והוא אשה בבתוליה יקה, רבי שמעון פתח והנה הוא שם עלילות דברים וגו', וכתוב וענשו אותו מאה כסף וגו', כי</p>

¹⁰⁰ ירצה כי כמו שפי' לך ה', בינה, הגדולה וכו', שבע מדות. כן, לך ה' הבינה, הצדקה ז' מדות הכלולות בה (אור יקר). פי' לך ה' שהיא בינה הגדולה והגבורה וכו' הכי נמי לך ה' הצדקה ר"ל לך ה' שהיא בינה חפצך הוא הצדקה דהיינו שהז"א מקבל המוחין ויגדל (מ"מ).

¹⁰¹ הת"ת, והיינו שנקרא צדקה (אור יקר). אימא עילאה (יהל אור).

¹⁰² בענין שהוא עושה צדקה עם הכל בכל מיני אור [ותפלה?], שהוא [בעל] (פעל) כל האוצרות והיינו הת"ת הכולל כל הקצוות והם ב' בחינות: אנפין ונהירין. כי הוא כולל הגבורה והגדולה בעצמו, והיינו "אנפין" ומצדם האחוזות הגבורה, והגדולה מעצם בו, והיינו "ונהירין", וכן לשאר הספירות, והיינו "אחידין ביה" (אור יקר).

¹⁰³ שהקשר כפלים כדפי' בפרשת ויקרא (אור יקר).

¹⁰⁴ שאינם חוץ ממנו, הוא והם דבר א', גוף ואבריו, אילן וענפיו. או אפשר שמציאותם כלולים בו, ואנפין ונהירין, היינו ב' בחינות לכל הספירות, נהירין בעצמם, אנפין הפנים המביטים בת"ת אל המציאות שבו, דהיינו ביה אשתכחו כדפי' (אור יקר).

¹⁰⁵ בוישת הפנים מלכות בלי זיווג והארץ חנפה תחת יושביה (רח"ו). אימא דע"ר גיהנם (יהל אור).

¹⁰⁶ בהכרח היותו בת"ת, כיון שפעמים מלת צדקה משמש על קשוט ואמת, כגון צדקה ממני, צדקת וכיוצא (אור יקר).

¹⁰⁷ בבינה ובסוד הדעת (אור יקר).

¹⁰⁸ דהיינו שורשי הספירות שבה, שהם מאירים בספירות למטה הנקראות אנפין, כדפי' (אור יקר).

¹⁰⁹ מצד הבינה על ידי הדעת וענפיו שהם שרשים לתחתונות למטה כדפי' (אור יקר).

¹¹⁰ מצד הת"ת (אור יקר).

¹¹¹ מצד שרשיו בבינה (אור יקר).

¹¹² מצד הבינה עצמה, והיינו מלת צדקה כולל הכל (אור יקר).

¹¹³ סוד ז"א שאין בו גלות כשמשפעת בו הבינה, שאז נק' גדול והוא ברחמים (רח"ו).

¹¹⁴ שפוגם בספירות כן כדפי' (אור יקר).

<p>ישראל וכי בתולת ישראל היא בתולת אביה או בתולת בעלה היא מהו</p>	<p>הוציא שם רע על בתולת ישראל, וכי בתולת ישראל היא, בתולת אביה או בתולת בעלה היא, מה זה</p>
<p>רע"מ</p>	
<p>כי אם בתולה מעמיו יקח אשה פתח רעיא מהימנא ואמר פקודא דא למיסב כהנא רבא בתולתא הה"ד אלמנה וגרושה וחללה זונה את אלה לא יקח כי אם בתולה מעמיו יקח אשה ואמאי בעינן דלא יסב אלא בתולתא בלא פנימו¹¹⁵ אלא¹¹⁶ אתתא איהי כוס דברכה טעמו פגמו</p>	<p>כי אם בתולעה מעמיו יקח אשה, פתח הרועה הנאמן ואמר מצוה זו שישא כהן גדול בתולה, זהו שכתוב אלמנה וגרושה וחללה זונה את אלה לא יקח כי אם בתולה מעמיו יקח אשה. ולמה צריכים שלא ישא אלא בתולה בלי פגם, אלא אשה היא כוס של ברכה, טעמו פגמו</p>
<p>צ"א</p>	
<p>בתולת ישראל¹¹⁷ הכא הה"ד שאל אביך¹¹⁸ ויגדך¹¹⁹ זקניך¹²⁰ ויאמרו לך אופי הכא כהנא דקאים כגוונא דלעילא כתיב והוא אשה בבתוליה יקח¹²¹ הכי נמי בבתוליה דלא תפוק מבבא דחצרה מזמנא לבר והוא אתמר</p>	<p>בתולת ישראל, כאן זהו שכתוב שאל אביך ויגדך זקניך ויאמרו לך, כמו כן כאן הכהן שעומד כדוגמא שלמעלה, כתוב והוא אשה בבתוליה יקח, כך גם בבתוליה שלא תצא משער חצרה פעם החוצה והרי נתבאר</p>
<p>רבי שמעון הוה אויל בארחא והוה עמיה רבי יהודה ור' יוסי ור' חזקיה פתח ר"ש ואמר טרף נתן ליראיו יזכור לעולם בריתו טרף נתן ליראיו אליו אינון זכאי¹²² אינון¹²³ דחלי דקב"ה דכל מאן דדחיל ליה¹²⁴ אתקרי מאינשי</p>	<p>רבי שמעון היה הולך בדרך והיו עמו רבי יהודה ורבי יוסי ורבי חזקיה. פתח רבי שמעון ואמר "טרף נתן ליראיו יזכור לעולם בריתו", טרף נתן ליראיו, אלו הם הצדיקים, אותם יראי הקדוש ברוך הוא,</p>

¹¹⁵ בשלמא מה שאמר הכתוב גרושה וחללה זונה ניחא, דודאי הם נשים פסולות, ואינם ראויים אלו שנפסלו בגט שהיא גרושה מן הקדושה או בביאה פסולה שנבעלה לפסול לה דודאי טעמה פסלה וכיוצא, אמנם מה שאמר הכתוב כי אם בתולה זה דחוק, וז"ש "ואמאי דלא יסב אלא בתולתא" מאחר שלא נבעלה בעילה פסולה דוחק למה קאסר (אור יקר).

¹¹⁶ אין הטעם כדקא סלקא דעתין, דאין פוסלים אותה אלא דברים פסולים, אלא אפילו טעימה בעלמא פסלה, וזהו שאמר "אלא אתתא" שהיא מרכבה למלכות, מרכבתה באשת כהן, בסוד כוס של ברכה שהוא לימין דטעימה פוסלת בו, וא"ת יהיה דין זה שווה בכל הכהנים ואפילו ישראל (אור יקר).

¹¹⁷ המלכות שהיא נגדיית לזו התחתונה, והטעם שהיא נקראת בתולת שאינה נבעלת לזולתו, והיא בכל פעם בתולת אליו וכו' (אור יקר).

¹¹⁸ זה זעיר שהוא ישראל נער, והוא אבינו וכדכתיב (דברים יד, א) בנים אתם לה' אלקיכם, ז"ן (רמ"ז).

¹¹⁹ מעשה דינה כי נבלה עשה בישראל (רח"ו). וכתב מורינו ז"ל ונלע"ד שעל המלכות ידבר שהיא נק' בתולת ישראל שהוא ז"א הנק' ישראל וסוד זה יודעים אותו הזקנים והחכמים ולכ"א הה"ד שאל אביך וכו' עכ"ל (מ"מ).

¹²⁰ הוא ישראל סבא, ור"ל שפגם באי' ובבתה, בתולת ישראל סבא היא אי' ובתולת ישראל היא בתה (רמ"ז).

¹²¹ פי' מלבד הפשט עוד דרשינן ליה בבתוליה ולא תיפוק (מ"מ).

¹²² הכוונה על אותם שיראתם היא זכות להם ממש ומעלה גדולה, והם שמגיעים למעלת יראת הרוממות שהם דחלי דקב"ה, ולא שיראים מן העונש שאלו הם כבני אדם שיראים מן השוטרים ולא מייקרים יקרת המלך וגדולתו (רמ"ז).

¹²³ נמחק במ"מ.

¹²⁴ פשט הדברים הוא שהירא השלם הוא ודאי בן בית המלך שיש לו ידיעה ממעלתו ומכיר שלו תאות ההכנעה מצד עוז רוממתו. ואמנם למעלה בעולם האצילות מדרגה זו היא באבא, כי הוא הפנימיות המופלא שעליו נאמר (שמות לג, כג) ופני לא יראו, והוא המתפשט בתעלומות מסתריו בכל האצילות ומתעלם (נ"א ומתעלה) במלכות הנקראת (משלי כב, ד) יראת ה', והיא בית המלך, שמתוך התעסקם בבית זה יודעים מקצת חדרי גנוזי ויכולים להשכיל שמץ רוממות החכמה. ולכך זעיר נקרא נורא דוקא בסוד ת"ת שבו כנודע משלש תוארים הגדול הגבור והנורא, מפני שבת"ת יש גילוי ליסוד אבא, וזעיר הוא נפעל מיראת רוממתו (רמ"ז).

<p>דביתא דמלכא ועליה כתיב אשר איש ירא את ה' ¹²⁵</p>	<p>שכל מי שירא ממנו נקרא מאנשי בית המלך. ועליו כתוב, אשרי איש ירא את ה'.</p>
<p>מהו טרף נתן ליראיו ¹²⁶ אלא כמה דכתיב ותקם בעוד לילה ותתן טרף לביתה מהכא אוליפנא ¹²⁷ דכל בר נש דלעי באורייתא בליליא וקם בפלגות ליליא בשעתא דכנסת ישראל אתערת ¹²⁸ לאתקנא ביתא למלכא האי אשתתף בהדה והאי אקרי מבי מלכא ויהבין ליה כל יומא מאינון תיקוני ביתא</p>	<p>מהו טרף נתן ליראיו, אלא כמו שכתוב, ותקם בעוד לילה ותתן טרף לביתה, מכאן למדנו שכל אדם שעוסק בתורה בלילה וקם בחצות הלילה, בשעה שכנסת ישראל מתעוררת להתקין בית למלך, זה משתתף עמה, וזה נקרא מבית המלך, ונותנים לו כל יום מאותם תקוני הבית.</p>
<p>הה"ד ותתן טרף לביתה וחק לנערותיה מאן ביתה כל אינון דמשתתפי בהדה בליליא אקרונן ביתה בני ביתה ובג"כ טרף נתן ליראיו מהו טרף ממש דאיהי נטלא מאתר רחיקא עלאה ¹²⁹ דכתיב ממרחק תביא לחמה ¹³⁰</p>	<p>זהו שכתוב ותתן טרף לביתה וחק לנערותיה, מי זה ביתה, כל אותם שמשתתפים עמה בלילה נקראים ביתה, בני ביתה. ולכן טרף נתן ליראיו, מה זה טרף, טרף ממש, שהיא נוטלת ממקום רחוק עליון, שכתוב ממרחק תביא לחמה.</p>
<p>ומאן זכי להאי טרף סופיה דקרא אוכח דכתיב יזכור לעולם בריתו מאן ¹³¹ דאסתכל (ס"א דאשתדל) באורייתא לאשתתפא בהדה בליליא ולא עוד אלא דצדיק חד עלאה אית ליה לקב"ה והוא אשתתף בהדיה וירתין תרווייהו לכנישתא דישאל דכתיב צדיקים לעולם יירשו ארץ</p>	<p>ומי זוכה לטרף הזה, סוף הכתוב מוכיח, שכתוב יזכור לעולם בריתו, מי שמתבונן (שעוסק) בתורה, להשתתף עמה בלילה. ולא עוד אלא שצדיק אחד עליון יש לו לקדוש ברוך הוא, והוא משתתף עמו, ויורשים שניהם את כנסת ישראל, שכתוב צדיקים לעולם יירשו ארץ.</p>
<p>תו פתח ואמר ולא יחלל זרעו בעמיו כי אני יי מקדשו ת"ח כל מאן דאפיק זרע לבטלה לא</p>	<p>עוד פתח ואמר, ולא יחלל זרעו בעמיו כי אני ה' מקדשו. בא וראה, כל מי</p>

¹²⁵ מצד גדולתו, ולא אמר ירא מה' על דרך (יט, יד) ויראת מאלקיך, שזה נאמר על יראת העונש המגזמת את האדם שלא יחטא. אבל אשרי, בכל מיני אושר, איש ירא את ה' (רמ"ז).

¹²⁶ שיראים אותו מפאת גדולתו וז"ש מהו טרף וגו', אחר שהודיענו מעלת יראי ה' הנזכר, שואל מהו טרף נתן ליראיו, שאם הוא כפירוש המפרשים שהוא מזון, מה היא מעלה זו והלא הוא יתברך נותן לחם לכל בשר, אלא ודאי דבר גדול הוא, והוא הנאמר בפסוק (משלי לא, טו) ותתן טרף לביתה (רמ"ז).

¹²⁷ תחילה מפרש ענין גדול הנמצא בירא ה' והוא מ"ש מהכא אוליפנא וכו', ידוע ששתי בחינות הן בלילה בסוד התפשטות לאה, והן ליל קודם חצות ולילה אחר חצות, ועיין פרשת בא דף לח ע"ב ותבין סודם. ולעומתם צריך הצדיק ללמוד בתחילת הלילה ולקום בחצות, כי בזה יגדל כוחו מאד בתיקון מלכות שמים. אבל העיקר הגדול הוא בקימת חצות כי אז היא שעה דכנסת ישראל אתערת וכו', והענין במ"ש בספר הכוונות בכוונת קריאת שמע שעל המטה שסודה מיוסד על שני עיקרים והם להמשיך מדעת עליון דעתיק עד יסוד הנוק' אור ממזל נוצר חסד ובו ממייתים את החיצונים בעלות הנשמה למעלה וטורפים הניצוצות העשוקים בידם. והנה האור הזה הוא המתקן יסודה לעשותה כלי בשעת חצות והוא התכוננותה לזווג שיעשה בתפילת שחרית, וזהו ההתעוררות דכנסת ישראל בחצות לתקן הבית לבעלה. ולכן הצדיק שלמד בראש הלילה מתחזק בכח תורתו להמשיך אור מזלא לתיקון חצות, ובקומו ממש בחצות אז אשתתף בהדה, כי אז הוא זמן פועל התיקון בעצם (רמ"ז).

¹²⁸ שרחל נותנת זמירות אז לקונה ועי"כ היא זוכה לעלות ביום כי אז מתעלים ט' נקודות שבבריאה כנזכר בדרוש הכולל (רח"ו).

עי' לעיל ס סע"א (לש"ו).

¹²⁹ היא חכמה דכתיב מרחוק ה' נראה לי (רח"ו).

¹³¹ והכי פי' יזכור לעולם ר"ל ישפיע לעולם שהיא מלכות בריתו מי שגורם שישפיע ברית הנזכר לעולם שהיא מלכות זה זוכה לטרף הנז' (רח"ו). ומ"ש ולא עוד אלא שהוא במעשיו זוכה להיות במדרגת היסוד כי כשם שהיסוד משפיע בה כך הוא ע"י מ"ט גורם שפע להשפיע בה שהוא עושה פעולת צדיק העליון ולכן תרווייהו ירשו ארץ (מ"מ).

<p>זכי למחמי אפי שכינתא ואקרי רע דכתיב כי לא אל חפיץ רשע אתה¹³² לא יגורך רע האי מאן דאפיק ליה בידיה או אנתו אחרא דלא כשרא</p>	<p>שמוציא זרע לבטלה לא זוכה לראות פני שכינה ונקרא רע, שכתוב כי לא אל חפיץ רשע אתה לא יגורך רע, זה מי שמוציא אותו בידו או באשה אחרת שאינה כשרה.</p>
<p>ואי תימא דאפיק ליה באנתו דלא מתעברא הכי נמי לא אלא כמה דאמרן ועל דא יבעי ב"נ מקב"ה דיזמין ליה מאנא דכשרא דלא יפגים¹³³ זרעיה מאן¹³⁴ דאפיק זרעא במאנא דלא כשרא פגים ליה לזרעיה ווי למאן דפגים זרעיה ומה בשאר בני נשא כך בכהנא דקאים לתתא כגוונא דלעילא בקדושה עלאה עאכ"ו</p>	<p>ואם תאמר שמוציא אותו באשה שאינה מתעברת כך גם, לא, אלא כמו שאמרנו, ועל כן יבקש אדם מהקדוש ברוך הוא שיזמין לו כלי כשר שלא יפגם זרעו. מי שמוציא זרע בכלי שלא כשר פוגם את זרעו, אוי למי שפוגם את זרעו. ומה בשאר בני אדם כך בכהן שעומד למטה כדוגמא שלמעלה בקדושה עליונה, על אחת כמה וכמה.</p>
<p>בעמיו מהו בעמיו דהא כתיב לעילא אלמנה וגרושה וחללה זונה את אלה לא יקה וכתוב ולא יחלל זרעו בעמיו בהם מבעי ליה מהו בעמיו אלא מלה דא קלנא בעמיו פנימו בעמיו ועל דא כתיב כי אם בתולה מעמיו יקה אשה מעמיו ודאי כלא כגוונא דלעילא</p>	<p>"בעמיו" מה זה בעמיו, שהרי כתוב למעלה אלמנה וגרושה וחללה זונה את אלה לא יקה, וכתוב ולא יחלל זרעו בעמיו, היה צריך להיות "בהם", מה זה "בעמיו" אלא דבר זה קלון בעמיו, פגם בעמיו, ועל כן כתוב כי אם בתולה מעמיו יקה אשה, מעמיו ודאי, הכל כדוגמא שלמעלה.</p>
<p>כי אני יי' מקדשו מהו מקדשו אלא אנא הוא ההוא דאיהו מקדש ליה בכל יומא ובג"כ לא יפגים זרעיה ולא ישתכח ביה פגימו (ס"א) ובגין דא דהא¹³⁵ אני יי' מקדשו דאנא בעינא לקדשא ליה וישתכח קדישא בכלא דקדישא ישתמש על ידא דקדישא</p>	<p>כי אני ה' מקדשו, מה זה מקדשו, אלא אני הוא אותו שמקדש אותו בכל יום, ולכן לא יפגם זרעו ולא ימצא בו פגם, (ומשום זה) שהרי אני ה' מקדשו, שאני רוצה לקדש אותו וימצא קדוש בכל, שקדוש ישתמש על ידי קדוש.</p>
<p>ת"ח קב"ה</p>	<p>בא וראה, הקדוש ברוך הוא</p>
<p>רע"מ</p>	
<p>וכהנא דקריב קרבנא קדם יי' בעי דלהוי איהו שלים בלא פגימו שלים באברוי בלא פגימו דמומין פסלין בכהניא שלים בגופיה שלים בנוקביה לקיימא ביה כלך יפה רעיתי ומום אין כך דקרבנא מנחה איהו וצריכין ישראל למשלח מנחתא דלהון למלכא בגבר (בגוף) שלים דאינון בהפוכא דסטרא אחרא דהא ביד איש עתי פגים הוו שלחין ליה דורונא דכתיב גורל אחד ליי' וגורל אחד לעזאזל דאלהים אחרים כלהו פגימין מסטרא דצפון¹³⁶</p>	<p>וכהן שמקריב קרבן לפני ה' צריך שהוא יהיה שלם בלי פגם, שלם באיבריו בלי פגם, שמומים פוסלים בכהנים. שלם בגופו שלם בנקבתו, לקיים בה כלך יפה רעיתי ומום אין כך, שקרבן הוא מנחה, וצריכים ישראל לשלח את מנחתם למלך עם איש (בגוף) שלם, שהם בהפך של הצד האחר, שהרי ביד איש עתי פגום היו שולחים לו דורון, שכתוב גורל אחד לה' וגורל אחד לעזאזל, שאלהים אחרים כולם פגומים מצד הצפון, וכן רב בתי</p>

¹³² כי הנה נודע כי טפת הזרע ה"ס כ"ז אותיות התורה כמ"ש בכוונת תיקון חצות וא"כ המוציא שז"ל פוגם בכ"ז אותיות התורה וכל אות כלולה מעשר י"פ כ"ז גימ' ר"ע ולכן יגורך רע (רח"ו).

¹³³ חפגים (מ"מ).

¹³⁴ למאן (מ"מ).

¹³⁵ נמחק במ"מ וגור סאת המוסג.

¹³⁶ דהוא אינו מקורה והן מסטרא דצפון ושם מדורא דלהון (יהל אור).

והכי רובא דבתי עכו"ם הם פנימין ¹³⁷ בנוקבא דילהון	עכו"ם הם פגומים בנקבה שלהם.
הורבא לילית פנימותא וכו' ^{138/139} (ס"א ור"מ ¹⁴⁰) איהו ¹⁴¹ ו ¹⁴² מלא י"ה ואיהו בסדורא דא הי"ו ה' בתראה כוס ¹⁴³ מלא ברכת ה' מסטרא דימינא ¹⁴⁴ ומסטרא דגבורה דאיהו דינא שכינתא אתקריאת הוי"ה הח"ד הנה י"ד יהו"ה הוי"ה במקנך אשר בשדה	חרבה לילית פגומה וכו', הוא ו' מלא והוא בסדור זה הי"ו, ה' אחרונה כוס מלא ברכת ה' מצד הימין, ומצד הגבורה שהוא דין השכינה נקראת הוי"ה, זהו שכתוב, הנה יד יהו"ה הוי"ה במקנך אשר בשדה.
קם ר"מ ואשתמח קמיה ואמר זכאה חולקי דמארי דמטרוניתא אינהו בעזרי ע"כ	קם רועה הנאמן והשתטח לפניו ואמר, אשרי חלקי שבעלי המלכה הם בעזרי.
צ/ב	
ישתמש ע"י דכהנא ^{145/146} וישתכח קדישא כד אתי לשמשא ובגין דקב"ה ישתמש על ידא דכהנא דאיהו קדישא כהנא ישתמש ¹⁴⁷ ע"י דכיא ¹⁴⁸ דאתקדש בדכיותיה ומאי איהו ליואי	ישתמש על ידי הכהן וימצא קדוש כשבא לשמש, ומשום שהקדוש ברוך הוא ישתמש על ידי הכהן שהוא קדוש, הכהן ישתמש על ידי טהור, שהתקדש בטרתו, ומיהו זה, לוי.
בר נש (ס"א כהנא) אחרא ישתמש ¹⁴⁹ ע"י דקדישא אחרא בגין דישתכחון כלא בקדושה לשמשא לקב"ה זכאין אינון ישראל בעלמא דין ובעלמא דאתי דעליהו כתיב ואבדיל אתכם מן העמים להיות לי כמה פרישן ישראל מכלא בקדושה לשמשא לקב"ה הח"ד והתקדשתם והייתם קדושים כי אני יי וגו'	אדם (כהן) אחר ישתמש על ידי קדוש אחר, כדי שכולם ימצאו בקדושה לשמש את הקדוש ברוך הוא, אשריהם ישראל בעולם הזה ובעולם הבא, שעליהם כתוב ואבדל אתכם מן העמים להיות לי, כמה פרושים הם ישראל מהכל בקדושה לשמש את הקדוש ברוך הוא, זהו שכתוב והתקדשתם והייתם קדושים כי אני ה' אלהיכם.
תו פתח ואמר ליי' הישועה על עמך ברכתך סלה ליי' הישועה הכי תנינן זכאין אינון ישראל דבכל אתר דאתגלו שכינתא אתגלייא בהדייהו כד יפקון ישראל מגלותא פורקנא למאן לישראל או לקב"ה אלא הא אוקמוה בכמה קראי והכא ליי' הישועה ודאי אימתי על	עוד פתח ואמר, לה' הישועה על עמך ברכתך סלה. לה' הישועה, כך שנינו אשריהם ישראל שלכל מקום שגלו שכינה גלתה עמהם, כשיצאו ישראל מהגלות, למי הגאולה לישראל או לקדוש ברוך הוא, אלא הרי פרשוה בכמה כתובים, וכאן לה' הישועה ודאי, מתי על

¹³⁷ "הם פנימין" נמחק בצור יקר, ובמקומו חיתא "תשכחו"

¹³⁸ חורבא לילית פנימותא וכו' נמחק בצור יקר.

¹³⁹ ##*

¹⁴⁰ ובסתמי תורה (יהל אור).

¹⁴¹ ואיהו (יהל אור).

¹⁴² דהוא בינה בן י"ה, ור"ל אלהים אותיות מלא י"ה, ובשם זה ה' קודם לי, וז"ש ואיהו בסדורא כו', ר"ש ז"ש יד ה' הוי"ה כו' כמש"ו מצד אלהים דינא (יהל אור).

¹⁴³ גימ' אלה"ם (יהל אור).

¹⁴⁴ שמשם ברכת כהנים (יהל אור).

¹⁴⁵ דקדישא (אור יקר).

¹⁴⁶ שהוא הכהן המקודש אפילו בענייני אשתו כדפי' (אור יקר).

¹⁴⁷ בנטילת ידים וכיוצא (אור יקר).

¹⁴⁸ שהם הלויים כאומרו וקדשת את הלויים וטהרת אותם (אור יקר).

¹⁴⁹ דהיינו ענין זה אפילו לכהן הדיוט (אור יקר). פי' שלא יתן לו מים ליטול ידיו אלא מי שהוא טהור כמ"ש והזה הטהור על הטמא (מ"מ).

עמך ברכתך סלה	עמך ברכתך סלה.
בשעתא דקב"ה ישגח בברכאן עלייהו דישראל לאפקא לון מן גלותא ולאוטבא להו כדין ליי' הישועה ודאי ועל דא תנינן דקב"ה ייתוב עמהון דישראל מן גלותא הה"ד ושב ¹⁵⁰ יי' אלהיך את שבותך ורחמך	בשעה שהקדוש ברוך הוא ישגיח בברכות על ישראל, להוציא אותם מן הגלות ולהיטיב להם, אזי לה' הישועה ודאי. ועל כן שנינו, שהקדוש ברוך הוא ישוב עם ישראל מן הגלות, זהו שכתוב ושב ה' אלהיך את שבותך ורחמך.
איש מזרעך לדורותם אשר יהיה בו מום ר' יצחק אמר בגין דאיהו פנים ומאן דאיהו פנים לא אתחזו לשמשא בקודשא והוא אוקמוה דב"נ דאשתכח פנים לית ביה מהימנותא וההוא פנימו אסהיד עליה כ"ש כהנא דבעיית לאשתכחא שלים מאריה דמהימנותא יתיר מכלא והא אוקמוה	איש מזרעך לדורותם אשר יהיה בו מום, רבי יצחק אמר משום שהוא פגום, ומי שהוא פגום לא ראוי לשמש בקודש. והרי פרשוה, שאדם שנמצא פגום אין בו אמונה, ואותו הפגם מעיד עליו, כל שכן כהן שצריך להמצא שלם בעל האמונה יותר מהכל, והרי פרשוה.
ר' אלעזר הוה יתיב בקסטרא דבי חמוי והוא הוה אמר זילנא דבקסטרא בעינא שכיח ¹⁵¹ אדהכי אעבר חד ב"נ פנים מעיניה חד אמר חמוי נשאל להא ¹⁵² אמר פנים הוא ¹⁵³ ולא מהימנא אמר נשאל בהדיה ¹⁵⁴ אתו שאילו ליה א"ל טופקא ¹⁵⁵ מאן הוא בעלמא אמר עתירא ¹⁵⁶ אבל די שליף בהדיה ¹⁵⁷ אנא מכלהו (ס"א עתירא אבל די שליף ווי על דא בהדיה אנא מכלהו) ¹⁵⁸ א"ר אלעזר במלוי אשתמע דלאו מהימנותא גביה ¹⁵⁹ ולא בר מהימנא הוא	רבי אלעזר היה יושב בחדר של בית חמיו, והוא היה אומר המזל (דמעות) בעיניי נמצא בחדר, בין כך עבר איש אחד פגום בעין אחת, אמר חמיו נשאל את זה, אמר הוא פגום ולא נאמן. אמר נשאל אותו באו ושאלו אותו, אמר לו מיהו טופקא (מעשה אוכלותקיף) שבעולם אמר העשיר אבל אם ישאר איתו אני יותר מכולם (העשיר אבל אם ינתק אוי על זה עמו אני מכולם). אמר רבי אלעזר, מדבריו נשמע שאין בו אמונה, ולא בן אמונה הוא.
ת"ח קב"ה אמר כל איש אשר בו מום לא יקרב דהא קדושי דלעילא לא שריא באתר פנים	בא וראה הקדוש ברוך הוא אמר, כל איש אשר בו מום לא יקרב, שהרי הקדושה שלמעלה אינה שורה במקום פגום.
פתח ואמר לתורה ולתעודה ¹⁶⁰ אם לא יאמרו כדבר הזה	פתח ואמר לתורה ולתעודה אם לא יאמרו כדבר הזה.

¹⁵⁰ והשיב לא נאמר אלא ושב שהוא ג"כ ישוב עמנו מהגלות (רח"ו).

¹⁵¹ פי' שהיו עיניו של ר' אלעזר זולגות דמעות מצד חולי עינים (מ"מ).

¹⁵² פי' מה רפואתך (מ"מ).

¹⁵³ ואין דבריו כלום (מ"מ).

¹⁵⁴ פי' אמר חמוי נשאלנו על דבר אחר ונדע אם הוא מהימנא אם לא (מ"מ).

¹⁵⁵ פי' תקיף (רח"ו).

¹⁵⁶ פי' עשיר (רח"ו). ור"ל שאלוהו מי הוא התקיף שבעולם אמר להם העשיר (מ"מ).

¹⁵⁷ ר"ל שיודע שישאר בהדיה (רח"ו).

¹⁵⁸ נמחקב מ"מ

¹⁵⁹ פי כיון שאמר מי שישאר בהדיה הממון אני אוהב אותו יותר מכולם ש"מ שאין לו בטחון ולא מהימנא (מ"מ).

¹⁶⁰ קודם שאבאר דברי המאמר ראיתי לבאר הפסוק כפשוטו כי קשה הבנתו, ואומר שיובן בהזכיר הנזכר קודם לו והוא, (ח, יט) וכי יאמרו אליכם דרשו וגו' בעד החיים אל המתים, ור"ל הלא זהו דרך כל עם לדרוש למתים בעד החיים, וכמו שמצינו בשמואל שהלך לחצרמות לשאול מאביו על מעות היתומים. והתירוץ לזה הוא כי יש לאדם מעין העולמות ופנימיותם, שהרי חנר"ן הם בסוד אב"ע וד' אותיות הו"ה, וזה בבחינת הגדלות, ויש בהם ייחוד גדול. ואמנם אחרי פטירת הצדיק והזדכנו תעלנה בחי' חנר"ן שלו כל אחת ואחת למקומה, ויש כח לצדיק החי לעורר אותן ביחודים, וזה בכח כוונותיו שגורם זווג העולמות

<p>לתורה ולתעודה מאן הוא תורה ומאן הוא תעודה אלא תורה דא תורה שבכתב תעודה דא תורה שבע"פ תורה שבע"פ לא שריא באתר פנים דהא מתורה שבכתב אתבני</p>	<p>לתורה ולתעודה, מי היא תורה ומי היא תעודה, אלא תורה זו תורה שבכתב, תעודה זו תורה שבעל פה, תורה שבעל פה אינה שורה במקום פגום, שהרי מתורה שבכתב נבנית.</p>
<p>כתיב צור תעודה חתום תורה בלמודי צור תעודה דא תורה שבע"פ בגין דתמן אתצר צורא דחיי¹⁶¹ ובתעודה אתקשר קשרא דחיי (נ"א קשרא דמהימנותא) דלעילא למהוי כלא חד¹⁶² ומתמן לתתא אתפרשין אורחים ושבילים ומתמן מתפרשין אורחין בעלמין כלהו¹⁶³ הה"ד ומשם יפרד והיה לארבעה ראשים¹⁶⁴</p>	<p>כתוב צור תעודה חתום תורה בלמודי, צור תעודה זו תורה שבעל פה, משום ששם נצרר צרור החיים, ובתעודה נקשר קשר החיים (קשר האמונה) שלמעלה, להיות הכל אחד, ומשם למטה נפרדות הדרכים והשבילים, ומשם נפרדות הדרכים בכל העולמות, זהו שכתוב ומשם יפרד והיה לארבעה ראשים.</p>
<p>חתום חתמה תורה חתימה דאורייתא דאיהי תורה שבכתב כאן אתר בלמודי¹⁶⁵ אלין נביאי כד"א ויקם את העמוד הימני ויקרא שמו יכין ויקם את העמוד השמאלי ויקרא שמו בועז ומתמן אתפרשין אורחין לנביאי מהימני וקיימי אלין בקיומא לנופא לשית טהירין¹⁶⁶ הה"ד שוקיו עמודי שש וכלא לא קיימא אלא בשלימו ולא שרייא קדוש' דכלא אלא בשלימו כד מתחבראן דא בדא כלא הוא שלים כלא הוא חד לא אתפגני' אתר וע"ד אקרי כ"י שלם כד"א ומלכי צדק מלך שלם¹⁶⁸ ויהי בשלם סכו¹⁶⁹ ובג"כ לא שרייא כלא אלא באתר שלים</p>	<p>חתום חותמה תורה, חתימה של התורה שהיא תורה שבכתב, באיזה מקום בלמדי אלו הנביאים, כמו שנאמר ויקם את העמוד הימני ויקרא את שמו יכין, ויקם את העמוד השמאלי ויקרא את שמו בועז, ומשם נפרדות הדרכים לנביאים הנאמנים, ואלה עומדים בקיום לגוף לששת האורות, זהו שכתוב שוקיו עמודי שש, והכל לא עומד אלא בשלמות, ולא שורה קדושה של הכל אלא בשלמות כשמתחברים זה עם זה, הכל הוא שלם, הכל הוא אחד, לא נפגם המקום, ולכן נקראת כנסת ישראל שלם, כמו שנאמר ומלכי צדק מלך שלם, ויהי</p>

בפנימיותם. והנה חצר מות כתב החסד לאברהם מעיין ד' נהר כג, שהוא מקום זך וגנוז בעולם העשייה ששם מושב הנפשות, ולשם נכנס שמואל ביחודים והתבודדות. על דרך אותם שנכנסו בפרדס, וכתב בפירוש בעל עין יעקב (מהתוס') שנכנסו על ידי שם, וזה מעלה גדולה והתייחדות רב בקדושה. אבל דע שאחרי עיכול הברשן ושחנר"ן עולים למקורם נשאר בקבר בחי' הבלא דגרמי מבחי' הקטנות שהחיצונים יכולים להאחז שם, וכנודע מסוד שמואל הנביא בענין בעלת אוב, ועיין בליקוטי נביאים. והנה אותם הפושעים לא ידעו להבחין העניינים והיו מדמים דרישת האובות אל מעלת הייחודים הנזכרים, ולא השכילו כי הייחודים הם תכלית הייחוד בכח הזווג הנעשה מזו"ן, וענין האוב הוא תכלית הפירוד הנמשך מהקטנות הגמור. וזו היא תשובת הנביא לתורה ולתעודה וגו', כלומר וזהו (נ"א וזכו) לזווג ז"ן שה"ס תורה ותעודה כנזכר כאן. וזהו אם לא יאמרו כדבר הזה, או כיוצא בו אשר אין לו שחר שהוא החשך הגדול ולא אור קדוש, אלא אחיזתו ביוצא מן הבקעים הסתומים משחיו ומבין אצילי ידיו וכנזכר בפרק ארבע מיתות, והוא פחות הרבה מהיוצא מבקיעי הידים והרגלים מבין הצפרנים. ובזה תבין מ"ש תורה שבע"פ לא שריא וכו', פי' גם שהמלכות רגילה יורדות מות אינה שורה במקום פגום שהוא ענין האוב שהוא תכלית הפירוד (רמ"ז).

¹⁶¹ נקרא צרור החיים תמיד צרור עם המלכות הנק' תעודה צדיק וצדק כחדא אזלו כי ז"א בן ט"ס והיא משלימתו לעשר (רח"ו).

¹⁶² יסוד ומלכות ומתחת המלכות דאצילות שם סוד עולם הנפרדים כנודע (מ"מ).

¹⁶³ פי' בבי"ע (מ"מ).

¹⁶⁴ ארגמן (רח"ו).

¹⁶⁵ נו"ה (רח"ו).

¹⁶⁶ תלת פרקין לכל א' הרי שוקיו עמודי שש (רח"ו).

¹⁶⁷ סטרין (מ"מ).

¹⁶⁸ כי היא משלמת הבנין לעשרה (רח"ו).

¹⁶⁹ פי' המלכות שנק' סכו שהוא גימ' אלה"ם היא משלמת לז"א (מ"מ).

	<p>בשלם סוכו, ולכן לא שורה הכל אלא במקום שלם.</p>
<p>ועל דא כל איש אשר בו מום לא יקרב כנוונא דא קרבנא דביה מומא לא יתקריב מאי טעמא דכתיב כי לא לרצון יהיה לכם ואי תימא הא קודשא בריך הוא לא שארי אלא באתר תבירא במאנא תבירא דכתיב ואת דכא ושפל רוח האי אתר שלים יתיר הוא מכללא¹⁷⁰ (דכתיב ואת דכא ושפל רוח) בנין דמאיך גרמיה למשרי עליה גאותא דכלא גאותא עלאה¹⁷¹ ודא הוא שלים אבל לא כתיב ואת</p>	<p>ועל כן כל איש אשר בו מום לא יקרב, כדוגמא זה הקרבן שבו מום לא יתקרב, למה, שכתוב כי לא לרצון יהיה לכם. ואם תאמר הרי הקדוש ברוך הוא לא שורה אלא במקום שבור, בכלי שבור, שכתוב ואת דכא ושפל רוח, המקום הזה הוא שלם יותר מהכל, (שכתוב ואת דכא ושפל רוח), משום שמנמיק עצמו להשרות עליו את גאות הכל, הגאות שלמעלה, וזהו שלם, אבל לא כתוב ואת</p>
<p>צ/א/א</p>	
<p>עור ושבור וחרום ושרוע, אלא ואת דכא ושפל רוח מאן דמאיך גרמיה קב"ה זקיף ליה ובגיני כך כהנא דקאים לתתא כנוונא דלעילא בעי למהוי שלים יתיר מכללא ולא יתחזי פגים ועל דא אוהר להו לכהני דכתיב איש מזרעך לדורותם אשר יהיה בו מום</p>	<p>עיר ושבור וחרום ושרוע, אלא ואת דכא ושפל רוח, מי שמנמיק עצמו הקדוש ברוך הוא זוקף אותו, ולכן הכהן שעומד למטה כדוגמא שלמעלה צריך להיות שלם יותר מהכל, ולא יראה פגום, ועל כן הזהיר את הכהנים שכתוב איש מזרעך לדורותם אשר יהיה בו מום.</p>
<p>תו פתח ואמר וכי תגישון עור לזבוח אין רע וכי תגישו פסח וחולה אין רע וכי קב"ה אמר אין רע אי הכי טוב הוא</p>	<p>עוד פתח ואמר, וכי תגישון עיר לזבח אין רע, וכי תגישו פסח וחולה אין רע, וכי הקדוש ברוך הוא אומר אין רע, אם כך טוב הוא.</p>
<p>אלא סיפיה דקרא אוכה דישראל באינן יומין הוּו ממנן כהני מארי דמומין על גבי מדבהא ולשמשא על מקדשא ואמרי מאי אכפת ליה לקב"ה דא או אחרא ואינן הוּו דאמרי אין רע וקב"ה אתיב להון ההוא מלה דהוּו אמרי</p>	<p>אלא סוף הכתוב מוכיח, שישראל באותם הימים היו ממונים כהנים בעלי מומים על גבי המזבח ולשמש על המקדש, ואומרים מה אכפת לקדוש ברוך הוא זה או אחר, והם היו שאומרים אין רע, והקדוש ברוך הוא השיב להם אותו דבר שהיו אומרים.</p>
<p>אמר ישראל אתון אמרי כד מקרבי מארי דמומין על פולחני אין רע מאי אכפת ליה לקב"ה סופיה דקרא מה כתיב הקריבהו נא לפחתך הירצך או הישא פניך בר נש מנייכו אי בעיתו לשלומי למלכא ולקרבא קמיה דורונא אתון משדרין ליה בפגימא או לאו הירצך או הישא פניך בההוא דורונא כ"ש וכ"ש¹⁷² דאתון מקרבין קמא¹⁷³ בר נש פגים</p>	<p>אמר ישראל אתם אומרים כשמקריבים בעלי מומים לעבודתי אין רע, מה אכפת לו לקדוש ברוך הוא, בסוף הפסוק מה כתוב הקריבהו נא לפחתך, הירצך או הישא פניך אדם מכם אם תרצו לשלם למלך ולהקריב לפניו דורון, אתם שולחים לו עם פגם או לא הירצך או הישא פניך, באותו הדורון כל שכן וכל שכן כשאתם מקריבים לפני אדם פגום להקריב דורון, הרי הדורון שלכם</p>

¹⁷⁰ ולא פסל ה' אלא בעל מום אבל מאיך גרמיה אדרבא משובח (מ"מ).

¹⁷¹ כפל לשון גאותא דכולא הם זרין ואו"א שמקבלים מת"י נימין גימ' גאו"ת כמ"ש הרב, גאותו עילאה הוא א"א ששם הוא שורש ת"י נימין (מ"מ).

¹⁷² התם מסדרין והכא מקרבין (אור יקר).

¹⁷³ והתם בר נש והכא "קמא" תרי כל שכן איכא (אור יקר).

<p>לקרבא דורונא הא דורונא דילכונ לכלבא אתמסר¹⁷⁴ דודאי בר נש דאיהו פנים פנים הוא מכלא פנים הוא מהימנותא ועל דא כל איש אשר בו מום לא יקרב</p>	<p>נמסר לכלב, שודאי אדם שהוא פגום, פגום הוא מהכל, פגום הוא באמונה, ועל כן כל איש אשר בו מום לא יקרב.</p>
<p>אמר רבי יוסי¹⁷⁵ זמין קב"ה לאשלמא להו לישראל ולאשתכחא שלימין בכלא דכלא דלא יהא בהון מארי דמומין כלל בגין דיהון תקונא דעלמא¹⁷⁶ כאלין מאני ולבושא דבר נש דאינון תקונא דגופא הה"ד ויתיצבו כמו לבוש¹⁷⁷</p>	<p>אמר רבי יוסי, עתיד הקדוש ברוך הוא להשלים עם ישראל, ושימצאו שלמים בכל, שהרי לא יהיו בהם כלל בעלי מומים, משום שיהיו תקונו של עולם כמו הכלים הללו ולבושו של אדם שהם תקון הגוף, זהו שכתוב, ויתיצבו כמו לבוש (דבר אחר).</p>
<p>ת"ח¹⁷⁸ (ס"א ד"א) כד יתערוך מעפרא כמה דעאלו הכי יקומון הגרין או סומין עאלו הגרין וסומין יקומון בההוא לבושא דלא ימרון דאחרא הוא דאתער ולבתר קב"ה ייסי לון וישתכחון שלימין קמיה וכדין יהא עלמא שלים בכלא כדין ביום ההוא יהיה יי' אחד ושמו אחד</p>	<p>בא וראה, כשיתעוררו מהעפר כמו שנכנסו כך יקומו, חגרים או סומים נכנסו, חגרים וסומים יקומו, באותו לבוש שלא יאמרו שאחר הוא שהתעורר, ואחר כך הקדוש ברוך הוא ירפא אותם וימצאו שלמים לפניו, ואז יהיה העולם שלם בכל, אז ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד.</p>
<p>שור או כשב או עז כי יולד והיה שבעת ימים תחת אמו וגו' רבי יוסי פתח צדקתך כהררי אל משפטיך תהום רבה אדם ובהמה תושיע יי' האי קרא אית לאסתכלא ביה¹⁷⁹ אבל תא חזי צדק כתרא קדישא עלאה¹⁸⁰</p>	<p>שור או כשב או עז כי יולד והיה שבעת ימים תחת אמו וגו', רבי יוסי פתח צדקתך כהררי אל משפטיך תהום רבה אדם ובהמה תושיע ה', בפסוק הזה יש להתבונן בו, אבל בא וראה צדק כתר</p>

¹⁷⁴ הוא כח החצוני הנק' בלאדן, פניו פני כלב, הפך הארי שהיה רבוץ על גבי המזבח, כדפי' בזהר בראשית (אור יקר).

¹⁷⁵ הענין שהמום מורה פגם בנשמה כדפי'. והטעם שבהיות האדם פוגם באברים העליונים, יוכרח שיפגום בגופו באבר ההוא עצמו, שכן דרך הנשמה להראות פעולותיה בגוף, כדפי' בזהר יתרו פסוק ואתה תחזה, ובהיותה פגומה ופגמה במקום עליון, בהכרח יפגם הגוף, ובהיות תחית המתים ישתלמו כל הנשמות ונצטרפו ונטהרו בכור האש, ולכך ראוי להיותם כולם טהורות בלי מום ולכך ישתלמו (אור יקר).

¹⁷⁶ כדפי' וכמו שהנשמות הם מתוקנות גם הגופים שהם לבושים יהיו בלי מום (אור יקר).
¹⁷⁷ שהלבוש כבוד אל הגוף שיהיה בלי מום נקרע כך הגוף מתוקן ונאות לנפש. והענין כי הנשמה השלמה בכל אבריה העליונים, לא תתלבש בגוף חסר אבר, כמו שהגוף הנאה לא יתלבש בלבוש חסר בית יד וכיוצא, וז"ש "ויתיצבו כמו לבוש" שהוא מכוון אל הגוף בלשימות (אור יקר).

¹⁷⁸ נמחק צ'אור יקר וגורס את המוסגר.

¹⁷⁹ קשיא ביה טובה: אחת, אומרו "צדקתך", שצדק לתתא מן משפט, ואם כן איך ייחס לצדק הרוממות וצד המעלה, כאומרו הררי אל, ולמשפט יחס צד המטה, כאומרו תהום רבה. ועוד אומרו, כהררי אל, תהום בלא כ', או לימא כתהום כמו כהררי, או לימא הררי אל בלא כ' כמו תהום. עוד אומרו, הררי רבים, כתהום חד, לימא הר תהום או הררי תהומות. עוד, צדקתך חד משפטיך רבים, לימא צדקותיך משפטיך או לימא צדקתך משפטך יחיד או רבים בשניהם. עוד בצדקתך חד נקט הררי רבים, ובמשפטיך רבים נקט תהום חד. עוד אומרו אדם ובהמה, מה ענין אדם ובהמה לצדקתך ומשפטיך, עוד השוה אדם לבהמה, ולתרץ כל זה אמר, אבל ת"ח וכו' (אור יקר).

¹⁸⁰ פי' כתר אחרון לעשר כתרים היא המלכות, וקראה "קדישא" מפני שצדק היא מדת הדין, והיא משתמשת בדיניה עם החצונים, ליסר בני אדם, והם נקראים נגעי בני אדם, כדכתיב והוכחתיו בשבט אנשים ובנגעי בני אדם. והנה מזה יורה היות לה יחס מה עמהם ח"ו, לכך עתה שדבר בדיניה עם התחתונים, קראה "קדישא" דלא איהי כאינון דלאו קדישין, עם היות שהיא פועלת על ידם, ומפני שיש תחתיה ג"כ היכל זכות בקדושים בתי דינים, והם מלאכים והם דנים את האדם מתוך שנאה כדפירש הרשב"י ע"ה, שעל כך נקראים עירין, כדכתיב בגזרת עירין פתגמא לכך אמר "עילאה" פי' עליונה על שאר בתי דינין דהיא דנה את האדם מתוך אהבת האם את הבן, כאומרו אשר יסרתו אמו (אור יקר). מלכות (רח"ו).

<p>כהררי אל כאינון טורין עלאין קדישין¹⁸¹ דאקרון טורי דאפרסמונא דכיא¹⁸² ובגין דאיהי סלקא לאתקשרא בהו לעילא כל דינאה בשיקולא חדא לכלא דלית בההוא דינא רחמי</p>	<p>קדוש עליון כהררי אל, כמו אותם הרים עליונים קדושים שנקראים, הרי אפרסמון טהור, ומשום שהיא עולה להתקשר בהם למעלה כל דיניה, במשקל אחד לכל שאין באותו הדין רחמים.</p>
<p>משפטיך תהום רבה משפט דאיהו רחמי נחית לתתא¹⁸³ לההוא דרגא לתקנא עלמין וחיים על כלא ועביד דינא ברחמי לבסמא עלמא ובגין דאיהו רחמי אדם ובהמה תושיע יי לכלא בשיקולא חדא אדם ובהמה הא אוקמוה מאן דהוא אדם ושוי¹⁸⁴ לגרמיה כבהמה אדם ובהמה דין אדם ודין בהמה חד הוא</p>	<p>משפטיך תהום רבה, משפט שהוא רחמים, יורד למטה לאותה הדרגה לתקן עולמות, וחס על כולם ועושה דין ברחמים לבשם את העולם, ומשום שהוא רחמים, אדם ובהמה תושיע ה', לכל במשקל אחד. אדם ובהמה, הרי פרשוה מי שהוא אדם ושם את עצמו כבהמה, אדם ובהמה דין אדם ודין בהמה אחד הוא.</p>
<p>אדם ובן שמנת ימים ימול לכם כל זכר בהמה והיה שבעת ימים תחת אמו ומיום השמיני והלאה ירצה לקרבן אשה ליי בגין דיעבר עלייהו שבת חד ודא אוקמוה</p>	<p>אדם, ובן שמנת ימים ימול לכם כל זכר, בהמה והיה שבעת ימים תחת אמו, ומיום השמיני והלאה ירצה לקרבן אשה לה', כדי שתעבור עליהם שבת אחת והרי פרשוה.</p>
<p>רבי חייא פתח יי בצאתך משעיר בצעדך משדה אדום ארץ רעשה גם שמים נטפו תיח זכאין אינון ישראל בעלמא דין ובעלמא דאתי דקביה אתרעי בהו ואינון מתדבקין ביה ואקרון קדישין¹⁸⁵ עם קדוש¹⁸⁶ וכן עד דסליק לון לדרגא עלאה דאקרי קדש¹⁸⁷ דכתיב קדש ישראל ליי ראשית תבואתה כמה דאוקימנא דהא ישראל מתמניא יומין מתדבקין ביה בשמיא ורשימין בשמיה ואינון דיליה כד"א ומי כעמך כישראל גוי אחד בארץ</p>	<p>רבי חייא פתח ה' בצאתך משעיר בצעדך משדה אדום ארץ רעשה גם שמים נטפו. בא וראה אשריהם ישראל בעולם הזה ובעולם הבא, שהקדוש ברוך הוא רוצה בהם, והם נדבקים בו ונקראים קדושים עם קדוש, וכן עד שהעלה אותם לדרגה עליונה שנקראת קודש, שכתוב קדש ישראל לה' ראשית תבואתה כמו שבארנו, שהרי ישראל משמונה ימים נדבקים בשמו ורשומים בשמו והם שלו, כמו שנאמר ומי כעמך כישראל גוי אחד בארץ.</p>

¹⁸¹ פי' הספירות שש שהם למעלה ממנה והם נקראות הרים כדכתיב שמעו הרים את ריב ה' והבינה נקראת אפרסמון כדפי' בזהר (אור יקר).

¹⁸² שהאפרסמון הוא רוכב עליהם ומשפיעם, והאפרסמון דהיינו מ' ס' כדפי' בזהר תרומה, דהיינו מ' אימא מרובעת רביעא על בנין פתיחא להשפיע, ס' שהם ששה בנים כלולים מעשר יעשה ס' ששים (אור יקר). בינה (רח"ו)

¹⁸³ הנה נודע מ"ש רבינו האר"י זלה"ה שכל בנין הנוק' הוא מסטרא דגבורה בסוד (בראשית א ה) ולחשך קרא לילה והנה סטרא דגבורה הוא מיסוד דאימא כנודע והנה בר"ה וי"הכ אז הוא (ש"ה ש ב ו) שמאלו תחת לראשי עליית המלכות לבינה ומקבלת שם ה"ג כנודע ואח"כ בימי הסוכו' ובש"ת אז (ש"ה ש ב ו) ויימינו תחבקני ומשפיע בה הז"א סוד ה"ח ואז נחה ושקטה הארץ מהדינים. וא"כ זהו שאמר צדק כתרא קדישא עילאה שהיא מלכות בעלותה למעלה לדינים של הבינה הנק' הררי אל כי בבינה שם ייא"י דס"ג שעולה א"ל וה"ג נק' הר"ם והנה בבינה סוד אפרסמון ואז בר"ה ובי"הכ עלייתה שם דינא בלא רחמי כי אז היא אצל הבינה בסוד יום הכיפורים ב' כפורים אמא וברתא ואח"כ משפיע בה הז"א הנק' משפט את ה"ח ביסוד דנוק' הנקרא תהום רבא ואז חיים על כולא שאפי' יש בני אדם שעשו מעשה בהמה בחטאם ופשעם וה' מוחל להם בתוקף ה"ח ההם ולכן נזכר בזוהר בכמה פעמי' שהדין מתעכב עד שמיני עצרת אולי יחזרו בתשוב' כי אז ניתנין בה ה"ח בסוד הגשם דמוסף דשמיני עצרת [גם זה הועתק מכ"י ר"מ פאפרוש זלה"ה זה בוודאי ממנו זלה"ה] (זהר הרקיע).

¹⁸⁴ שאינו משיב למי שעולבו (רח"ו).

¹⁸⁵ מצד הבינה (אור יקר).

¹⁸⁶ ה' (אור יקר).

¹⁸⁷ בינה שמיני למלכות (רח"ו).

<p>ועממין לא מתדבקין ביה ולא אולין בנימוסיה ורשימא קדישא אעדיאו מנייהו עד</p>	<p>והעמים לא נדבקים בו, ולא הולכים בהנהגותיו, והרושם הקדוש נעדר מהם, עד</p>
<p>צא/ב</p>	
<p>דאינון מתדבקן בסטרא אחרא דלאו קדישא</p>	<p>שהם נדבקים לצד האחר שאינו קדוש.</p>
<p>ות"ה בשעתא דבעא קב"ה למיהב אורייתא לישראל זמין בה לבני עשו אמר לון בעאן אתון לקבלא אורייתא</p>	<p>ובא וראה בשעה שרצה הקדוש ברוך הוא לתת תורה לישראל, הזמין אותה לבני עשו, אמר להם רוצים אתם לקבל תורה.</p>
<p>בההיא שעתא אתרגיזת ארעא קדישא¹⁸⁸ ובעיא¹⁸⁹ לאעלא לנוקבא דתהומא רבה אמרה קמיה מארי דעלמא פסטרא דהדווה (ס"א דעלמא) תרי אלפי שנין עד לא אתברי עלמא קלטינא קמי (נ"א קליטנא) גו נ"א אודמן קמי) ערלין דלא רשימין בקיומך</p>	<p>באותה שעה רגזה הארץ הקדושה, ורצתה להיכנס לנקב תהום רבה, אמרה לפניו רבונו של עולם שעשועי השמחה (של העולם) אלפיים שנים טרם שנברא העולם יזדמנו לפניו (נ"א יזדמנו, נ"א יזדמן לפני) ערלים שאינם רשומים בבריתך.</p>
<p>אמר לה קב"ה כורסייא כורסייא¹⁹⁰ ייבדון אלף אומין בוותיהו וקיימא דאורייתא לא יזדמן קמיהו הה"ד יי בצאתך משער בצעדך משדה אדום ארץ רעשה ודאי בנין דאורייתא לא אתיהיבת (בנין דאיהי קיימא קדישא) אלא למאן דאית ביה קיימא קדישא ומאן דאליף אורייתא למאן דלא אתגור משקר בתרי קיימי¹⁹¹ משקר בקיימא דאורייתא¹⁹² ומשקר בקיימא דצדיק וכנסת ישראל דאורייתא להאי אתר¹⁹³ אתיהיבת ולא לאחרא</p>	<p>אמר לה הקדוש ברוך הוא, כסא כסא יאבדו אלף אומות כמותם וברית התורה לא תזדמן לפניהם, זהו שכתוב ה' בצאתך משער בצעדך משדה אדום ארץ רעשה ודאי, משום שהתורה לא נתנה (משום שהיא ברית קדושה) אלא למי שיש בו ברית קודש, ומי שמלמד תורה למי שלא נמול משקר בשתי בריתות, משקר בברית התורה ומשקר בברית של צדיק וכנסת ישראל, שהתורה נתנה למקום הזה ולא לאחר.</p>
<p>רבי אבא אמר¹⁹⁴ משקר בתלת דוכתי¹⁹⁵ עלאי משקר בתורה¹⁹⁶ משקר בנביאים¹⁹⁷ משקר בכתובים¹⁹⁸ משקר בתורה דכתיב וזאת התורה וגו'¹⁹⁹ משקר בנביאים דכתיב וכל בניך למודי יי²⁰⁰ אינון למודי יי ולא אחרא²⁰¹</p>	<p>רבי אבא אמר משקר בשלשה מקומות עליונים, משקר בתורה, משקר בנביאים, משקר בכתובים. משקר בתורה שכתוב וזאת התורה וגו', משקר בנביאים שכתוב וכל בניך למודי ה', הם</p>

¹⁸⁸ העליונה הרוחנית והיינו שקראה כורסייא (אור יקר). פי' מלכות (מ"מ).

¹⁸⁹ אם הערלים חצונים מקבלים תורה ת"ת היא ודאי יורדת לנוק' דתהומא החצונים (אור יקר).

¹⁹⁰ מלכות (מ"מ).

¹⁹¹ משליט השקר שהיא הערלה בברית התורה ת"ת, ובברית בשר שהוא מילה מלכות, פריעה יסוד (אור יקר). פי' קיימא דאורייתא וקיימא דצדיק, והזוהר תני והדר מפרש (מ"מ).

¹⁹² ת"ת (רח"ו).

¹⁹³ היינו תורה שבכתב ת"ת, ותורה שבכל פה מלכות, ונקשרים על ידי היסוד (אור יקר).

¹⁹⁴ פי' שלת"ק לא הזכיר נצח והוד רק ת"ת ויסוד ומלכות, ולכך ר' אבא אמר משקר בתלת דוכתי (מ"מ).

¹⁹⁵ כדמסיק תורה שבכתב ת"ת ונביאים נ"ה וכתובים יסוד ומלכות, וראיה לזה כי התורה שבכתב עצמה היא יש בה תורה נביאים כתובים, לכך נצטוו בכלם, ענין זה כתוב בהם זה רמז למדתם בת"ת עצמו (אור יקר).

¹⁹⁶ ת"ת (רח"ו).

¹⁹⁷ נ"ה (רח"ו).

¹⁹⁸ יסוד ומלכות (רח"ו).

¹⁹⁹ שמדתו אספקלריא המאירה (אור יקר). לפני בני ישראל (יהל אור).

²⁰⁰ שהם נ"ה והשלילה חתום תורה וכו' (אור יקר).

<p>וכתיב התום תורה בלמודי אינון ולא אחרא משקר בכתובים דכתיב ויקם עדות²⁰² ביעקב ותורה שם בישראל וכתיב אך צדיקים²⁰³ יודו לשמך²⁰⁴ מאן צדיקים דא צדיק וכ"י דמאן דלא אתגזר ולא עאל בקיומא דלהון לא יודון לשמיה קדישא דהיא אורייתא</p>	<p>למודי ה' ולא אחר, וכתוב חתום תורה בלמודי, הם ולא אחר. משקר בכתובים שכתוב, ויקם עדות ביעקב ותורה שם בישראל, וכתוב אך צדיקים יודו לשמך, מי הצדיקים, זה צדיק וכנסת ישראל, שמי שלא נמול ולא נכנס לברית שלהם לא יודו לשמו הקדוש שהיא התורה.</p>
<p>א"ר חייא כיון דאתגלי קב"ה על טורא דסיני למיהב אורייתא לישראל שכיבת²⁰⁵ ארעא ותבת בניחא הה"ד ארץ יראה ושקטה²⁰⁶</p>	<p>אמר רבי חייא כיון שהתגלה הקדוש ברוך הוא על הר סיני לתת תורה לישראל, שכיבת הארץ ושבח למנוחה, זהו שכתוב ארץ יראה ושקטה.</p>
<p>ת"ח בר נש דאתיליד לא אתמנא²⁰⁷ עליה חילא דלעילא²⁰⁸ עד דאתגזר כיון דאתגזר אתער עליה (רוחא²⁰⁹) אתערותא דרוחא דלעילא זכי לאתעסקא באורייתא אתער עליה אתערותא יתיר²¹⁰ זכי ועביד פקודי אורייתא אתער עליה אתערותא יתיר²¹¹ זכי ואתנסיב זכי ואוליד בנין ואוליף לון ארחוי דמלכא קדישא הא כדין הוא אדם שלים שלים בכלא²¹²</p>	<p>בא וראה אדם שנולד לא התמנה עליו הכח שלמעלה עד שנמול, כיון שנמול מתעוררת עליו (רוח) התעוררות של רוח של מעלה, זוכה להתעסק בתורה, מתעוררת עליו התעוררות יתרה, זוכה ועושה מצוות התורה, מתעוררת עליו התעוררות יתרה, זוכה ונושא, זוכה ומוליד בנינים ומלמד אותם את דרכי המלך הקדוש, הרי אז הוא אדם שלם, שלם בכל.</p>
<p>אבל בהמה דאתילידת בההיא שעתא דאתילידת ההוא חילא דאית לה בסופא אית לה בההיא שעתא דאתילידת ואתמנא עליה ובגין כך כתיב שור או כבש או עז כי יולד עגל או טלה או שעיר או גדי לא אתמר אלא שור או כבש או עז ההוא דאית ליה לסופא²¹³ אית</p>	<p>אבל בהמה שנולדה, באותה שעה שנולדה אותו כח שיש לה בסופה יש לה, באותה שעה שנולדה והתמנה עליה, ולכן כתוב שור או כבש או עז כי יולד עגל או טלה או שעיר או גדי, לא נאמר אלא שור או כבש או עז, אותו שיש לו לסוף יש לו בשעה שנולד, והיה שבעת</p>

²⁰¹ ר"ל אותן שנאמר וכל בניך (יהל אור).

²⁰² ושם לא פירש אלא סתם אבל המדות בעצמם (אור יקר). והיא נק' תעודה כמש"ל צ"ב (יהל אור).

²⁰³ כדמסיק (אור יקר).

²⁰⁴ כמש"ו לשמך היא התורה ודייקא צדיקים כמש"ו (יהל אור).

²⁰⁵ סכיכת (מ"מ)?

²⁰⁶ "יראה" מתחלה כשהלך לשעיר ולפארן "ושקטה" שבא לסיני (אור יקר).

²⁰⁷ הענין שעם היות שבשעת ההולדה על ידי קדושת אביו, הקב"ה גוזר על הטיפה ההיא נשמה פלונית, עם כל זה אין אותה נשמה מתיישבת בגוף אלא עד שירויח אותה מעט מעט מדרגה אחר מדרגה, ולזה בעת מולדתו הוא כא"ן "דלא אתמנא" וכ"ו מפני שהוא אז בערלה והקליפה והוא חי חיות דק וקליש וקל להתעקר כנר הדק שהרוח הקלה עוקרו, נימול זוכה לנפש שנכנס לקדש ויצא מהערלה קצת, וכן הולך ועושה על ידי חנוך מצות ותורה עד י"ג שזוכה לנשמה ובהיותו בן עשרים שנשא והוליד זכה לנשמה דאצילות אם אין שם מונע על ידי עון, ועל ידי בניו שלומדים תורה ומצות עולה לסוד יה"ה דהיינו י' אב ה' אם ו' בן ה' בת כדפי' (אור יקר).

²⁰⁸ שאינו קונה אפילו נפש דעשיה עד דאתגזר ואז קונה הנפש (רח"ו).

²⁰⁹ פי' נפש דעשיה כמ"ש (מ"מ).

²¹⁰ רוח דיצירה (רח"ו).

²¹¹ סוד נשמה דבריאה (רח"ו).

²¹² פי' שמשיג עד אצילות (מ"מ).

²¹³ שור בן יומו קרוי שור כשב בן יומו קרוי שור כשן עז, מה שיש לו בעת מיתה יש לו בעת לידה, אבל האדם נקרא ילד עלם נער אנוש איש אדם גבר, ויש לשמות אלו זמנים מחולפים לפי קניית האדם שלימותו (אור יקר).

<p>ליה בשעתא דאתיליד והיה שבעת ימים תחת אמו²¹⁴ בגין לאתישבא ביה ההוא חילא ואתקיים ביה ובמה יתקיים ביה כד ישרי עליה שבת חד ואי לא לא יתקיים (ועוד דאתייבש מזוהמא דאמיה²¹⁵)</p>	<p>ימים תחת אמו, כדי לישב בו אותו כח ומתקיים בו, ובמה יתקיים בו כשתשרה עליו שבת אחת, ואם לא לא יתקיים (ועוד שיתייבש מזוהמת אמו).</p>
<p>ולכתר דיתקיים ביה ההוא חילא כתיב ירצה לקרבן אשה ליי' בקיומא דשבת חד דאעבר עליה ובר נש בקיומא דשבת חד אתקיים ביה אתערותא דהאי עלמא וחילא דיליה בתר דאתנור אתער עליה אתערותא דרוחא עלאה²¹⁶ וכ"י אעבר עליה וחמאת ליה ברשימא קדישא ואתערת עליה²¹⁷ ושרייא עליה רוחא דההוא עלמא קדישא כד"א ואעבור עליך ואראך מתבוססת בדמיך וגו' בדמיך בתרי</p>	<p>ואחר שיתקיים בו אותו הכח, כתוב ירצה לקרבן אשה לה', בקיום של שבת אחת שעברה עליו, ואדם בקיום של שבת אחת מתקיימת בו התעוררות של העולם הזה והכח שלו, אחר שנמול מתעוררת עליו התעוררות של רוח עליונה, וכנסת ישראל עוברת עליו ורואה אותו ברושם קדוש, ומתעוררת עליו ושורה עליו הרוח של אותו עולם קדוש, כמו שנאמר ואעבור עליך ואראך מתבוססת בדמיך וגו', בדמיך בשנים.</p>
<p>ואי תימא התם כד נפקי ישראל ממצרים דשכיח בנייהו דם פסח ודם מילה כדין כתיב בדמיך חיי הכא מאי בדמיך אלא תרין חד דמילה וחד דפריעה חד דגזירו דכנסת ישראל וחד דפריעה בצדיק יסוד עולם ואלין תרין דמין דבר נש קאים בנייהו בקיומא דעלמא דאתי הה"ד בדמיך חיי</p>	<p>ואם תאמר, שם כשיצאו ישראל ממצרים שהיו מצוי ביניהם דם פסח ודם מילה, אזי כתוב בדמיך חיי, כאן מה זה בדמיך. אלא שנים, אחד של מילה ואחד של פריעה, אחד של מילה של כנסת ישראל ואחד של פריעה בצדיק יסוד עולם, ואלו שני דמים שאדם עומד בשבילם בקיום של העולם הבא זהו שכתוב בדמיך חיי.</p>
<p>רבי שמעון אמר סוד יי' ליראיו ובריתו להודיעם סוד יי' ליראיו דא כנסת ישראל ובריתו להודיעם דא צדיק יסוד עולם²¹⁸</p>	<p>רבי שמעון אמר סוד ה' ליראיו ובריתו להודיעם. סוד ה' ליראיו זו כנסת ישראל, ובריתו להודיעם זה צדיק יסוד עולם,</p>
<p>צ/ב/א</p>	
<p>בקשורא חדא²¹⁹ יו"ד²²⁰ תלת אתון שלימותא דכלא י' ראשיתא דכלא²²¹ י' עלאה</p>	<p>בקשר אחד, יו"ד שלש אותיות השלמות של הכל, י' ראשית הכל י'</p>

²¹⁴ קשיא ליה כיון שבן יומו שלם אם כן מה צורך והיה שבעת ימים, ותירך אלא להתיישב הכח בו בעצם על ידי שבת וא"ת בשלמא שבת לגבי ישראל ניחא אבל בהמה מאי איפכת ליה, ויש לומר שכל הכחות יש בהם תוספת קדושה ושפע ואור ביום שבת, שכל מעשה בראשית מתחדש במנוחה ולכך צריך שיהיה הכח מושל בו בעת היותו גובר, ואם תאמר אם כן כד נפיק שבתא להוי כשר ולאוי הכי דקרא קאמר שבעת ימים דבר השווה לכל, ויש לומר דשבת איהו נקודה בגו שית נקודין ולכך צריך להשלים עליו יום שבת עם כל ששת ימי ההקף שהם מכלל השבת שלו, ואחר שהשלים השבת עם ששת ימים ירצה וכו' דהיינו מיום השמיני והלאה (אור יקר).

²¹⁵ דהיינו שיצא מכלל נפל ואם לאו כמת חשוב מלחיות בטן אמו ולכך אסור גם להדיוט (אור יקר).

²¹⁶ פ' נפש דעשיה כמ"ש הרח"ו ז"ל לעיל (מ"מ).

²¹⁷ פ' שמלכות מקננת בעשיה, ויש לו הארה ממנה ג"כ (מ"מ).

²¹⁸ דע כי היסוד נק' כל להיותו כולל כל האצילות, והנה י' זעירא נקרא יסוד ובא לרמז כאן איך רמוז בי' כל האצ' כי הי"ד במילוי ג' אותיות היא שלימות כל האציל' י' חכמה ו' ת"ת המבריח מן הקצה אל הקצה ד' גנתא מלכות. נמצא כי אות י' קטנה היא שלימות כל האצילות ואמר שכשהעולם נשפע אז י' זו הקטנה במילוי כמלך בחיילותיו ומרמז כל האצ' בו וכשהעולם אינו בשפע אז נעשה י' קטנה זעירא ולא נודע כי בה שלימותא דכולא ואגב שרמז בה בי"ד בא לומר ג"כ איך בכל אות ואות דהויה כלול בו כל האציל' כולו. ה"א שלימותא דכולא כי הא' במילוי ה"א וא' צורתה יו"ד והם אותיות יו"ד עצמ' הרי בה' כלול ג"כ האצילות (זהר הרקיע).

²¹⁹ עי' הערה בסוף הספר א'.

<p>דכלא²²² וא"ו אמצעיאתא שלימותא דכל סטריין²²³ מעבר לכל רוחין²²⁴ ביה תלייא מהימנותא²²⁵ דל"ת גנתא צרורא דחיי²²⁶ את דא זעירא שלימא דכלא²²⁷ את דא סתימא דכל סטריין²²⁸ כד נפיק נפיק כמלא עם חילוי תב (נ"א יתיב) לבתר י' בלחודוי ביה אסתים מלה²²⁹ ביה נפיק סגיר ופתח (נ"א נגיד ונפיק ופתח)²³⁰ ה"א²³¹ (נ"א דא)²³² שלימותא דכלא לעילא ותתא²³³ והא אתמר הא ה' הא ידיעא²³⁴ א²³⁵ הוא יו"ד שלימו דלתת אתון דאינון ברישא דסתימין (ס"א ביו"ד והא אוקמוה) ביה ו' ע"ג א' (ס"א דא' הא)²³⁶ והא אוקמוה וכלא</p>	<p>עליונה של הכל, וא"ו אמצע שלמותם של כל הצדדים מעביר את כל הרוחות, בו תלויה האמונה, דל"ת הגן, צרור החיים, האות הזו קטנה שלמות של הכל, האות הזו סתומה של כל הצדדים, כשיוצאת יוצאת כמו מלך עם חיילותיו, שבה (יושבת) אחר כך י' לבדה, בה נסתר הדבר, בה יוצא סוגר ופותח (שופע ויוצא ופותח), ה"א (זו) השלמות של הכל למעלה ולמטה, והרי נתבאר ה"א, ה' הרי ידועה, א' היא יו"ד שלמות של שלש אותיות, שהן בראש שסתומות (ביו"ד והרי פרשה), בו ו' על גבי א', (שא' הרי)</p>
--	---

²²⁰ ר"ל סוד הוא כ"י דבה ע' לשון כחושבן סוד מן יסוד, כמ"ש ברע"מ כ ע"א וברי תהו אי' (ר"ל שזה הנקודה הוא י') דאשלים ליסוד והו אי' דאתגלי בפום אמה והוא קושר כל הע"ס שהוא יו"ד במילואו כמש"ו והוא בחכמה וממנו יורש יסוד כד סליק לשם בסוד משכיל לאיתן כמ"ש בסבא וז"ש יו"ד תלת אתון כו' (יהל אור).

²²¹ פ' סוד הוא הבינה ס' בסוד שסותמת אור החכמה בתוכה שהיא ו"ד מילוי היו"ד ואח"כ נותנים אותם לז"ון שנק' יראיו לפי שיש בהם גבורות שרשי הדינין מתגלין בהם ובריתו יסוד אבא שהוא מודיע אותם בסוד הזיווג לאימא וז"ש להודיעם מלשון (בראשית ד כה) וידע אדם (זהר הרקיע).
²²² ור"ל בו ג' דרגין שהן דא ע"ג דא, ג"ר ו"ק כ"י, והן ג' אתון אלו כמ"ש והולך ובי' עצמו נכלל כל ג"ר הרי ע"ס (יהל אור).

²²³ פ' ו"ק אבא שהם אמצעות שזאת הו' כוללת בתוכה ו"ק שמתפשטין בז"א שהם גנוזים בר"ק של אבא ואח"כ מתגלין ביסוד אבא ומתגלין בבינה ומשם לז"א ואז נק' שלימותא דכל סטריין לפי שכל בחי' ו"ק דבינה וז"ון ובי"ע כלולים בו' זו (זהר הרקיע).
²²⁴ לפי שנכללין בזאת הו' וכבר נודע שו"ק נק' רוח (זהר הרקיע).

²²⁵ פ' כל מציאת ז"ון תליא באות ו' של מילוי היו"ד וכל מקום שיש בו ח"ו ו' נק' מהימנותא ולפי שהגבור' למטה שיש לחיצונים חלק בהם ונקר' מהימנותא לאפוקי מעלמא דשקרא דלאו איהו מהימנותא להורות שאין בהם אחיזה כלל (זהר הרקיע).

²²⁶ פ' כל מציאת ז"ון תליא באות ו' של מילוי היו"ד וכל מקום שיש בו ח"ו ו' נק' מהימנותא ולפי שהגבור' למטה שיש לחיצונים חלק בהם ונקר' מהימנותא לאפוקי מעלמא דשקרא דלאו איהו מהימנותא להורות שאין בהם אחיזה כלל (זהר הרקיע). ר"ל מלכות דאבא וכו' (יהל אור, עיי"ש באריכות).

²²⁷ פ' אע"פ שהוא זעירא וקטנה הכל כלול בה ר"ל באות י' פשוטה לבדה כלול וסתום הכל ולפי שרשב"י ע"ה מפרש תמיד הדברים ממטה למעלה לזה אחר שפי' היו"ד במילוי בא לומר ג"כ שי' פשוט' הכל כלול בה וז"ש את דא זעירא שלימא דכולא (זהר הרקיע).

²²⁸ פ' כי הי' יש בה ג' קוצין הא' רומז לי' הב' רומז לו' הג' רומז לד' כשיוצא מן הסתימא ומתגלה הו"ד הוא גורם שכל התחתונים יש להם חיות ונשמה מאלו והוה כמו מלך וחיילותיו וכשחוזר לסתום אורו היא י' פשוטה לבד וז"ש כד נפיק נפיק כמלא עם חילוי תב לבתר י' בלחודו (זהר הרקיע).

²²⁹ אפשר שדקדק במלת מל"ה אל המלכות שנקר' כן בפר' בראשית ע"ש וז"ש בל"ה פ' בו בעצמו נק' הסגירה והפתיחה כשסותם הכל בי' פשוטה או כשפותח הכל להתפשט ו"ד ונעשה יו"ד במילוי והכל בפרצוף אבא והסגירו בא לו מצד אור הכתר שהוא סותם כל אור וסגרו והפתיחה מצד החכמה עצמה (זהר הרקיע).

²³⁰ נגיד ונפיק ופתח וסגיר (יהל אור).

²³¹ ר"ל כד יוצא יוצא עם מלואו, והן נהורין דנפקין מיניה שנהיר באימא שית יריעות, כי יעקב בחר לו י"ה וכשסליק בע"ק נסתם בי' פשוט ונכלל בו ג"כ כל הע"ס כי י' מנין עשר וכמ"ש בפ' ויקרא ע"כ פירש הי' ועכשיו מפרש ה' (יהל אור).

²³² נמחק בזהר הרקיע.

²³³ פ' שכוללת כל מה שלמעלה ממנה וכל מה שלמטה ממנה (זהר הרקיע). ר"ל ה"א עילאה ותתאה. ומפ' שניהן כאחד, כמו בה"א עילאה למעלה, כן בתתאה למטה (יהל אור).

²³⁴ עי' הערה בסוף הספר ב'.

²³⁵ נל"ל א.

²³⁶ וא"ו בגויה א' והא אוקמוהו כולא כו'. כצ"ל. ור"ל וא"ו בתוכו הא', שהוא יו"ד, והיו"ד אוקימנא שהוא שלימתא דכלא, והשני ווי"ן ידיעי, גוף וברית. והא' שבתוכו אמר לעיל ס"ו ע"ב שהיא על ע"ק שבתוכו,

<p>והרי פרשוה, והכל הוא דבר אחד. שלמות השם הקדוש הוא שלמות של מעלה, לכן לפעמים ה"א נוטלת א' בזמן שהיא מתעטרת בעטרותיו.</p>	<p>חד מלה הוא שלימו דשמא קדישא²³⁷ הוא שלימו דעילא²³⁸ בנין כך לזמנין ה"א נטיל²³⁹ א' בזמנא דהיא מתעטרא בעטרוי</p>
<p>בא וראה בכל אות ואות של השם הקדוש נראית בו השלמות של כל השם, יו"ד הרי נתבאר שלמות הכל.</p>	<p>ת"ח²⁴⁰ כל את ואת דשמא קדישא אתחזי ביה שלימו דכלא שמא²⁴¹ יו"ד הא אתמר שלימו דכלא²⁴²</p>
<p>ה' שלמות של הכל, ואף על גב שאינה באל"ף ה' בלבדה, הרי נתבאר בדמות (זו ה' א' היא וכו') ה"י (היא) הוא שלמות הכל.</p>	<p>ה' שלימו דכלא ואע"ג דלאו איהו באל"ף²⁴³ ה"א בלחודוי הא אתמר בדיוקנא (ס"א דא²⁴⁴ א הוא כו') ה"י (ס"א איהו)²⁴⁵ הוא שלימותא דכלא²⁴⁶</p>
<p>ו' בין בצד זה בין בצד אחר שלמות הוא של הכל.</p>	<p>ו' בין²⁴⁷ בסטרא דא בין בסטרא אחרא²⁴⁸ שלימו הוא דכלא</p>
<p>ו"ה היא שלמות יתרה לעטר את הכל, זה שהכל אחד, והרי התעוררו בו החברים.</p>	<p>וא"ו ה"א הוא שלימו יתיר²⁴⁹ לאעטרא לכלא הא דכלא חד²⁵⁰ והא אתערו ביה חברייא</p>

ור"ל ד' מוחין דנחתין מע"ק, כי י' הוא חו"ב עם העוקץ התחתון. ו"ד הן ב' עטרין. ובחכמה הן בסוד ג' טפין, לכן הן יו"ד, אבל משבאו לאימא, הן מתחברין יחד, ולכן הן כלולות באות א' באלף, והן זעג"ז וז"ש הוא שלימא דשמא כו'. ר"ל הא' שרומז על ע"ק, שהוא משלים למעלה בע"ק, ומשלים למטה בכסא, בסוד א"ה אור"ה. וז"ש בג"כ לזמנין ה"א (ס"א כסא) נטיל א' כו'. דא' מע"ק, דהן העטרין מע"ק (יהל אור).²³⁷ פי' שלימות כל השם הוא הא' הרומז לע"ק (זהר הרקיע).

²³⁸ פי' א"ו וז"ו (זהר הרקיע).
²³⁹ ר"ל כיון שאמר שה' הוא משלים הכל פעמים הא' במילוי א' בזמן שנתמלאת ונשלמת ממנו דמתעטרת בעטרוי שהוא אור שמעטר אותה (זהר הרקיע).

²⁴⁰ השתא חוזר לראשונה, דכל את בין בפשוטו בין במילואו כולל הכל (יהל אור).
²⁴¹ לקמן קו ע"א (לש"ו).

²⁴² כנ"ל בפשוטו ובמילואו (יהל אור).

²⁴³ עוד אמר ואע"ג דלאו איהו באלף היא שלימות הכל כי ה' בציוור כזה ה הרי יש עוקץ י' והו' בתוכה והב' ווין' ד' הרי פעם ב' יו"ד שהוא סוד כל האצו' וז"ש בדיוקנא איהו שלימותא דכולא שכשמציירין כך הוא הציוור יו"ד כמו בא' (זהר הרקיע).

²⁴⁴ כזה יד"ו (רח"ו).

²⁴⁵ (ס"א לך דא²⁴⁵ ח הוא כו') ה"י (ס"א איהו) נמחק זיהל לוח, וכמקומו איתא "א".

²⁴⁶ כמ"ש בפ' ויקרא י' [ע"ב. ע"ש. המסדר] שבתוכו הנהר ותרין בנין. א' הוא שלימותא. ר"ל א' מילואה הוא שלימות בפועל העטרין כנ"ל (יהל אור).

²⁴⁷ ר"ל בין ו' הראשון או השני, הוא הכולל כל שלימות, שהוא רומז בצורתו על בריח התיכון, והוא כי הת"ת הולך בציוור הספירות והצינורות מכתר עד יסוד, ונאחז בצדדין בכל הספירות, וכן הוא ביסוד, דסליק למוחא, כי גוף וברית כחדא כו'. וז"ש בין בסטרא אחרא שלימא הוא דכולא וא"ו הוא שלימו יתיר כו'. ורצונו לומר שהוויין בלבד הן שלימותו. ובמילואו באלף הוא שלימותו יתיר, שהוא העטרין כנ"ל. וז"ש לעטרא לכלא. ואלו הב' ווין הן כוללין כל הו"ק, כי ת"ת מייחד בין חו"ג וכוללן, ויסוד בין נו"ה, ולכן ב' ווין בו. וא' הוא שלימות יתיר, שהן חו"ג ונו"ה בפרטות, כי חו"ג הן מב' עטרין, ונו"ה הן מחו"ב וכידוע. ולכן ת"ת הכולל חו"ג, [ר"ל בחו"ב] [צ"ל. ר"ל בחו"ג והוא פי' על בדעת] בדעת אתתקן, ויסוד בחו"ב, בסוד שבעים שנה (יהל אור).

²⁴⁸ ר"ל בין במילוי ובין בבילתי מלוי הוא כלול מכל האצו' כי הוא מבריש מן הקצה אל הקצה וכשהוא במלוי כזה וא"ו וה"א בא' הרי ג"כ ציוור יו"ד והוא יותר משובח לפי שרומז בהדיא בא'. את זה הועתק מכתבי רבי מאיר פאפרוש זלה"ה ולא נודע אם הוא מהאר"י זלה"ה אם הוא שלו (זהר הרקיע).

²⁴⁹ האותיות וה דהשם, הנה כשהם בפנ"ע אין בהם קדושת השם, אלא רק ע"י צירוף האותיות יה דוקא. ובאמת הנה מן הראוי הוא שגם הם יהיו בקדושת השם כמו האותיות יה ע' זוה"ק (אמור צב ע"א ושם קו ע"א) (דע"ה ח"ב קטז ע"ד).

²⁵⁰ ר"ל שכל האותיות שוות הן שכולן על ענין א' (יהל אור).

<p>ת"ח והיה שבעת ימים וגו' יו"ד ה"א וא"ו ה"א (נ"א וא"ו ה"א יו"ד ה"א) אתגלילו אתוון²⁵¹ (והיה) ו' ה' הא שבעת יומין אתכלילו בחד י' ה' שבעת יומין י' חד כללא דכלא ה"א תלת היא ותרין בנין וברא חד תרין אבהן ביה כלילן הא שיתא ברתא נוקבא חד הא שבעה</p>	<p>בא וראה והיה שבעת ימים וגו', יו"ד ה"א וא"ו ה"א (וא"ו ה"א יו"ד ה"א) נחקקו אותיות (והיה) ו' ה', הרי שבעת ימים נכללו כאחד, י' ה' שבעת ימים, י' אחד הכלל של הכל, ה' שלשה היא, ושני בנים ובן אחד, שני אבות כלולים בו, הרי ששה, בת נקבה אחת הרי שבעה.</p>
<p>אשתמע דה' עלאה כללא דשיתא י"ה הא שבעה היינו דכתיב שבעת ימים ושבעת ימים ארבעה עשר יום והיה שבעת ימים תחת אמו תחת אמו אתעטרו שבעת ימים דכתיב לך יי' הגדולה והגבורה וגו' וע"ד שבעת ימים לתתא ליקרא דאמא עלאה תחת אמו לתתא דכתיב עד עקרה ילדה שבעה ורבת בנים אמללה עקרא דכל ביתא ילדה שבעה אלן שבעת יומין דחג הסכות ורבת בנים אמללה אלן קרבנין דחג דנחתין בכל יומא מן מנינא</p>	<p>נשמע שה' עליונה כלל של ששה, י"ה הרי שבעה, היינו שכתוב שבעת ימים ושבעת ימים ארבעה עשר יום. והיה שבעת ימים תחת אמו, תחת אמו התעטרו שבעת ימים, שכתוב לך ה' הגדולה והגבורה וגו', ועל כן שבעת ימים למטה לכבוד האם העליונה, תחת אמו למטה, שכתוב עד עקרה ילדה שבעה ורבת בנים אמללה, העיקר של כל הבית ילדה שבעה, אלו שבעת הימים של חג הסוכות, ורבת בנים אומללה אלו קרבנות החג שיורדים בכל יום מן המנין.</p>
<p>ות"ח אלן סלקין לעילא לעילא ואלן נחתין לתתא לתתא כד"א אם תגביה כנשר ואם בין ככבים שים קנך משם אורידך נאם יי' וישראל סלקין מתתא לעילא דכתיב והיה זרעך כעפר הארץ וכתיב והרביתי את זרעך ככוכבי השמים ולבתר סלקין על כלא ומתדבקן באתר עלאה על כלא הה"ד ואתם הדבקים בה' אלהיכם וגו'</p>	<p>ובא וראה אלו עולים למעלה למעלה ואלו יורדים למטה למטה, כמו שנאמר אם תגביה כנשר ואם בין כוכבים שים קנך משם אורידך נאם ה', וישראל עולים ממטה למעלה שכתוב, והיה זרעך כעפר הארץ, וכתוב והרביתי את זרעך ככוכבי השמים, ואחר כך עולים על הכל ונדבקים במקום עליון על הכל, זהו שכתוב ואתם הדבקים בה' אלהיכם וגו'.</p>
<p>ושור או שה אותו ואת בנו אמר ר' יוסי כתרנומו לה ולברה דעקרא דאמא למנדע ברה ואזיל בתרה ולא אזיל בתר אבונה ואנן לא ידעינן מאן הוא לא תשחטו ביום אחד א"ר יהודה מ"ט אי תימא משום עגמת נפש דבעירא ניכוס להאי בביתא חד ולהאי בביתא אחרא או להאי השתא ולהאי לבתר</p>	<p>ושור או שה אותו ואת בנו, אמר רבי יוסי כתרנומו, אותה ואת בנה, שעיקר האם לדעת את בנה, והוא הולך אחריה ולא הולך אחר אביו, ואנו לא יודעים מיהו. לא תשחטו ביום אחד, אמר רבי יהודה, למה. אם תאמר משום עגמת נפש של הבהמה, אז נשחט את זה בבית אחד ואת ההוא בבית אחר, או את זה עכשיו ואת זה אחר כך.</p>
<p>א"ל אית מאן דשרי ולא הכי אלא ביום אחד ממש ת"ח תנינן יפה תענית לחלום כאש לנעורת ועקרא דתעניתא בההוא יומא ממש ולא ביומא אחרא מאי טעמא בגין דלית לך יום לתתא דלא שלטא ביה יומא אחרא עלאה וכד איהו שארי בתעניתא דחלמא אוליפנא דההוא יומא לא אתעדי עד דאתבטל ההוא</p>	<p>אמר לו יש מי שמתיר. ולא כך, אלא ביום אחד ממש, בא וראה יפה תענית לחלום כאש לנעורת, ועיקר התענית היא באותו יום ממש ולא ביום אחר. למה, משום שאין לך יום למטה שלא שולט בו יום אחר עליון, וכשהוא שרוי בתענית חלום, למדנו שאותו יום לא עובר עד שמתבטלת אותה גזרה, ואם דוחה אותה</p>

²⁵¹ שהן בסוד י"ד אתוון דשמא מפרש (ר"ל שם מ"ה), בפשוטו ומילואו, כמ"ש בתז"ח (טו, ג), והן נחלקות ז' וז'. והוא סוד קו המדה, (כדאי' ז"ח {פ' ואתחנן מאמר קו המדה} מ"ה ע"ג) ה' אלקינו ה'. ואח"כ מפרש שגם בפשוטו הוא ז' וז'. ואמר ר"ה הא כו'. כי ו' הוא ששה, וה' שביעית. ואח"כ כשמקבל הנוק' מדכורא, ונכלל בה הזכר, היא לבדה בת שבע. וז"ש אתכלילו בחד. ואח"כ מפרש למעלה יק כו' (יהל אור).

<p>גזרה ואי דחי ליה ליומא אחרא הא שולטנא דיומא אחרא הוא ולא עאל יומא ביומא אחרא דחבריה כהאי גוונא לית לך יום דלא אתמנא עליה יומא עלאה לעילא ובעי בר נש לאסתמרא דלא יעביד פנימו בההוא יומא ולא יתפנים קמי שאר יומין אחרנין</p>	<p>ליום אחר, הרי שלטונו של היום האחר הוא, ולא נכנס יום ביום אחר של חבירו, כדוגמא זה אין לך יום שלא התמנה עליו יום עליון למעלה, וצריך אדם להשמר שלא יעשה פגם באותו היום, ולא יפגם לפני שאר הימים האחרים.</p>
<p>ותנינן בעובדא דלתתא אתער עובדא דלעילא אי בר נש עביד עובדא לתתא כדקא</p>	<p>ושנינו במעשה שלמטה מתעורר מעשה למעלה, אם אדם עושה מעשה למטה כראוי</p>
<p>צ/ב</p>	
<p>יאות הכי אתער הילא כדקא יאות לעילא</p>	<p>כך מתעורר כח כראוי למעלה.</p>
<p>עביד בר נש חסד בעלמא אתער חסד לעילא ושאריו בההוא יומא ואתער²⁵² ביה בניניה ואי אתדבר בר נש לרחמי²⁵³ לתתא אתער רחמי על ההוא יומא ואתער ברחמי בניניה וכדין ההוא יומא קאים עליה למהוי אפטרופא בניניה בשעתא דאצטריך ליה</p>	<p>עושה אדם חסד בעולם, מתעורר חסד למעלה ושורה באותו היום ומתעטר בו בשבילו, ואם נוהג אדם לרחם למטה מעורר רחמים על אותו יום, ומתעטר ברחמים בשבילו, ואז אותו היום עומד עליו להיות אפטרופוס עליו בשעה שיצטרך אותו.</p>
<p>כגוונא דא בהפוכא דא (ועל כלא) אי עביד בר נש עובדא דאכזרי הכי אתער בההוא יומא ופנים ליה ולבתר קאים עליה לאכזרי לשיצאה ליה מעלמא בההיא מדה דבר נש מודד בה מודדין ליה</p>	<p>כדוגמא זה בהפיק של זה (ועל הכל), אם עושה אדם מעשה אכזרי, כך מעורר באותו יום ופוגם אותו ואחר כך עומד עליו כמו אכזרי לכלותו מן העולם, באותה מדה שאדם מודד בה מודדין לו.</p>
<p>תנן דישראל אכזריות אתמנע מנייהו מכל שאר עמין ולא יתחזון מניה עובדא בעלמא דהא כמה מארי דעיינין²⁵⁴ קיימין עליה דבר נש בההוא עובדא זכאה מאן דאחוי עובדא דכשרא לתתא דהא בעובדא תלייא מלתא בכלא לאתערא מלה אחרא</p>	<p>שנינו שישראל נמנעה מהם אכזריות מכל שאר העמים, ולא יראו מהם מעשה בעולם, שהרי כמה בעלי עיניים עומדים על האדם באותו המעשה, אשרי מי שמראה מעשה כשר למטה, שהרי במעשה תלוי הדבר בכל לעורר דבר אחר.</p>
<p>רבי שמעון פתח וירא יעקב²⁵⁵ כי יש שבר במצרים האי קרא רזא דחכמתא אית ביה ואית לן לאסתכלא ביה דלאו סופיה רישיה ולא רישיה סופיה אלא ת"ח בשעתא דקב"ה בעי למידן עלמא בכפנא לא יהיב מלה דא לידי דכרוזא דהא כל דינין אחרנין דעלמא כרוזא כריו עלוהי עד לא ייתון לעלמא ודינא דא לא אתיהיב לכרוזא אלא קב"ה אכריו עליה וקארי הה"ד כי קרא יי' לרעב</p>	<p>רבי שמעון פתח וירא יעקב כי יש שבר במצרים, בפסוק זה יש סוד של חכמה, ויש לנו להתבונן בו, שאין סופו ראשו ואין ראשו סופו. אלא בא וראה, בשעה שהקדוש ברוך הוא רוצה לדון את העולם ברעב, אינו נותן דבר זה לידי הכרוז, שהרי כל הדינים האחרים של העולם הכרוז מכריז עליהם טרם שיבואו לעולם, והדין הזה לא ניתן לכרוז, אלא הקדוש ברוך הוא מכריז עליו וקורא, זהו</p>

²⁵² פ"י שאותו היום נתעטר בחסד בשביל האדם (מ"מ).

²⁵³ ברחמי (אור יקר).

²⁵⁴ אלו הע"א סנהדרין, ושאר בתי דינין נקראים מארי דעיינין, שהם משגיחים ועושים חשבון מכל מעשה בני אדם (עמק המלך שי"ז פ"ב).

²⁵⁵ טעם פתיחה זו להביא ראייה למ"ש בעובדא דלתתא אתער עובדא לעילא, ולכך אמר יעקב לבניו למה תתראו וכו', דהיינו לאחזא שבעא דהא אתחזי פגימו לעילא. וג"כ הביא ראייה מכ' וישא אהרן את ידיו, ומפ' והעברת שופר וכו', ולכך צונו הקב"ה ולא תשחטו ביום אחד שלא לעשות מעשה אכזרי (מ"מ).

<p>מההיא שעתא אתפקדן על עלמא ממנן אחרנין בפקידו דרעב (דתרעין) ואסיר ליה לבר נש²⁵⁶ דאית ליה שבעא לאחזאה בגרמיה שבעא דהא אחזי פנימו לעילא ואכחיש מלה דמלכא</p>	<p>שכתוב כי קרא ה' לרעב. מאותה שעה נפקדים על העולם ממונים אחרים בפקידת הרעב (של השערים), ואסור לאדם שיש לו שובע להראות בעצמו שובע, שהרי מראה פגם למעלה, ומכחיש את דבר המלך.</p>
<p>וכביכול כאלו אעבר ממנן דמלכא מאתרייהו וע"ד אמר יעקב לבנוי למה תתראו למה תעבידו פנימו לעילא ולתתא ולאכחשא מלה דמלכא וכל אינון ממנן בכריזו דיליה אבל הנה שמעתי כי יש שבר במצרים רדו שמה ותמן אחזאו גרמיכו בשבעא ולא תכחישו פמליא דלעילא הכא</p>	<p>וכביכול כאילו העביר את הממונים של המלך ממקומם, ועל כן אמר יעקב לבנוי, למה תתראו, למה תעשו פגם למעלה ולמטה ולהכחיש את דבר המלך, וכל אותם הממונים בכריזה שלו, אבל הנה שמעתי כי יש שבר במצרים רדו שמה, ושם הראו את עצמכם בשובע, ואל תכחישו פמליא של מעלה כאן.</p>
<p>ות"ח יעקב כמה תבואה הות ליה ולא בעי לשבור אלא בתוך הבאים בנין דלא ישתבח פנימו בעובדא דיליה²⁵⁷</p>	<p>ובא וראה, כמה תבואה היתה ליעקב ולא רצה לשבור אלא בתוך הבאים, כדי שלא ימצא פגם במעשהו.</p>
<p>תו פתח ואמר וישא אהרן את ידיו אל העם ויברכם ותנינן ידו כתיב דבעי לזקפא ימינא על שמאלא ואמאי לאחזאה עובדא²⁵⁸ לתתא בנין דיתער עובדא לעילא כתיב והעברת שופר תרועה בחדש השביעי וגו' שופר תרועה אמאי²⁵⁹ אלא שופר דמתבר²⁶⁰ שלשלאין דמתבר שולטנותא מכל עבדין ובעיא לאחזאה שופר דאיהו פשוט ולא כפוף²⁶¹ לאחזאה חירו לכלא דהא יומא גרים</p>	<p>עוד פתח ואמר, וישא אהרן את ידיו אל העם ויברכם, ושנינו כתוב "ידו" שרצה לזקף ימין על שמאל, ולמה, להראות מעשה למטה כדי שיתעורר מעשה למעלה. כתוב והעברת שופר תרועה בחודש השביעי וגו', למה שופר תרועה, אלא שופר שמשבר שלשלאות, שמשבר את השלטון מכל העבדים, וצריך להראות שופר שהוא פשוט ולא כפוף, להראות חירות לכל, שהרי היום גורם.</p>

²⁵⁶ מפני שאחר שהקב"ה בעצמו גוזר בפיו ומכריז על זה, אין ראוי לעבור על גזרת מלך, ואפשר לומר הטעם כי בני חיי ומזוני לא בזכותא וכו', ולכך הקב"ה בעצמו הוא הנותן או המונע ח"ו, והיינו נמי ג' מפתחות שהם ביד הקב"ה, מפתח גשמים דהיינו מזוני, ומפתח תחיית המתים דהיינו חיי, ומפתח היושבת על המשבר או עקרות דהיינו בני, ולהאי טעמא נפקא לן דהוא הדין בשעת הדבר ח"ו, אלא דהתם טעמא אחרנא נמי איכא כדמפרש בכמה דוכתי בזהר, וכדפי' רז"ל משנתן רשות וכו', וכן אל הבנים במקום שאין בנים ראוי להעלימם מעיני חשוכי בנים, ועכ"ז לא שייך הכא כל כך (אור יקר).

²⁵⁷ מה שחסר כאן עיין בסוף הספר סימן ג (הערת זהר). תמה המד"ל דהא כתיב (בראשית מב, ב) ונחיה ולא נמות, ולא תירץ כלום. ואני אומר דגם על גמרא שלנו יש להקשות כן דפ"ק דתענית דף י' ב' אמרינן למה אתם מראים עצמכם שבעים וכו', ואם נחיה ולא נמות הוא כמו שנראה מפשוטו וכמו שהקשה המד"ל מאי איריית דלא יתראו תיפוק ליה משום ונחיה. ועוד קשה דאם אמת שלא היה להם אלא מעט מה הוצרך לצוותם שלא יתראו דמה להו לשקר וכל שכן זרע קדש ואמת. אבל האמת הוא שבכל הארצות התחיל מיד הרעב כמו שאמרו רז"ל על פסוק (מא, נד) ותחילנה, שנרקה כל תבואתם, אבל בבית יעקב נתקיימה כל התבואה שהיתה להם ולכן חשש יעקב שבניו יתראו שבעים להודיע לבני האדם חסד ה' עליהם. ויעקב הזהירם שלא יעשו כן, חדא מהטעם הנזכר כאן וגם הוא רמוז בגמרא (שם) שלא יתקנאו וכו', וטעם שני דאין סומכין על הנס דשמא ה' הטיב עמהם כל עוד שלא היה להם זמן לילך ולקנות, אבל אם יתרשלו ולא ירצו לירד למצרים שמא לא יעשה להם עוד נס וימותו כלם, ולכן ונחיה ולא נמות (רמ"ז).

²⁵⁸ היינו להגביר הימין על השמאל לתת כח למדת החסד על הגבורה אפילו בעת ששתי ידות לברכה ראוי להגבירה כדי שהברכה תהיה בחסד (אור יקר).

²⁵⁹ לימא שופר סתם דלא תרועה בלחודהא עבדין בה (אור יקר).

²⁶⁰ ומלת תרועה הוא לשון שברון כלשון תרועים בשבט ברזל (אור יקר).

²⁶¹ כן מצותו ביובל דהיינו בינה חירות פשוט ודאי, שאין דין ועקמימות בחירות זה שאין מונע, מה שאין כן בשופר כפוף, שעם היות בינה מורה שאין רחמיה משולחים אלא היא כפופה, וביום הכפורים דיובל שהיא החירות הגמור, הוא שופר פשוט. אמנם בראש השנה, שהוא הוראת הדין, וצריך לעורר תשובה, הוא

<p>ובכללא בעי לאחזאה עובדא ועל דא שופר ולא קרן²⁶² בגין לאחזאה מאן הוא אתר דאקרי שופר זכאין אינון ישראל בעלמא דין ובעלמא דאתי דאינון ידעין לאתדבבא²⁶³ במלכא קדישא ולא תערא²⁶⁴ חילא דלעילא ולאמשכא²⁶⁵ קדושה דמאריהון עליהו בגין כך כתיב אשריך ישראל מי כמוך וגו' ואתם הדבקים ביי' אלהיכם חיים כלכם היום</p>	<p>וצריך להראות מעשה בכל, ועל כן שופר ולא קרן, כדי להראות מיהו המקום שנקרא שופר, אשריהם ישראל בעולם הזה ובעולם הבא, שהם יודעים להדבק במלך הקדוש ולעורר כח שלמעלה, ולהמשיך את קדושת רבונם עליהם, לכן כתוב אשריך ישראל מי כמוך וגו', ואתם הדבקים בה' אלהיכם חיים כלכם היום.</p>
<p>רע"מ</p>	
<p>ושמרתם מצותי ועשיתם אותם וגו' (ויקרא כב לא) פקודין דמארי עלמא הא תנינן²⁶⁶ דכתיב ושמרתם מצותי ועשיתם אותם אי נטורי קא בעינן עובידא למה תו כל פקודי אורייתא אינון בתרין גוונין²⁶⁷ דאינון חד זכור ושמור זכור לדכורא ושמור לנוקבא²⁶⁸ וכלהו כללא הדא</p>	<p>ושמרתם מצוותי ועשיתם אתם וגו', מצוותיו של רבוננו של עולם, הרי שנינו שכתוב ושמרתם מצוותי ועשיתם אותם, אי שמירה הם צריכים למה מעשה, ועוד כל מצוות התורה הם בשני צורות, שהם אחד זכור ושמור, זכור לזכר ושמור לנקבה, וכולם כלל אחד.</p>
<p>אי שמור לנוקבא אמאי כתיב²⁶⁹ ושמרתם (את כל) מצותי אלא כלא בהאי קרא ושמרתם דא שמור ועשיתם דא זכור דכלא רזא הדא²⁷⁰ זכירה דא איהי עשייה דהא מאן דאדכר מלה לתתא אתקין (עבידו מתמן לההוא רזא דלעילא וכל מאן דעביד מלה לתתא) ואתעביד²⁷¹ ההוא רזא דלעילא פקודי אורייתא אלין אינון שית מאה ותליסר פקודין דאינון כללא דדכר ונוקבא וכלא רזא הדא²⁷²</p>	<p>אם שמור לנקבה למה כתוב ושמרתם (את כל) מצוותי, אלא הכל בפסוק הזה. ושמרתם זה שמור, ועשיתם זה זכור, שהכל סוד אחד. זכירה זוהי עשייה, שהרי מי שמזכיר הדבר למטה מתקין (עושים) משם לאותו סוד שלמעלה, וכל מי שעושה דבר למטה) ונעשה אותו הסוד שלמעלה. מצוות התורה אלו הן שש מאות ושלוש עשרה מצוות, שהן כלל של זכר ונקבה, והכל סוד אחד.</p>
<p>צנ/א</p>	
<p>אלה מועדי יי' אשר תקראו אותם מקראי</p>	<p>אלה מועדי ה' אשר תקראו אותם</p>

שופר כפוף, שעל כן אנו מתפללים המלך המפשט, ולא מלך אוהב צדקה ומשפט, שסוף סוף הקולות והשופר בדין הוא, עם היות שממתק הדין, ואין בראש השנה חירות (אור יקר), שיוה"כ של יובל צריך שיהיה השופר פשוט ולא כפוף (מ"מ).

²⁶² שופר בינה קרן מלכות (אור יקר ורח"ו). עי' לקמן צח ע"ב.

²⁶³ היינו סוד דבקות הנפש במקור הלבד (אור יקר).

²⁶⁴ היינו אחר הדבקות היותם מעוררים השרשים העליונים (אור יקר).

²⁶⁵ פי' אחר התעוררות צריך להמשיכו למטה (אור יקר).

²⁶⁶ עי' ספרא אמור ט: ושמרתם דא משנה, ועשיתם דא מעשה.

²⁶⁷ מ"ע ומל"ת (יהל אור).

²⁶⁸ כל המצוה אשר אנכי מצוך היום תשמרון לעשות וכו' נאמר דמיירי בלימוד התורה, כי גם היא נקראת מצוה, ומה גם תורה שבע"פ נקראת מצוה. וראיה לזה, שאמר תשמרון לעשות, וארז"ל על פסוק ושמרתם ועשיתם, ושמרתם זו משנה, ועשיתם זה מעשה המצות, כמשמעו. וכן כאן, תשמרון, שלא ישכח מכם מה שלמדתם, כדי שתקיימו, וז"ש לעשות (ספר הליקוטים עקב ח). וצריך לחברא כחדא שילמוד לעשותם (בהגר"א על התיקו"ז פח ע"ב). ועי' סנהדרין (צט ע"ב): אמר ריש לקיש כל המלמד את בן חבירו תורה מעלה עליו הכתוב כאילו עשאו שנאמר ואת הנפש אשר עשו בחרן רבי (אליעזר) [אלעזר] אומר כאילו עשאו לדברי תורה שנאמר ושמרתם את דברי הברית הזאת ועשיתם אתם. כאן רואים הולדה מתוך השמירה והעשייה.

²⁶⁹ דלא תליא בה, אלא מל"ת (יהל אור).

²⁷⁰ ר"ל זכירה. [נעה"ג. כמ"ש זכרי עם ו"ה רמ"ח מ"ע] ועשי' כמ"ש (יהל אור).

²⁷¹ שנתקן (יהל אור).

²⁷² ר"ל שלכן כתיב כל מצותיו (יהל אור).

מקראי קדש אלה הם מועדי, רבי יצחק פתח ויקרא אלהים לאור יום וגו'.	קדש אלה הם מועדי ר' יצחק פתח ויקרא אלהים לאור יום וגו'
שנינו האור שהיה בראשונה היה מאיר מסוף העולם עד סוף העולם, כשהסתכל הקדוש ברוך הוא ברשעים שעתידים לעמוד בעולם, גנזו לצדיקים לעולם הבא, זהו שכתוב וימנע מרשעים אורם, וכתוב אור זרע לצדיק.	תנינן אור דהוה בקדמיתא ²⁷³ הוה נהיר מסייפי עלמא לסייפי עלמא ²⁷⁴ כד אסתכל קב"ה ²⁷⁵ לחייבין דזמינין ²⁷⁶ למיקם בעלמא גניז ליה לצדיקייא ²⁷⁷ לעלמא דאתי הה"ד וימנע מרשעים אורם ²⁷⁸ וכתוב אור זרע לצדיק
בא וראה, ויקרא אלהים לאור יום ולחושך קרא לילה, הרי שנינו יהי אור, אור שכבר היה. וכאן אם תאמר אור שהוא יום בלבדו, חזר ואמר ולחושך קרא לילה. אם תאמר כל אחד לבדו	ת"ה ויקרא אלהים לאור יום ולחושך קרא לילה הא תנינן ²⁷⁹ יהי אור אור דכבר הוה ²⁸⁰ והכא אי תימא אור דאיהו יום ²⁸¹ בלחודוי הדר ואמר ולחושך קרא לילה אי תימא כל חד בלחודוי
	רע"מ
ולא תחללו את שם קדשי ונקדשתי בתוך בני ישראל וגו', מצוה זו לקדש	ולא תחללו את שם קדשי ונקדשתי בתוך

²⁷³ דהיינו אור מצד החכמה (אור יקר).

²⁷⁴ היינו עולם העליון בינה, עולם תחתון מלכות, ועליהם נאמר מן העולם ועד העולם, והענין כי אור זה הוא מחכמה הנקראת אור ראשון, שעליהם נאמר יהי אור ויהי אור, ואור זה מ' היה מתפשט מסוף העולם ועד סופו, דהיינו מבחינת הבינה הנאחזת בחכמה, שהיא סופה ממטה למעלה, ומתפשט מבין הבינה דרך ו' הת"ת עד ה' תתאה, שהיא עולם תחתון עד סופו דהיינו סופו ממעלה למטה בעולם תחתון עד שהתחתונים משתמשים בו אלו נמצאו והיו (אור יקר).

²⁷⁵ אפשר לפרשו על הכתר או על חכמה או על בינה, והנכון בכתר שהוא המאציל החכמה ומפשיטה (אור יקר).

²⁷⁶ הם הקלי' והנמשכים מהם ואחריהם (אור יקר).

²⁷⁷ הענין שהאור הוא סוד ו' המתפשט מ' דרך ה' כדפי' וכן נראה בתיקונים מקומות רבים, שהת"ת נקרא אור גנוז ועניינו סוד הדעת המתעלם בבינה הנקראת עולם הבא, וענין "לצדיקים" הכוונה שהיסוד סוד ו' ודאי, והצדיקים מרכבה ליסוד ושם מקום גן עדן הנשמות כדמוכח כמה דוכתי, ולכך היסוד מקבל מהעלם הבינה דהיינו חכמה שבתוך בינה בסוד הדעת ו' הגנוז בתוכה כדפי' נמצא האור הזה גנזו לצדיקים מפני שכל שפע הת"ת נתן ליסוד כנודע והוא לעתיד בסוד בחי' היסוד בבינה בסוד יניקתו מחכמה י' מ' וכדפי' (אור יקר).

²⁷⁸ מקלא קאמר אור אלא אורם דווקא חלקם אבל חלק הצדיקים גנוז להם לעתיד כדפי' אור זרוע וכו', ובזוהר פרשת תרומה משמע שאור זה הוא סוד אור קדמאה בחסד, והוא זרוע לצדיק במלכות בסוד היחוד, והכל בא אל מקום א', כי בסוד היחוד נמשך אור הגנוז על ידי היסוד למלכות, והוא מצד החסד שהיא לצד החכמה. והכל ענין א'. והיינו כאומרו לחזות בנועם ה' שהוא אור הגנוז, והיכן, ולבקר בהיכלו למטה, שהוא נראה לצדיקים, וקרובים ענינים אלו להיותם אחד (אור יקר).

²⁷⁹ ח"א מה ע"ב (לש"ו).

²⁸⁰ היינו הת"ת שהיה בחכמה ונתפשט אל הבינה בסוד יהי י"ה ה"י, "אור" סוד ו' שביניהם מתפשטת כזה יהי ה"י והיינו סוד י"ה או"ר נתפשטה י' שהאי החכמה ונסתלקה ונעשה יהי אור וכדפי' בתיקונים בארוכה וכן בחלק שיעור קומה, אם כן "כבר הוה קודם" אל יה"י ומתפשט והולך ומשום דסלקא דעתין שיהיה האור הזה ורחמיו משמטין בעולם בין לצדיקים בין לרשעים, לזה אמר "ויקרא אלהים לאור יום" דהיינו הרחמים לצדיקים. ולחשך, מדת המלכות, שהיו סוד אור רחמים, אלו מתפשטין מסייפי עלמא ועד סייפי עלמא, עד שעוברין דרך בה ויורדין אפילו לעולם הזה שהיא ממשלת המלכות. אמר הקב"ה, יגנוז האור מהעולם התחתון ומהמלכות, ומכל מה שלמטה ממנה, כדי שתהיה מדה זו מדת הדין לשפוט הרשעים בה, והיינו שהחשיכה ולחשך קרא לילה, והיינו וימנע מרשעים אורם (אור יקר). עי' בפרשת בראשית דף טז ע"ב שפי' שם שתחלה היה אבא גנוז בחסד דעתיק הנק' אויר, ויצאה י' מאויר ואשתאר אור, ואחר כך מהארת חסד דעתיק נעשה חסד דז"א ופי' חסד דא נקרא אור אור דכבר הוה דהיינו חסד דעתיק הנק' אור אחר שיצאה י' ממנו (מ"מ).

²⁸¹ דהיינו שתהיה המלכות רחמים כת"ת וכו' (אור יקר). פי' שמא תאמר שהז"א שנבנה מהחסדים הנק' אור הוא לבדו נתקן ולא נתקנה הנוק', הדר ואמר "ולחושך קרא לילה" שגם המלכות שנבנית מהגבורות נתקנה (מ"מ).

<p>בני ישראל וגו' פקודא דא לקדשא ליה בכל יומא לסלקא קדושתיה מתתא לעילא²⁸² כמה דאיהו²⁸³ קדישא לעילא עד דסליק קדושתיה לאבהו ובנין²⁸⁴ ורוא דא²⁸⁵ ונקדשתי בתוך בני ישראל עילא ותתא עילא בתלת דרגין לתתא בתלת דרגין קדושה הא אוקימנא בכמה דוכתי אבל כמה דאית קדושה לעילא על כלא²⁸⁶ הכי אית קדושה באמצעיתא קדושה לתתא וכלא ברוא דלתתא (ס"א בתלתא) קדושא דלעילא לעילא ברוא הדא קדושה באמצעיתא ולתתא תלת דרגין דאינון חד קדוש איהו סטר עלאה²⁸⁷ דאשתכח ראשיתא לכל דרגין ואע"ג דאיהו²⁸⁸ סטר טמירא ואקרי קדש²⁸⁹ מתמן אתפשט²⁹⁰ פשיטו דנהיר בהד שבילא דקיקא טמירא גו אמצעיתא²⁹¹</p>	<p>אותו בכל יום, להעלות קדושתו ממטה למעלה, כמו שהוא קדוש למעלה עד שעולה קדושתו לאבות ובנים, וסוד זה ונקדשתי בתוך בני ישראל, מעלה ומטה. מעלה בשלש דרגות, למטה בשלש דרגות, קדושה זו הרי בארנו בכמה מקומות, אבל כמו שיש קדושה למעלה על הכל, כך יש קדושה באמצע, קדושה למטה, והכל בסוד שלמטה. (בשלשה) קדושה שלמעלה למעלה בסוד אחד, קדושה באמצע ולמטה, שלש דרגות שהן אחת, קדוש הוא צד עליון שנמצא ראשית לכל הדרגות, ואף על גב שהוא צד טמיר, ונקרא קדש, משם התפשטה התפשטות שמאירה בשביל אחד דק ונסתר תוך האמצע.</p>
<p>כיון דאתנהיר גו אמצעיתא כדין אתרשים חד ו' דנהיר גו האי קדש ואקרי קדוש מהאי נהירו אתפשט פשיטו לתתא סופא דכל דרגין²⁹² כיון דאתנהיר בסופא כדין אתרשים בנהירו חד ה' ואקרי קדושה והא אוקימנא</p>	<p>כיון שמאירה תוך האמצעית, אז נרשמת ו' אחת שמאירה בתוך הקודש הזה, ונקראת קדוש. מהאור הזה מתפשטת התפשטות למטה, הסוף של כל הדרגות, כיון שמאירה בסוף, אז נרשמת באור ה' אחת ונקראת קדושה, והרי בארנוה.</p>
<p>ומה דאקרי קדוש קדוש קדוש דהא קדש מבעי ליה רזא דראשיתא (ס"א דאיהו ראשיתא) דכלא הואיל ומתמן אשתכח ואי הכי אמאי אקרי לעילא קדוש דהא תמן ו' לא אשתכח אלא רזא הכי הוא ודאי וישראל מקדשי לתתא כנוונא דמלאכי עלאי לעילא דכתיב בהו וקרא זה אל זה ואמר קדוש</p>	<p>ומה שנקרא קדוש קדוש קדוש, שהרי קדוש צריך לו הסוד של ראשית (שהוא ראשית) הכל, הואיל ומשם נמצא. ואם כך, למה נקרא למעלה קדוש, שהרי שם לא נמצאת ו', אלא הסוד כך הוא ודאי, וישראל מקדישים למטה, כמו שהמלאכים העליונים למעלה, שכתוב בהם וקרא זה אל זה ואמר קדוש.</p>
<p>וכיון דישראל קא מקדשי סלקי מתתא לעילא יקרא עלאה עד דאסתלק ו' רזא דשמים עלאין לעילא כיון דאינון שמים אסתלקו לעילא נהיר ההוא קדש בהו וכדין אקרי לעילא קדוש ולבתר נהיר ההוא נהירו עלאה על כרסייא דאיהו שמים ואינון שמים תייבין</p>	<p>וכיון שישראל מקדשים מעלים ממטה למעלה את הכבוד העליון, עד שמתעלית ו' שהיא סוד של השמים העליונים למעלה, כיון שאותם השמים התעלו למעלה, מאיר בהם אותו הקדוש, ואז נקרא למעלה קדוש, ואחר כך מאיר אותו אור עליון על הכסא שהוא שמים,</p>

²⁸² מסט' דבני ישראל בנה"י שנקר' בני ישראל כידוע (יהל אור).

²⁸³ ר"ל בחג"ת (יהל אור).

²⁸⁴ חג"ת ונה"י (יהל אור).

²⁸⁵ ר"ל ונקדשתי חג"ת, בתוך ב"י נה"י. וז"ש עילא בתלת כו' (יהל אור).

²⁸⁶ בכח"ב (יהל אור).

²⁸⁷ חכמה שנקר' קדש (יהל אור).

²⁸⁸ ר"ל הל"ל קדש בלא ו' (יהל אור).

²⁸⁹ שהוא בהעלם, ואין חל על דבר. ואח"כ קדוש בת"ת בוא"ו, ואח"כ קדושה במל', בה"א (יהל אור).

²⁹⁰ דעת בת"ת (יהל אור).

²⁹¹ בין חו"ב (יהל אור).

²⁹² במל'. והן ג' דרגין הנ"ל, כח"ב, גג"ת, נה"י שם המל' (יהל אור).

<p>לדוכתייהו ומתיישבו ביה בההוא נהירו וכדין אקרי קדוש</p>	<p>ואותם שמים שבים למקומם והתיישבו בו באותו האור, ואז נקרא קדוש.</p>
<p>לבתר נחית ההוא נהירו עד דנטיל כלא חד צדיק עלאה דרגא יקרא לקדשא כלא לתתא כיון דאיהו נטיל כלא כדין אקרי קדוש ודא איהו רוא דכלא</p>	<p>אחר כך יורד אותו האור עד שנוטל הכל. צדיק עליון אחד הדרגה הנכבדה לקדש הכל למטה, כיון שהוא נוטל את הכל אז נקרא קדוש, וזהו הסוד של הכל.</p>
<p>ומאן דשוי רעותיה בהאי שפיר קא עביד ומאן דשוי רעותיה בתלת דרגין דאבהן²⁹³ בכללא חדא ליחדא לון גו קדושתא דא אי לא יכיל לשואה רעותיה יתיר שפיר קא עביד וכלא לנחתא מגו קדושתא דלעילא לתתא לקדשא כל חד גרמיה האי קדושה ולנטרא ליה למפרש פרישו דקדושתא על גביה ורוא דא²⁹⁴ ונקדשתי בתוך בני ישראל בקדמיתא ולבתר אני יי מקדשכם</p>	<p>ומי ששם רצונו בזה, עושה יפה. ומי ששם רצונו בשלש הדרגות של האבות בכלל אחד לייחד אותם בתוך הקדושה הזו, אם אינו יכול לשים רצונו יותר הוא עושה יפה והכל להוריד מתוך הקדושה שלמעלה למטה, שכל אחד יקדש את עצמו בקדושה הזו ולשמור אותה, לפרש את פרישת הקדושה עליו, וסוד זה ונקדשתי בתוך בני ישראל בראשונה, ואחר כך אני ה' מקדשכם.</p>
<p>באן אתר יקדש ב"נ גרמיה גו קדושתא דא לאכללא גרמיה בה כד מטי ב"נ לשמא קדישא יי צבקות ורוא דא אני יי מקדשכם דא אשכחנא ברוא דספרי קדמאי ואנן לא עבדינן הכי אלא לבתר²⁹⁵ יי צבקות בלחודוי²⁹⁶ ולבתר²⁹⁷ כד מטי ב"נ מלא כל הארץ כבודו כדין יכלול גרמיה בההוא קדושה לאתקדשא לתתא גו ההוא כבוד דלתתא ורוא דא ונקדש בכבודי</p>	<p>באיזה מקום יקדש אדם את עצמו בתוך הקדושה הזו להכליל את עצמו בה, כשמגיע אדם לשם הקדוש ה' צבאות, וסוד זה אני ה' מקדשכם. זה מצאנו בסוד של ספרי הקדמונים, ואנו לא עושים כך, אלא אחר ה' צבאות לבדו, ואחר כך כשמגיע אדם למלא כל הארץ כבודו, אז יכלל את עצמו באותה קדושה להתקדש למטה בתוך אותו הכבוד שלמטה, וסוד זה ונקדש בכבודי.</p>
<p>ולבתר יעביד²⁹⁸ ארח פרט לאתקדשא כלא כמה דאנן עבדין לעמתם דמלאכי עלאי דאמרי ברוך כבוד יי ממקומו דא כבוד עלאה²⁹⁹ ולבתר³⁰⁰ ימלוך יי לעולם וכו' דא כבוד דלתתא</p>	<p>ואחר כך יעשה בדרך פרט, שיתקדש הכל כמו שאנו עושים לעומתם של המלאכים העליונים שאומרים, ברוך כבוד ה' ממקומו, זה כבוד עליון. ואחר כך ימלוך ה' לעולם וכו', זה הכבוד שלמטה.</p>
<p>ובספרא דרבי ייסא סבא קדוש קדוש קדוש וכו' דא איה קדושה לאתקדשא תורה שבכתב³⁰¹ חדא ולבתר לעמתם ברוך כבוד יי אלין נביאים³⁰² ולבתר ימלוך יי³⁰³</p>	<p>ובספרו של רב ייבא סבא, קדוש קדוש קדוש וכו', זוהי הקדושה שתתקדש תורה שבכתב בכלל אחד, ואחר כך לעומתם ברוך כבוד ה', אלו</p>

²⁹³ ר"ל ג"פ קדוש חג"ת (יהל אור).

²⁹⁴ ר"ל בתחל' כתיב ונקדשתי כו' שהן ג"פ קדוש, ואח"כ כתיב תיכף כי אני כו', ה' צבאות שנקרא צבאות מסטרא דישאל, צבאות ה' (יהל אור).

²⁹⁵ ר"ל לכלול נ"ה ביסוד בהאי קדושה. וכן לפי השני אחר שכולל חג"ת יכלול נה"י בה' צבאות (יהל אור).

²⁹⁶ [מ"כ עה"ג. בלחודוי. כ"ל בחילוי. ע"כ] (יהל אור).

²⁹⁷ שהוא מל' (יהל אור).

²⁹⁸ כל מה שכלל כאן (יהל אור).

²⁹⁹ חכמה (יהל אור).

³⁰⁰ מל'. לכלול רישא וסופא דכל דרגין (יהל אור).

³⁰¹ חג"ת (יהל אור).

³⁰² נ"ה (יהל אור).

<p>לעולם רוא כך ימלך ה' לעולם, סוד זה אנו צריכים בקדושה זו שתמצא שם קדושה וברכה ומלכות, שימצא הכל כאחד קדושה, כמו שנאמר קדוש ברכה, ברוך כבוד ה' ממקומו, מלכות ימלך ה' לעולם, ועל כן אנו צריכים להשלים את הכל, ועל כן יכוון אדם וישים את רצונו בכל יום. יומא ע"ב</p>	<p>נביאים, ואחר כך ימלך ה' לעולם, סוד זה אנו צריכים בקדושה זו שתמצא שם קדושה וברכה ומלכות, שימצא הכל כאחד קדושה, כמו שנאמר קדוש ברכה, ברוך כבוד ה' ממקומו, מלכות ימלך ה' לעולם, ועל כן אנו צריכים להשלים את הכל, ועל כן יכוון אדם וישים את רצונו בכל יום.</p>
<p>צג/ב</p>	<p>צג/ב</p>
<p>הדר ואמר ויהי ערב ויהי בקר יום אחד דלילה לית בלא יום ולית יום בלא לילה ולא אקרי אחד אלא בזווגא חד³⁰⁵ וקב"ה וכנסת ישראל אקרי אחד ודא בלא דא לא אקרי אחד</p>	<p>חזר ואמר ויהי ערב ויהי בוקר יום אחד, שאין לילה בלי יום ואין יום בלי לילה, ולא נקרא אחד אלא בזווג אחד. והקדוש ברוך הוא וכנסת ישראל נקרא אחד, וזה בלי זה לא נקרא אחד.</p>
<p>ת"ח בגין דכנסת ישראל השתא בגלותא כביכול לא אקרי אחד ואימתי אקרי אחד בשעתא דיפקון ישראל מן גלותא וכנסת ישראל אהדרת לאתרהא לאזדווגא ביה בקב"ה הה"ד ביום ההוא יהיה י"י אחד ושמו אחד (בגין כך ויהי ערב ויהי בקר יום אחד) ודא בלא דא לא אקרי אחד</p>	<p>בא וראה, משום שכנסת ישראל עכשיו בגלות, כביכול לא נקרא אחד. ומתי נקרא אחד, בשעה שיצאו ישראל מן הגלות, וכנסת ישראל תחזר למקומה להזדווג עם הקדוש ברוך הוא, זהו שכתוב ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד, (לכן ויהי ערב ויהי בוקר יום אחד). וזה בלי זה לא נקרא אחד.</p>
<p>ת"ח מועדי י"י אשר תקראו וגו' לזמנא בלא לאתר חד ולאשתכחא בלא בשלימו ברוא דאחד ולמהוי ישראל לתתא (בזווגא חדא) גוי אחד בארץ תינה קב"ה בכנסת ישראל דאקרי אחד ישראל לתתא דאינון זמינין כגונא דלעילא³⁰⁶ במה יקרון אחד אלא בירושלם דלתת קרון ישראל אחד</p>	<p>בא וראה מועדי ה' אשר תקראו וגו', לזמן את הכל למקום אחד, ושימצא הכל בשלמות בסוד של אחד, ולהיות ישראל למטה (בזווג אחד) גוי אחד בארץ, נניח שהקדוש ברוך הוא עם כנסת ישראל שנקרא אחד, ישראל למטה שהם מזומנים כדוגמא שלמעלה, במה יהיו נקראים אחד, אלא בירושלים של מטה יקראו ישראל אחד.</p>
<p>מנא לן דכתיב גוי אחד בארץ ודאי בארץ הם גוי אחד עמה אקרון אחד ולא אינון בלחודייהו דהא ומי כעמך ישראל גוי אחד סגי ליה אבל לא אקרון אחד אלא בארץ בזווגא דהאי ארץ³⁰⁷ כגונא דלעילא ובגין כך בלא קשיר דא בדא זווגא חדא זכאה חולקהון דישראל ששת ימים תעשה מלאכה אתמר</p>	<p>מנין לנו, שכתוב גוי אחד בארץ, ודאי בארץ הם גוי אחד עמה, הם נקראים אחד ואינם לבדם, שהרי ומי כעמך ישראל גוי אחד, מספיק לו, אבל לא נקראו אחד אלא בארץ, בזווג של הארץ הזו, כדוגמא שלמעלה, ולכן הכל קשור זה עם זה בזווג אחד. אשרי חלקם של ישראל, ששת ימים תעשה מלאכה נאמר</p>

³⁰³ יסוד ומלכות (יהל אור).

³⁰⁴ דמל' כולל יחודא כמ"ש והי' ה' למלך כו' ביום ההוא כו'. ולכן בברכה, דברוך ברכה, אשר קדשנו קדושה. ה' אלהינו יחודא, צריכה מל' [מ"כ עה"ג כי מלכא בלא מטרוניתא לאו הוא אחד כמ"ש בזוהר ויקרא ז' ע"ב ע"ש] (יהל אור).

³⁰⁵ ז,א נקרא א"ח שיש בו ט' ספירו תנוק' נקראת דל"ת שאין לה רק ד' ספירות תנה"י (רח"ו). עי' ח"א רנו ע"ב (לש"ו), עי' עוד בתיקונים תיקון מז דף צד ע"א, ועי' זוה"ק ח"א רנו ע"ב, וח"ג צג ע"ב, ורלו ע"ב (כללים ח"ב לב ע"ג).

³⁰⁶ שעד עתה אינם נקראים אחד ולעתיד יקראו אחד (רח"ו).

³⁰⁷ שישראל דלעילא ת"ת כשהוא בארץ דלעיל מלכות נקראים אחד כך הם אינם נקראים א' אלא בארץ ישראל (רח"ו).

והא אוקמוה	והרי פרשוה.
<p>רבי יוסי ור' חייא הוו אזלי בארחה וכו' עד הושיעה ימינך וענני כבר נדפס בפרשת וארא דף לב עמוד א וצריך להוסיף אחר מלת קדישא א"ל את המי ואנא חמינא מפומיה דר' שמעון שמענא מלה ובכינא א"ל מאי האי אחר מלת דא דאתגזר בי כדקא יאות</p>	
<p>אלה מועדי יי' מקראי קדש אשר תקראו אותם במועדם ר' יצחק פתח לך אמר לבי בקשו פני את פניך יי' אבקש האי קרא אוקמוה חברייא³⁰⁸ בכמה אתר אבל האי קרא³⁰⁹ הכי אתמר לך אמר לבי דוד מלכא אמר³¹⁰ דא בגין כנסת ישראל לקבל מלכא קדישא ומאי אמר לך אמר לבי³¹¹ בנינך³¹² אמר לבי לבני עלמא ואזהר לון לבי דאיהו אחיד ביה³¹³ דדא בגין מלכא עלאה³¹⁴ אמר</p>	<p>אלה מועדי ה' מקראי קדש אשר תקראו אתם במועדם, רבי יצחק פתח "לך אמר לבי בקשו פני את פניך ה' אבקש" את הפסוק הזה בארו החברים בכמה מקומות, אבל הפסוק הזה כך נאמר "לך אמר לבי" דוד המלך אמר את זה בשביל כנסת ישראל כנגד המלך הקדוש, ומה אמר "לך אמר לבי" בשבילך, אמר לבי לבני העולם, והזהיר אותם לבי, שהוא אחוז בו, שאת זה בשביל המלך העליון הוא אמר.</p>

³⁰⁸ אין ספק שהבנת הפסוק קשה, ואמר רבי יצחק שהחברים אמרו בו פירושים שונים מיוסדים על הקדמות אמיתיות כדרך הרבה פירושים שבספר הזוהר (רמ"ז).

³⁰⁹ נראה דר"ל שיש לו בו פירוש מקובל מרבנותיו וז"ש הכי אתמר, בסגנון זה (רמ"ז).

³¹⁰ צריך להקדים מ"ש בסוד (משלי ג, יט) ה' בחכמה יסד ארץ, דאבא יסד ברתא, שהוא יסוד אבא יוצא ומתגלה מחזה זעיר ולמטה ומאיר בנוק'. וזהו אחד מהטעמים שנקראת כנסת ישראל, מפני שמקבלת אור יש"ס, ונודע שמלכא קדישא הוא יסוד אבא, ולפי שהוא מתגלה במקום קומת המלכות לכן מדבר עמו לך לנוכח, והיינו לקבל מלכא קדישא (רמ"ז).

³¹¹ פי' שמלת לך פשוטה כמו אליך, והוי כאילו אמר אליך אמר לבי, ואם כן מהו שאמר אליו בקשו, חדא דבקשו בלשון רבים ולא שייך למימר כך למלכא קדישא, שמתחילה התחיל בלשון לך דהיינו יחיד, וכל שכן דמה ענין בקשת פניו (רמ"ז).

³¹² כי מלת לך כמו (בראשית כ, יג) אמרי לי, שפירושו בשבילי. ולהבין סוד הענין צריך לומר מ"ש בערכי הכינויים בערך לב, שהוא במלכות ובת"ת ובבינה. ותמצית הסוד הוא שבת"ת זעיר מסתיים יסוד אי' ויוצא יסוד אבא ומתנוצצים אורות אר"א ומאירים אור נמרץ, וקיבוץ אותם האורות הוא סוד הלב, ולפי הנמשך שם הוא שגם שהוא גדול הוא קטן מאד לפי מעלת המוחין, ושהוא מבחי' פק"ד קס"א, שיש בהם נ"ב אותיות, אך תסיר העיקרים שהוא אותיות ע"ב ס"ג וישארו המילויים לבדם שהם ל"ב אותיות, וה"ס ה"ב, והם בחי' אחריים ודאי שהוא מילוי ושל רבועים. ונלע"ד שכן הם בגי' אחו"ר, ומשם הארת כתר המלכות, והוי שהוא בבינה ות"ת ומלכות. ומה שלא יחסו גם לאור אבא, נלע"ד שהוא מפני שגוף הלב הוא מצד הבינה, וכמאי דאמרינן בעלמא קמ) הלב מבין, ויחסו מפני שישוד אבא מתפשט משם ולמטה אבל יסוד אי' מסתיים שם ועושה אותו הרושם בסיומו, אבל אין ספק שגם יש שם אור אבא וכנראה שהוא מפק"ד קס"א (נ"א קס"ו), אלא שאור אבא שהוא פנימי ורוחני מאיר בחלל הימני שבו רוח החיות המתפשט בעורקים, וה"ס דפ"ק וכנזכר לקמן בפסוק (שיה"ש ה, ב) קול דודי דופק, ע"ע. ואמנם בבית השני של הלב הוא הדם מצד אי' כנודע. ובזה תבין (קהלת י, ב) לב חכם לימינו וגו', כי מצד הדם נאחז יצה"ר, דאי' דינין מתערין מינה, ולכן בשם (דברים ו, ה) לבבך אמרו רז"ל בשני יצריך, שאינו נקרא לבלב, מפני שאינו אלא אחד אלא שיש בו שני בתים, וכשאדם צדיק מהפך הדם לרוח שמגביר כח החכמה על הבינה ואז אין לו אלא לב אחד בייחוד אור אר"א יחד. וייחוד זה נעשה בהמשיך אור המוחין העליונים שהם ההויות שעיקרם מחכמה והם ממש הפנים שהמילוי הוא האחור כאמור. ובזה תבין בגינך, שהוא מלכא קדישא חכמה. אמר לבי וכו', כפל אמירה ואזהרה כנגד שני חללי הלב, כי הימיני הוא בלשון רכה אמר, והשמאלי באזהרה, ולכן כלל שני פעמים לבי לבי. ונתן טעם למה שייחסו דוד לעצמו ואמר לבי, דאיהו אחיד ביה, פי' ששם אחיזת דוד בסוד כתר מלכות וכמ"ש בעל ההקפות, בזכות דוד איש ידיו חתום בכתר מלכותך, ועל כן קרא אותו לב שלו, ששם ממש אחיזתו ושרשו דהיינו בבינה שהוא עיקר הלב (רמ"ז).

³¹³ כי דוד מרכבה למלכות (רח"ו).

³¹⁴ ספירות התחתונות (רח"ו). פי' שזה התואר והשם של לב אמרו דוד בשביל מלך העליון ה"ס עטרת יסוד בינה, כי מה שאנו אומרים קמו) אבא יסד ברתא, הוא מפני הארת יסוד המתפשט בכל קו האמצעי עד היסוד דז"א, אבל עיקר שורש המלכות הוא בלב שהוא בינה (רמ,ז).

<p>בקשו פני אלין עמרי מלכא³¹⁵ דאיהו אחיד בהו ואינון ביה אינון שמיה ואיהו שמיה מלה חדא הוא בגין כך אמר דוד את פניך יי' אבקש³¹⁶ כד"א דרשו יי' ועזו בקשו פניו תמיד</p>	<p>"בקשו פני" אלו עטרות המלך שהוא אחוז בהן, והם בו, הם שמו, והוא ושמו, דבר אחד הוא. לכן אמר דוד "את פניך ה' אבקש" כמו שנאמר "דרשו ה' ועזו בקשו פניו תמיד".</p>
<p>ת"ח יאות הוא דוד מלכא למימר שירתא בגין כנסת ישראל יתיר מכל בני עלמא ולמימר מלי דכנסת ישראל למלכא בגין דאיהו אחיד בה</p>	<p>בא וראה, ראוי הוא דוד המלך לומר שירה בשביל כנסת ישראל יותר מכל בני העולם ולומר דברים של כנסת ישראל למלך, משום שהוא אחוז בה.</p>
<p>ד"א לך אמר לבי בקשו פני בגינך אמר לבי לבני עלמא בקשו פני (ס"א את פניך יי' אבקש) אלין זמניא וחגיגא דכלהו זמין להון לאתר³¹⁷ דאקרי קדש בגין לעטרא לון כל חד וחד ביומיה כל חד וחד בזמניה וישאבון כלהו מההוא³¹⁸ עמיקא דעמיקתא דנחלין ומבועין נפקין מניה בגין כך כתיבי מקראי קדש זמינין אינון לההוא אתר דאקרי קדש לאתעטרא ביה ולאשתאבא ביה בגין דיתקדשון כלהון כחדא וישתכח בהו חדוותא</p>	<p>דבר אחר "לך אמר לבי בקשו פני" בשבילך אמר לבי לבני העולם בקשו פני, [את פניך ה' אבקש], אלו זמנים וחגים שכולם הזמין להם למקום שנקרא קדש, כדי לעטר אותם כל אחד ואחד ביומו, כל אחד ואחד בזמנו, וישאבו כולם מאותו עומק העמוקים שהנחלים והמעיינות יוצאים משם, לכן כתוב מקראי קדש. מזמנים הם לאותו מקום, שנקרא קודש להתעטר בו, ולהשאב בו כדי שיתקדשו כולם כאחד ותמצא בהם שמחה.</p>
<p>ר' אבא אמר מקראי קדש³¹⁹ זמינין דקדש וכד מהאי זמינין מן נחלא³²⁰ דנגיד ונפיק למלכא דזמין בני נשא לסעודתיה אעטר קמייהו מכל זיני מיכלא דעלמא אפתח להו גרבי חמרא שפיר בריחא שפיר למשתייא דהכי אתחזי מאן דמוזמין למכלא ולמשתייא זמין</p>	<p>רבי אבא אמר מקראי קודש, זמנים של קדש, וכשמזה הם מזומנים הם מזומנים מן הנחל ששופע ויוצא. (משל) למלך שהזמין בני אדם לסעודתו, עטר לפנייהם בכל מיני מאכלים שבעולם, פתח להם חבית יין יפה בריח ויפה למשתה, שכך ראוי מי שמזמין למאכל ולמשתה, הוא מזמין.</p>
<p>כך מקראי קדש כיון דאינון זמינין לסעודתא דמלכא זמינין אינון לחמרא טב ושפיר דמנטרא (כד"א כי טובים דודיך מיין) וע"ד מקראי קדש כתיב אשר תקראו אותם במועדם (הכי תנינו) כתיב ואנשי קדש תהיון לי ישראל לתתא אקרונ אנשי קדש כיון דזמינין אינון מקדש דלעילא אתון אנשי קדש לתתא זמינא להו כדין אתקיננו סעודתא וחדו דהא לכו אתחזי בגין דאתון אתקרונ אנשי קדש ויהון כלהו</p>	<p>כך מקראי קדש, כיון שהם מזומנים לסעודת המלך, מזומנים הם ליין טוב ויפה שמשומר (כמו שנאמר כי טובים דודיך מיין), ועל כן כתוב מקראי קדש אשר תקראו אותם במועדם, (כך למדנו) כתוב ואנשי קודש תהיון לי, ישראל למטה נקראים אנשי קודש, כיון שהם מזומנים, מקודש, שלמעלה אתם אנשי קודש, למטה הזמינו אותם אז התקינו סעודה ושמחו, שהרי לכם ראוי זה, משום שאתם נקראים אנשי קודש ויהיו כולם</p>

³¹⁵ לעיל יא ע"ב ובח"ב פו ע"א (לש"ו). הם ה"ס דאצילות (הקדו, ש ו ע"א).

³¹⁶ ר"ל שיאר פניו אליו (הקדו, ש טו ע"ג). כל האצילות הוא נקרא פנים, ע' זוה"ק (פ' אמור דף צג ע"ב), כי שם היה פנייתו כביכול אשר פנה את עצמו להתגלה לצורך המציאות, ויסד את גילויו להתפעל ממעשה התחתונים (שם קד ע"ד), כ"ז הוא מורה שהם חד ממש, וע"ד הפנים של האדם ששם הוא הוראת עיקר צורת נשמתו שבו (דע"ה ח"א נח ע"ד)..

³¹⁷ בינה שנקרא קדש מזמנת את ו, ק דאצילות (רח"ו).

³¹⁸ סוד יסוד אבא הנתון תוך יסוד אימא הנק' עמיק' דעמיקתא (רח"ו).

³¹⁹ חכמה (רח"ו).

³²⁰ בינה (רח"ו).

צד/א	
זמינין בכל סטריין דקדש לעילא ותתא	מזומנים בכל הצדדים של קדש למעלה ולמטה.
ד"א אלה מועדי יי' מהו מועדי יי' ³²¹ ר' שמעון אמר מיי ³²² אינון דביה אתקשרו מתתא לעילא ומעילא לתתא כלהו ביה מתקשרן ומתעטרן (ס"א ומתעטרן) (נ"א ומתאחדן) כלהו לאתקשרא קשרא חד בקשרא דמלכא	דבר אחר אלה מועדי ה', מה זה מועדי ה', רבי שמעון אמר הם מה', שבו נקשרו ממטה למעלה וממעלה למטה, כולם קשורים בו וכולם מתעטרים [נ"א ומזמנים נ"א ומתאחדים] לקשר קשר אחד בקשר של המלך.
מאי טעמא ³²³ כמה דמלכא ירית לאבא ולאמא ואחיד בההוא קדש ואתעטר בהו (בגין) כך כל אינון דאחידן ביה במלכא בעיין לאודמנא בההוא אתר עלאה דאקרי קדש בגין דיתאחדו כלהו כחדא (למלכא) וע"ד מועדי יי' אקרי ולבתר מקראי קדש דהא בהו אתעטר במלכא אשר תקראו אותם במועדם תריין חולקין אית לישראל ³²⁴ בהו אי מסטרא דמלכא חולקא עלאה אית לישראל ביה	למה, כמו שמלך יורש את האב והאם ואחוז באותו קודש ומתעטר בהם, [בשביל] כך כל אותם שאחוזים במלך צריכים להזדמן לאותו מקום עליון שנקרא קדש, כדי שכולם יתאחדו כאחד [למלך], ועל כן נקרא מועדי ה'. ואחר כך מקראי קדש, שהרי בהם מתעטר במלך אשר תקראו אותם במועדם, שני חלקים יש לישראל בהם, אם מצד המלך יש לישראל חלק עליון בו, שכתוב ואתם

³²¹ טעם השאלה הוא כי ענין הכנוי והסמיכות לדבר אחד המורה יחס הפעולה אל פועלה, כגון (שמות לד, י ועוד) מעשה ה', (יהושע כב, ג ועוד) מצות ה', וכיוצא, שה' הוא העושה או המצוה. ולפעמים מורה על מעשה העושה (נ"א הנעשה) לשמו, וכגון (ישעיה נו, ז) ושמתים בבית תפלתי, שאעפ"י שרז"ל אמרו מנין שהקב"ה מתפלל וכו', מכל מקום הפשטנים ביארוהו התפלה שעושים לי, אבל אין ספק שהיותר פשוט הוא הענין הא', התייחס אל מועדי ה', כמו (שמות כ, י ועוד) שבת לה', (שמות יב, מח ועוד) פסח לה'. ותיירץ מה' אינון, וכפשוטו דביה אתקשרו, כי מלת מועד שורשה יעד שר"ל ייעוד וקבוץ, כמו (במדבר י, ג) ונועדו אליך כל העדה (נ"א שם ד) הנשיאים) והסוד על האורות שמאירים בזעיר בזמני החגים אור מקיף ואור פנימי, הפנימיים הם מתתא לעילא כי היותר קטן ותחתון הוא המתחיל לירד ואחוריו שלמעלה הימנו וכו', והמקיפים הם להפך מעילא לתתא כי היותר גדול הוא הנכנס תחילה וכמ"ש בספר הכוונות בכוונת חג הסוכות קנט), ובפסח הוא באופן אחר ואין להאריך כעת. ואלו האורות כלהו ביה מתקשרן, הוא אור פנימי שנכנס בפנימיות ודבק בכלי ממש כנפש הקשורה בתוך הגוף. ומתעטרן, הוא אור מקיף הסובב ומעטר מבחוץ. אי נמי מתעטרן הוא אור הדעת החופף עליהם. ס"א ומתעטרן וכו', פ"י שכל האורות מזומנים ברדתן ומכוונים (נ"א ומוכנים) להתקשר יחד ביסוד זעיר שהוא קשרא דמלכא כנודע. באופן שהם נועדים יחד בשורשם שהוא הדעת, וגם מתקבצים יחד ביסוד, וז"ס אלה, שהם ו"ק ו' פעמים ו' גי' אל"ה, הם מועדי ה' בגימ' ו' הויר"ת ויוס"ף וציר"ן, באופן שהם ממש מועדי ה' ייעודי האורות שנקשרים בו (רמ"ז).

³²² ר"ל שהעיקר הוא הת"ת הנק' הוי"ה, וממנו הם מקוראים כי הוא גוף האילן ונמצא כי בו קשורים והוא עולה עמהם אל הקודש שהם או, א (רח"ו).

³²³ פ"י ואם הדבר כך שהם אורות המאירים בזעיר למה ומהו הטעם שנצטוו ישראל לשומרם. ומתירץ כמה דמלכא ירית וכו', שידוע הוא שסדר המוחין דזעיר שנה"י דא"א נכנסים בחב"ד דז"א, וח"ב שלו כשיש בהם נה"י דא"א נקראים אחסנתא דא"א, מפני שאינם אלא (נ"א רק) הארה נמשכת לח"ב מחו"ב דא"א. וז"ש ירית להו, אבל בשני יסודות שלהם יש תריין עטרין חו"ג שאורותם בעצמם יורדים לדעת זעיר. אמנם ביום טוב אין אור אבא מתלבש בכלי עצמו אלא משתתף עם אור אי' ושניהם יחד בתוך כלים דאי'. וז"ש ואחיד בההוא קדש, היינו אור אבא שבתוך יסוד אי' יחדיו ושנשאר בדעת זעיר ולא מתפשט למטה בתוך זעיר כדרכו תמיד אלא שנשאר למעלה בדעת זעיר יחד עם אור אי' שביסודה, והיינו ההוא קדש, פ"י אותה בחי' של קדש המחודשת ביום טוב. ואתעטר בהו, הם תרי עטרין המיוחדות ביסוד אי'. דאחידן ביה במלכא, הם ישראל המושרשים בזעיר קסא) זה בגדולה וזה בגבורה וזה בת"ת, כי על כן כתוב (דברים לב, ט) כי חלק ה' עמו, כל אחד בחלקו. אתר עלאה דאקרי קדש, הוא יסוד אי' שבדעת זעיר, כי גם שהוא אינו קדש בעצם, נקרא בשם קדש מפני אור אבא שבתוכו כנזכר. וגם אמר דאקרי, מפני שודאי כיון שאין אבא משתמש בכליו אינו מאיר בתקפו. בגין דיתאחדו וכו', כי צריכים ישראל לכיון בתפילותיהם אל הקדש כאמור, שבהן הוא מאיר באי' כמ"ש בספר הכוונות, כי אי' משלה מאירה בעיצומו של יו"ם טו"ב גי' ס"ג ו' אותיותיו, ועל ידי מעשינו ותפילותינו מזמנין את הקדש שהוא אבא שיכנס בתוך אי', וזהו לאודמנא, באופן שלכן נצטוו לשמרם כדי שימשך אור הקדוש לאי' יום טוב (רמ"ז).

³²⁴ שנא' קדש ישראל ליי' (רח"ו).

<p>דבקים בה' אלהיכם וגו', כי חלק ה' עמו. דכתיב ואתם הדבקים ביי' אלהיכם וגו' כי חלק יי' עמו</p>	<p>עמו. דכתיב ואתם הדבקים ביי' אלהיכם וגו' כי חלק ה' עמו.</p>
<p>ואי מסטרא עלאה דקדש חולקא עלאה אית לישראל ביה דכתיב ואנשי קדש תהיון לי וכתיב קדש ישראל ליי' וע"ד לכו אתחזו לזמנא להו ולתקנא קמייהו הדוותא וסעודתא ולמחדי בהו ומאן דמומן לאחרא (ס"א לאורחא) בעי לאחזאה ליה חידו ואנפין נהירין לעטרא (נ"א לנטרא) אורחיה דההוא אושפיזא</p>	<p>ואם מצד העליון של קדש יש לישראל חלק עליון בו, שכתוב ואנשי קדש תהיון לי. וכתוב, קדש ישראל לה', ועל כן ראוי לכם לזמן אותם ולתקן לפניכם שמחה וסעודה ולשמח בהם, ומי שמזמין לאחר [לאורח] צריך להראות לו שמחה ופנים מאירות לעטר [לשמר] את אורחו [דרכו] של אותו האורח.</p>
<p>למלכא דזמין אושפיזא יקרא אמר לבני היכליה כל שאר יומין היותון כל חד וחד בביתיה דא עביד עבידתיה ודא אזיל בסחורתיה ודא אזיל בחקליה בר ההוא יומא דילי דכלכון מתערין (ס"א מתעתדי) בהדוותא דילי השתא זמינית אושפיזא עלאה ויקרא לא בעינא דתשתדלון בעבידתא ולא בסחורתא ולא במדברי אלא כלהו אודמנו כגוונא דההוא יומא דילי ואתקיננו גרמיכו לקבלא לההוא אושפיזא באנפין נהירין בהדוותא בתושבחתא אתקיננו ליה סעודתא יקרא בגין דיהא זמיני דילי בכל ספריין³²⁵ כך אמר קב"ה לישראל בני כל שאר יומין אתון משתדלי בעבידתא בסחורתא בר ההוא יומא דילי</p>	<p>(משל) למלך שהזמין אורח מכובד, אמר לבני היכלו כל שאר הימים הייתם כל אחד בביתו, זה עושה עבודתו וזה הולך עם סחורתו וזה הולך בשדהו, פרט לאותו יום שלי, שכולם מתעוררים [מזומנים] לשמחתי, עכשיו הזמנתי אורח עליון ומכובד, איני רוצה שתשתדלו בעבודה ולא בסחורה ולא במדבריות, אלא כולם הזדמנו כדוגמא שאותו יום שלי, והתקיננו עצמכם לקבל את אותו אורח בפנים מאירות בשמחה ובתישבחות, התקיננו לו סעודה נכבדה כדי שיהיה מזדמן אלי בכל הצדדים, כך אמר הקדוש ברוך הוא לישראל, בני כל שאר הימים אתם עוסקים בעבודה ובסחורה, פרט לאותו יום שלי.</p>
<p>השתא אושפיזא עלאה ויקרא זמינית אתון קבילו ליה באנפין נהירין זמינו ליה אתקיננו ליה סעודתי עלאי פתורי מסדרן כגוונא דההוא יומא דילי בג"כ תקראו אותם במועדס (&)</p>	<p>עכשיו אורח עליון ומכובד הזמנתי, אתם קבלו אותו בפנים מאירות, הזמינו אותו תקנו לו סעודתי עליונה שלחנות ערוכים, כדוגמא שאותו היום שלי לכן תקראו אותם במועדס.</p>
<p>ת"ח בשעתא דישראל לתתא חדאן בהני מועדיא ומשבחין שבהא לקב"ה מסדרין פתורי מתקני גרמייהו במאני יקר מלאכי עלאי אמרין מה טיבן דישראל בכך³²⁶</p>	<p>בא וראה בשעה שישראל למטה שמחים במועדים הללו ומשבחים שבח לקדוש ברוך הוא, עורכים שלחנות, מתקנים עצמם בכלים נכבדים, המלאכים העליונים אומרים מה טיבם של ישראל בכך.</p>
<p>קב"ה אמר אושפיזא עלאה אית לון יומא דא אמרי ולאן דילך הוא מההוא אתר³²⁷ דאקרי קדש³²⁸ אמר לון וכי ישראל לאו קדש</p>	<p>אומר הקדוש ברוך הוא, אורח עליון יש להם, יום הזה אומרים ולא שלך הוא, מאותו מקום שנקרא קודש. אומר להם, וכי ישראל אינם קודש ונקראים קודש,</p>

³²⁵ כך אמר קב"ה לישראל, בני כל שאר יומין אתון משתדלי בעבידתא בסחורתא בר ההוא יומא דילי, השתא אושפיזא עלאה ויקרא זמינית, אתון קבילו ליה באנפין נהירין, זמינו ליה אתקיננו ליה סעודתי עלאי, פתורי מסדרן כגוונא דההוא יומא דילי, בג"כ תקראו אותם במועדס (רמ"ז).

³²⁶ נראה שהמדבר הוא ת"ת ואמר על השכינה שהיא בעוה"ר כל ששת ימי השבוע כאורח נטה ללון ועכשיו במועד היא אושפיזא (רח"ו).

³²⁷ שח"ב המזינו אותם (רח"ו).

³²⁸ חכמה (רח"ו).

<p>נינהו ואקרונ קדש לון אתהו לזמנא אושפיזא דילי חד מסטרא דילי דהא³²⁹ אינון דבקים בי וחד מסטרא דקדש³³⁰ דכתיב קדש ישראל ליי</p>	<p>להם ראוי להזמין את האורח שלי, אחד מהצד שלי שהרי הם דבקים בי, ואחד מצד של קודש שכתוב קדש ישראל לה'.</p>
<p>הואיל וישראל אקרונ קדש אושפיזא דלהון הוא ודאי בנין דזמינו דהאי אושפיזא מקדש הוא דכתיב מקראי קדש פתחו כלהו ואמרו אשרי העם שככה לו תלתא אינון זמינין מקדש ולא יותר חג המצות וחג השבועות וחג הסוכות</p>	<p>הואיל וישראל נקראים קודש, ודאי שהוא אורח שלהם, משום שהזמנת האורח הזה היא מקודש, שכתוב מקראי קדש. פתחו כולם ואמרו, אשרי העם שככה לו. שלשה הם זמנים מקודשים ולא יותר, חג המצות וחג השבועות וחג הסוכות.</p>
<p>אמר ליה רבי אבא וכי שבת לאו מקדש הוא זמין אמר ליה לאו בתרי סטרין חד דהוא ודאי קדש אקרי דכתיב ושמרתם את השבת כי קדש היא לכם וחד דשבת לאו זמין הוא דהא ירותא דיליה הוא ודאי ירותא דקדש הוא ירית ולא זמיני וע"ד כלהון זמינין בקדש ומתקשרן בשבת ומתעטרן ביה בהאי יומא שביעאה אתעטר ביה וע"ד שבת לאו זמין הוא</p>	<p>אמר לו רבי אבא, וכי שבת אינה מקודש, מזומנת. אמר לו לא בשני צדדים, אחד שהוא ודאי נקרא קדש, שכתוב ושמרתם את השבת כי קדש היא לכם, ואחד ששבת אינה זמינה, שהרי ירושתו היא ודאי ירושה של קודש, הוא יורש ואינו מזומן, ועל כן כולם מזומנים בקודש ומתקשרים בשבת ומתעטרים בו, בזה היום השביעי מתעטר בו, ועל כן שבת אינה מזומנת.</p>
<p>לברא דעאל לביתא דאבו ואימיה ואכל ושתי בשעתא דהוא בעי למלכא דהוה ליה ברא יחידאי חביבא דנפשיה יחב ליה שושבינא לנטרא ליה ולא תחברא בהו אמר מלכא יאות הוא לזמנא לאלין שושבינין דברי ולא תחזא יקרא וחביבותא דילי בהו</p>	<p>(משל) לבן שנכנס לבית אביו ואמו ואכל ושתה, בשעה שהוא רוצה. (משל) למלך שהיה לו בן יחיד חביב נפשו נתן לו שושבין לשמור אותו ולהתחבר עמו. אמר המלך, נאה הוא להזמין את השושבינים הללו של בני, ולהראות את הכבוד והחביבות שלי עמם.</p>
<p>זמין לון להני שושבינין ברא לא אתחוי לזמנא אלא למיעל ולמיכל ולמשתי בביתא דאבוי בשעתא דאיהו בעי הה"ד מי כמוכה באלים יי' מי כמוכה נאדר בקדש</p>	<p>הזמין את השושבינים הללו, הבן לא ראוי לזמן אלא להיכנס ולאכול ולשתות בבית אביו, בשעה שהוא רוצה, זהו שכתוב מי כמוכה באלים ה' מי כמוכה נאדר בקדש.</p>
<p>צד/ב</p>	
<p>נאדר בקדש ודאי כבר דאתתקן (ס"א דאתתקף) באבוי נאדר בקדש ולא זמין מקדש</p>	<p>נאדר בקדש ודאי, כבן שהתתקן (שהתחזק) באביו. נאדר בקדש ולא מזומן מהקודש.</p>
<p>ששת ימים תעשה מלאכה ששת ימים מאי עבידתיהו אמר ר' יוסי כתיב (&) כי ששת ימים³³¹ עשה יי' את השמים ואת הארץ ולא כתיב בששת והוא אוקמוה וכל יומא יומא עביד עבידתיה ואקרונ יומי מלאכה</p>	<p>ששת ימים תעשה מלאכה, ששת ימים מה מעשיהם, אמר רבי יוסי כתוב כי ששת ימים עשה ה' את השמים ואת הארץ, ולא כתוב בששת, והרי פרשוה. וכל יום ויום עושה מעשהו ונקראים ימי מלאכה.</p>
<p>א"ר יצחק אי הכי אמאי אקרונ ששת ימי</p>	<p>אמר רבי יצחק אם כך, למה נקראו ששת ימי חול, למה חול. אמר רבי יוסי</p>

³²⁹ בת"ת (רח"ו).

³³⁰ חו"ב (רח"ו).

³³¹ שהם ששת יומין עילאין ו"ק דז"א שכל א' עשה פעולתו המתייחסת לו (רח"ו).

<p>חול אמאי חול א"ר יוסי השתא אתנהיג עלמא ע"י דשלוחיה³³² בג"כ יומי חול אקרין ר' חייא אמר בגין דשרי למעבד בהון עבידתא ובגין דא לא אקרין קדש ומאן דלאו אקרין קדש חול אקרין³³³ וע"ד אתקיננו חברייא בהבדלה בין קדש לחול מאי הבדלה הכא אלא קדש מלא בגרמיה הוא ושאר מניה אתיין וע"ד אלין לעובדא ואלין לנטרא ואימתי אשתכח נטירו בהו³³⁴ כד זמינין מקדש³³⁵</p>	<p>עכשיו מתנהג העולם על ידי השלוחים שלהם, לכן נקראים ימי חול. רבי חייא אמר, משום שמותר לעשות בהם עבודה, ולכן לא נקראים קודש. ומי שלא נקרא קודש נקרא חול, ועל כן התקיננו החברים בהבדלה בין קדש לחול, מה ההבדלה כאן, אלא קודש הוא דבר בעצמו, ומתחיל ממנו האותיות, ועל כן אלו למעשה ואלו לשמור. ומתי נמצאת בהם שמירה, כשמזמנים מקדש.</p>
<p>א"ר יהודה הדוותא ונטירותא דיומא דשבתא על כלא הוא ובגין דהאי יומא אתעטר באבא ואמא³³⁶ ואתוסף קדושה על קדושתיה מה דלא אשתכח הכי בשאר יומי דהא הוא קדש³³⁷ ואתעטר בקדש ואוסף קדושה על קדושתיה בגין כך האי יומא הדוותא דעלאי ותתאי כלא חדאן ביה מלי ברכאן³³⁸ בכלהו עלמין כלהון מניה אתקנו (נ"א אתזנו)</p>	<p>אמר רבי יהודה השמחה והשמירה של יום השבת הוא על הכל, ומשום שהיום הזה מתעטר באבא ובאמא, ונוספת קדושה על קדושתו מה שלא נמצא כן בשאר הימים, שהרי הוא קודש ומתעטר בקודש, ומוסיף קדושה על קדושתו, לכן היום הזה הוא שמחת העליונים והתחתונים, כולם שמחים בו מלאים ברכות בכל העולמות, כולם נתקנו (נזונו) ממנו.</p>
<p>בהאי יומא נייחא דעלאי ותתאי בהאי יומא נייחא דחייביא דגיהנם למלכא דעבד הלולא לבריה יחידאי אעטר ליה בעטרא עלאה מני ליה מלכא על כלא בהאי יומא הדוותא לכלא חד סנטירא דאתפקד על דינא דבני נשא הו בידיה גוברין דבעיין קטולא גוברין דבעיין לאלקאה בגין יקרא דהאי יומא דהדוותא דמלכא שביק דינוי ונטר לחדוותא דמלכא כך ההוא יומא הלולא דמלכא במטרוניתא דהוותא דאבא ואמא</p>	<p>ביום הזה מנוחת עליונים ותחתונים, ביום הזה מנוחת הרשעים בגיהנם. (משל) למלך שעשה הלולא לבנו היחיד, עטר אותו בעטרה עליונה, מנה אותו המלך על הכל ביום הזה שמחת הכל, שוטר אחד שהיה מפקד על דינם של בני אדם, היו בידו גיבורים שצריכים הריגה, וגיבורים שהיו צריכים להלקאה, בשביל כבוד היום הזה של שמחת המלך, עוזב את דינוי ושומר את שמחת המלך, כך אותו היום הלולת המלך עם המלכה, שמחת האב והאם.</p>
<p>עליה דהוותא דעלאין ותתאין בחדוותא דמלכא כלהו חדאן ולא יצטערין ביה ע"ד כתיב וקראת לשבת ענג מאי ענג לא אשתכח אלא לעילא באתר דקדש עלאה שארי³³⁹ כד"א אז תתענג על יי³⁴⁰ דהאי ענג³⁴¹ על יי</p>	<p>עליו שמחת העליונים והתחתונים בשמחת המלך, כולם שמחים, ולא יצטערו בו, על זה כתוב וקראת לשבת עונג, כמו שעונג לא נמצא אלא למעלה במקום ששורה הקדש העליון, כמו</p>

³³² שהוא מט"ט ו"ק דיצירה ששת ימי החול (רח"ו). ור"ל כמ"ש הרב שבששת ימי החול יום א' חסד דאצילות מתלבש בחסד דבריא, וחסד דבריא בחסד דיצירה ומשפיע בארץ ישראל ובא"ל מתלבש חסד דיצירה בחסד דעשייה ומשפיע לח"ל, לפי שא"י יונקת מיצירה וח"ל מעשייה, וז"ש "על ידי דשלוחיהו" לכן נק' חול (מ,מ).

³³³ ר"ל אפילו שיהיו ר"ק דאצילות עצמן, הואיל ונעשה בהם מלאכה חול אקרין (רח"ו).

³³⁴ ל"ט בששת ימי המעשה (רח"ו).

³³⁵ ואינם חול והכל נקראים קדש (רח"ו).

³³⁶ שלוקחים זר"ן כל שיעור קומתם (רח"ו).

³³⁷ שהוא במקום אבא ויש לו מוחין מאבא בהיותן במקום עליון (רח"ו).

³³⁸ מאר"א הנקרא ברכות (רח"ו).

³³⁹ (מ"מ).

³⁴⁰ פי' מא"וא שהם על גבי זעיר הנק' הו"ה וז"ש דהאי ענג על ה' הוא שהתענג הוא מא"וא (מ"מ).

<p>הוא והאי יומא דהוא הלולא דמלכא אתעמר בההוא עטרא דענג הה"ד וקראת לשבת ענג מה דלא אשתכח הכי בשאר יומין</p>	<p>שנאמר אז תתענג על ה', שהרי עונג הוא על ה', והיום הזה שהוא הלולת המלך מתעטר באותה עטרה של עונג, זהו שכתוב וקראת לשבת עונג מה שאין נמצא כן בשאר הימים.</p>
<p>בהאי יומא תלת סעודתאן בעיין בני מלכא לזמנא ולסדרא פתורא בנין יקרא דמלכא כמה דאוקימנא וכד אזדמן ביה חגא או זמנא לא יסדר ב"נ תרי פתורי בכל סעודתא חד לשבת וחד לאושפיזא בנין דכתיב על שלחן המלך תמיד הוא אוכל ספוקא הוא בפתורא דמלכא לההוא אושפיזא דאתיין ליה וע"ד בעי ב"נ לסדורי פתורא שלימא למלכא והוא יהיב מניה לאושפיזא</p>	<p>ביום הזה שלש סעודות צריכים בני המלך לזמן ולערוך שלחנות בשביל כבוד המלך כמו שבארנו, וכשמזדמן בו חג או זמן לא יסדר אדם שני שלחנות בכל סעודה, אחד לשבת ואחד לאורח, משום שכתוב על שלחן המלך תמיד הוא אוכל, יש מספיק בשלחן המלך לאותו האורח שבא אליו, ועל כן צריך אדם לערוך שלחן שלם למלך, והוא נותן ממנו לאורח.</p>
<p>א"ר אלעזר סעודתא תליתאה דשבת כד אערע ביה אושפיזא שבקין ליה או לא שבקין ליה³⁴² אי לא שבקין ליה אשתכח אושפיזא דחייא מפתורא דמלכא אי שבקין ליה אשתכח פגימו בסעודתא דמלכא</p>	<p>אמר רבי אלעזר הסעודה השלישית של שבת, כשנקרה בה אורח עוזבים אותה או לא עוזבים אותה. אם לא עוזבים אותה, נמצא האורח דחוי משלחן המלך, ואם עוזבים אותה נמצא פגם בשלחן המלך.</p>
<p>א"ל ר"ש אבוי למלכא דאיערע ביה אושפיזא ונטל מיכלא מקמיה וסלקא לאושפיזיה אשתכח אע"ג דמלכא לא אכל עמיה ממיכלא דמלכא קא אכיל ומלכא יהיב ליה למיכל וכל דא בגין דהוא אושפיזיה דמלכא³⁴³</p>	<p>אמר לו רבי שמעון אביו (משל) למלך שנקרה לו אורח ולקח מאכל מלפניו והעלהו לאורח, נמצא אף על גב שהמלך לא אכל עמו ממאכל המלך הוא אוכל, והמלך נתן לו לאכול, וכל זה משום שהוא אורח המלך.</p>

³⁴¹ ר"ת ענג עדן נהר גן, שהוא השפעת חכמה לנהר בינה ומשם לגן ת"ת (רח"ו).

³⁴² כתב מורינו ז"ל דאיירי כשחל יום טוב בשבת ומקראו יום א' בשבת וכגון בר"ה שאפ' בא"י עושים ב' ימים, או בשני ימים טובים של גליות ושאל ר' אלעזר סעודה ג' מבטלין אותה או לאו אי לא שבקין וכו' דהיינו שאין אנו מבטלים אותה א"כ הוא שבע מסעודה ג' של שבת ואינו אוכל בליל י"ט שני כלום, וא"כ אשתכח אושפיזא דחייא וכו' ואי שבקין ליה דהיינו שמבטלים אותה א"כ אשתחי פגימו בסעודתא דמלכא והשיב לו ר"ש שמבטלין אותה, והאי דקשיא לך אשתכח פגימי וכו' אינה קושיא וזה דומה למיכא דאערע ביה אושפיזא וכו' והמלך הוא שנתן לו זאת הסעודה (מ"מ).

³⁴³ פ' אימתי מבטלים הסעודה היינו בכה"ג שחל יום טוד ראשון בשבת שהוא אושפיזא, אבל אם חל יום טוב ביום ראשון ושני אין מבטלים הסעודה כיון דלא הוה אושפיזיה דהיינו שלא חל י"ט בשבת עצמו (מ"מ). שר"ל שנכנס בו כחוט הסערה ולכך מבטלין ורב המנונא ס"ל שאין מבטלין והקשה ר' א לדעת רב המנונא מ"ד שחל להיות בשבת, ומ"ש אע"ג דלאו איהו אושפיזיה ר"ל שלא חל י"ט בשבת לכך קרי ליה דלאו איהו אושפיזיה ולעיל שקרא ליה אושפיזיה בשביל שנכנס בו כחוט השערה כמ"ש ומ"ש הכי אמינא דאי איהו אושפיזיה וכו' ר"ל חס חל י"ט בשבת שהוא אושפיזיה באמיתו סובר רב המנונא שמבטלין וחב לאו דהיינו כשחל יום ראשון אין מבטלין, ודקשיא לך עליה מ"ד וכו' שאני פסח וכו' עכ"ל ופי' זה דחוק מכינה טעמים ח"א שתחלה אמר וכל דא בגין דהוה אושפיזיה ובסמוך אמר דלאו איהו אודפיזיה ומה שתיקן הרב בזה שינוייה דחיקא הוא ותו שמפרש קושית ר"א לרב הימנונא ופשטיה לא כן הוא ותו שאמר ר"ש הכי אמינא משינא שסברתו קאמר והוא פירש הכי אונינא אליבא דרב המנונא ותו מ"ש דאי איהו אושפיזיה היינו כשחל י"ט בשבת וזה דחוק גדול דמאן דכר שמייה ותו דקאמר וכל דא בגין דהוה אושפיזיה דהיינו כשחל בא' בשבת שזה נכנס וזה יוצא נחמוקי כשחל באמצע השבוע שאינו אושפיזיה שאין מבטלין וזה פשיט' וא"כ מה בא למעוטי בתיבות אלו שאמר וכל דא בגין וכו' חלא (דף צה ע"א) עחוורתא כפי' מורינו ז"ל (מ"מ).

<p>ובבית רב המנונא סבא לא חוששים לאורח, בשעה זו ואחר כך עורכים שלחן לאורח ביום הזה, אסור דיבור, זהו שכתוב ממצא חפצך ודבר דבר, ושנינו חפצך כתוב משום שביום זה נקשרת בו כל האמונה.</p>	<p>ובבית רב המנונא סבא לא חוששים לאורח, בשעה זו ואחר כך עורכים שלחן לאורח ביום הזה, אסור דיבור, זהו שכתוב ממצא חפצך ודבר דבר, ושנינו חפצך כתוב משום שביום זה נקשרת בו כל האמונה.</p>
<p>אמר ר"א והיך עבידנא דלא לסדרא (ס"א לסלקא) סעודתא דמלכא לאושפיזא דהא ארביסר דחל להיות בשבת סלקא סעודתא דמלכא לפסחא אע"ג דלאו אושפיזיה א"ל הכי אמינא³⁴⁶ דאי הוא אושפיזיה (כל ההוא יומא) יכלא לסלקא ליה ואי לאו לא סלקא ליה ואי נימא די"ד דחל</p>	<p>אמר לו רבי אלעזר ואיך אנו עושים שלא לערוך [להעלות] סעודת המלך לאורח, שהרי ארבעה עשר שחל להיות בשבת עולה סעודת המלך לפסח, אף על גב שאינו האורח שלו. אמר לו כך אני אומר, שאם הוא האורח שלו [כל אותו יום] יכול להעלות אותו, ואם לא אינו מעלה אותו. ואם נאמר שי"ד שחל</p>
<p>צה/א</p>	
<p>להיות בשבת אתדחייא סעודתא דמלכא מקמי סעודתא דפסחא שאני פסח דסעודתא דשבת אתדחייא בכמה גוונין חד בגין מצות ומרורים דבעי ב"ג דישתכח תאיבא³⁴⁷ וחד בגין פסח והא נהמא לא אשתכח מו' שעות ולמעלה דסדורא דפתורא בלא נהמא לאו הוא סדורא</p>	<p>להיות בשבת, נדחית סעודת המלך מלפני סעודת הפסח. שונה הפסח, שסעודת שבת נדחית מכמה טעמים אחד, בשביל מצות ומרורים, שצריך שאדם יהיה תאב, ואחד משום פסח, והרי לחם אינו נמצא משש שעות ולמעלה, שעריכת השלחן בלי לחם אינה עריכה.</p>
<p>ואי תימא בחמרא חמרא שארי בגין דתאיב (ס"א דגביר ס"א דגריר) לבא אבל מיזמי אשתדלנא דלא בטילנא סעודתא דשבת³⁴⁸ אפילו אינון יומי דאשתכח ביה בהאי יומא חקל דתפוחין קדישא אתברך ומתברכן עלאין ותתאין והאי יומא קשורא הוא דאורייתא³⁴⁹</p>	<p>ואם תאמר ביין, יין מותר משום שהלב תאב (שגורר ס"א שגובר), אבל מימי השתדלתי שלא בטלתי סעודת שבת אפילו אותם ימים שנמצא בו, ביום הזה שדה התפוחים הקדושים מתברך ומתברכים עליונים ותחתונים, והיום הזה הוא הקשר של התורה.</p>
<p>א"ר אבא הכי הוה עביד ר"ש בזמנא</p>	<p>אמר רבי אבא כך היה עושה רבי</p>

³⁴⁴ פי' ר"ה ס"ל דגם כד הוה אושפיזיה דהיינו שחל בשבת עלינו אין מבטלים ולא חיישנן לאושפיזיא, דהאי יומא מלולא אסיר אגב שהזכיר ר"ש ענין והבינה נק' שתיקה בסוד סייג לחכמה שתיקה ובינה נק' מהימנותא אה"ה פעמים אה"ה גי' אמ"ת, אמר ליה ר' אלעזר וכו' מקשה על סברת ר"ש אביו שאמר כשאינו אושפיזיה עושים סעודה ואין מבטלים אותה למה לא יבטל הסעודה כינו י"ד שחל בשבת שמבטלים אותה אע"ג דלאו איהו אושפיזיה וכ"ש שיקשה ג"כ על רב הצנונא שאמר גם באושפיזיה אין מבטלים מ"ד שחל בשבת דאע"ג דלאו אושפיזיה מבטלין ור"ה אמר דאפי' באושפיזיה אין מבטלין אבל לר"ש לא קשה ליה אנא בחדא דהיינו בדלא הוה אושפיזיה (מ"מ).

³⁴⁵ והבינה נקרא שתיקה בסוד סייג לחכמה שתיקה ובינה נקרא מהימנותא אהיה פעמים אהיה גימ' אמת (רח"ו).

³⁴⁶ פי' ר"ש פירש דבריו היטב ואמר דאי איהו אושפיזיה כל ההוא יומא יכלא לסלקא ליה דהיינו שמבטלים אותה ואי לאו דהיינו כשאינו אושפיזיא לא סלקא ליה דהיינו שאין מבטלים אותה ודקשיא כך מ"ד שחל בשבת שאני פסח וכו'. והר"מ ע"פ דאיידי כשחל י"ט ביום ראשון דוייק מדקאמר עד אערע וכו' דמשמע שפגעו זה בזה זה נכנס וזה יוצא, ולעיל שחל י"ט בשבת אמר וכד אזדמן ביה חגא או זמנא וכו', ושאל ר"א אם מבטלים וכו' והשיב לו ר"ש שמבטלים (מ"מ).

³⁴⁷ פי' אם יאכל בשר ודגים ופירות א"כ אינו תאב בלילה למצות ומרורים ומ"ש וחד בגין פסח, פי' כיון שהוא פסח שהחמץ לא שכיח א"כ אי אפשר לעשות סעודה וז"ש והא נהמא לא אשתכח וכו' (מ"מ).

³⁴⁸ פירוש כדמפרש ר' אבא בסמוך שהיה קורא מעשה מרכבה ועולה במקום סעודת שבת, אבל אי אפשר לפרש דלא בטילנא כפשטיה דא"כ הרי אומר לעיל דבא שכיחנא מבטלים הסעודה אלא ודאי כמ"ש ובמה שתייך ר"ש קושיא דר"א לסברתו גם רב המנונא יתרץ ג"כ עכ"ל מורינן ז"ל (מ"מ).

³⁴⁹ שמתקשר תורה שבכתב ז"א עם תורה שבעל פה נוק' (רח"ו).

<p>דאסתלק סעודתא דשבתא מסדר פתוריה ואשתדל במעשה מרכבה והוה אמר הא סעודתא דמלכא דייתי למיכל גבאי בניני כד שבת אשתכח בכלא עדיף מכל זמנין וחנין ואקרי קדש ולא מקרא קדש</p>	<p>שמעון, בזמן שעלתה סעודת שבת, עורך שלחנו ועוסק במעשה מרכבה, והיה אומר הרי סעודת המלך שיבא לאכול אצלי, לכן נמצאת שבת עדיפה בכל מכל הזמנים והחגים ונקראת קדש, ולא מקרא קדש.</p>
<p>א"ר יהודה כלהו מועדין מקראי קדש קרינן בהו אבל נפקי ר"ה ויומא דכפורא דלא אשתכח בהו חדוותא דהא אינון דינא הוו אבל אלין תלתא זמנין מקדש לחדווא לכלא לאשתעשעא בהו בקב"ה הה"ד ושמחתם לפני יי' אלהיכם וכתוב ושמחת לפני יי' אלהיך</p>	<p>אמר רבי יהודה כל המועדים קוראים בהם מקראי קדש, אבל יוצאים (מן הכלל) ראש השנה ויום כפור, שלא נמצאת בהם שמחה, שהרי הם דין, אבל אלו השלושה מזמונים מקודש, לשמחת הכל להשתעשע בהם בקדוש ברוך הוא, זהו שכתוב ושמחתם לפני ה' אלהיכם, וכתוב ושמחת לפני ה' אלהיך.</p>
<p>בהאי יומא דשבתא אתנשי כל צערא וכל רוגזא וכל דוחקא מכל עלמא בנין דאיהו יומא דהילולא דמלכא דנשמתין אתוספן כגוונא דעלמא דאתי³⁵⁰</p>	<p>ביום השבת נשכח כל הצער וכל הרוגז וכל הדחק מכל העולם, משום שהוא יום הלולת המלך, שנשמות מתוספות כדוגמת העולם הבא.</p>
<p>א"ר יצחק לרבי יהודה כתיב זכור את יום השבת לקדשו ותנינן זכרהו על היין אמאי על היין א"ל בגין דיין חדוותא דאורייתא ויינא דאורייתא חדוותא³⁵¹ הוא דכלא והאי יין חדי למלכא והאי יין מעטרא למלכא בעיטרוי הה"ד צאינה וראינה בנות ציון במלך שלמה בעטרה שעטרה לו אמו ותנינן בכלא בעינא לאחזאה ב"נ עובדא דלא אשתכח קדושה אלא ביין כד"א כי טובים דודיך מיין מיין אינון טבאן נזכירה דודיך מיין וע"ד קדושה דשבת ביין והא אוקמוה והא אתמר</p>	<p>אמר רבי יצחק לרבי יהודה כתוב זכור את יום השבת לקדשו, ושנינו זכרהו על היין, למה על היין. אמר לו משום שיין הוא שמחת התורה, ויינה של תורה הוא שמחת הכל, והיין הזה משמח את המלך, והיין הזה מעטר את המלך בעטרותיו, זהו שכתוב צאינה וראינה בנות ציון במלך שלמה בעטרה שעטרה לו אמו, ושנינו בכל צריך להראות אדם מעשה שלא נמצאת קדושה אלא ביין, כמו שנאמר כי טובים דודיך מיין, מיין הם טובים, נזכירה דודיך מיין, ועל כן קדושה של שבת ביין, והרי פרשוה והרי נתבאר.</p>
<p>ובחדש הראשון בארבעה עשר יום לחדש וגו' ר' חייא פתח אני ישנה ולבי ער קול דודי דופק וגו' אמרה כנסת ישראל אני ישנה בגלותא דמצרים³⁵² דהו בני שעבודא</p>	<p>ובחדש הראשון בארבעה עשר יום לחדש וגו', רבי חייא פתח אני ישנה ולבי ער קול דודי דופק וגו', אמרה כנסת ישראל, אני ישנה בגלות מצרים, שהיו</p>

³⁵⁰ שיש לכל צדיק תוספת עלוי נשמה (רח"ו).

³⁵¹ סוד המוחין הבאים מבינה לז"א עם הלבושים שלהם ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן קס"א קמ"ג קנ"א ע' אותיות כמנין יי"ן וזהו יין המשמח המשומר בענביו כמו,ש בכוננת הקידוש (רח"ו).

³⁵² פירוש ישנה יכולה במדות העליונות לרמוז אל הדין וצד החצון כי שינה אחת מששים במיתה כענין עורה למה תישן ה', והיינו סוד הדין הגורם להסתיר ההשגחה וסילוק עיני השמירה מישראל, והיינו פקח עיניך וראה, והיינו ויקץ כישן ה' כגבור מצד הגבורה, מתרונן מיין מכח הדין החזק וכן ישנה, ולהיות שמדת הדין גרמה גלות מצרים לישראל (אור יקר), בסוד דורמיטא שהוא הסתלקות המוחין כן היתה נוק' בסוד נקודה בלי מוחין וזהו אני ישנה (רח"ו).

<p>דקשיו³⁵³ ולבי ער לנטרא³⁵⁴ להו דלא ישתיצון בגלותא³⁵⁵</p>	<p>בני בשעבוד של קשי. ולבי ער, לשמור אותם שלא יכלו בגלות.</p>
<p>קול דודי דופק³⁵⁶ דא קב"ה³⁵⁷ דאמר ואזכור את בריתי פתחי לי פתחא כחדודא³⁵⁸ דמחטא ואנא אפתח לך תרעין עלאין פתחי לי אחותי דהא פתחא לאעלא לי בכך הוא דלא ייעלון לגבאי בני אלא בכך³⁵⁹ אנת הוא פתחא³⁶⁰ לאעלאה לי (בך) אי אנת לא תפתח פתחך הא אנא סגיר דלא ישכחון לי בגנ"ב פתחי לי פתחי לי ודאי³⁶¹</p>	<p>קול דודי דופק, זה הקדוש ברוך הוא שאמר, ואזכור את בריתי, פתחי לי פתח כפתחו של מחט ואני אפתח לכם שערים עליונים. פתחי לי אחותי, שהרי הפתח להכניס אותי הוא בכך, שלא יכנסו אצלי בני אלא בכך. את הוא הפתח להכניס אותי (בך). אם את לא תפתחי פתחך הרי אני סגור, שלא ימצאו אותי, לכן פתחי לי, פתחי לי ודאי.</p>
<p>וע"ד אמר דוד כד בעי לאעלא למלכא אמר פתחו לי שערי צדק³⁶² אבא במ אודה יה זה השער ליי' דא הוא פתחא ודאי לאעלא למלכא זה השער ליי' לאשכחא³⁶³ ליה ולא תדבקא ביה³⁶⁴ וע"ד פתחי לי אחותי רעיתי</p>	<p>ועל כן אמר דוד כשרצה להיכנס למלך אמר, פתחו לי שערי צדק אבא במ אודה יה, זה השער לה', זהו ודאי הפתח להיכנס למלך, זה השער לה' למצא אותו ולהדבק בו, ועל כן פתחי לי אחותי</p>

³⁵³ כי אפילו שהיו בני הקב"ה מצד הקדושה עם כל זה משועבדים בגלות מצד הדין המתוח עליהם, ואין ספק שבצרתם לה צר והיא בגלות עמהם כדפירשו רז"ל גלו למצרים שכינה עמהם והיינו "אני" שהיא שכינה "ושינה" משוקעת בשינה וגלות שהיא אחד מששים במיתה (אור יקר).

³⁵⁴ הכוונה על המלכות, וכוונתה על בחינה פנימית שבה שהיא באמצע בחינותיה כלב באמצע הגוף, ועל ידי בחינה זו שלא היתה ישינה בסוד המיתה מפני שהיא בת מלך פנימה ולא שליט שם שינה לכך היא ער לנטרא שלא להניח החצונים לכלותם חס ושלון, והקדים לפרש קול דודי דופק משום שממנו הוכרח שמלת לבי בשכינה, דאי לאו הכי הוה אמינא ולבי ער תפארת, לזה אמר שהתפארת הוא קול דודי דופק אם כן ולבי ער היא השכינה העומדת (אור יקר).

³⁵⁵ בשתי דרכים, או שהגזרות לא יתחזקו עליהם יותר מדאי, או שגזרות האויבים יהיה בהם כח לסולבן (או ריקר).

³⁵⁶ פירוש התפארת דופק ביסוד למלכות לעורר הגאולה, וזהו שאמר "ואזכור" תפארת הנקרא זכ"ר "את" מלכות "בריתי" יסוד, והכוונה התעוררות היסוד אל הייחוד כענין אומרו והקמותי את בריתי ומבשרי אחזה אלוה (אור יקר).

³⁵⁷ פי' זעיר (מ"מ).

³⁵⁸ דריש הכי מיתורא דלי דסגי במלת פתחי אחותי רעיתי דודאי מי שאומר פתחי לי הוא הכוונה אלא למאן, אלא הכוונה לי כל דהו ומלת לי למעט הפתיחה, והטעם כי התעוררות מעט מלמטה יעורר מלמעלה כמה וכמה, ועוד רמה באומרו לי כי פתיחתה אליו תלוי בפתיחתה למטה אל התחתונים שיכנסו בתוכה אליו, והטעם שאם היא לא תעורר ישראל התחתונים בתפלה ותתן בלבבותם תשובה כענין ויאנחו בני ישראל מן העבודה כדי שיתעוררו מעט מזער מלמטה, לא תפתח היא ולא תעורר למעלה ולא יבא הוא אליה בגאולה, לכך צריך שהיא תפתח מלמטה לישראל כדי שיכנסו בתפלתם אל התפארת ויתעוררו מעט מזעיר היא הפתח לתפלתם, מכניסם אל התפארת ויקבל תפלתם ושועתם ויבא בזה אליה ויטיח ויגאול אותם (אור יקר).

³⁵⁹ שהיא היא המעוררת התחתונים (אור יקר).

³⁶⁰ כדפירש' בתיקונים ששם אדנ"י מפתחות חצונים ושם יהו"ה מפתחות פנימיים ומי שאין בידו מפתחות חצונים במה יכנס (אור יקר).

³⁶¹ ר"ל שהיא שומרת הפתח והכניסה נמצא פתחי לי ר"ל כשיבואו לך נמצאו באים לי וזהו לי בשבילי כדי שימצאוני בעת יבקשוני (רח"ו).

³⁶² המלכות הנקרא "צדק" אבא במ אודה יה למעלה, והטעם כי "זה השער לה", צדק הוא שער לה' תפארת (או ריקר).

³⁶³ לְשַׁחֵחַ (או ריקר).

³⁶⁴ דקשיא דקרא קאמר אודה יה"ה דאינון לעילא ובתר הכי קאמר זה השער לה' דאיהו לתתא מ"ה ודאי ואיפכא הוה ליה למימר, ותיריך דלגבי יה"ה להודות לבד כדקאמר אודה יה"ה דהיינו "לשבחא ליה" אמנם לגבי יהו"ה תפארת קאמר זה השער לה' ממש דהיינו "לא תדבקא ביה" למצוא אותו ולהתדבק בו (אור יקר).

רעייתי שראשי וגו', כדי להזדווג עמך, ולהיות עמך בשלום לעולמים.	שראשי וגו' בנין לאזדווגא עמך ³⁶⁵ ולמהוי עמך בשלם דעלמין
בא וראה בשעה שהקדוש ברוך הוא היה הורג את בכורי מצרים, כל אותם שהרג בחצות הלילה והוריד דרגות ממעלה למטה, באותה שעה נכנסו ישראל בקיום של האות הקדוש נמולו, והשתתפו עם כנסת ישראל ונאחזו בה, אז אותו הדם הראו אותו על הפתח, ושני דמים היו, אחד של הפסח ואחד הדם שנמולו, והיה רשום על הפתח רושם האמונה, אחד כאן ואחד כאן ואחד ביניהם, והרי נאמר ונתנו על שתי המזוזות ועל המשקוף כדי להראות אמונה.	ת"ח בשעתא דקב"ה הוה קטיל לבוכרי דמצראי כל אינון דקטל בפלגות ליליא ואחית דרגין מעילא לתתא ביה שעתא עאלו ישראל בקיומא דאת קדישא אתגורו ואשתתפו בכנסת ישראל ואתאחדו בה כדין ההוא דמא אחויאו ליה על פתחא ותרין דמי הוו חד דפסחא וחד דמא דאתגורו והוה רשים על פתחא רשימא דמהימנותא ³⁶⁶ חד הכא וחד הכא וחד ביניהו והא אתמר ונתנו על שתי המזוזות ועל המשקוף בנין לאחזאה מהימנותא
ובארבעה (ובחמשה) עשר, הרי נאמר, שהרי אז מבטלים חמץ ושאור, והתעלו ישראל מרשות האחרת, ונעקרו ממנה, ונאחזו במצה,	ובארבעה (נ"א ובחמשה) עשר הא אתמר דהא כדין מבטלין חמץ ושאור ואסתלקו ישראל מרשותא אחרא ³⁶⁷ ואתעקרו מניה ואתאחדו במצה
	צה/ב
הקשר הקדוש אחר שנמולו נכנסו בה, עד שנפרעו והתגלה הרושם שלהם, ואז נתן להם קשר במקום עליון, בקשר של האמונה, במקום שכתוב הנני ממטיר לכם לחם מן השמים, מן השמים דווקא, והרי פרשוה.	קשורא קדישא ³⁶⁸ כתר דאתגורו עאלו בה עד דאתפרעו ואתגלייא רשימא דלהון ³⁶⁹ וכדין יהב להון קשורא באתר עלאה ³⁷⁰ בקשורא דמהימנותא באתר דכתיב הנני ממטיר לכם לחם מן השמים ³⁷¹ מן השמים דייקא ³⁷²
בא וראה בארבעה (בחמשה) עשר, ובשעה שזווג הלבנה נמצא בשלמות עם	והא אוקמוה ת"ח בארביסר (נ"א בחמיסר) ובשעתא דזווגא דסיהרא אשתכח ³⁷³ בשלימו

³⁶⁵ כי הטל שבראש דהיינו סוד רישא דזעיר מליא טיפי מוחא שהם רסיסי זרעא קדישא לאזדווגא ובמקום אחר אאריך (או ריקר). דהיינו על סוד טפת ההזרעה הנמשכה מטלא דבדולחא שהוא המוח (רח"ו).

³⁶⁶ עי' פרשת בהעלותך מ, ש בענין רשימו זה (רח"ו). וז"ל הר"ח חו"ל שם, בהגהות הרמ"ק כתב כי ג' טיפות הם תלת יו"ד דין והם השני דע"ב ר"ו ו"י ו"י ולי נראה שהצירוף הוא כזה ה' שהם בסוד ה' אחרונה דהו"ה בסוד נערה עכ"ל שם בד' קמ"ט ע"א (מ"מ).

³⁶⁷ באשר שנתגלה אז הקב"ה בכבודו ובעצמו, והיה אז ביטול גדול להסטרוא אחרא כולה, ונעקר אז היצר הרע מישראל לגמרי, וכמ"ש בזוה"ק פ' אמור (צה סע"א) ע"ש כל הענין³⁶⁷ ופ' בהעלותך (קמט ע"א) ופ' בא (מדף לה עד דף מא) וכו' עקר הוא בעצמו ית"ש את היצה"ר מהם וקידש אותם אליו (דע"ה ח"ב קכב ע"ג) ושם ד"ה וזהו

³⁶⁸ המלכות נקרא מצה כי אין לה רק ב' מוחין חו"ב ע"ב וס"ג גי' קל"ה כמנין מצ"ה גם רמז שדעתם קלה ולכן מצה גימ' קל"ה והנה היא סוד קשורה קדישא כי כל קשר האצילות אינו אלא בה (רח"ו). עי' עמוד א' הערה בשם ספר הדע"ה.

³⁶⁹ דהיינו י' אות ברית יו"ד של יסוד כנודע, וממנו ולמעלה בסוד וא"ו נמשך ואו שהיסוד הוא "קשורא דמהימנותא" ובו כלל הכל והאוחז בו אוחז בכל מה שלמע' עד האחזם בתפארת דהיינו "מן השמים" הכולל ימין ושמאל אש ומים (אור יקר).

³⁷⁰ פי' בזעיר (מ"מ).

³⁷¹ שנכנסו למדרגות עלמא דדכורא הנק' שמים (רח"ו). (U).

³⁷² ז"א דאקרי שמים (כמ"ש בזוה"ק ח"א בהשמטות סי' כח דף רסב ע"ב, ופ' משפטים קטז ע"א, ובח"ג בסופו סי' יב דף שו רע"ב) (דע"ה ח"ב קלג ע"ד).

³⁷³ פי' ב"ד בין הערבים שהוא זמן שחיטת פסח אזי מתחיל תיקון הכלה כדי להזדווג בלילה שעיקר הזיווג הוא בלילה וכן אמר בסמוך ובג"כ תיקונא דכלה בהווא יומא ובליליא אשתכח (מ"מ).

<p>עם שמשא³⁷⁴ וכתרין תתאין³⁷⁵ לא משתכחין כל כך בעלמא דהא בחדתותי דסיהרא³⁷⁶ זינין בישין³⁷⁷ משתכחין ומתערי לאתפשטא בעלמא ובשעתא דזווגא דסיהרא אשתכח³⁷⁸ בנהירו דשמשא בשלימו מתכנשי כלהו לאתר חד וקדושי מלכא אתערו כדין כתיב ליל שמורים הוא ליי' דהא זווגא קדישא אשתכח³⁷⁹ והוא שמורים בכלא</p>	<p>השמש, והכתרים התחתונים לא נמצאים כל כך בעולם, שהרי בחדוש הלבנה נמצאים מינים רעים ומתעוררים להתפשט בעולם, ובשעה שהזוג של הלבנה נמצא באור השמש בשלמות, כולם מתכנסים למקום אחד, והקדושות של המלך מתעוררות אז כתוב ליל שימורים הוא לה', שהרי הזוג הקדוש נמצא והוא שימורים בכל.</p>
<p>ר' אחא אמר בגין כך תקונא דכלא (נ"א דכלה) בההוא יומא ובליליא אשתכח ישובא דביתא ווי לאינן דלאו מבני ביתא נינהו כד אתאן לאזדווגא אורייתא (ס"א אריותא)³⁸⁰ כחדא³⁸¹ ווי לאינן דלא אשתמודען גביהו בגין כך ישראל קדישין מתקנין לון ביתא כל ההוא יומא ועל ידיהו עיילי מאן דעיילי ואינן חדאן וזמרן חדווייהו זכאין אינן ישראל בעלמא דין ובעלמא דאתי</p> <p>א"ר יוסי למה לן לאטרהא כולי האי קרא שלים הוא דהא בהאי ליליא זווגא עלאה קדישא אתער ואשתכח הה"ד הוא הלילה הזה ליי' שמורים מאי שמורים תרי זווגא דסיהרא בשמשא לכל בני ישראל לדורתם דהא מכאן ולהלאה אתאחדו ואתקשרו בקשורא דשמא קדישא ונפקו מרשותא אחרא בגיני כך בארבעה עשר מתקני גרמייהו ומבערי חמין</p>	<p>רבי אחא אמר לכן תקון של הכל [של הכלה] הוא באותו יום, ובלילה נמצא הישוב של הבית, אוי לאותם שאינם מבני הבית, כשבאים להזדווג התורה [האריות] יחד, אוי לאותם שלא נודעים אצלם, לכן ישראל הקדושים מתקנים להם הבית כל אותו היום, ועל ידם נכנסים מי שנכנסים, והם שמחים ומזמרים שניהם, אשריהם ישראל בעולם הזה ובעולם הבא.</p> <p>אמר רבי יוסי, למה לנו להטריח כל זה מקרא שלם הוא, שהרי בלילה הזה הזווג העליון הקדוש מתעורר ונמצא, זהו שכתוב הוא הלילה הזה לה' שימורים, מה זה שימורים, שנים, הזווג של הלבנה עם השמש לכל בני ישראל לדורותם, שהרי מכאן והלאה נתאחדו ונקשרו בקשר של השם הקדוש, ויצאו מרשות אחרת, לכן בארבעה עשר מתקנים את עצמם ומבערים חמץ מביניהם ונכנסים</p>

³⁷⁴ מילוי גמור בלי חסרון בסוד כ"ח עתים ללבנה הארבעה עשר היא המליאה והטובה מכלם כדפירשנו בפרשת אחרי מות (אור יקר).

³⁷⁵ שכן כל כח החצונים בחסרון הלבנה וכח הקדושה במלואה, והטעם כי המלכות בלא תפארת דין גמור ויונקת מצד הדין ונותנת לשועלים שהיא ראש להם, ולכך כח החצונים גוברין בעת חסרון הלבנה שאז אין ייחוד והם מתפשטין בעולם ולכך החסרון קשה לנכפין מפני שלילית וילדיה מתגברין, וכן בחדושה של לבנה יש להם תגבורת והטעם פירשנו בזהו פרשת בראשית (אור יקר).

³⁷⁶ כי בשעת חדושה של לבנה אף על פי שכבר מחודשת הלבנה מלכות עם השמש תפארת, אף על פי כן אינם מתבערים הקליפות ועדין נמצאים מפני שאין הייחוד שלם בעצם שהוא תחלת הייחוד ואין כח באור לבער הקליפות שנתפשטו בעת החסרון, ומתפשטין מפני שמחת החידוש כדפירשנו בפרשת בראשית שם (או ריקר). פי' בתחלת החדש שאז מתחדשת הלבנה זינין בישין משתכחין (מ"מ). שהוא בעת המולד (דע"ה ח"ב קנז ע"א).

³⁷⁷ ולכן אמר הקב"ה להקריב אז שעיר עזים אחד לחטאת לה', כי השעיר הנה הוא מסטרא דס"מ וחולקא דיליה, ובסוד (בראשית כז יא) הן עשו אחי איש שעיר וכמ"ש בפ' תצוה (קפה ע"א) ופקודי (רסט ע"א) (דע"ה ח"ב קנז ע"א), אחר שנכשל האדם בהחטא דעץ הדעת, שהוא שורש לכל הקלקולים כולם, ואי אפשר שיתוקן החטא הזה אלא בביאת המשיח דוקא כנודע, הנה הוה כל יחודה עם ז"א רק לפרקים, והיא עולה ויורדת תמיד, והוא ענין חסרון הלבנה ומילואה (שם ע"ב).

³⁷⁸ פי' בליל פסח (מ"מ).

³⁷⁹ ליל א' של פסח, שאז היה תשלום לידת המוחין ונזדווגו הזו"ן כמ"ש בפ' בא (דף לח ע"ב ודף מא ע"א) ופ' אמור (דף צה ע"ב), ונתעברה אז הנוק' בכל האורות דתקות חמדת ישראל (דע"ה ח"ב קנז ע"ב).

³⁸⁰ נמחק צמ"מ.

³⁸¹ תורה שבכתב ותורה שבעל פה (רח"ו)

<p>מבינייהו ועיילי ברשותא קדישא וכדין מתעטרי התן וכלה בעטרוי דאימא עלאה³⁸² ובעי ב"ג לאחזאה גרמיה דאיהו בר חורין</p>	<p>לרשות הקדושה, ואז מתעטרים חתן וכלה בעטרות האם העליונה, וצריך אדם להראות את עצמו בן חורין.</p>
<p>א"ר יוסי הני ארבע כסי דההוא ליליא אמאי א"ר אבא הא אוקמוה חברייא לקביל ד' גאולות אבל שפיר הוא בספרא דרב ייסא סבא דקאמר הואיל וזווגא קדישא אשתכח בהאי ליליא בכל סטרין וזווגא הוא בארבע קטרין דאינון ד' דרגין³⁸³ ולא מתפרשי דא מן דא</p> <p>כד זווגא דא אשתכח ואנון בחדוותא דלהון אתערנא בגין דהא זכינא בהו דמאן דאחיד בדא זכי בכלא וע"ד אשתני ליליא דא מכל שאר ליליון ובעינן למעבד שמא בכלא ולמחדי בהאי ליליא בגין דחדוותא הוא לעילא ותתא ועוד אמר דארבא אלין ארבע גאולות קרינן להו מ"ט בגין דהאי דרגא בתראה³⁸⁴ גואל אתקרי המלאך הגואל ולא אקרי גואל אלא על ידא דדרגא אחרא עלאה³⁸⁵ דקיימא עלה ונהיר לה ודא לא אפיק לה נהורא אלא באלין תרין דרגין³⁸⁶ (ס"א באינון דרגין) דעליה אשתכח דארבע אלין ארבע גאולות נינהו</p>	<p>אמר רבי יוסי ארבע הכוסות הללו של אותו הלילה למה, אמר רבי אבא הרי פרשוה החברים כנגד ארבע גאולות, אבל יפה הוא בספרו של רב ייסא סבא שאמר הואיל והזווג הקדוש נמצא בלילה הזה בכל הצדדים, והזווג הוא בארבעה קטרים, שהם ארבע דרגות, ולא נפרדים זה מזה.</p> <p>כשהזווג הזה נמצא ואנו בשמחתם מתעוררים, משום שהרי זכינו בהם שמי שאוחז בזה זוכה בכל, ועל כן השתנה הלילה הזה מכל שאר הלילות, וצריכים לעשות שם בכל, ולשמח בלילה הזה משום ששמחה היא למעלה ולמטה.</p> <p>ועוד אמר שארבע אלו ארבע גאולות קוראים להם למה, משום שהדרגה האחרונה הזו נקראת גואל המלאך, הגואל ולא נקראת גואל, אלא על ידי דרגה אחרת עליונה שעומדת עליה ומאירה לה, וזו לא מוציאה לה אור אלא בשתי הדרגות הללו (באותן דרגות) שעליו, נמצא שארבע אלו הן ארבע גאולות.</p>
<p>ר' יהודה שאל לר' אבא הא כתיב (ס"א האי דכתיב) שבעת ימים שאור לא ימצא בבתיכם וחדוותא הוא כל שבעה אמאי לא אשתלים הלל כל ז' יומין כמו בסכות דאשתכח ח' יומין הליליא בשלימו דחדוותא כל יומא ויומא</p> <p>א"ל שפיר קאמרת אבל ידיעא הוא דהא הכא לא אתקשרו ישראל כל כך בכלא כמה דאתקשרו לבתר בגין כך בהאי ליליא דזווגא אשתכח³⁸⁷ (בכל אינון דרגין עלאינן³⁸⁸)</p>	<p>רבי יהודה שאל את רבי אבא, הרי כתוב (זהו שכתוב) שבעת ימים שאור לא ימצא בבתיכם, ושמחה היא כל שבעה. למה לא נשלם הלל כל שבעת הימים כמו בסוכות שנמצא שמונה ימים הלל בשלמות של שמחה כל יום ויום.</p> <p>אמר לו יפה אמרת, אבל ידוע הוא שהרי כאן לא נקשרו ישראל כל כך בכל כמו שנקשרו אחר כך, לכן בלילה הזה שזווג נמצא (בכל אותן דרגות עליונות)</p>

³⁸² עם היות שבלילי פסח נכנסים כל המוחין דא"א עכ"ז בבחי' י"ט עצמו אינו רק סוד חסד דאימא כי ה"ט עצמו באימא והשבת באבא ולכן לא אמר רק בעטרוי דאימא עילאה (רח"ו). ונל"עד שיש תירוץ אחר ממ"ש הרב בס"ה למ"ש הזוהר בערוי דחימא ולא הזכיר אבא וז"ל שם עיקר ליל פסח הם ד' כוסות שרומזים למוחין דאימא אך גדלות שני דאב' לא נכנס רק דרך רמז מועט בסוד המצה כנז' לעיל אחר שנכנסו המוחין עכ"ל ולכך לא אמר הזוהר רק בעטרוי דאימא שנכנסו בזעיר בעצמות ממש ולא דרך רמז כאבא (מ"מ).

³⁸³ נה"ם (רח"ו). ור"ל שהמ' מקבלת מנה"י דזעיר שמשם בניינה ואח"כ מזדווגת עם זעיר כמ"ש בסמוך (מ"מ).

³⁸⁴ מלכות (רח"ו).

³⁸⁵ היסוד נק' גואל בסוד אם יגאלך טוב יגאל (רח"ו).

³⁸⁶ תרין בעיין דעליה שהם למעלה מיסוד בבחי' נו"ה (רח"ו).

³⁸⁷ פי' בליל פסח נכנסו כל המוחין כולם שלא כטבע כמ"ש הרב ואז יש זווג ולכך אומרים הלל גמור (מ"מ).

<p>והדוותא דכלא אשתכח וישראל אתקשרו בהווא הדוותא עבידנא שלימו והלילא אשתלים (אבל באינון דרגין עלאין) לבתר אע"ג דכלהו משתכחי עד כען ישראל לא אתקשרו בהו ולא אתפרעו לאתגלייא רשימא קדישא ולא קבילו אורייתא ולא עאלו במה דעאלו לבתר בגין כך בסכות שלימו דכלא אשתכח ביה והדוותא דכלא יתיר</p> <p>אבל הכא עד כען לא זכו ולא אשתכח שלימו ביה כ"כ אע"ג דאשתכחו כל ז' לאו הוא באתגלייא וישראל עד לא אתקשרו בהו כדקא חזי וע"ד הדוותא דכלא ושלימו דהלילא בהאי ליליא בגין ההוא חולקא דאתקשרו ביה מ"ט דכיון דבההוא ליליא זווגא אשתכח כל קשורא דכלא אשתכח בסטרא דזווגא ולא בסטרא דישראל³⁸⁹ דכד זווגא אשתכח בה משתכחי אלין תריין³⁹⁰</p>	<p>ושמחת הכל נמצאת, וישראל נקשרו באותה שמחה, עושים שלמות וההלל נשלם (אבל באותן דרגות עליונות) אחר כך, אף על גב שכולם נמצאים עד כעת ישראל לא נקשרו בהם, ולא נפרעו לגלות את הרושם הקדוש, ולא קבלו תורה ולא נכנסו במה שנכנסו אחר כך, לכן בסוכות שלמות הכל נמצאת בו, ושמחה של הכל יותר.</p> <p>אבל כאן עד עכשיו לא זכו ולא נמצאת בו שלמות כל כך, אף על גב שנמצאים כל השבעה אינו בהתגלות, וישראל טרם שנקשרו בהם כראוי, ועל כן שמחת הכל ושלמות ההלל בלילה הזה, משום אותו החלק שנקשרו בו למה, שכיון שנמצא באותו הלילה זווג, כל הקשר של הכל נמצא בצד של הזווג ולא בצד של ישראל, שכאשר זווג נמצא בה נמצאות שתי</p>
<p>צ/א</p>	
<p>(ס"א תלת) דרגין דקיימין עלה וכד אלין משתכחי הא כל גופא אשתכח³⁹¹ בהו וכדין שלימו דכלא והדוותא מכלא והלילא אשתלים דהא כדין אתעטרת סיהרא בכלא אבל לא לבתר דכל יומא ויומא אשתכחי וישראל עד לא זכו בהו הא לאו הלילא שלימא כמו בזמנין אחרנין א"ל ר' יהודה שפיר הוא והכי הוא ודאי והאי זמנא אחרא שמענא ליה בהאי גוונא ואנשינא מלי</p>	<p>(שלש) הדרגות הללו שעומדות עליה, וכשאלה נמצאות, הרי כל הגוף נמצא בהם, ואז שלמות הכל ושמחה מן הכל, וההלל נשלם, שהרי אז מתעטרת הלבנה בכל, אבל לא אחר כך, שכל יום ויום נמצאים, וישראל טרם שזכו בהם הרי אין ההלל שלם כמו בזמנים אחרים. אמר לו רבי יהודה יפה הוא וכך הוא ודאי, והרי פעם אחרת שמעתי אותו בצורה הזאת ושכחתי את הדברים.</p>
<p>השתא מלה אחרא בעינא למנדע הא חזינא³⁹² בפסח ז' ובסכות ז' ושלימו דהדוותא ביומא אחרא³⁹³ בשבועות אמאי לא אשתכחו ביה ז' ימים והא הכא אתחזון יתיר מכלא³⁹⁴</p>	<p>עכשיו דבר אחר אני רוצה לדעת, הרי ראינו בפסח ז' ובסוכות ז' ושלמות השמחה ביום אחר, בשבועות למה לא נמצאו בו ז' ימים והרי כאן ראויים יותר מהכל. פתח ואמר (שמואל ב ז) ומי כעמך</p>

³⁸⁸ בשאר ימי פסח שאזי נכנס מוח חכמה דזעיר בשבוע ראשון כמ"ש הרב וכן ג"כ בשבוע ראשון נכנס בו ז' בחינות דחסד הראשון כמ"ש הרב ז"ל נמצא שדרגין עילאין שהם אותם הארות משתכחי אבל ישראל עדין לא נתקשרו בהם ולכן אין גומרין הלל בשאר ימי הפסח וז"ש בסמוך "אע"ג דאשתכחו כל ז' לאו איהו באתגלייא" וכו' (מ"מ).

³⁸⁹ פי' שישראל לא גרמו ע"י מעשיהם שיעשה הזווג בליל פסח אלא מאיליו נעשה כמ"ש הרב ולכך אסור הזווג בליל פסח, כיון שלא נעשה על ידינו וז"ש ולא בסטרא דישראל. (מ"מ).

³⁹⁰ נו"ה (רח"ו).

³⁹¹ פי' ת"ת שהוא קו האמצעי (מ"מ).

³⁹² שאלתו מורכבת מכמה שאלות האחד שבעה בפסח, בסוכות שבעה ואינם כעין פסח שהם שבעה ויום טוב קודם ואחר ובסוכות שבעה ולא יום טוב באחריתם, ואחר כך שמיני (אור יקר).

³⁹³ ובשבועות שהיה ראוי יותר אל הכללות שהוא במדת התפארת הכולל יותר בספירות אינם שבעה עם היות שהיה ראוי אל המעלה יותר מן הפסח שבחסד ויותר מן הסוכות שבגבורה (או ריקר), פי' בשמיני עצרת (מ"מ).

³⁹⁴ וצריך טעם למה אינם דומה לאחד מהם (אור יקר). כי הוא היר"ט היותר משובח (רח"ו).

<p>פתח ואמר ומי כעמך בישראל גוי אחד בארץ וכי מאי שנא הכא דאקרוין³⁹⁵ ישראל אחד יתיר מאתר אחרא³⁹⁶ אלא כיון דשבחא דישראל אתייה לפרשא קרא לון אחד דהא בכל אתר שבחא דישראל אחד הוא</p>	<p>כישראל גוי אחד בארץ וכי מה שונה כאן שישראל נקראו אחד יותר ממקום אחר, אלא כיון שהשבח של ישראל בא לפרש, קרא להם אחד, שהרי בכל מקום השבח של ישראל הוא אחד.</p>
<p>מאי טעמא בגין דכל קשירו דעלאי³⁹⁷ ותתאי³⁹⁸ בהאי אתר דאקרי ישראל אשתכח³⁹⁹ (ועוד) דאתקשר במה דלעילא⁴⁰⁰ ואתקשר במה דלתתא⁴⁰¹ ואתקשר בכנסת ישראל⁴⁰² וע"ד אקרי כלא אחד⁴⁰³ ובאתר דא אשתמודעא מהימנותא⁴⁰⁴ וקשורא שלימא⁴⁰⁵ ויהודא עלאה⁴⁰⁶ קדישא וע"ד יומא דא קשורא דמהימנותא הוא קשורא דכלא וכתוב עין חיים היא למחזיקים בה אילנא הוא דאקרי אחד</p>	<p>למה, משום שכל הקשר של עליונים ותחתונים נמצא במקום הזה שנקרא ישראל, (ועוד) שנקשר במה שלמעלה ונקשר במה שלמטה, ונקשר בכנסת ישראל, ועל כן הכל נקרא אחד. ובמקום הזה נודעת האמונה והקשר השלם והיחוד העליון הקדוש, ועל כן היום הזה הוא קשר האמונה הקשר של הכל, וכתוב עין חיים היא למחזיקים בה, עין הוא שנקרא אחד, ועל כן משום שהם</p>

³⁹⁵ קשיא תרתי חדא דכיון דלא אשתמיט (אור יקר).
³⁹⁶ משמע דלאו אחרא הוא. ואם תאמר שזה בנה אב אם כן למה נתגלה ענין זה הנה ולא במקום אחר, ותירץ כי טעם למה ענין זה הנה מפני שהיה משבח לישר' ש[כ]ב[ח] חסם בזה, ומאי דאמרת דלא אשתמיט וכו' לאו קושיא הוא שבכל מקום ישראל נקראים אחד על הסתם כדמפרש (אור יקר).
³⁹⁷ פירוש של ראשונות (אור יקר).
³⁹⁸ שבע מדות תחתונות או ירצה ממש עליונים ותחתונים כלם תלויים בתפארת שהוא נקרא עין החיים וממנו חיים לכל חי (או ריקר). פירוש פרצופים העליונים שלמעלה מזעיר וכן פרצופים התחתונים שלמטה ממנו כולם מתקשרים בו (מ"מ).
³⁹⁹ הוא הטעם לייחודם שנשמותיהם חצובות מתחת כסא הכבוד שהוא בת"ת זעיר, במקום שמסתיים יסוד אמא, ושם מאיר אורה ומתגלה יסוד אבא, והוא ממש אתר דאתקרי ישראל, ת"ת שבת"ת, (איכה ב, א) ת"ת ישראל, ושם חקוקה צורתו של ישראל אבינו כי שם מדתו כנודע קסו), ושם קשירו דעילאי ותתאי, שהרי הוא לב האצילות ומרכזו, וכל האצילות מתקשר שם, כי על כן ר"ת כל הי' ספירות כח"ב גג"ת נה"ם עולה בכיוון ישראל, שהוא תל שהכל פונים אליו. ועוד דאתקשר וכו', ידוע קסז) שו' של שם ההו"ה הוא בת"ת, וסגולת הו' לקשר כי סתמו ו' החיבור, ואפילו ו' ההיפוך לא יוצא מכלל חיבור כי תמיד הוא מחבר מלה במלה. ועוד דאתקשר, ר"ל עוד יש לו קשר בעצמו כי מתקשר עם הדעת למעלה ועם היסוד למטה, ו' גדולה וקטנה קסח), או עיקרית ומילוי. ולא די שמתקשר מיניה וביה אלא מתקשר בכנסת ישראל, כידוע שכתר מלכות הוא מושרש בת"ת זה. וע"ד אקרי כלא אחד, שהכל מיוחד בעצם. ואח"ד גי' וא"ו שה"ס ג' הקשרים, ו' דעת א' כתר רחל שסוד א' זה הוא אה"ה ובא"ת ב"ש תצמ"ץ שעולה כת"ר, וו' דמילוי הוא ביסוד. והנה וא"ו בריבוע עולה הו"ה. ובאתר דא אשתמודע וכו', כי בת"ת מתגלה אור הפנימיות שבו כל אמונותינו. וקשורא שלימא, כי שם מתקשרים החו"ג, ונקרא לב השמים, פי' אש ומים נעשו לב אחד בייחוד. ויהודא עלאה קדישא, ששם סוד שם ההו"ה בסדר ישר, י"ה שני יסודות דא"ו ו' הוא הת"ת וה' שורש מלכות. ושם היתה נבואתו של משה רבנו ע"ה גלויה לו, שהוא שם הו"ה הנזכר בתורה (רמ"ז).
⁴⁰⁰ חסד וגבורה ושלוש ראשונות (או ריקר). או"א (רח"ו).
⁴⁰¹ נצח הוד יסוד, ואחר שכולל שש ספירות או תשע (או ריקר), ו"ק שכוללים בו ואתקשר בכ"י פי' במלכות (רח"ו).
⁴⁰² שהיא מלכות והתפארת עם המלכות נקראים אחר שפירושו א"ח ד' אם כן ראוי שהתפארת ישראל דעלמא יקרא אחד ועל שמו נקראים ישראל אחד לתתא (אור יקר), פי' במ' וז"ש בסמוך ובאתר דאשתמודעא מהימנותא שר"ל באתר דא שהוא הת"ת (מ"מ).
⁴⁰³ פי' א"ח ד' את הוא זעיר ד' (מ"מ).
⁴⁰⁴ קשיא ליה דאי מהאי טעמא לה איריא דאם כן שאר הספירות נמי יקראו אחד שכן התפארת נקשר עמהם ומה גם המלכות, ותירץ להיות נמצא במדת זו שלשה עניינים שלא ימצאו שלשתם בשום ספירה מהספירות, האחד, "אשתמודעא מהימנ", פירוש הודעת האלהות ופרסומו לתחתונים ועל ידו לסבת שעיקר ההנהגה על ידו כסבת המזון לכל העולם כולו מידו והוא מחיה את כולם (אור יקר), שהיא בינה ואבא כלול עמה בסוד וחכם בבינה (מ"מ).
⁴⁰⁵ דהיינו קשר עליונים ותחתונים בו דהיינו שהוא אילן והספירות והנבראים ענפיו (אור יקר), הם ו"ק שנקשרים בו (מ"מ).
⁴⁰⁶ השלישית הייחוד "עילאה קדישא" דהיינו ייחוד זכר ונקבה (אור יקר), ה"ס הזווג שמזדווג עם המ' (מ"מ).

<p>וע"ד בנין דאינון מתקשרי באתר דא אקרי הכי⁴⁰⁷ ועץ חיים אחד הוא ודאי אקרי בנין דכלא ביה אתקשר</p>	<p>נקשרים במקום הזה נקרא כך, ועץ חיים הוא ודאי אחד נקרא, משום שהכל נקשר בו.</p>
<p>ויומא (ס"א ושמא)⁴⁰⁸ דיליה⁴⁰⁹ אחד ודאי קשורא דכלא ואמצעיתא דכלא הה"ד ועץ החיים בתוך הגן בתוך ממש דבמציעות⁴¹⁰ ואחיד בכל סמרין ואתקשר ביה וע"ד פסח⁴¹¹ וסכות⁴¹² והוא באמצעיתא⁴¹³ בנין דאיהו אמצעיתא דכלא ודא הוא שבחא דאורייתא בהאי יומא ולא יתיר שבחא דמהימנותא וקשורא דכלא</p>	<p>והיום (והשם) שלו ודאי אחד, קשר של הכל, ואמצע של הכל. זהו שכתוב ועץ החיים בתוך הגן, בתוך ממש באמצע, ואחוז בכל הצדדים, ונקשר בו. ועל כן פסח וסוכות והוא באמצע, משום שהוא האמצע של הכל, וזהו השבח של התורה, ביום הזה ולא יותר. שבח האמונה וקשר של הכל.</p>
<p>אמר ר' יהודה ברוך רחמנא דשאלנא וזכינא להני מלי א"ר יצחק תרונתא ושירתא זמינין ישראל לשבחא לקב"ה כהאי שבחא דמשבחי ישראל בליליא דפסחא דכ"י אתקדשת בקדושא דמלכא הה"ד השיר יהיה לכם כליל התקדש חג כליל התקדש חג דייקא⁴¹⁴ ברוך יי לעולם אמן ואמן</p>	<p>אמר רבי יהודה ברוך הרחמן ששאלתי וזכיתי לדברים הללו. אמר רבי יצחק שמחה ושירה עתידים ישראל לשבח את הקדוש ברוך הוא כמו השבח שמשבחים ישראל בליל הפסח, שכנסת ישראל מתקדשת בקדושת המלך, זהו שכתוב השיר יהיה לכם כליל התקדש חג, כליל התקדש חג דווקא, ברוך ה' לעולם אמן ואמן.</p>
<p>וביום הבכורים בהקריבכם מנחה חדשה ליי' בשבועותיכם מקרא קדש יהיה לכם וגו' ר"ש פתח אז ירננו עצי היער מלפני יי' כי בא לשפוט את הארץ זכאה חולקיהון דאינון דמשתדלי באורייתא יממא ולילי דידעין ארחוי דקב"ה ואתאחדן בשמיה (כל יומא) ווי לאינון דלא משתדלי באורייתא דהא לית לון חולקא בשמא קדישא ולא אתאחדן ביה לא בהאי עלמא ולא בעלמא דאתי מאן דזכי בהאי עלמא זכי בעלמא אתי דהכי תנינן דובב שפתי ישנים אע"ג דאינון בההוא עלמא שפוותיהו מרחשן תמן אורייתא</p>	<p>וביום הבכורים בהקריבכם מנחה חדשה לה' בשבועותיכם מקרא קדש יהיה לכם וגו', רבי שמעון פתח אז ירננו עצי היער מלפני ה' כי בא לשפוט את הארץ, אשרי חלקם של אותם העוסקים בתורה יומם ולילה, שיודעים את דרכי הקדוש ברוך הוא ונאחזים בשמו (כל יום), אוי לאותם שלא עוסקים בתורה, שהרי אין להם חלק בשם הקדוש ולא נאחזים בו לא בעולם הזה ולא בעולם הבא. מי שזוכה בעולם הזה זוכה בעולם הבא, שכך שנינו דובב שפתי ישנים, אף על גב שהם באותו עולם שפתותיהם מרחשות שם תורה.</p>
<p>ת"ח עד השתא אקריבו ישראל תבואת הארץ⁴¹⁵ תבואת הארץ ודאי ואתעסקו ביה</p>	<p>בא וראה, עד עכשיו הקריבו ישראל תבואת הארץ, תבואת הארץ ודאי</p>

⁴⁰⁷ פי' שגם ישראל הנקשרים בת"ת נק' אחד (מ,מ).

⁴⁰⁸ נמחק במ"מ?

⁴⁰⁹ פי' יום שבועות (מ"מ).

⁴¹⁰ כי ת"ת בציור האילן הוא באמצע ומכריע בין ב' זרועות (רח"ו).

⁴¹¹ חסד (רח"ו).

⁴¹² גבורה (רח"ו), הוא הוד ענף הגבורה כי אז יתהפך לשלהובין דרחימו והוא זמן שמחתינו (דע"ה ח"ב נח ע"ג). ועי' עוד ברע"מ פינחס רנז רע"ב, וברע"מ ס"פ תצא רפג ע"א (כללים ח"ב לה ע"ג).

⁴¹³ סיון ת"ת (רח"ו).

⁴¹⁴ שמתקדשת המלכות הנק' חג בסוד קידושין (רח"ו).

⁴¹⁵ כי השעורים סוד הגבורות בסוד ב"פ מנצפ"ך גימ' שער"ה והמלכות נק' הארץ וזהו תבואת הארץ (רח"ו).

49

<p>ואתקשרו בהוא קשור⁴¹⁶ ואע"ג דדינא אשתכח דינא בשלמא אשתכח ביה (ס"א דעלמא אתנהגא ביה) ואקריבו שעורים בנין דאיהו קדמאה מכל שאר תבואה⁴¹⁷ ומן קדמאה מתקרבא ולא מההוא דמתאחר דהא אחידו קדמאה דישראל אתאחדו ביה בקב"ה הכא הוא</p>	<p>והתעסקו בה ונקשרו באותו קשר, ואף על גב שהדין נמצא, נמצא בו דין בשלום (שהעולם התנהג בו), והקריבו שעורים משום שהוא ראשון מכל שאר התבואה, ומקריבים מהראשון ולא מאותו שמתאחר, שהרי האחיזה הראשונה שישראל נאחזו בקדוש ברוך הוא היא כאן.</p>
<p>אמר קב"ה אנא יהיבית לכו מן במדברא מההוא אתר דאקרי שמים דכתיב הנני ממטיר לכם לחם מן השמים ואתון מקרבין קמאי שעורים ורוא דמלה זאת תורת הקנאת חסר אזהרותא לנשי עלמא דלא ישטון תחות בעליהון ואי לאו קמה שעורים זמינא לקרבא וממלה דהא אשתמודע מלה אהרא זכאה חולקיהון דישראל דהא כ"י לא שקרת במלכא קדישא לעלמין כ"י תווה אשר תשטה אשה תחת אישה בג"כ דינא דהאי אתתא</p>	<p>אמר הקדוש ברוך הוא אני נתתי לכם מן במדבר מאותו מקום שנקרא שמים, שכתוב הנני ממטיר לכם לחם מן השמים, ואתם מקריבים לפני שעורים. וסוד הדבר, זאת תורת הקנאת חסר, אזהרה לנשות העולם שלא יסטו תחת בעליהן, ואם לא אז קמח שערים עתיד להקרב. ומדבר א' נודע דבר אחר, אשרי חלקם של ישראל, שהרי כנסת ישראל לא משקרת במלך הקדוש לעולמים, כנסת ישראל תמהה, אשר תשטה אשה תחת אישה, לכן דין האשה הזו</p>
<p>צ"ב</p>	
<p>מאתרהא קא אתייא ומאן הוא אתרהא ההוא דכתיב בה אשת חיל מי ימצא ורחוק מפנינים מכרה אשת חיל עטרת בעלה וההוא קמה שעורים דאייתית ההיא אתתא מנחת קנאת אתקרי חסר כנסת ישראל הכי אקרי וע"ד בפניחם כתיב תחת אשר קנא לאלהיו דקנאה הכא אתאהר⁴¹⁸ דמאן דמשקר בהאי ברית קנאה אתערת עליה⁴¹⁹ ועל דא קנאין פוגעין בו</p>	<p>ממקומה היא באה, ומי הוא מקומה, אותה שכתוב בה, אשת חיל מי ימצא ורחוק מפנינים מכרה, אשת חיל עטרת בעלה, ואותו קמח שעורים שמביאה אותה אשה נקרא מנחת קנאת, נקראת חסר, כך נקראת כנסת ישראל, ועל כן כתוב בפנחס תחת אשר קנא לאלהיו, שקנאה כאן נאחזת, שמי שמשקר בברית הזו מתעוררת עליו קנאה, ולכן קנאים פוגעים בו.</p>
<p>ת"ח קמה שעורים האי עומר דכיון דהוה מטא לריחין דגרוסות⁴²⁰ מפיקין מניה עשרון⁴²¹ מנופה בי"ג נפה⁴²² ודא שבע שבתות</p>	<p>בא וראה קמח שעורים העומר הזה, שכיון שהיה מגיע לרחיים של גרוסות מפיקים ממנו עשרון מנופה בשלש</p>

⁴¹⁶ פי' במלכות (מ"מ).

⁴¹⁷ פי' והגבו' שהם השעורים מקבלת המ' בפסח תחלה ואח"כ החסדים בשבועות בסוד החטה חטה גי' כ"ב שהם החסדים כי כ"ב אתוון הם החסדים ומנצפ"ך הם הגבורות (מ"מ).

⁴¹⁸ פירוש יסוד הנקרא קנאה מתאחד עם המלכות (מ"מ).

⁴¹⁹ קנאה גימ' יוסף (רח"ו).

⁴²⁰ ומשם פוחת והולך על ידי מה שמנקין אותה עד שלא נשאר אלא עומר עשירית האיפה על ידי היותה מנופה ב"ג נפה, יורה על נקיותה מהמדרגות הנפרדות תחתיה ומהחצונים הרודפים אחריה לאונסה חס ושלום, ועם כל זה היא נטהרת ונקיה לבעלה ולכך יוצאת מכל המדרגות עומר נקי מנופה בלי קליפה, וכיון שזו היא מדתה היא נפרעת מן הארורה הזאת שלא שמרה עצמה מהנחש הזנאי הכרוך אחריה ופגמה במקום טהור (אור יקר).

⁴²¹ פירוש עומר עשירית האיפה דהיינו שלמטה עם קליפותיה הם עשר מדרגות דהיינו שלש סאין איפה שלימה היו עושין (אור יקר).

⁴²² כמ"ש הרמב"ם ז"ל שעומר שעורים דפסח ב"ג נפה וסלת חטים דשבועות ב"ב נפה מפני שהיא מנחה חדשה וסלת של שאר ימות השנה שהוא דגן ישן ב"א נפה (מ"מ).

<p>תמימות⁴²³ לבתר דסלקין שבע שבתות⁴²⁴ אלין אתא מלכא⁴²⁵ קדישא לאזדווגא בה בכנסת ישראל⁴²⁶ ואורייתא אתיהיבת וכדין אתעטר מלכא⁴²⁷ ביחודא שלים⁴²⁸ ואשתכח אחד לעילא ותתא וכד אתער מלכא קדישא ומטא זמנא דאורייתא כל אינון אילנין דמבקר⁴²⁹ אביהו סלקין שירתא ומאי אמרי בשעתא דמלקמי להון פתחו ואמרי יי' בשמים הכין כסאו ומלכותו בכל משלה יי' בהשמים חסדך וכתוב וכל עצי השדה ימחאו כף</p>	<p>עשרה נפה, וזה שבע שבתות תמימות, אחר שעולות שבע השבתות הללו, בא המלך הקדוש להזדווג עם כנסת ישראל ונתנה התורה, ואז התעטר המלך ביחוד שלם, ונמצא אחד למעלה ולמטה, וכשמתעורר המלך הקדוש ומגיע זמן התורה, כל אותם האילנות שמבכרים את הפירות שלהם, מעלים שירה, ומה הם אומרים, בשעה שלוקטים אותם פותחים ואומרים, ה' בשמים הכין כסאו ומלכותו בכל משלה, ה' בהשמים חסדך, וכתוב וכל עצי השדה ימחאו כף.</p>
<p>תו פתח ואמר מזמור שירו ליי' שיר חדש כי נפלאות עשה שיר חדש אקרי בנין כך בהקריבכם מנחה חדשה התם מנחת קנאות הכא מנחה חדשה חדשה דחדשא דכלא (ס"א דכלה)⁴³⁰ הכא⁴³¹ קשורא דכלא דעילא ותתא⁴³² קשורא דמהימנותא ועל דא יעקב שלימא אתעטר בעטורי⁴³³ ואורייתא אתיהיבת וכד משון בכורים לגבי כהנא הוה בעי בר נש למימר ולפרשא מלין על ההוא אילנא דארעא⁴³⁴ דאשתלים כנונא דלעילא בתריסר תחומין בשבעין ענפין⁴³⁵ ובעא לאובדא ליה לבן ארמאה דאתפנים עלמא בניניה וקב"ה שויב ליה ואתעטר בדינוי (ס"א בבנוי) כמה</p>	<p>עוד פתח ואמר, מזמור שירו לה' שיר חדש כי נפלאות עשה, שיר חדש הוא נקרא, לכן בהקריבכם מנחה חדשה, שם מנחת קנאות כאן מנחה חדשה, חדשה שחדוש הכל (הכלה) כאן, קשר של הכל, של מעלה ומטה, קשר האמונה, ולכן יעקב השלם התעטר בעטרותיו ונתנה התורה, וכשמגיעים הבכורים לכהן, היה צריך אדם לומר ולפרש דברים על אותו העץ שבארץ שנשלם כדוגמא שלמעלה, בשנים עשר תחומים בשבעים ענפים, וצריך לאבד את לבן הארמי, שבגללו נפגם העולם, והקדוש ברוך הוא הציל אותו והתעטר בדינוי (בבניו) כמו שבארנו, משום אותו העץ שכל קשר</p>

⁴²³ מורה שכל שבע שבתות הם בנקבה מדלא קאמר תמימים אלא תמימות, ויהיה הענין שאנו מוסיפין על ספירת העומר ירצה על קישוט וספירות העומר שהיא השכינה, והיינו שהיא מתקשטת בה בעצמה בשבע ספירות דהיינו היותה בת שבע פירוש מדה אחת כלולה משבע מדות, ואותם השבעה הם כלולות שבעה דהיינו מ"ט ימים מ"ט פנים טהור כולם בנקבה, והם יום אחד במלכות שבמלכות שבנקבה, יום שני ביסוד שבמלכות שבה בעצמה וכן עד שבעה, יום שמונה הוא במלכות שביסוד שבה וכן מונה והולך עד שמקשטה ומגלה פן אחר פן עד שהם שבע שבתות שאנו עולין במלכות בעצמה שבע מדרגות שהם מ"ט מעלות מעלה אחר מעלה (אור יקר), ע"ב ס"ג בהם ז' יוד"ן ז' שבתות (רח"ו).

⁴²⁴ דהיינו שהיא מתקשטת בקישוטיה אלה דהיינו סימנין דכורא סימנין דאורייתא הנדרשת במ"ט פנים (או ריקר).

⁴²⁵ שהוא יום מתן תורה (או ריקר).

⁴²⁶ שהיא מקושטת עלינו כדפירשנו, (או ריקר)

⁴²⁷ כענין צאנה וראינה בנות ציון וכו' (אור יקר).

⁴²⁸ מפני שביום ראשון של פסח הייחוד למטה אמנם לא היה שלם מפני שישראל לא נתקנו והיא לא נתקשטה, אמנם עתה שהיא מתקשטת עליהם הייחוד מלמעלה שהיא עולה אליו ומה גם עתה שהיא מתעטר בעטרות עליונות (אור יקר).

⁴²⁹ הם סוד המלאכים שהם בחיצוניות העולמות ונק' אילנין המבכרים פירותיהם בשבועות שאז נשלם ג"כ אילנ' דחיי בכל פרצופו (רח"ו).

⁴³⁰ נמחק צמ"מ.

⁴³¹ פי' שמתחדשים ז"ן ומזדווגים (מ"מ).

⁴³² פי' שבת"ת מתקשרים ח"ג הנק' עילא ונ"ה הנק' תתא ועיין ריש דף צ"ד ע"א ומ"ש קישורא דמהימנותא הם א"וא וכמ"ש לעיל (מ"מ).

⁴³³ שנכנסים בו כל המוחין ונק' יעקב שלימא (רח"ו).

⁴³⁴ פי' יעקב אע"ה שהוא דוגמת זעיר (מ"מ).

⁴³⁵ סוד הת"ת הנק' אילנא דחיי שבו י, ב צרופי הוי, וסביב לו ענפים (רח"ו), וכנגדו יעקב אע"ה יש לו י"ב שבטים וע' נפש (מ"מ).

<p>דאוקימנא בנין ההוא אילנא וכל קשרא דמהימנותא ביה תלייא</p>	<p>האמונה תלוי בו.</p>
<p>וע"ד מנחה חדשה אתקרי מ"ט בנין דחדוותא דעלאי ותתאי הוא וחדוותא דסיהרא ובכל זמנא חדתותי דסיהרא קשרא דמהימנותא הוא וחדוותא דילה (דסיהרא)</p>	<p>ועל כן נקרא מנחה חדשה, למה, משום שהיא שמחת העליונים והתחתונים, ושמחת הלבנה, ובכל זמן של חידוש הלבנה הוא קשר האמונה ושמחתה (של הלבנה).</p>
<p>למלכא דהוו ליה בנין וברתא חדא אתקין סעודתא לכלהו בנין לא אשתכחתי ההיא ברתא על פתורא כד אתאת אמרת למלכא מארי לכל אחי זמינת ויהבת⁴³⁶ לכל חד מאנין ידיען ולי לא יהבת⁴³⁷ חולקא בינייהו אמר לה חייד ברתא מנא דילך ישתכח על חד תרין הא כלא יתנון לך מחולקיהון אשתכח לבתר בידהא חולקין על חד תרין מכלא כך כ"י מכלא נטלא חולקין⁴³⁸ וע"ד אתקרי כלה כלולא ככלה דכלהו מזמנין לה מאנין וחולקין ותכשימין כך היא כ"י חדתותי (נ"א חדותא) דילה בכלא וכלא יהבין לה חולקין ומאנין</p>	<p>(משל) למלך שהיו לו בנים ובת אחת, התקין סעודה לכל הבנים, לא נמצאה אותה הבת על השלחן, כשבאה אמרה למלך אדוני את כל אחי הזמנת ונתת לכל אחד כלים ידועים, ולי לא נתת חלק ביניהם. אמר לה חייד ביתי, הכלי שלך ימצא על אחד פי שנים, הרי כולם יתנו לך מחלקם, נמצא לאחר בידיה חלקים על כל אחד פי שנים מהכל. כך כנסת ישראל מהכל נטלה חלקים, ועל כן נקראת כלה, כלולה ככלה, שכולם מזמינים לה כלים וחלקים ותכשיטים, כך היא כנסת ישראל, החדוש שלה (שמחתה) בכל, וכולם נותנים לה חלקים וכלים.</p>
<p>ת"ח בשעתא דמלכא קדישא⁴³⁹ אשתכח בעטרוי⁴⁴⁰ חדותא⁴⁴¹ דכנסת ישראל הוא וכד אורייתא אתיהיבת אתעטרת כנסת ישראל בעטרין עלאי⁴⁴² ובנין דכל קשרא דמהימנותא אתקשר בהאי אילנא אקרי יום אחד דכתיב והיה יום אחד הוא יודע ליי' יום אחד ודאי דכנסת ישראל יום אחד בקשורא דלעילא קשורא דלעילא רישא ונגלגלתא ומוחי⁴⁴³ קשורא אחרא⁴⁴⁵ תרין דרועין⁴⁴⁶ וגופא דאחידן מחילא דרישא⁴⁴⁷ ואוקמא רב המנונא (ס"א בתרין) בתלת קשרין דאבהתא⁴⁴⁸ (קשורא</p>	<p>בא וראה בשעה שהמלך הקדוש נמצא בעטרוותיו, זו שמחתה של כנסת ישראל הוא, וכשתורה נתנה התעטרה, כנסת ישראל בעטרות עליונות, ומשום שכל קשר האמונה נקשר בעץ הזה, נקרא יום אחד, שכתוב והיה יום אחד הוא יודע לה', יום אחד ודאי, שכנסת ישראל יום אחד בקשר שלמעלה, הקשר שלמעלה הראש והגולגולת והמוחין קשר אחר, שתי זרועות וגוף שאחוזים מהכח שבראש, ובארה רב המנונא (בשני) בשלשת קשרי האבות (קשר אחר) שני</p>

⁴³⁶ פי' שבמ"ט ימי העומר אנו מתקנים כל פרוץ זעיר ולכך אומרת לא"ו אהם נק' מלכא (מ"מ).

⁴³⁷

⁴³⁸ פי' שמקבלת חלק מכל ספי' זעיר (מ"מ).

⁴³⁹ ז"א (רח"ו).

⁴⁴⁰ שיש לו כל המוחין בשלימות (רח"ו).

⁴⁴¹ שאז ג"כ יש בה מוחין שלימין (רח"ו).

⁴⁴² גולגלתא כתר מוחין חב"ד (רח"ו)

⁴⁴³ ומוחין (מ"מ).

⁴⁴⁴ גולגלתא כתר וע"ג מוחין חב"ד (רח"ו) וצריך לעיין מהו פי' רישא ונלע"ד שיובן במ"ש הרב שיעקר הכתר הוא בסוד אור מקיף על רישא דזעיר והוא נעלם וחיצוניות הכתר הוא שמלביש על המוחין שהם חב"ד ע"כ קיצור דבריו, ולכך אמר הזוהר רישא וכו', רישא הם עיקריות כתר שעל רישא דזעיר, וגולגלתא ומוחין הם חיצוניות כתר שמלבישים על חב"ד (מ"מ).

⁴⁴⁵ פי' שקשר העליון הם כחב"ד וקשר האמצעי הם חג"ת (מ"מ).

⁴⁴⁶ חר"ג (רח"ו).

⁴⁴⁷ פי' שחג"ת הארתם מחב"ד (מ"מ).

⁴⁴⁸ פי' בשני קשרים הנז' שהם חב"ד וחג"ת שנק' אבות קשורים עמהם נה"י (מ"מ).

<p>עמודים (כליות שלמטה) שנמשכו בשמן משחה (בקיום), בשתי דרגות לשני נחלים לכנס את הזרע, להוציא לדרגה אחרת בפי האמה.</p>	<p>אחרת (אחרת) תרין קיימין⁴⁴⁹ (נ"א כולין דלתתא) דאתמשכו במשה רבות (בקיומא) בתרין דרגין⁴⁵⁰ לתרין נחלין לאכנשא זרעא לאפקא בדרנא אחרת⁴⁵¹ בפום אמה</p>
<p>העץ הזה הוא גוף האמצע שאוחז את כל אלה, וכולם מקושרים בו והוא בהם, ועל כן הכל אחד, וכשמזדווגת עמו המלכה, אזי הוא אחד והרי בארנו את הדברים.</p>	<p>אילנא דא⁴⁵² הוא גופא דאמצעיתא דאחיד לכל הני וכלא מתקשרן ביה⁴⁵³ והוא בהון⁴⁵⁴ ועל דא כלא חד ועד אודוונת ביה מטרוניתא כדן הוא אחד⁴⁵⁵ והא אוקימנא מלי</p>
<p>בא וראה כתוב ביום השמיני עצרת, מי העצרת, אלא באותו מקום שהכל נקשרים כאחד נקרא עצרת, מה זה עצרת (כנופיה התכנסות), התכנסות. ואם תאמר כאן שנקרא עצרת למה, אלא בכל אותם ימים ימי הסעודות של ענפי האילן</p>	<p>תא חזי כתיב ביום השמיני עצרת מאן עצרת אלא בההוא אתר דכלא מתקשרן כחדא אקרי עצרת⁴⁵⁶ מאי עצרת⁴⁵⁷ (ס"א כנופיא⁴⁵⁸ כנישו) כנישו ואי תימא הכא דאקרי עצרת מ"ש⁴⁵⁹ אלא בכל אינון יומין יומי סעודתי דענפי אילנא</p>
<p>צ"א</p>	<p>צ"א</p>
<p>היו, ועל כן שבעים פרים הם.</p>	<p>הוון ועל דא שבעים פרים אינון</p>
<p>אחר כך שמחת (הגוף) האילן ממש ושמחת התורה, ובגללו הוא יום אחד עצרת שמחת התורה, שמחת האילן שהוא הגוף, ועל כן אין חלק ביום הזה אלא לקדוש ברוך הוא וכנסת ישראל, לכן עצרת תהיה לכם, לכם ולא לאחר.</p>	<p>לבתר חדוותא (דגופא) דאילנא ממש וחדוותא דאורייתא ובגנייה הוא יומא חד עצרת חדוותא דאורייתא חדוותא דאילנא דהוא גופא ועל דא לית חולקא בהאי יומא אלא לקב"ה וכנסת ישראל בג"כ עצרת תהיה לכם ולא לאחר</p>
<p>(אחר כך שמחת האילן ממש, ובגללו הוא יום אחד, ואין חלק ביום הזה אלא לקדוש ברוך הוא וכנסת ישראל, ולכן כתוב עצרת תהיה לכם, אף כאן ביום הזה שמחת התורה שמחת האילן, שהוא גוף והכל נמצא בו.)</p>	<p>(ס"א לבתר חדוותא דאילנא ממש ובגנייה הוא יומא חד ולית חולקא בהאי יומא אלא לקב"ה וכ"י וע"ד כתיב עצרת תהיה לכם און הכי בהאי יומא חדוותא דאורייתא חדוותא דאילנא דהוא גופא וכלא אשתכח ביה⁴⁶⁰)</p>
<p>שהרי בשעה שהמלך נמצא הכל נמצא בו, ועל כן שנינו בעצרת על פירות</p>	<p>דהא בשעתא דמלכא אשתכח כלא אשתכח ביה ועל דא תנינן בעצרת על פירות</p>

⁴⁴⁹ קיימין דלתתא – נו"ה (רח"ו במ"מ). ומה שלא הזכיר הזוהר ת"ת ויסוד לפי שת"ת הוא בכלל ח"ג והיסוד בכלל נ"ה (מ"מ).

⁴⁵⁰ בתרין דרגין סוד תרין ביעין (רח"ו), ור"ל שני"ה נמשכו ונתקיימו ע"י תרין ביעין שבהם ונתבשל הזרע יסוד (מ"מ).

⁴⁵¹ יסוד (רח"ו).

⁴⁵² ת"ת (רח"ו).

⁴⁵³ ' כל הקצוות כולם מתקשרים בת"ת שהוא קו אמצעי (מ"מ).

⁴⁵⁴ שלכך נקרא ת"ת ע"י ששיוצאים ממנו פארות וענפים כנז' ע"פ אשר בך אתפאר (רח"ו). פי' שגם הוא מתקשר בהם (מ"מ).

⁴⁵⁵ א"ח ד' (רח"ו)

⁴⁵⁶ פי' שביום שבועות כל המוחין נתקשרו בזעיר ולכן נק' עצרת (מ"מ).

⁴⁵⁷ פי' בשמיני עצרת (מ"מ).

⁴⁵⁸ פי' מלכות (מ"מ).

⁴⁵⁹ פירוש מ"ט היום הזה נק' עצרת דהא ליכא למימר כי כל המדות העליונות באים אצלה שהרי נודע כי מזומנים לקדש עילאה (מ"מ)

⁴⁶⁰ יום ו' שמיני עצרת, כי יום ו' הוא יסוד הכולל עטרה עמו, חסד המתגלה בפומא דאמה, והוא שמיני עצרת, חדוותא דכולא כמ"ש בפ' אמור (צז ע"א) (דע"ה ח"ב נח ע"ג).

<p>האילן והא אוקמוה בנין כך אחד אקרי אחד ודאי כמה דאמרן</p>	<p>האילן, והרי פרשוה, לכן נקרא אחד, אחד ודאי כמו שאמרנו.</p>
<p>ת"ח מה כתיב ממושבותיכם תביאולחם תנופה וגו' סלת תהיינה חמץ תאפינה מאי שנא הכא חמץ (בכנ"י) אלא בנין דכלא אחידן ביה (וכן) באילנא דהא באילנא אחידן ענפין באילנא אחידן עלין קליפין דינין סגיאין בכל סטרין כלא אשתכח ביה בנין דהאי אילנא מכפר על יצר הרע דהוא בבי מותביה דב"נ</p>	<p>בא וראה מה כתוב ממושבותיכם תביאו לחם תנופה וגו' סלת תהיינה חמץ תאפינה, מה שונה כאן חמץ (בכנסת ישראל), אלא משום שהכל אחוזים בו, (וכן) באילן, שהרי באילן אחוזים ענפים, באילן אחוזים עלים קליפות דינים רבים בכל הצדדים, הכל נמצא בו, ומשום שהאילן הזה מכפר על יצר הרע, שהוא בבית מושב האדם.</p>
<p>א"ר אלעזר מהאי אילנא אתזנו כל שאר אילנין לתתא והוא אשתרשי על חד נהרא עמיקא דנגיד ונפיק ולא פסקין מימיו לעלמין עליה כתיב והיה כעץ שתול על מים ועל יובל ישלח שרשיו ועל דא אקרי אורייתא עץ חיים היא וגו' ומאי ותומכיה מאושר הא אוקמוה אבל ותומכיה מאושר כמה דאת אמר באשרי כי אשרוני בנות</p>	<p>אמר רבי אלעזר מהאילן הזה נזונים כל שאר האילנות למטה, והוא השתרש על נהר אחד עמוק שנמשך ויוצא ואין פוסקים מימיו לעולמים, עליו כתוב והיה כעץ שתול על מים ועל יובל ישלח שרשיו, ועל כן נקראת תורה עץ חיים היא וגו', ומה זה ותומכיה מאושר, הרי פרשוה אבל ותומכיה מאושר כמו שנאמר באשרי כי אשרוני בנות.</p>
<p>רע"מ</p>	
<p>והניף את העומר וגו' פקודא דא לקרבא קרבן העומר קרבנא דא כלא איהו בדבקתא עילא ותתא⁴⁶¹ מטרוניתא ובנהא כחדא אזלין⁴⁶² עמר דא מקרבין ישראל בדכיותא דלהון⁴⁶³ וההוא קרבנא איהו מן שעורים⁴⁶⁴ ודא אתקריב למיעל רחימו בין אתתא ובעלה אשת זנונים אתרחקת גרמה מבינייהו דלא יכולת למיקם על גבה⁴⁶⁵ אשת חיל קריבת גרמה לקרבא לגבי כהנא רבא⁴⁶⁶ ודאי טהורה היא</p>	<p>והניף את העומר וגו', מצוה זו להקריב קרבן העומר, הקרבן הזה הוא כולו בדבקות מעלה ומטה, המלכה ובניה הולכים כאחד, העומר הזה מקריבים ישראל בטהרתם, ואותו הקרבן הוא משעורים, וזה הקריבו להכניס אהבה בין אשה ובעלה, אשת זנונים הרחיקה עצמה מביניהם שלא יכולה לעמוד על גבה, אשת חיל הקריבה עצמה להתקרב לכהן הגדול, ודאי היא טהורה. ונקתה ונזרעה</p>

⁴⁶¹ ר"ל שהקרבן עומר עניינו הוא לייחד את האצילות עם העולמות ב"ע, ולהעיד ולברר על כל המציאות כולו שהוא מוכשר לבוא על טהרת הקודש (דע"ה ח"א עט ע"ד). שהוא בא להורות על שהמציאות כולו, שהוא מכחות המלכות תולדותיה וצבאיה, שהיא ראויה להדבק ולהתייחד למעלה (שם פ ע"ב).

⁴⁶² הוא להורות על המלכות דאצילות שהיא אם ישראל, ובנהא שהם ישראל הם מיוחדים זב"ז, והם פב"פ. ור"ל ג"כ כי ע"י העומר הוא מתברר אם שהם ראויים להתייחד זב"ז או לא ח"ו (דע"ה ח"ב פ ע"ב).

⁴⁶³ כי הוא להורות שהם טהורים ונקיים מכל צחנה חלאה וזוהמא והם ראויים לקבל מעתה אורות הגבורות, כי הם ממותקים ומבוסמים והם לרשפי אש שלהבת יה שלהובין דרחימו, וע"ז נכונים החיצונים מגחלתן ומתתקן ע"ז המציאות כולו ג"כ (דע"ה ח"ב פ ע"ב).

⁴⁶⁴ שהוא להמשיך בה העטרה דגבורה בסוד (שיה"ש ב ו) שמאלו תחת לראשי (דע"ה ח"ב פ ע"ב).

⁴⁶⁵ כי כאשר שנמשך בהמלכות ע"י הקרבת העומר האורות דגבורות בסוד שלהובין דרחימו, אז הם רשפי אש שלהבת יה השורף ומכלה את החיצונים, ולכן אתרחקת אז אשת זנונים מבינייהו (דע"ה ח"ב פ ע"ב).

⁴⁶⁶ כהנא רבא הוא אבא, כי החסדים הם נקראים כהנים, כי כל אור א"ס ית"ש המאיר ומתגלה הוא ע"י החסדים קו ימין, והרי משמשים הם לאור א"ס ית"ש ככהנים המשמשים בביהמ"ק, ומשום שהחכמה אבא הוא הראשון לקבלת אור א"ס, כמ"ש בשער השמות (ספ"ז) נקרא הוא בשם כהן גדול הנכנס לפני ולפנים, כי הרי הוא הראשון היותר קרוב לקבלת אור א"ס. והנה ע"י המעשים טובים דישראל ומתתקנת המלכות בעטרה דגבורה ע"י העומר, הנה עולה המלכות אז למ"ן עד אבא, כי שם הוא פרשה ומקומה, וכמ"ש בכוונת מנחת שבת (דף עה ריש ע"ג) ומקבלת משם השפע לישראל (דע"ה ח"ב פ ע"ב).

<p>ונקתה ונזרעה זרע⁴⁶⁷ ואוסיפת חילא⁴⁶⁸ ורחימו לגבי בעלה⁴⁶⁹</p>	<p>זרע, ומוסיפה כח ואהבה לבעלה.</p>
<p>אשת זנונים ערקת מן מקדשא⁴⁷⁰ דלא למקרב לגביה דאלמלא בההוא זמנא⁴⁷¹ דאשת חיל אבדיקת גרמה⁴⁷² איהי אתקריבת לגבה אתאבידת מעלמא וע"ד לא בעיא לקרבא למקדשא וערקת מניה ואשתארו ישראל זכאין בלא ערבוביא אהרא לגבי רוא דמהימנותא⁴⁷³ רוא דסתרא⁴⁷⁴ דא תרתין אחתן⁴⁷⁵ וכד ארחת דא לגבי דא בבדיקו דילה צבתה בטנה ונפלה ירכה⁴⁷⁶ דהא בדיקו דאשת חיל⁴⁷⁷ סמא דמותא לאשת זנונים ודא איהו עיטא דיהב קב"ה לבנוי לקרבא קרבנא דא בגין אשת חיל דתערוק אשת זנונים מינה ואשתארו ישראל בלא ערבוביא אהרא זכאין אינון בעלמא דין ובעלמא דאתי ע"כ</p>	<p>אשת זנונים בורחת מהמקדש שלא להתקרב אליו, שאלמלא באותו זמן שאשת חיל בודקת עצמה היא מתקרבת אליה, היתה אובדת מן העולם, ועל כן לא רוצה להתקרב למקדש ובורחת ממנו, ונשארים ישראל זכאים בלי ערבוב אחר אל סוד האמונה, סוד הסתר הזה שתי אחיות, וכשהריח זו את זו בבדיקה שלה, צבתה בטנה ונפלה ירכה, שהרי בדיקת אשת חיל הוא סם המות לאשת זנונים, וזוהי העצה שנתן הקדוש ברוך הוא לבניו להקריב קרבן זה בשביל אשת חיל שתברח ממנה אשת זנונים, ונשארים ישראל בלי ערבוביא אחרת. אשריהם בעולם הזה ובעולם הבא.</p>
<p>זהר</p>	
<p>רבי אבא ורבי חייא הוו אזלי באורחא א"ר חייא כתיב (ויקרא כג טו) וספרתם לכם ממחרת השבת מיום הביאכם את עמר התנופה מאי קא מיירי</p>	<p>רבי אבא ורבי חייא היו הולכים בדרך, אמר רבי חייא כתוב "וספרתם לכם ממחרת השבת מיום הביאכם את עומר התנופה", במה מדובר.</p>
<p>א"ל הא אוקמוה חברייא אבל ת"ח ישראל</p>	<p>אמר לו הרי פרשוה החברים, אבל</p>

⁴⁶⁷ בכל עליית המלכות למ"ן היא מעלה בירורים למעלה, ועולים הבירורים להמוח שהוא אבא המוח הכללי דאצילות, ומקבלים משם תוספת אור וברכה מרזא דאור א"ס. כי המוח הוא מצרף ומלבן כאש מצרף, וזיקק אותם כזהב וככסף, ובסוד (זהר פקודי רנד ע"ב) במחשבה אתברורו, כי שם היה הבירור של כל המלכים בעת התיקון, שעלו במ"ס ונתבררו וכו' וכן הוא בענינינו, כי כאשר עולה המלכות למ"ן עד אבא, הנה מקבלת משם תוספות אור וברכה ומוחין חדשים מרזא דאור א"ס, להוליד נשמות חדשות, כי באבא מתבררים המ"ן שלה בתכלית הבירור ע"י כלילותו בהמזל עליון ובהמ"ס, ויורד השפע מאבא לאימא ומאימא לזר"ן, ומזדווגים ומולידים נשמות חדשות. וזהו שאמר ודאי טהורה היא, ור"ל ע"י הבירור הנעשה באבא כנז', ונקתה ונזרעה זרע, כי נתוסף בהמ"ן שעלו תוספות אור ומוחין, ונעשו בהזר"ן לאורות ונשמות (דע"ה ח"ב פ ע"ג).

⁴⁶⁸ ר"ל על התוספות מוחין שניתוסף לו ע"י עליית המ"ן (דע"ה ח"ב פ ע"ג).

⁴⁶⁹ ע"י העטרה דגבורה הנמשך בהמלכות ע"י העומר כנ"ל, הנה ע"ז היא מברר בירורים ומעלה אותם למ"ן עד אבא, ושם נתוסף להם אור וברכה ומוחין חדשים לזר"ן ומזדווגים להוליד נשמות (דע"ה ח"ב פ ע"ג).

⁴⁷⁰ יסוד דהנוק', כי הוא נקרא מקדשא כמ"ש בפ' בשלח (נה ע"א) ע"ש בהגהות מהרח"ו, ונודע הוא כי כל חשקן ותאותן דהסט"א הוא לינק מן היסוד דנוק', כמ"ש במוחין דקטנות (פרק ב'), ועל זה אמר הרע"מ, כי ע"י הגבורות הקדושים דהקרבת העומר הנה מתרחקת ובורחת האשת זנונים משם, כי נכוית מגחלתן (דע"ה ח"ב פ ע"ד).

⁴⁷¹ בריחא דילה כמש"ו (יהל אור).

⁴⁷² כמ"ש פ' בלק (קפט ע"א) כי ע"י העומר שעורים אבדיקת ארעא אי קיימת במהימנותא או לא ח"ו (דע"ה ח"ב פ ע"ד).

⁴⁷³ והרי הוא הקרבת העומר בחי' בדיקו בהשכינה הקדושה, באיזה אופן שיתגלו בה הגבורות הנמשכים בה (דע"ה ח"ב פ ע"ד).

⁴⁷⁴ ע"י ח"ב קסא ע"א וע"ב (לש"ו).

⁴⁷⁵ זלע"ז (יהל אור). הוא המעשה דשתי אחיות המובא במדרש נשא פ' ט' סי' ט' (דע"ה ח"ב פ ע"ד).

⁴⁷⁶ כי גם הריח של הגבורות הממותקים הוא סם המות להחיצונים, ועל זה הוא המצוה דהקרבת העומר (דע"ה ח"ב פ ע"ד).

⁴⁷⁷ ע"י לקמן קפט ע"א ברח"ו שם אות ד' (לש"ו) [ז"ל: ר"ל שהיה ניכר זה בעשן המערכה].

<p>כד הוּוּ בַּמְצֵרִים הוּוּ בְּרִשׁוֹתָא אַחְרָא וְהוּוּ אַחִידִין בְּמִסְאָבוֹתָא כְּאַתְתָּא דָּא כְּד הִיא יִתְבָּא בְּיוֹמֵי דְּמִסְאָבוֹתָא⁴⁷⁸ בְּתַר דְּאַתְגְּזֵרוּ עֵאלוּ בְּחֹלְקָא קְדִישָׁא דְּאַקְרִי בְּרִית כִּיּוֹן</p>	<p>בא וראה כשהיו ישראל במצרים, היו ברשות אחרת והיו אוחזים בטומאה, כאשר הזו כשהיא יושבת בימי טמאתה. אחר שנמולו נכנסו בחלק הקדוש שנקרא ברית, כיון</p>
<p>רע"מ</p>	
<p>וּסְפִרְתֶּם לָכֶם מִמַּחֲרַת הַשַּׁבָּת וְגו', דָּא לְסַפּוֹר סְפִירַת הַעֵמֶר הָא אֹקִימָנָא וְרוּזָא דָּא יִשְׂרָאֵל אֲעִ"ג דְּאַתְדְּכוּ לְמַעַבְד פִּסְחָא וְנִפְקוּ מִמִּסְאָבוּ לֹא הוּוּ שְׁלֵמִין וְדַכִּיין כְּדָקָא חוּזִי וְעִ"ד לֹא הִלֵּל גְּמוֹר בְּיוֹמֵי דְּפִסְחָא דְּעַד כַּעַן לֹא אִשְׁתַּלִּימוּ כְּדָקָא יְאוּת כְּאַתְתָּא דְּנִפְקָא מִמִּסְאָבוּ⁴⁷⁹ וְכִיּוֹן דְּנִפְקָא מִתְּמִן וְלֹהֲלָאָה וּסְפִרָּה לֵה אוּף הַכָּא יִשְׂרָאֵל כְּד נִפְקוּ מִמְצֵרִים נִפְקוּ</p>	<p>וספרתם לכם ממחרת השבת וגו', מצוה זו לספור ספירת העומר, הרי בארנו. וסוד זה ישראל אף על גב שנטהרו לעשות פסח ויצאו מן הטומאה, לא היו שלמים וטהורים כראוי, ועל כן אין הלל גמור בימי הפסח, שעד עכשיו לא השתלמו כראוי, כמו אשה שיוצאת מטומאה, וכיון שיצאה משם והלאה וספרה לה, כמו כן כאן ישראל כשיצאו ממצרים יצאו מטומאה</p>
<p>צ"ב</p>	
<p>דְּאַתְאַחְדוּ בִּיה פִּסְקָא מִסְאָבוֹתָא מְנִייהוּ⁴⁸⁰ כְּדָא אַתְתָּא כְּד פִּסְקוּ מְנָה דְּמִי מִסְאָבוֹתָא</p>	<p>שנאחזו בו, פסקה מהם הטומאה, כאשר הזו שפוסקים ממנה דמי טומאתה.</p>
<p>בְּתַר דְּאַתְפִּסְקוּ מְנָה מַה כְּתִיב וּסְפִרָּה לֵה שִׁבְעַת יָמִים⁴⁸¹ אוּף הַכָּא כִּיּוֹן דְּעֵאלוּ בְּחֹלְקָא קְדִישָׁא פִּסְקָא מִסְאָבוּ מְנִייהוּ וְאַמַּר קְב"ה מְכַאן וְלֹהֲלָאָה חוּשְׁבָנָא לְדַכִּיּוֹתָא</p>	<p>אחר שפסקו ממנה מה כתוב, וספרה לה שבעת ימים, אף כאן כיון שנכנסו בחלק הקדוש, פסקה מהם טומאה, ואמר הקדוש ברוך הוא מכאן והלאה חשבון לטהרה.</p>
<p>וּסְפִרְתֶּם לָכֶם לָכֶם דִּיִּיקָא כְּד"א וּסְפִרָּה לֵה שִׁבְעַת יָמִים לֵה לְעִצְמָה⁴⁸² אוּף הַכָּא לָכֶם לְעִצְמַכֶּם וְלִמָּה⁴⁸³ בְּגִין לְאַתְדַּכְּאָה⁴⁸⁴ בְּמִיין עֵלְאִין קְדִישִׁין וְלִבְתַּר לְמִיתִי לְאַתְחַבְּרָא בִּיה בְּמַלְכָּא⁴⁸⁵ וְלִקְבֵּלָא אוּרִייתִיה הַתֶּם</p>	<p>וספרתם לכם, לכם דווקא, כמו שנאמר וספרה לה שבעת ימים, לה לעצמה. אף כאן לכם לעצמכם, ולמה, כדי להטהר במים קדושים עליונים. ואחר כך להתחבר עם המלך ולקבל תורה שם.</p>

⁴⁷⁸ עי' זו"ח ריש פרשת יתרו שנכנסו עד מ"ט מדרגות הטומאה ע"ש [קב"ה לא אתני עם אברהם אלא דיפיק ית ישראל מן גלותא דמצרים ולא מתחות שעבודא דדחלא אחרא דודאי ישראל כד הוּוּ בַּמְצֵרִים אַסְתָּאבוּ וְאַתְטַנְפוּ גְּרַמִּיהוּן בְּכַל זִינֵי מִסְאָבוּ עַד דְּהוּוּ שְׂרָאן תַּחוּת אַרְבַּעִים וְתַשַּׁע חִילֵי דְּמִסְאָבוֹתָא וְקְב"ה אִפִּיק יִתְהוּן מִתַּחוּת פּוֹלְחֵן כָּל שְׂאֵר חִילִין וְעִי' לְעִיל פִּד ע"ב (לש"ו). עי' דע"ה ח"ב קכב ע"ג.

⁴⁷⁹ בימי ספירתה (יהל אור).
⁴⁸⁰ היינו עזיבת החטא לבד כאומרו משכו וקחו לכם וכו' כדפי' רז"ל משכו ידיכם והיינו שפירשו מכל צד טומאה הדבקה עמו (אור יקר).

⁴⁸¹ וא"כ שפיר קאמר מיום הביאכם וכו' דהא ערקת אשת זנונים כמ"ש ברע"מ (רח"ו).
⁴⁸² שאינה נכנסת עדיין בגבול הזכר אלא בגבולה היא סופרת מעלותיה ועולה במציאות עצמה (אור יקר).
⁴⁸³ קשיא ליה, טומאה וטהרה הם הפכים זה לזה, וכיון שאמרת שכבר נכנסו אל הקדושה מה ענין הספירה, כבר הם טהורים וקדושים ודבקים בקדושה, ואם אמת הוא שצריכים טהרה שהם טמאים היה ראוי שימנו הספירה קודם מילתן וכנסיתם לקדושה (אור יקר).

⁴⁸⁴ קודם המילה אי אפשר אלא צריך שימולו ואח"כ יספרו, שאם לא היו נכנסים בקדושה כלל והיו סופרים קודם הכניסה נמצא שלעולם לא יטהרו מפני שהטהרה היא במי הקדושה והם עליונים בקדושה שאינם במדרגת הקדושה הראשונה (אור יקר).

⁴⁸⁵ דהיינו ת"ת בקבלת התורה (אור יקר). ביום שבעות שהיא מתעלה להיות כמוהו, והיינו למית, ואז מתחברת עם בעלה ומקבלת טפת החסדים ביסוד האמית, והיינו לקבלא אוּרִייתִיה, תורת חסד (רמ"ז).

<p>וספרה לה⁴⁸⁶ שבעת ימים הכא שבע שבתות אמאי שבע שבתות בגין למזכי לאתדכאה במיין⁴⁸⁷ דההוא נהר⁴⁸⁸ דנגיד ונפיק ואקרי מים חיים</p>	<p>וספרה לה שבעת ימים, כאן שבע שבתות. למה שבע שבתות, כדי לזכות להטהר במים של אותו נהר ששופע ויוצא ונקרא מים חיים.</p>
<p>וההוא נהר שבע שבתות נפקו מניה ועל דא שבע שבתות ודאי בגין למזכי ביה כמה דאתתא דכיו דילה בליליא לאשתמשא בבעלה כך כתיב וברדת הטל על המחנה לילה על המחנה כתיב ולא כתיב וברדת הטל לילה [אלא על המחנה בגין דיורד מההוא נקודה על אינון יומין דאתקריאו מחנה⁴⁸⁹ ומתחברת במלכא קדישא]</p>	<p>ואותו הנהר שבע שבתות יצאו ממנו, ועל כן שבע שבתות ודאי, כדי לזכות בו, כמו שאשה טהרתה בלילה לשמש עם בעלה, כך כתוב וברדת הטל על המחנה לילה, על המחנה כתוב ולא כתיב וברדת הטל לילה, אלא על המחנה, משום שיורד מאותה נקודה על אותם הימים שנקראו מחנה, ומתחברת עם המלך הקדוש.</p>
<p>ואימתי נחת האי טלא כד קריבו ישראל לטורא דסיני⁴⁹⁰ כדין נחת ההוא טלא⁴⁹²⁴⁹¹ בשלימו ואדכי ואתפסקת זוהמתן מנייהו⁴⁹³ ואתחברו ביה במלכא⁴⁹⁴ וכ"י וקבילו אורייתא⁴⁹⁵</p>	<p>ומתי יורד הטל הזה, כשקרבו ישראל להר סיני, אז ירד אותו הטל בשלמות ונטהרו ופסקה זוהמתם מהם, והתחברו עם המלך ועם כנסת ישראל, וקבלו תורה.</p>
<p>והא אוקימנא ובההוא זמנא ודאי כל הנחלים הולכים אל הים לאתדכאה ולאסתהאה וכלא אתקשרו (ס"א אתקדשו) ואתחברו ביה במלכא קדישא</p>	<p>והרי בארנו, ובאותו זמן ודאי כל הנחלים הולכים אל הים להטהר ולרחץ, והכל נקשרו (התקדשו) והתחברו עם המלך הקדוש.</p>
<p>ת"ח כל ב"נ דלא מני הושבנא דא אינון שבע שבתות תמימות⁴⁹⁶ למזכי לדכיותא דא לא אקרי טהור⁴⁹⁷ ולא בכללא דטהור הוא⁴⁹⁸ ולא הוא כדאי למהוי ליה חולקא באורייתא⁴⁹⁹</p>	<p>בא וראה כל אדם שאינו מונה חשבון זה, אותן שבע שבתות תמימות לזכות לטהרה הזו, לא נקרא טהור, ואינו בכלל של טהור, ואינו כדאי להיות לו חלק בתורה.</p>

⁴⁸⁶ פי' וליסגי שבעת ימים כגוונא דאתתא (אור יקר).

⁴⁸⁷ שהוא מטהר זר"ן בליל שבועות בסוד וזרקתי עליכם מים טהורים (רח"ו).

⁴⁸⁸ ואם תאמר ולמה לא יטהרו במיין תתאין וידכון, וי"ל שטהרת טומאת ישראל היה צריך במימי הבינה מפני חוזק הטומאה להם (אור יקר).

⁴⁸⁹ היה יורד במחנה טל עליון לטהרם (אור יקר).

⁴⁹⁰ והיינו על המחנה ד'ויחן שם ישראל נגד ההר" (רח"ו).

⁴⁹¹ מההוא נהר על אינון יומין דאתקריאו מחנה (אור יקר)

⁴⁹² פי' בהיותם שבועות שאז כל אחת נכללת בחברתה במחנה שהם עומדים בחברה (אור יקר).

⁴⁹³ לפי פשוטו משמע דעל ישראל קאמר אמנם בדקדק הדברים נראה דעל הספירות קאמר, והכוונה שהאחזית החצונים בהם נטהר (אור יקר).

⁴⁹⁴ פי' שנכללו כולם בת"ת (אור יקר).

⁴⁹⁵ היינו סוד אותיות מבינה ונקודות מחכמה, וטעמים מכתר, ומשם תורה נשפעת לכל הספירות (אור יקר).

⁴⁹⁶ פי' חשבון זה מאותם שבע שבתות הנק' תמימות מפני שכל אחת כלולה מכולם (אור יקר).

⁴⁹⁷ פי' עם היות שכבר הוא בקדושה במה שהוא נימול וחגג הפסח עכ"ז לא נקרא טהור (אור יקר).

⁴⁹⁸ פי' גם חלק הטהרה שהיה לו בליל פסח או קצת הימים שמנה ואבד ממנו, מפני שלא השלים הענין ונכנס כל הצורך ואין ענין זה נקנה בחצאין (אור יקר).

⁴⁹⁹ פי' גם חלק התורה אשר לו ממה שקיבל מסיני והיא ירושה לו מאבותיו, הוא בלתי ראוי אליה מפני שלא נהג עתה הטהרה הראויה לה (אור יקר).

<p>ומאן דמטי טהור⁵⁰⁰ להאי יומא והושבנא⁵⁰¹ לא אתאביד מניה כד מאטי להאי ליליא לבעי ליה למלעי באורייתא ולאחברה בה ולנטרא דכיו עלאה דמטי עליה בההוא ליליא ואתדכי</p>	<p>ומי שמגיע טהור ליום הזה, והחשבון לא נאבד ממנו, כשמגיע ללילה הזה, צריך לו לעסוק בתורה ולהתחבר עמה, ולשמור טהרה עליונה שמגיעה עליו באותו הלילה ונטהר.</p>
<p>ואוליפנא רע"מ</p>	<p>ולמדנו</p>
<p>ממסאבו ועבדו פסח⁵⁰² למיכל בפתורא דאבוהון מתמן ולהלאה⁵⁰³ יעבדון השבנא למקרב אתתא לבעלה לאחברא בהדיה ואינן נ' יומין דדכיו לאעלא לרזא דעלמא דאתי ולקבלא אורייתא ולמקרב אתתא לבעלה ובגין דאלין יומין יומין דעלמא⁵⁰⁴ דדוכרא לא אתמסר הושבנא דא אלא לגברי בלהודייהו</p>	<p>ועשו פסח לאכול בשלחן אביהם, ומשם והלאה יעשו חשבון לקרב אשה לבעלה להתחבר עמו. ואותם חמשים ימים של טהרה להיכנס לסוד העולם הבא ולקבל תורה, ולקרב אשה לבעלה, ומשום שהימים הללו ימים של עולם הזכר, לא נמסר חשבון זה אלא לגברים לבדם.</p>
<p>וע"ד הושבנא דא בעמידה איהו ומלין דעלמא תתאה בישיבה ולא בעמידה ורזא דא צלוחתא דעמידה וצלוחתא מיושב</p>	<p>ולכן חשבון זה הוא בעמידה, ודברי העולם התחתון בישיבה ולא בעמידה. וסוד זה תפלת העמידה, ותפלה של מיושב.</p>
<p>ואלין חמשין מ"ט אינן⁵⁰⁵ כלל אנפי אורייתא דהא ביזמא דנ' איהו רזא דאורייתא ממש⁵⁰⁶ ואלין אינן חמשין יומין דביה שמטה ויובלא</p>	<p>והחמשים הללו הם ארבעים ותשע, כלל הפנים של התורה, שהרי ביום החמשים הוא סוד תורה ממש, ואלו הם חמשים ימים שבו שמיטה ויובל.</p>
<p>ואי תימא חמשין מ"ט אינן חד טמירא⁵⁰⁷ איהו ועלמא אסתמיך עליה ובההוא יומא דחמשין אתגליא טמירא ואתכסיא (נ"א ואשתכח) ביה כמלכא דאתי לבי שושביניה ואשתכח תמן אוף הכא יומא דחמשין והא אוקימנא רזא דא</p>	<p>ואם תאמר חמשים הרי הם ארבעים ותשע, אחד הוא טמיר והעולם נסמך עליו, ובאותו יום החמשים התגלה הטמיר והתכסה (ונמצא) בו, כמו מלך שבא לבית שושבינו ונמצא שם, אף כאן יום החמשים, והרי בארנו את הסוד הזה.</p>
<p>פקודא לב לקרבא קרבן העומר וכו'</p>	
<p>פקודא (לג) בתר דא למעבד חג שבועות דכתיב ועשית חג שבועות ליי' אלהיך שבועות</p>	<p>המצוה שאחר זו לעשות חג שבועות, שכתוב ועשית חג שבועות לה' אלהיך,</p>

⁵⁰⁰ שמנה הספירות (אור יקר).

⁵⁰¹ פי' שלא הפסיק יום בלא חשבון כדי שלא יסתור יום מן הימים או ירצה שלא ישן כל ליל שבועות כדמסיק "כד מטי וכו'" (אור יקר).

⁵⁰² נראה שמכוין למ"ש יונתן בן עוזיאל בפסוק (שמות יט ד) ואביא אתכם אלי, שהש"ת הפריח את ישראל בעננים בליל פסח אל הר המוריה ושם אכלו קרבנם. ולכן הקדים ואמר נפקו ממצרים, ואחר כך ועבדו פסח למיכל בפתורא דאבוהון, הוא במקום בית המקדש (רמ"ז). בפסח נכנסו בנוק' ובמ"ט ימים בדכורא שבועות (יהל אור).

⁵⁰³ כי נסתלקו המוחין (רמ"ז).

⁵⁰⁴ בסוד ז' בחי' כחב"ד גג"ת, שכנגד שם ממש מדרגות זעיר ומשם ולמטה שייך לנוק' וכו', והכל מפה הזכר, ולכן המצוה לאנשים ולא לנשים (רמ"ז).

⁵⁰⁵ בערך מקומם שהוא בראשית הם שבע ובערך ימי המלכות הם מ"ט וכו' ומפני שמ"ט אלו הם נכללים בשבע על דרך שבתות פי' אמר הכתוב שבע שבתות והוכרח ענין זה כדי לעלות אל הבינה, והוא בגין למזכי וכו'" (אור יקר).

⁵⁰⁶ חמש – ר"ל חמשה חומשי תורה שכל א' כלול מעש רחמישים כידוע (יהל אור).

⁵⁰⁷ יסוד דחכמה עמוד עולם (יהל אור).

על דעאלו ישראל לרזא דהמשין יומין דדינין שבעה שבועות	שבועות על שנכנסו ישראל לסוד חמשים הימים, שהם שבעה שבועות.
ובקרנא דעמר אתבטל יצר הרע דערקת מאשת חיל וכד תמן לא אתקריב מתדבקין ישראל בקב"ה ואתבטל מעילא ומתתא ובג"כ אקרי בגוונא דא עצרת דאית ביה בטול יצר הרע וע"ד לא כתיב ביה חטאת כשאר זמנין דכתיב בהו חטאת (ליי')	ובקרנן העומר התבטל יצר הרע, שבורח מאשת חיל, וכששם לא נקרב, מתדבקים ישראל עם הקדוש ברוך הוא ומתבטל ממעלה וממטה. ולכן נקרא בצורה זה עצרת, שיש בו בטול יצר הרע, ועל כן לא כתוב בו חטאת כמו שאר הזמנים, שכתוב בהם חטאת (לה').
וכדין כל נהורין אתכנשו לאשת חיל ובג"כ עצרת שבועות ולא כתיב כמה אינון אלא בכל אתר דאתמר סתם שמא גרים ⁵⁰⁸ דאינון מן שבע וכתביב ז' שבועות תספר לך אמאי כתיב שבועות בלהודוי אלא הכי אצטריך שבועות סתם לאכללא עילא ותתא ⁵⁰⁹ דהא בכל אתר דאלין ⁵¹⁰ מתערי אלין אוף הכי מתערי עמהון עד לא הוה שלמה לא הוה אתגליין	ואז כל האורות מתכנסים לאשת חיל, ולכן עצרת שבועות, ולא כתוב כמה הם, אלא בכל מקום שנאמר סתם, השם גורם, שהם מן שבע. וכתוב שבעה שבועות תספר לך למה כתוב שבועות לבדו, אלא כך צריך, שבועות סתם להכליל מעלה ומטה, שהרי בכל מקום שאלו מתעוררים, אף אלה מתעוררים עמם, טרם שהיה שלמה לא היו מתגלים.
כיון דאתא שלמה עבד מנייהו פרט דכתיב שבעת ימים ושבעת ימים דא איהו פרט בזמנא אחרא בכלל שבועות סתם ולא אצטריך לב"נ אחרא למעבד מנהון פרט בר שלמה בגין דאינון שבעת יומין דלתתא לא נהירו בשלימו עד דאתא שלמה וכדין קיימא סיהרא באשלמותא באינון שבעת יומין והכא חג שבועות סתם בגין דאתכללו תתאי בעלאי ולא אנהירו כיומא דשלמה	כיון שבא שלמה עשה מהם פרט, שכתוב שבעת ימים, ושבעת ימים זהו פרט בזמן אחר בכלל שבועות סתם, ולא צריך לאדם אחר לעשות מהם פרט חוץ משלמה, משום שהם שבעת ימים שלמטה, לא מאירים בשלמות עד שבא שלמה, ואז עמדה הלבנה בשלמותה באותם שבעת הימים. וכאן חג שבועות סתם, משום שנכללו תחתונים בעליונים ולא האירו כמו היום של שלמה.
מצוה (ל"ד) אחר	פקודא בתר
צה/א	
דאורייתא דבעי ליה למלעי בהאי ליליא אורייתא דבע"פ ⁵¹¹ בגין דיתדכון (ס"א דיתדבק) ⁵¹² כחדא ⁵¹³ ממבועא דנחלא עמיקא ⁵¹⁴ לבתר בהאי יומא ליתי תורה שבכתב ויתחבר (ס"א בהו) בה וישתכחון	שהתורה שצריך לו לעסוק בלילה הזה תורה שבעל פה, כדי שיטהרו (שיתדבק) כאחד ממעיין הנחל העמוק, אחר כך ביום הזה תבא תורה שבכתב ויתחבר (בהם) עמה, וימצאו כאחד בזווג אחד למעלה, אז מכריזים עליו ואומרים "ואני

⁵⁰⁸ ר"ל בשבועות לשון שבע (יהל אור)

⁵⁰⁹ ר"ל שבע דדכורא ושבע דנוק' (יהל אור)

⁵¹⁰ ר"ל דדכורא (יהל אור)

⁵¹¹ עי' בפ' בראשית דף ח דקאמר תנ"ך ואולי ר"ל דג"כ תשבע"פ צריך ללמוד (רח"ו). וכן כתב הרב שבחצות א' דליל שבועות ילמוד תנ"ך שהם כ"ד ובחצות השני יעסוק בקבלה לבד שהיא תורה שבעל פה (מ"מ).

⁵¹² ליתכרכון (אור יקר).

⁵¹³ כי בהיותם נאחזים בה בעסקם בתיקוניה באותו הלילה היא מקבלת שפע הבינה וטהרתה וכולם טובלים בסוד נשמתם עמה מעמיקא דנחלא והוא סיבה שביחוד הנעשה גם הם בסוד נשמתם נמצאים בו (אור יקר).

⁵¹⁴ ממבועא דנחלא פי' מיסוד דאימא בגין דאשתכח למר בתכשיטהא עי' בפ' בראשית דף ח שכתבנו שם שהם כ"ד קישוטי כלה כמ"ש הרב קישוט א' לנוק' דז"א ותכשיט היינו קישוטא ותיקונהא נלע"ד הם כ"ד צרופי אדנ"י שצריך לכיין צירוף בכל ספר וספר בסופו כמ"ש בדף ח בפ' בראשית (מ"מ).

<p>כחדא בזווגא חד לעילא כדין מכריזי עליה ואמרי (ישעיה נט כא) ואני זאת בריתי אותם⁵¹⁵ אמר יי' רוחי⁵¹⁶ אשר עליך⁵¹⁷ ודברי אשר שמתני בפוך⁵¹⁸ וגו'⁵¹⁹ ועל דא חסידי קדמאי לא הוו ניימי בהאי ליליא והוו לעאן באורייתא ואמרי נייתי לאחסנא ירותא קדישא לן ולבנן בתרין עלמין וההוא ליליא כנסת ישראל אתעטרא עליהו ואתיא לאזדווגא ביה במלכא ותרזויהו מתעטרי על רישיהו דאינון דזכאן להכי</p>	<p>זאת בריתי אותם אמר ה' רוחי אשר עליך ודברי אשר שמתני בפוך וגו'", ועל כן חסידים הראשונים לא היו ישנים בלילה הזה, והיו עוסקים בתורה, ואומרים נביא את הירושה הקדושה לנו ולבנינו בשני עולמות. ואותו הלילה מתעטרת כנסת ישראל עליהם ובאה להזדווג עם המלך, ושניהם מתעטרים על ראשם של אותם שזוכים לזה.</p>
<p>ר"ש הכי אמר בשעתא דמתכנשי חברייא בהאי ליליא לגביה נייתי לתקנא תכשיטי כלה⁵²⁰ בגין דתשתכח למחר⁵²¹ בתכשיטה ותקונהא⁵²³ לגבי מלכא כדקא יאות זכאה חולקהון דחבריא כד יתבע מלכא למטרוניתא מאן תקין תכשיטהא⁵²⁴ ואנהיר עטרהא⁵²⁵ ושוי תקונהא ולית לך בעלמא מאן דידע לתקנא תכשיטי כלה אלא חברייא⁵²⁶ זכאה חולקהון בעלמא דין ובעלמא דאתי</p>	<p>רבי שמעון כך אמר, בשעה שמתכנסים החברים בלילה הזה אליו, נבוא לתקן את תכשיטי הכלה, כדי שתמצא למחר בתכשיטיה ובתקוניה אל המלך כראוי. אשרי חלקם של החברים, כשיבקש המלך את המלכה מי תקן תכשיטיה והאיר את העטרת שלה ושם את תקוניה. ואין לך בעולם מי שיודע לתקן את תכשיטי הכלה אלא החברים. אשרי חלקם בעולם הזה ובעולם הבא.</p>
<p>תא הוי חברייא מתקני בהאי ליליא תכשיטהא לכלה ומעטרי לה בעטרהא לגבי מלכא⁵²⁷ ומאן מתקין ליה למלכא בהאי ליליא לאשתכחא בה בכלה⁵²⁸ לאזדווגא בה במטרוניתא נהרא קדישא עמיקא דכל נהרין אימא עלאה הה"ד צאינה וראינה בנות ציון</p>	<p>בא וראה החברים מתקנים בלילה הזה את התכשיטים לכלה ומעטרים אותה בעטרה שלה אל המלך, ומי מתקין למלך בלילה הזה להמצא עם הכלה להזדווג עם המלכה, הנהר הקדוש העמוק של כל הנהרות, האם העליונה, זהו שכתוב צאינה וראינה בנות ציון</p>

⁵¹⁵ שכינתי עמהם (אור יקר).

⁵¹⁶ ואח"כ רוחי תפארת (אור יקר).

⁵¹⁷ להתייחד (אור יקר).

⁵¹⁸ והסבה "ודברי אשר שמתני בפוך" שהם קישוט (אור יקר).

⁵¹⁹ המשך הפסוק: לא ימושו מפוך ומפי זרעך ומפי זרע זרעך אמר ידוד מעתה ועד עולם. שלשה מדרגות אלו שהם מהשכינה "ברית", ומהת"ת "רוח", ומהקישוט "ודברי", תזכה לשלשתם: לך לבניך, לבני בניך (אור יקר).

⁵²⁰ התורה בסודה היחוד העליון, שהבל פיו של אדם נעשה מלאכים רוחניים, ומשתלשלים ממטה למעלה כסדר אבי"ע [עשיה, יצירה, בריאה, אצילות], והם מקשטים הכלה בסוד אליך ה' נפשי אשא, והיינו מ"ן (אור יקר).

⁵²¹ היא לבדה בחיק המלך (אור יקר).

⁵²² לכתר (אור יקר).

⁵²³ לא שהם יהיו עמה ממש שאין מי שיעמוד עמהם בעת זווגם (אור יקר).

⁵²⁴ דהיינו האור המתחדש ע"י הסודות מלמעלה, שהיסוד אור ר"ז איקרי (אור יקר).

⁵²⁵ דהיינו האור המאיר העטרות הקודמות אליה כמנהגה בכל עת זווגה (אור יקר). פי' הם המוחין שבאים למלכות (מ"מ).

⁵²⁶ מפני שהם מארי קבלה, כי מארי מקרא ביצים, מארי משנה אפרוחים, מארי תלמוד מארי קבלה בניס, ובנים לעילא מכולהו בסוד האצילות, ולכך הם ממשיכים גבוה מעל גבוה (אור יקר).

⁵²⁷ מפני שכל צורכי השכינה הם מהתחתונים, ממטה למעלה (אור יקר).

⁵²⁸ כי ממש בנקודה זו היא כניסת הת"ת בסוד היסוד (אור יקר).

במלך שלמה וגו', אחר שהתקינה את המלך ועטרה אותו, היא באה לטהר את המלכה ואת אותם שנמצאים עמה.	במלך שלמה וגו' לבתר דאתקינת ליה למלכא ואעמרת ליה אתיית ⁵²⁹ לדכאה ⁵³⁰ לה למטרוניתא ולאינון דמשתכחי גבה
(משל) למלך שהיה לו בן יחיד, בא לזווג אותו עם המלכה העליונה, מה עשתה אמו כל אותו הלילה נכנסה לבית גנזיה הוציאה עטרה עליונה עם שבעים	למלכא ⁵³¹ דהוה ליה בר יחידאי ⁵³² אתא לזונא ⁵³³ ליה במטרוניתא ⁵³⁴ עלאה מאי עבדת אמיה ⁵³⁵ כל ההוא ליליא ⁵³⁶ עאלת לבי גנזיהא ⁵³⁷ אפיקת עמרא עלאה בשבעין
	רע"מ
זו להקריב שתי הלחם, הרי בארנו שתי הלחם שתי שכינות, עליונה ותחתונה. והתחברו כאחד לגביהם שתי הלחם.	דא לקרבא שתי הלחם הא אוקימנא שתי הלחם ⁵³⁸ תרתי שכינתי עילא ותתא ואתחברן כחדא לגביהון תרין נהמי
בשבת שהוא מזון של אחד שנים של מעלה ומטה, ועל זה כתוב שני העומר, לאחד לאחד ודאי, להתייחד במקום אחד, אל אותו שנקרא אחד. ומיהו הקול קול יעקב שהוא יורש מעלה ומטה, שני לחמים כאחד. ומשום ששבת הוא סוד של מעלה ומטה והכל הוא שבת (נקרבו) שני לחמים.	בשבת מזונא דחד תרין דעילא ותתא ועל דא כתיב שני העמר לאחד לאחד ודאי לאתייחדא באתר חד לההוא דאקרי אחד ⁵³⁹ ומאן איהו הקול קול יעקב דאיהו ירית עילא ותתא תרין נהמי כחדא ובגין דשבת ⁵⁴⁰ איהו רזא דעילא ותתא וכלא איהו שבת ⁵⁴¹ (אתקריבו) תרין נהמי ע"כ
מצוה אחר זו להסדיר לחם ולבונה להקריב עומר, שכתוב ועשיתם ביום הניפכם את העומר כבש תמים לעולה.	פקודא בתר דא להסדיר לחם ולבונה להקריב עומר דכתיב ועשיתם ביום הניפכם את העומר כבש תמים לעולה
וכן בשבועות להקריב שתי הלחם והכי בכל יומין טבין להקריב קרבן דמוספין אלא ודאי בכל יומא דמועדייא צריך לקרבא קרבנא	וכן בשבועות להקריב שתי הלחם והכי בכל יומין טבין להקריב קרבן דמוספין אלא ודאי בכל יומא דמועדייא צריך לקרבא קרבנא

⁵²⁹ בסוד אותו חצי חסד שהוא המקוה מים טהורים וזרקתי עליהם מים טהורים (רח"ו).

⁵³⁰ היינו סוד הטבילה אל הכלה שאחר ימי ספירתה צריכה טבילה וטבילה זו בליל שבועות ובכללה הם נטהרים בטהרתה (אור יקר).

⁵³¹ חכמה (אור יקר).

⁵³² שהולידו, והאצילות בסוד ד"ו שבמלוי יר"ד "יחידאי" שהם ב' בחי' אל הספירות הא' ו' בניס ובת ואין זה בחי' הייחוד אלא הת"ת הוא כולל ו"ק שהם אבריו והיינו בר יחידאי, ואז המלכות אינה בת אלא כלה והחכמה חמיו וכן אימא עילאה חמות (אור יקר).

⁵³³ אין זווג אלא מצד החכמה, ולהכי קאמר "אתא לאזדוגא" היינו סוד מקראי קדש ודאי מזומנים מהקדש חכמה "ואתא" בהתקדש היום אמנם אינו מזווג עד אור הבוקר (אור יקר).

⁵³⁴ היינו שיש למלכות ב' בחי', ובחי' מטרוניתא הוא הזווג לבד כדפי', ובכללה הוא המצא הת"ת שם, ולהכי אעיל בכלה נקט לאשתכח (אור יקר).

⁵³⁵ בינה (אור יקר).

⁵³⁶ שהוא קודם אל הזווג (אור יקר).

⁵³⁷ היינו פנימיותה הנקשרת בחכמה שמשם מעטירו (אור יקר).

⁵³⁸ שתי הלחם אשר בחג השבועות שהם להמשיך את החסדים, הנה הם באו מן החיטים, כי חטה הוא גימ' כ"ב שהם הכ"ב אותיות החסדים. ולכן הם שני עשרונים, והם שתי לחם, כי הם כנגד הזו"ן להמשיך ולהשלים החסדים בשניהם, כי בשבועות נשלמים שניהם בהמוחין דגדלות, ומתמתקים אז ע"ז הגבורות ג"כ. ולכן הם נאפות חמץ, כי הם באים לתקן את הגבורות ג"כ, ולתיקון שניהם שהוא הן לז"א והן להנוק' (דע"ה ח"א פ ע"א).

⁵³⁹ ר"ל לעד"א (יהל אור).

⁵⁴⁰ לשבועות (יהל אור).

⁵⁴¹ בין שכינה עילאה בין תתא נקרא שבת כידוע (גליון - וכלא איהו שבועות) (יהל אור).

<p>דיליה צריך לקרבא עליה תוספת דאית ליה כגון תוספת⁵⁴² כתובתא ומתנתא דאוסף חתן לכלה ושבת מלכתא דאיהי כלה בשבתות ובכל יומין טבין צריכה תוספת דאינון מוספין דקרבינן ומתנתא דאינון מתנות כהונה</p>	<p>צריך להקריב עליו תוספת שיש לו כמו תוספת כתובה, ומתנה שמוסיף חתן לכלה, ושבת המלכה שהיא כלה בשבתות, ובכל ימים טובים צריכה תוספת שהם מוספים של קרבנות, ומתנות שהן מתנות כהונה.</p>
<p>ובשבעות דאיהו מתן תורה דאתייהבו תרין לוחין דאורייתא מסטרא דאילנא דחיי צריך לקרבא לגבייהו שתי הלחם דאינון ה"ה⁵⁴³ (דתרין יומין דשבעות אינון י"ו צריך לקרבא לגבייהו שתי הלחם מאינון ה"ה)⁵⁴⁴ דהא איהו⁵⁴⁵ נהמא דאורייתא⁵⁴⁶ דאתמר ביה לכו לחמו בלחמי⁵⁴⁷ ה' ה' מן המוציא לחם מן הארץ⁵⁴⁸ והאי איהו מאכל אדם⁵⁴⁹ דאיהו יו"ד ה"א וא"ו ה"א</p>	<p>ובשבעות שהוא מתן תורה, שנתנו שני לוחות התורה מהצד של עץ החיים, צריך להקריב להם שתי הלחם, שהן ה"ה (ששני ימים של שבועות הם י"ו צריך להקריב להם שתי הלחם מאותן ה"ה), שזהו לחם של התורה שנאמר בו לכו לחמו בלחמי, ה' ה' מן המוציא לחם מן הארץ, וזהו מאכל אדם, שהוא יו"ד ה"א וא"ו ה"א.</p>
<p>זאת התורה אדם (ויקרא א ב) אדם כי יקריב מכם קרבן ליי' עומר שעורין מאכל בעירן דאינון חיות הקדש⁵⁵⁰ דמנהון צריך לקרבא הה"ד מן הבהמה אלים מנגחים⁵⁵¹ במתניתין באלין פשטין מן הבקר פרים⁵⁵² מנגחים במתניתין בתוקפא יתיר ומן הצאן שאר עמא קרבנא דלהון צלותין ועלייהו אתמר ואתן צאני צאן מרעיתי אדם אתם דמארי קבלה⁵⁵³ ומארי מדות אינון מסטר דאילנא דחייא</p>	<p>זאת התורה אדם, אדם כי יקריב מכם קרבן לה', עומר שעורים מאכל בהמות שהן חיות הקודש, שמהם צריך להקריב, זהו שכתוב מן הבהמה אילים מנגחים במשנה, באלו הפשטים מן הבקר, פרים מנגחים במשנה בחוזק יתר, ומן הצאן שאר העם, הקרבן שלהם תפלות, ועליהם נאמר ואתן צאני צאן מרעיתי, אדם אתם, שבעלי קבלה ובעלי מדות הם מצד של עץ החיים.</p>
<p>שאר עמא מסטרא דאילנא דטוב ורע אסור והתר ובגין דא מן הבהמה מאכל</p>	<p>שאר העם מהצד של עץ טוב ורע, אסור והתיר, ולכן מן הבהמה מאכל</p>
<p>צח/ב</p>	
<p>זהר</p>	

⁵⁴² "עליה תוספת דאית ליה כגון תוספת" נמחק צמ"מ, ובמקומו איתא "ליה כגוונא לתוספת כתובה ומתנה"

⁵⁴³ לאינון ה"ה – נמחק ביהל אור

⁵⁴⁴ יהל אור גורס את המוסגר.

⁵⁴⁵ דהא איהו – נמחק ביהל אור ובמקומו איתא לאינון.

⁵⁴⁶ ואדם הוא דלגאו שמא מפרש כמש"ו (יהל אור).

⁵⁴⁷ ב' לחמי וז"ש למטה בלחמי והיינו שתי הלחם (יהל אור).

⁵⁴⁸ ר"ל ה' דהמוציא בינה ה' דהארץ מלכות (יהל אור).

⁵⁴⁹ דהוא חכמה ות"ת שנקרא שניהם אדם ובהן ניתנה אילנא דחיי והן י"ו מן השם ועם ב' הלחם נשלם השם (יהל אור).

⁵⁵⁰ ר"ל כמ"ש לקמן שש שעורים שית סדרי משנה שהן במט"ט מסט' דשכינה ובמט"ט הן החיות (יהל אור).

⁵⁵¹ בתורה שבעל פה כמש"ו (יהל אור).

⁵⁵² שהן בעלי הגמרא בעלי תריסין (יהל אור).

⁵⁵³ ר"ל שהן מרעה של האדם בעלי קבלה שהן מתקנין להם צלותין (יהל אור).

62

<p>אבני יקר⁵⁵⁴ סחרנהא ואעטרת⁵⁵⁵ ליה אפיקת לבושי⁵⁵⁶ דמילת⁵⁵⁷ ואלבישת ליה ואתקנת ליה בתקוני דמלכין</p>	<p>אבנים יקרות סביבה, ועטרה אותו הוציאה כלי מילת והלבישה אותו ותיקנה אותו בתקוני מלכים</p>
<p>לבתר עאלת לבי כלה⁵⁵⁸ חמאת עולימתהא דקא מתקני עטרהא⁵⁵⁹ ולבושהא⁵⁶⁰ ותכשיטהא⁵⁶¹ לתקנא לה אמרה לון הא אתקנת בי טבילה⁵⁶² אתר דמיין נבעי⁵⁶³ וכל ריחין ובוסמין⁵⁶⁴ סוחרני⁵⁶⁵ אינון מייין⁵⁶⁶ לדכאה לכלתי⁵⁶⁷ ליתי כלתי מטרוניתא דברי ועולימתהא ויתדכון⁵⁶⁹ בהוא אתר דאתקנת⁵⁷⁰ בהוא בי טבילה דמיין נבעי דעמי</p>	<p>אחר כך נכנסה לבית הכלה ראתה את נערותיה שמתקנות את העטרה שלה ואת לבושיה ואת תכשיטיה, לתקן אותה אמרה להן, הרי התקנתי בית טבילה, מקום שמים נובעים וכל הריחות והבשמים סביב אותם המים, לטהר את כלתי שתבא כלתי המלכה של בני ונערותיה, ויטהרו באותו מקום שהתקנתי באותו בית הטבילה של המים הנובעים שעמי.</p>

⁵⁵⁴ הם ז' שרשים אל המדות שבבינה, והם כלולות מעשר עולים שבעים, והם מצד החכמה י' הנקראת אבן יקרה, ולכך הם אבני יקר יו"ד ודאי, והעטרה היא נקודה אמצעית שסוד האבנים בחינות הספירות (אור יקר). סוד המוחין עם המלבושים שהם ע' אותיות הם נקרא אבי יקר (רח"ו).

⁵⁵⁵ בחי' העטרה הזאת היא בסוד אשת חיל עטרת בעלה, והיא בחי' המלכות מלמעלה נעשה לו עטרה לראשו, ונודע שהיא בת שבע, לכך היא נקודה אמצעית לע' אבני יקר (אור יקר).
⁵⁵⁶ פי' הם המקיפים דז"א (מ"מ).

⁵⁵⁷ למלכו (או ליקר).

⁵⁵⁸ ואחר שנתפשטה סוד אימא עילאה בו"ק, והאירם בג' מיני האורות ותכשיטין הנזכר "עאלת לבי כלה" תתפשט אל המלכות, והענין שהשגחת הלילה וקדושיה אינה מחכמה כדפי' אלא מאימא, מפני שהיא שמאלית נקבה ראויה אל מדת הלילה, ולזה תתפשט בהתחלת הלילה בת"ת למעלה, שכן דבוקה בתחלת הלילה בינה עם הת"ת וכו', בתחלת הלילה בתיקוני הת"ת, ובחצות לילה, לילה שרוח צפונית מנשבת בכנור דוד דהיינו מהצפון "עאלת לבי כלה" והתחילה להשגיח בה (אור יקר).

⁵⁵⁹ המוחין דמלכות (מ"מ).

⁵⁶⁰ מקיפים דידה (מ"מ).

⁵⁶¹ כ"ד קישוטין הנ"ל (מ"מ).

⁵⁶² הנה סוד המקוה הוא סוד מ"ם ופי' מ"ם באותיותיו ממש וכו' בסוד נקודה אמצעי מלכות הנקשרת עם החכמה י' ממטה למעלה והיינו נקודה אמצעית וד' סטרין סחור סחור לה שהם מזרח ומערב צפון ודרום וסודם ם דהיינו מהבינה סוד מ"ם זאת שהיא מהבינה הוא סוד היותה היא מרובעת לד' סטרין דאמרן שהם חסד מצד הדרום גבורה מצד הצפון ת"ת מן המזרח, מלכות מן המערה והם סוד מ' סאה (אור יקר).

⁵⁶³ וסודה הוא בסוד פרשת שמע ישראל מב' היכלין עילאין מאור מתוק מתפתחין מן הדרום, ובסוד פרשת והיה אם שמוע, ע"ב היכלין, מאור מזהיר מן הצפון, ובסוד פרשת ושמתם חמשים היכלין דנהורא סגיא מתפתחין מן המזרח ובסוד פרשת ויאמר ע"ב היכלין דזיוא רבאת מתפתחין מן המערב והיינו סוד מקוה וכשנדקדק נמצא שיש ב' יחודים קריאת שמע ביום וקריאת שמע בלילה, יחודא דליליא מי מקוה ייחודא דיומא, הם בסוד הבינה הם מים חיים (אור יקר).

⁵⁶⁴ הנביע והמקור הוא מסוד נקודה אמצעית שהיא נובעת והריחין הם סוד תיקוני הארבעים סאה והם ריחין ובוסמין מורכבים מב' בחינות מבשמים מהבינה דהיינו מד' יסודות שהם סוד היותה מ"ם מרובעת (אור יקר).

⁵⁶⁵ מים חיים מצד הבינה, נהר דנגיד ונפיק. "ריחין" מצד החכמה, מוחא דתמן ריחא. "בוסמין" מצד הכתר דכתב בשמים ראש, דהיינו הכתר ראש לכל האצילות, וכתב ראשי בשמים (אור יקר).

⁵⁶⁶ ד' סטרין אל המים וכו' ועתה נבאר כי סוד ט' שהם עשרה הם בשלש שלש לכל רוח וכו' וסוד ג' ימינות וג' שמאליות וג' אמצעיות והם סוד חכמה חסד נצח לימין בג"ה לשמאל כת"י לאמצע (אור יקר).

⁵⁶⁷ הנשמות נכללות במלכות וטובלות במים הנוזרים וב' בחינות שבמלכות היינו כל"ה ומטרוניתא שכן במים ב' בחי' י' כלה מ' מטרוניתא (אור יקר).

⁵⁶⁸ לכלהו) אור יקר).

⁵⁶⁹ אידכון מאחזת הדינים והיונקים ממנו היינו סוד הארת הבינה (אור יקר).

⁵⁷⁰ "דאתקנת" פנימה אל הבינה "בהוא טביל" שעם היות שבכל יום היא טובלת למטה השתא היא טובלת למעלה וזהו שאמר "בהוא טביל דמיין דעמיקא" והבינה מתקנת זה מחדש למלכות כדפי' "לבתר תקינו לה" הנה דקדק לעיל (אור יקר).

<p>לבתר תקינו לה בתכשיטה⁵⁷¹ אלבישו לה לבושהא אעטרו לה בעטרהא לבתר כד ייתי ברי לאזדווגא במטרוניתא יתקין היכלא⁵⁷² לכלהו וישתכח מדוריה בכו כחדא</p>	<p>אחר כך תקנו אותה בתכשיטיה הלבישו אותה את לבושיה עטרו אותה בעטרה שלה. למחר כשיבא בני להזדווג עם המלכה, יתקן היכל לכלם וימצא את מדורו עמכם כאחד.</p>
<p>כך מלכא קדישא⁵⁷³ ומטרוניתא וחברייא כהאי גוונאי ואימא עלאה דמתקנת כלא אשתכח דמלכא⁵⁷⁴ עלאה ומטרוניתא וחברייא מדוריהון כחדא ולא מתפרשין לעלמין הה"ד יי מי יגור באהלך וגו' הולך תמים ופועל צדק מאן הוא פועל צדק אלא⁵⁷⁵ אלין אינון דמתקני למטרוניתא בתשכיטההא בלבושהא⁵⁷⁶ בעטרהא וכל חד פועל צדק⁵⁷⁷ אקרי</p>	<p>כך המלך הקדוש והמלכה והחברים כדוגמא זה, והאם העליונה שמתקנת את הכל נמצא שהמלך העליון והמלכה והחברים מדורם כאחד ואין נפרדים לעולמים, זהו שכתוב ה' מי יגור באהלך וגו' הולך תמים ופועל צדק, מיהו פעל צדק, אלא אלו שמתקנים את המלכה עם תכשיטיה בלבושיה ובעטרה שלה, וכל אחד נקרא פועל צדק.</p>
<p>א"ר חייא אלמלא לא זכינא בעלמא אלא למשמע מלין אלין דיי זכאה חולקהון דאינון דמשתדלי באורייתא וידעין אורהו דמלכא קדישא דרעותא דלהון באורייתא עליהו כתיב כי בי חשק ואפלטוהו וכתוב אחלצהו ואכבדהו</p>	<p>אמר רבי חייא, אלמלא לא זכיתי בעולם אלא לשמוע את הדברים הללו די לי. אשרי חלקם של אותם שעוסקים בתורה ויודעים את דרכי המלך הקדוש, שרצונם בתורה, עליהם כתוב כי בי חשק ואפלטוהו, וכתוב אחלצהו ואכבדהו.</p>
<p>רע"מ</p>	
<p>דלהון עמר לחם⁵⁷⁸ שעורים וימד שש שעורים וישת עליה (רות ג טו) אורייתא דבעל פה דשית סדרי משנה</p>	<p>שלהם עומר לחם שעורים, וימד שש שעורים וישת עליה תורה שבעל פה, של ששה סדרי משנה.</p>
<p>אבל אלין דאילנא דחיי דאינון אדם דאורייתא דלהון נהמא דקב"ה הה"ד לכו לחמו בלחמי והיינו שתי הלחם חדו כלהו תנאין ואמוראין ואמרו מאן קאים קמי סיני ע"כ</p>	<p>אבל אלו של עץ החיים, שהם אדם, התורה שלהם היא לחמו של הקדוש ברוך הוא, זהו שכתוב לכו לחמו בלחמי, והיינו שתי הלחם, שמחו כל התנאים והאמוראים ואמרו מי עומד לפני סיני.</p>
<p>שייך כאן פקודא לשרוף קדשים הנדפס בדף לג ע"א</p>	

⁵⁷¹ כלומר תלבישוה ותקשטוה היא בעצמה בקישוטים ולבושים שתקנתם וגרמתם תקנתם כדפי' וכן ראוי שאם הם מלבישים מיד והיא מתקשטת מעט מעט יש כמה דוחקים, הא' שתתלבש מעט מעט ועיקר הכלה שיביאו לה הכל יחד ויקשטוה בבת א', הב' שתתקשט ותחזור ותפשטו בעצמה לבית הטבילה ותחזור ותלבש לזה אין ראוי אלא יתקינו הקישוטים וכל מיני ג' בחי' שהם תכשיטהא לבושהא עטרהא (אור יקר).
⁵⁷² הוא סוד המלכות בבחינותיה המתפשטות, כדכתיב ושוליו מלאים את ההיכל, והיינו בחי' יורדות כענין עשר קדושות שבארץ ישראל, וכלה הוא סוד קדש קדשים והיכל הוא מטרוניתא והר הבית וירושלים וארץ ישראל הכל סוד בחינות בה ודאי, והיינו "יתקן היכלא לכולהו" על ידי התפשטות הארתה בזווג, בענין שיהיו הם בני ההיכל, "כך מלכא" ת"ת "קדישא" מחכמה "מטרוניתא" מלכות (אור יקר).
⁵⁷³ "חברייא" נשמותם של מתקנים "כחדא כהאי גוונא" שאינם ממש במטרוניתא אלא בכנפיה דהיינו היכל כדפי' "ואימא עלאה" ג"כ אורה הופפת עליהם, אמנם חכמה לא הזכירה ממש אלא ברמז כדפי' באמרו "קדישא", והיינו שחזר ופי' "אשתכח דמלכא וכו'" (אור יקר).
⁵⁷⁴ הנה לפי שעה גם הבינה עליהם "דמתקנא כולא", אלא שאחר כך היא מסתלקת, ומה שנמצא קיים "אשתכח דמלכא וכו' פועל צדק", הכוונה מתקן ומקשט המלכות הנקראת צדק, ועל ידי פעולתם נקרא צדקה מקושטת (אור יקר).

⁵⁷⁵ נמחק כמ"מ.

⁵⁷⁶ נמחק כמ"מ

⁵⁷⁷ שתיקן ופעל את קומת המלכות שנקרא צדק (רח"ו).

⁵⁷⁸ כ"ל דבפסח בנוקב' תושבפ"ע, בשבועות תורה שבכתב (יהל אור).

<p>זהר</p> <p>בחדש השביעי באחד לחדש רבי יצחק פתח תקעו בחדש שופר בכסה ליום חגנו זכאין אינון ישראל דקב"ה קריב לון לגביה מן כל אומין עכו"ם ואתרעי בהו ומאתר רחיקא קריב לון לגביה הה"ד ויאמר יהושע אל כל העם כה אמר ה' אלהי ישראל בעבר הנהר ישבו אבותיכם מעולם לאחזאה דהא מאתר רחיקא אתרעי בהו וקריב לון לגביה וכתיב ואקח את אביכם את אברהם מעבר הנהר וגו'</p>	<p>בחדש השביעי באחד לחדש, רבי יצחק פתח, תקעו בחודש שופר בכסה ליום חגנו, אשריהם ישראל שהקדוש ברוך הוא קרב אותם אליו מכל האומות עובדי כו"מ, ורוצה בהם, וממקום רחוק קירב אותם אליו, זהו שכתוב ויאמר יהושע אל כל העם, כה אמר ה' אלהי ישראל בעבר הנהר ישבו אבותיכם מעולם, להראות שהרי ממקום רחוק רוצה בהם, וקירב אותם אליו, וכתוב ואקח את אביכם את אברהם מעבר הנהר וגו'.</p>
<p>הני קראי אית לאסתכלא בהו וכי כל ישראל לא הוו ידעי דא וכ"ש יהושע אלא אורייתא כולה סתים וגלייא כמה דשמא קדישא סתים וגלייא בגין דאורייתא כולה שמא קדישא היא ועל דא איהי סתים וגלייא</p>	<p>בפסוקים הללו יש להתבונן בהם, וכי כל ישראל לא היו יודעים את זה, וכל שכן יהושע. אלא כל התורה נסתרת ונגלית, כמו שהשם הקדוש נסתר ונגלה, משום שכל התורה היא שם קדוש, ועל כן היא נסתרת ונגלית.</p>
<p>אי ישראל</p>	<p>אם ישראל</p>
<p>רע"מ</p>	
<p>בחדש השביעי באחד לחדש וגו' פקודא דא לתקוע שופר בראש השנה דהוא יומא דדינא כמה דאוקימנא</p>	<p>בחדש השביעי באחד לחדש וגו', מצוה זו לתקוע שופר בראש השנה, שהוא יום הדין כמו שבארנו.</p>
<p>והא אוקמוה דכתיב תקעו בחודש שופר בכסה ליום חגנו והא אתמר דהאי איהו יומא דסיהרא אתכסי ביה וקאים עלמא בדינא בגין דההוא מקטרגא הפי וכסי ואנעל פתחא⁵⁷⁹ על מלכא אתר דדינא שריא למתבע דינא על עלמא⁵⁸⁰</p>	<p>והרי פרשוה שכתוב תקעו בחדש שופר בכסה ליום חגנו, והרי נתבאר שזהו יום שבו מתכסה הלבנה, והעולם עומד בדין, משום שאותו המקטרג חופה ומכסה ונועל את הפתח על המלך, המקום שהדין שורה, לתבוע דין על העולם.</p>
<p>ואי תימא איך אתיהיב ליה רשו לההוא מקטרגא לחפאה ולמתבע דינא אלא ודאי בידי דהאי מקטרגא שוי קב"ה למתבע דינא על כל עלמא ושוי ליה יומא ידיעא למתבע קמיה כל דינין דעלמא דהא קב"ה עביד ליה ושוי ליה קמיה למהוי דחילו דקב"ה סלקא ושריא על כלא</p>	<p>ואם תאמר איך ניתנת רשות לאותו המקטרג לכסות ולתבוע דין, אלא ודאי ביד המקטרג הזה שם הקדוש ברוך הוא לתבוע דין על כל העולם, ושם לו יום ידוע לתבוע לפניו את כל דיני העולם, שהרי הקדוש ברוך הוא עשה אותו ושם אותו לפניו, שתהיה יראת הקדוש ברוך הוא עולה ושורה על הכל.</p>
<p>ורוא דא והאלהים עשה שייראו מלפניו מאי עשה עשה להאי מקטרגא ואתקין ליה קמיה למהוי סיפא שננא על כל עלמא וכל דא</p>	<p>וסוד זה והאלהים עשה שיראו מלפניו. מהו "עשה", עשה את המקטרג הזה והתקין אותו לפניו להיות חרב שנונה על כל העולם, וכל זה</p>
<p>צ"ט/א</p>	
<p>ויהושע הוו ידעי אמאי כתיב (יהושע כד ב)</p>	<p>ויהושע היו יודעים למה כתוב כה</p>

⁵⁷⁹ (סיהרא) מל' (יהל אור).
⁵⁸⁰ עי' תיקו"ז זי ע"א, ובגר"א שם.

<p>כה אמר יי' אלא ודאי סתימא דמלה טיבו סגי עבד קב"ה בישראל דאתרעי בהו באבהתא ועביד לון רתיכא קדישא עלאה ליקריה ואפיק לון⁵⁸¹ מגו נהרא עלאה יקירא⁵⁸² קדישא⁵⁸³ בוצינא דכל בוצינין⁵⁸⁴ בנין דיתעטר בהו הה"ד כה אמר יי' בעבר הנהר ישבו אבותיכם מעולם⁵⁸⁵ הנהר ההוא נהר דאשתמודע⁵⁸⁶ ואתידע⁵⁸⁷.</p>	<p>אמר ה', אלא ודאי סתר הדבר הטוב הרב {מלשון הרבה} שעשה הקדוש ברוך הוא עם ישראל, שרוצה באבות ועשה אותם מרכבה קדושה עליונה לכבודו, והוציא אותם מתוך נהר עליון נכבד קדוש, מאור כל המאורות, כדי שיתעטר בהם, זהו שכתוב כה אמר ה' בעבר הנהר ישבו אבותיכם מעולם, הנהר הוא אותו הנהר שמוכר ונודע.</p>
<p>מעולם מאי קא בעי הכא אלא לאחזאה חכמתא מעבר הנהר מעולם אלא ההוא נהר עולם אקרי⁵⁸⁸ ועל דא בעבר הנהר ישבו אבותיכם מעולם⁵⁸⁹ לאחזאה טיבו וקשוט דעבד קב"ה לישראל</p>	<p>"מעולם", מה הוא רוצהונוצרך כאן, אלא להראות חכמה, "מעבר הנהר מעולם" אלא אותו נהר נקרא עולם, ועל כן בעבר הנהר ישבו אבותיכם מעולם, להראות הטוב והאמת שעשה הקדוש ברוך הוא עם ישראל.</p>
<p>ואקח את אביכם את אברהם מעבר הנהר מאי קא מיירי אלא אברהם לא אתדבק ביה בההוא נהר כמו יצחק דאתדבק ביה בסטריה לאתתקפא⁵⁹⁰</p>	<p>"ואקח את אביכם את אברהם מעבר הנהר", במה מדובר, אלא אברהם לא נדבק באותו נהר כמו יצחק שנדבק בו בצדו להתחזק.</p>
<p>ת"ח האי נהר אע"ג דלאו איהי דינא⁵⁹¹ דינין נפקי⁵⁹² מסטריה ואתתקפו ביה⁵⁹³ וכד יצחק אתתקף (בדיניו) בבנוי⁵⁹⁴ כדין עלאין</p>	<p>בא וראה הנהר הזה, אף על גב שאינו דין, יוצאים דינים מצדו ומתחזקים בו. וכשיצחק מתחזק (בדיניו) בבניו, אזי</p>

⁵⁸¹ נלע"ד שרומז בכאן לכל השתלשלות מח הדעת מראשיתו ועד יסוד התבונה שהוא הנהר הנכנס בזעיר, והיינו כי תחילתו מן יסוד עתיק ומשם מושפע אל שני המזלות ומשם לאי' עילאה וממנה לתבונה ומשם יורד ליסודה ונכנס בזעיר. ונסדרו כאן ממטה למעלה, דהיינו נהרא יסוד עילאה דתבונה (רמ"ז).

⁵⁸² אימא עילאה הנכללת באות י"ד ששם שורש היוקר כי יק"ר גי' ש"י, וגם אימא נקראת כבוד ה' והיינו יקירא (רמ"ז).

⁵⁸³ ה"ס הדיקנא שני מזלות שמשם נזלים שני המוחין דחו"ג (רמ"ז)

⁵⁸⁴ הוא יסוד נוק' דעתיק שהוא הנהר היותר עליון ומופלא שבאצילות, וידוע ששם בוצינא הוא פרטי לנוק' שר"ל נר שבו קיבול השמן, והרי שמוצא המוחין הוא מנהר ושופכו עד הנהר הידוע (רמ"ז).

⁵⁸⁵ דייקא אלקי ישראל, שה"ס המח האמצעי (רמ"ז).

⁵⁸⁶ יסוד דאימא (מ"מ).

⁵⁸⁷ פי' שסתם בינה ותבונה נקראים מי דקיימא לשאלה, אבל זה בהיותה למעלה במקומה על ראש זעיר, אמנם כשנכנסה בתוכו אז אשתמודע, והוסיף ואתיידע להיות שהמקום דאשתמודע ביה הוא דעת דזעיר, וז"ש עוד ואתיידע, ולכן הנה"ר גי' ר"ס שהוא בגי' י' הויות, וגם נה"ר עולה כ"ו וס"ג וקס"ו (רמ"ז).

⁵⁸⁸ יסוד הבינה (רח"ו). שיעור הכתוב, בעבר הנהר שהוא נק' מעולם דהיינו יסוד הבינה שם ישבו אבותיכם, שהם חג"ת (מ"מ).

⁵⁸⁹ סוד העיבור ג' כלילן בג' ואז אין ניכר רק חג"ת בבטן האם (רח"ו).

⁵⁹⁰ ודבקתי אברהם בחכמה ויצחק הנחתי דבוק בנהר בינה, שהוא קו הגבורה (רח"ו). ור"ל שאברהם הוא חסד בקו החכמה ולא בקו הבינה, ולכן אמר הזהר אברהם לא אתדבק ביה בההוא נהר אבל יצחק הוא דבוק בבינה שהוא קו הגבורה, ולכן אמר הזהר כמו יצחק דאתדבק ביה בסטריה לאתתקפא, אבל בסה"כ בדרוש השופר כתב הרב מ"ש בפי' אמרו אברהם לא אתדבק ביה בההוא נהר וכו' פי' כי חכמה וחסד יצאו והקיפו לרישא דז"א משא"כ ביצחק שנסתלק עם הנהר בינה. ועיי"ש באריכות (מ"מ).

⁵⁹¹ שהרי הדינין אינם בפנימיות הבינה. דינין נפקי מסטריה, הוא מ"ש הרב בכמה מקומות בפרט באדם ישר בסוד שלוח הקן, שדוקא מחיצוניות תנה"י דבינה יש בחי' גילוי הדינים בסוד שם בוכ"ו העולה ד"ל, וסודו ד' פעמים ל' שהם ק"ך בסוד ק"ך צירופי אלקים, עיי"ש (רמ"ז).

⁵⁹² הו"ה בניקוד אלהים (רח"ו).

⁵⁹³ ואומרו ואתתקפו ביה, ירמוז למ"ש שם שבבינה דוקא הוא שמתחילין האלקים מחיצוניות שלה אבל בתבונה מוסיפין להתגלות יותר שמתחילין מגבורה שלה ולכן הם יותר חזקים (רמ"ז).

⁵⁹⁴ ור"ל שע"י ישראל שממשיכים שופר העליון שהיא בינה אזי יצחק יש לו קיום והעמדה לפי שנמתק, וכמ"ש לקמן כורסייא דדינא אתתקן (מ"מ).

<p>ותתאין⁵⁹⁵ מתכנפי לדינא וכרסייא דדינא אתתקן⁵⁹⁶ ומלכא קדישא⁵⁹⁷ יתיב על כורסייא דדינא ודאין עלמא כדין תקעו בחדש שופר בכסה ליום חגינו זכאין אינון ישראל דידעין לסלקא כורסייא דדינא ולתקנא כורסייא דרחמי ובמה בשופר</p>	<p>העליונים והתחתונים מתכנסים לדין, וכסא הדין מתתקן, והמלך הקדוש יושב על כסא דין ודן את העולם, אז "תקעו בחדש שופר בכסה ליום חגנו". אשריהם ישראל שיודעים לסלק כסא הדין ולתקן כסא של רחמים, ובמה בשופר.</p>
<p>רבי אבא הוה יתיב קמיה דר"ש א"ל הא זמנין סגיאין שאילנא על האי שופר מאי קא מיירי ועד כאן לא אתישבנא ביה א"ל ודאי האי הוא ברירא דמלה דישאל בעיין ביומא דינא (ג"א דא) שופר ולא קרן⁵⁹⁸ בגין דקרן הא אתידע באן אתר איהו ולא תדבקא דינא לא בעינא אבל הא תנינן במלין ובעובדא בעינן לאחזאה ולא תערא מלין סתימין</p>	<p>רבי אבא היה יושב לפני רבי שמעון, אמר לו הרי פעמים רבות שאלתי על השופר הזה במה מדובר, ועד כאן לא התיישבתי בו. אמר לו, הרי ודאי זהו ברור הדבר, שישאל צריכים ביום הדין (הזה) שופר ולא קרן, משום שקרן הרי נודע באיזה מקום היא, ולהדבק בדין איננו רוצים. אבל הרי שנינו בדברים ובמעשים צריכים להראות ולהעיר דברים נסתרים.</p>
<p>ת"ח כד ההוא שופר עלאה⁵⁹⁹ דנהירו כלא ביה אסתלק⁶⁰⁰ ולא נהיר לבנין כדין דינא אתער וכרסוון אתתקנו לבי דינא ודא שופר אילו דיצחק⁶⁰¹ אקרי תוקפיה</p>	<p>בא וראה כשאותו שופר עליון, שבו האור של הכל, מסתלק ולא מאיר לבנים, אזי מתעורר הדין והכסאות מתתקנים לבית הדין, וזה השופר נקרא אילו של יצחק, תקפו</p>
<p>רע"מ</p>	
<p>בגין דידחלון מקמי קב"ה כלא ודא איהו סנשירא דתבע חובי בני נשא ותבע דינא ותפיס בני נשא וקטיל לון ואלהי לון כלא כמה דנפיק מן דינא</p>	<p>כדי שייראו כולם מלפני הקדוש ברוך הוא, וזהו השופר שתובע את חטאי בני האדם ותובע דין ותופס בני אדם והורג אותם ומלקה אותם, הכל כפי שיוצא מן הדין.</p>
<p>כגוונא דההוא ממונה ב"ד דלתתא דאתייהיב ליה רשו לאדכרא קמי בי דינא פלוני עבר כך ופלוני עבר על כך ולמתבע עליהו דינא ותנן רשו אתייהיב לההוא ממונה ב"ד לאנעלא על בי דינא פתחא עד דיגזרון דינא על כל מה דאיהו תבע ולית רשו לבית דין לדחייא ליה בגין כי אני אוהב משפט ואיהו בעי דעלמא יתקיים בדינא ולמנדע דאית דין ואית דיין</p>	<p>כדוגמא אותו הממונה של בית הדין שלמטה שנתנה לו רשות להזכיר לפני בית הדין, פלוני עשה כך ופלוני עבר על כך, ולתבוע עליהם דין. ושנינו נתנה רשות לאותו ממונה בית דין לנעול על בית הדין את הפתח עד שיגזרו דין על כל מה שהוא תובע, ואין רשות לבית הדין לדחות אותו משום, כי אני ה' אוהב משפט, והוא רוצה שהעולם יעמוד בדין, ולהודיע שיש דין ויש דיין.</p>
<p>כהאי גוונא שוי קב"ה קמיה להאי דאיהו</p>	<p>כדוגמא זה שם הקדוש ברוך הוא את</p>

⁵⁹⁵ הוא מ"ש שגם הגבורות הפנימיות מתעוררות לדון. ועוד "ל שמכוין למ"ש בדברי הרב שעיקר ראש השנה הוא לתקן את המלכות שעיקרה ובניינה הוא מן הגבורות, והכוונה לבנותה (רמ"ז).

⁵⁹⁶ ה"ס המלכות שאז היא כסא דין גמור (רמ"ז).

עיינן בפ' בהעלותך דף קמט ע"ב שפי' הרח"ו שם ב' פירושים, הא' כרסייא דדינא הוא ז"א א"נ כרסייא דדינא היא מלכות והיושב על הכסא הוא בינה, וזהו קיצור לשונו, ובזה מובן ג"כ לשון זה (מ"מ).

⁵⁹⁷ הוא אימא שה"ס זכר שנקראת עלמא דכורא, הוא יושב על כסא דין, ה"ס רחל (רמ"ז).

⁵⁹⁸ קרן היא מלכות (רח"ו במ"מ).

⁵⁹⁹ ז"ל הרב ההוא שופר עלאה וכו' הם נה"י דאימא אשר בתוכם המוחין (מ"מ).

⁶⁰⁰ ר"ל שנה"י נסתלקו עם המוחין למעלה ויצאו מרישא דז"א ובזה לא נהיר לבנין שהם חג"ת שנעשו חב"ד והם כלי המוחין שהם ישנים (מ"מ).

⁶⁰¹ פ"י שופר שהם נה"י דאימא הם התוקף דיצחק שהיא גבורה נק' יצחק שמהם מקבלת הגבורה (מ"מ).

<p>תבע דינא קמי מלכא על כל בני עלמא ובהאי יומא אתייהיב ליה רשו לכסאה פתחא דמלכא וסיהרא אתחפיא לנו עד דיתגזר דינא על כל בני עלמא ואע"ג דכלא אתגלי קמי קב"ה לא בעי אלא בדינא כלא כנוונא חדא עילא ותתא אתקין כרסייא דדינא בהאי יומא וסנטירא אתא ותבע דינא על כל עובדי בני עלמא כל חד וחד כפום ארחוי וכפום מה דעבד</p>	<p>זה לפניו, שהוא תובע דין לפני המלך על כל בני העולם, וביום הזה נתנת לו רשות לכסות את פתח, המלך והלבנה מתכסה לפניו, עד שיגזר הדין על כל בני העולם, ואף על גב שהכל גלוי לפני הקדוש ברוך הוא, לא צריך אלא בדין, הכל כדוגמא אחד, מעלה ומטה. התקין כסא דין ביום הזה, והשוטר בא ותובע דין על כל מעשי בני העולם, כל אחד ואחד כפי דרכו, וכפי מה שעשה.</p>
<p>וסהדין אתיין וסהדי על כל עובדי בני עלמא ואלין אינון עיני י"י דאינון משטטי בכל עלמא וכמה אינון עיני י"י דלית לון חושבנא דקא אזלי ומשטטי בכל עלמא וחמאן כל עובדי בני עלמא</p>	<p>והעדים באים ומעידים על כל מעשי בני העולם, ואלו הם עיני ה' שהם משוטטים בכל העולם. וכמה הם עיני ה' שאין להם חשבון, שהולכים ומשוטטים בכל העולם, ורואים כל מעשי בני העולם.</p>
<p>ווי לאינון דלא משגיחין ולא מסתכלין בעובדיהון דהא לגבייהו קיימין אלין סהדי מלכא ומשגיחין וחמאן כל מה דאינון עבדין וקאמרי דהא אינון סלקי וסהדי קמי מלכא והאי סנטירא קאים קמי מלכא ותבע דינא פלוני עבר דינא פלוני עבד כך והא הכא סהדי</p>	<p>אוי לאותם שאינם משגיחים ולא מתבוננים במעשיהם, שהרי לגביהם עומדים העדים של המלך הללו ומשגיחים ורואים את כל מה שהם עושים, ואומרים שהרי הם עולים ומעידים לפני המלך והשוטר הזה עומד לפני המלך ותובע דין, פלוני עבר על דין ופלוני עשה כך, והרי כאן עדים.</p>
<p>ועד דקב"ה לא שאיל לון לית לון רשו לסהדא כדין אינון סהדי סהדותא וכלא אכתיב קמי מלכא בפתקא בני מלכא אית חד היכלא היכלא דא מליא אשא חוורא והאי אשא מתגלגלא בפלקא⁶⁰³⁶⁰² ולהיט שביבן והאי לא פסיק לעלמין</p>	<p>ועד שהקדוש ברוך הוא לא שואל אותם, אין להם רשות להעיד, אז הם עדים של העדות, והכל נכתב לפני המלך בפתק. בבית המלך יש היכל אחד, ההיכל הזה מלא באש לבנה, והאש הזו מתגלגלת בעגול והשביבים לוהטים, וזה לא פוסק לעולמים.</p>
<p>לנו האי היכלא אית היכלא אוהרא מליא אשא אוכמא דלא פסיק לעלמין תרין סופרין קיימין תדיר קמי מלכא בשעתא דדינא סהדין כל סהדי קמי מלכא אינון סהדין (נ"א סופרין) גטלין</p>	<p>בתוך ההיכל הזה יש היכל אחר מלא אש שחורה שלא פוסקת לעולמים, שני סופרים עומדים תמיד לפני המלך בשעת הדין מעידים כל העדים לפני המלך, אותם עדים (נ"א סופרים) נוטלים</p>
<p>צ"ב</p>	
<p>דיצחק תושבחתיה דאבהן⁶⁰⁴ כד אסתלק⁶⁰⁵ ההוא שופר גדול דלא ינקא לבנין כדין יצחק אתתקף ואתתקן לדינא בעלמא</p>	<p>של יצחק תישבחות האבות, כשמתעלה אותו שופר גדול שאין מניק את הבנים, אזי יצחק מתחזק ומתתקן</p>

⁶⁰² כפלקא (יהל אור)

⁶⁰³ הוא פלך (יהל אור).

⁶⁰⁴ פי' שופר הנזכר, שהם נה"י דאימא הם תושבחתיה דאבהן שהם חג"ת (מ"מ).

⁶⁰⁵ יש להבין בכאן חדא שכבר אמר זה למעלה, ותו דלעיל קארי ליה שופר עילאה והכא קארי ליה שופר גדול. ותו דלעיל אמר ולא נהיר וכאן אמר ולא ינקא. ועוד שלמעלה אמר דינן אתערו וכורסוון וכו' ובזה אמר כדין יצחק אתתקף וכו'. ונראה לי לתרץ את הכל בהקדים מ"ש בספר הכוונות שתקיעות דמיושב הן בתבונה ושל מעומד הן בבניה. ועוד אמר שם ששופר סתם הוא בתבונה ושופר גדול בבניה. ולפי זה ינעם מאמרנו, כי בתחילה מדבר על תקיעות דמיושב וכאן מדבר על דמעומד שהן בבניה. ולא יקשה לך אומרנו

	לדון את העולם.
<p>וכד אתער האי שופר⁶⁰⁶ וכד בני נשא תייבין מחטאיהון בעיין לנגדא קול שופר מתתא⁶⁰⁷ וההוא קלא⁶⁰⁸ סליק לעילא⁶⁰⁹ כדין אתער שופרא אחרא⁶¹⁰ עלאה ואתער רחמי ואסתלק דינא⁶¹¹ ובעינן לאחזאה עובדא בשופר לאתערא שופרא אחרא⁶¹² ולאפקא בהאי שופר לתתא אינון קלי לאחזאה דכל אינון קלין דלעילא⁶¹³ דכלילן כלהו בההוא שופר עלאה יתערוך לנפקא</p>	<p>וכשמתעורר השופר הזה, וכשבני אדם שבים מחטאיהם, צריכים להמשיך קול שופר ממטה, ואותו קול עולה למעלה, אזי מתעורר שופר אחר עליון ומעורר רחמים ומסתלק הדין, וצריכים להראות מעשה בשופר לעורר שופר אחר, ולהוציא בשופר הזה למטה אותם קולות, להראות שכל אותם קולות שלמעלה, שכולם כלולים באותו שופר עליון, יתעוררו לצאת.</p>
<p>ובהני קלין דלתתא יהבין ישראל חילא (לרחמי מתתא ואתער שופר גדול) לעילא ועל דא בעינן לזמנא שופר ביומא דא ולסדרא קלין לכוונא ביה בגין לאתערא שופר אחרא דביה כלילן קלי לעילא (ולסדרא קלין בשופר)</p>	<p>ובקולות הללו שלמטה נותנים ישראל כח (לרחמים מלמטה ומתעורר השופר הגדול) למעלה, ועל כן צריכים לזמן שופר ביום הזה ולערוך קולות לכוון בו, כדי לעורר שופר אחר, שבו כלולים הקולות למעלה (ולסדר קולות בשופר).</p>
<p>סדרא קדמאה קלא נפיק ומתעטר לעילא</p>	<p>סדרה ראשונה יוצא קול ומתעטר</p>

אסתלק בכאן אחר שכבר עלה לתבונה, כי כן הדרך שכל עוד שמתעלה הזעיר למדרגה יותר עליונה חוזר לקטנות להתכונן בתיקון נכון לאותה מדרגה עליונה, והוא הוא ההסתלקות השני האמור כאן. ולכן אמר דלא ינקא לבנין, ומובן במ"ש בכוונות הפסח שפרצוף תבונה ה"ס נה"י דאי, וחג"ת דידה ה"ס הגדלות השני הנקרא בינה, שהוא שופר גדול הנזכר. ועל בחינה זו מתבאר שם פסוק (יחזקאל טז, ז) שדים נכונו, ולעומת כן אמר כאן דלא ינקא לבנין. כדין יצחק אתתקף, הטעם הוא שבתקיעות דמעומד עלה לאי' עילאה שהיא מלבשת גבורה דאריך, וגם היא תחות דיקנא דאריך שהוא ממוחא סתימאה דאתתקן מגבורה דעתיק, ושם הם שורש הגבורות. וכנגד גבורה דאריך אמר אתתקף, וכנגד גבורה דדיקנא אמר ואתתקן, שכאן גם הדינין נתקנין בסוד מכילן דרחמי (רמ"ז).

⁶⁰⁶ מכאן מדייק בספר הכוונות שנכון להתוודות בלחש בזמן שתוקעים במיושב, והטעם כי אז השטן מעורבב, ודברי וידוי של האדם עולים למעלה על ידי השופר ולא יש קטרוג עליו, וכן הוא בהדיא בפרשת פנחס רל"א א', ועיין שם מה שכתבתי שם. וז"ש וכד אתער האי שופר, שהוא יסוד אמא ששם סוד התשובה, וירצה שהנה בזמן הדורמיטא אז מתעלה פנימיות זעיר ובאים לו מוחין יותר עליונים, דהיינו מאו"א עילאין ככתוב בספר הכוונות, ע"ע. ולכן אמר האי שופר, דקאי אמאי דסליק מיניה שהוא שופר גדול. ואע"ג שזה הענין נמשך בכל זמן הדורמיטא מכל מקום יצדק לומר שהעיקר הוא בשעה הראויה לתקיעה שהיא ברגע הנץ החמה, וכמנהם של חסידי צפת תובב"א, שאז מכוונים לתקוע ואז מתעורר זעיר, פי' מתחילת התעוררות מוחיו לבוא בחידוש אורם המופלא, ובהצטרף לזה שבני אדם מכוונים להרהר תשובה בלבם אז מתעצם הכח למעלה לירש המוחין דזעיר (רמ"ז).

⁶⁰⁷ היינו התקיעה הראשונה שהוא קול משוך וארוך ופשוט, ובה נכוין להוריד למטה על רישא דזעיר שני מוחין שהם בינה וגבורה, ומתחברים אל שני מוחין חכמה וחסד שהם נשאר מקיפים על ראשו וכמ"ש בסמוך בס"ד (רמ"ז).

⁶⁰⁸ היוצא מפינו בשופר (רמ"ז ומ"מ).

⁶⁰⁹ פי' למעלה מראשו דזעיר (רמ"ז).

⁶¹⁰ ה"ס יסוד תבונה שהוא המשפיע אליו את מוחיו ממותקים, וזהו ואתער רחמי. אי נמי והוא יותר מכוון, כי בכוח התקיעה הראשונה אז החכמה והחסד מעלים מ"ן לאו"א עילאין בסוד תקיעה תק"ע י"ה, וזהו ממש ואתער רחמי, שהחכמה וחסד שהם בעלי רחמים מתעוררים ועולים במ"ן לעורר רחמי או"א (רמ"ז). פי' אור מקיף דז"ת דאימא שהוא סוד השופר כמ"ש בשעה"כ ולפי זה שופר רומז לנה"י דאימא כמש"ל ורומז ג"כ למקיף ז"ת דאימא (מ"מ).

⁶¹¹ פי' שאז מתעלה אמא מן הנוק', שכל עוד שזעיר בשינה אמא משפעת בנוק' דינים תקיפים שלא ע"י בעלה, אבל כשמתעוררים הרחמים אז מסתלק הדין. גם ירמוז למה שאנו מכוונים בתקע, לב' מנצפ"ך הנולדים מאו"א לתיקון הנוק', ולפי שאלו מתוקים אמר ואסתלק דינא (רמ"ז).

⁶¹² הוא הדיקנא שכולה צנורות, ובפרט אל תיקון ואמת שהוא בחי' יסוד חכמה סתימאה, שלהיותה בחי' נוק' אל כתרא עלאה ה"ס שופר ממש. ולאפקא בהאי שופר וכו', הן הם שבעה קולות הנודעים שהם ז' הבלים מילוי דס"ג היוצאים מתיקון ואמת שה"ס ק"ל לזו"ן וכנזכר בספר הכוונות, עיי"ש. ולכן אמר בהאי שופר, הוא דסמיך ליה (רמ"ז).

⁶¹³ שאז זז"ן בסוד קולות דשופר (רח"ו).

<p>סליק רגיעין ואתבקע בין טורי רמאי ומטי לנביה דאברהם ושריא ברישיה ואתעטר ואתער הוא ואתקן לכורסייא</p>	<p>למעלה, עולה רגיעים ונבקע בין הרים רמים, ומגיע לאברהם ושורה בראשו, ומתעטר, והוא מתעורר ומתקין את הכסא.</p>
<p>ובספרא דאגדתא תנינן בשעתא דההוא קלא קדמא סליק אתער ואתעטר אברהם ואתקן לכרסייא פקדין עליה (ס"א או"א) אבא אדהכי סלקא תניינא תקיפא לתברא תוקפי רגזין ודא סדרא תניינא ההוא קלא תבירא בתוקפוי וכדין סלקא וכל דינין דיתערון (ס"א דאתערען) קמיה אתברו עד דסליק לאתריה דיצחק</p>	<p>ובספר האגדה שנינו בשעה שאותו קול ראשון עולה, מתעורר ומתעטר אברהם ומתקין את הכסא ופוקד עליו (אבא ואמא) אבא. בינתיים עולה השני התקיף (לחבר) לשבור את הדינים הקשים, וזה הסדר השני, אותו הקול שובר בכחו, ואז עולה, וכל הדינים שמתעוררים (שנקרים) לפניו נשברים, עד שעולה למקומו של יצחק.</p>
<p>כיון דיצחק אתער וחמי לאברהם מתקן לכורסייא לקיימא קמיה כדין אתכפיא ותבר תוקפא קשיא ובהאי בעי מאן דתקע לכוונא לבא ורעותא בגין לתברא חילא ותוקפא דדינא קשיא הה"ד אשרי העם יודעי⁶¹⁴ תרועה יודעי ודא⁶¹⁵</p>	<p>כיון שמתעורר יצחק ורואה את אברהם, מתקן את הכסא לעמוד לפניו, אז נכנע ושובר את התוקף הקשה, ובזה צריך מי שתוקע לכוון הלב והרצון כדי לשבור הכח והתוקף של הדין הקשה, זהו שכתוב אשרי העם יודעי תרועה, יודעי ודאי.</p>
<p>סדרא תליתאה קלא נפיק וסליק ובקע כל אינון רגיעין ורחמי מתערן ומטי ההוא קלא לרישיה דיעקב</p>	<p>סדרה שלישית יוצא קול ועולה ובוקע כל אותם רגיעים ומתעוררים רחמים, ומגיע אותו קול לראשו של יעקב</p>
<p>רע"מ</p>	
<p>מההוא פלקא דאשא חוורא וכתבי עליה בההוא אשא אוכמא וכדין מלכא אחמיין דינא עד זמנא ידיעא דילמא בין כך ובין כך יהדרון בתשובה</p>	<p>מאותו עגול של אש לבנה וכותבים עליו באותה האש השחורה, ואז המלך מעכב את הדין עד זמן ידוע, אולי בין כך ובין כך יחזרו בתשובה.</p>
<p>אי יהדרון פתקין נקרעין ואי לאו מלכא יתיב וכל אינון דבי זכותא קיימי קמיה כרווא קם וכריז פלוני עבד כך מאן יוליף עליה זכות אי אית מאן דיוליף עליה זכות יאות ואי לאו הא אתמסר לסנטירא</p>	<p>אם יחזרו נקרעים הפתקים, ואם לא המלך יושב, וכל אותם של בית הזכות עומדים לפניו, הכרוז קם ומכריז פלוני עשה כך, מי ילמד עליו זכות, אם יש מי שילמד עליו זכות יפה, ואם לא הוא נמסר לשוטר.</p>
<p>וכלא ידע קב"ה אמאי אצטריך לכל דא אלא בגין בגין דלא יהא פטרא דפומא לבני עלמא אלא לאחזאה דכלא עביד בארע קשוט וניחא קמיה מאן דאשתויב מן דיניה</p>	<p>[והרי] הקדוש ברוך הוא ידוע הכל, למה צריך את כל זה, אלא כדי שלא יהיה פתחון פה לבני העולם, אלא להראות שהכל עושה בדרך אמת ונוח לפניו, מי שניצל מן הדין.</p>
<p>ואי תימא מנ"ל האי אתמסר לחכימין ואפי' למאן דלא ידעי מאן דבעי לאסתכלא ישגח במה דאיהו באתגלייא וידע במה דאיהו בסתרא דהא כלא כנוונא חדא כל מה דפקיד</p>	<p>ואם תאמר מנין לנו, זה נמסר לחכמים, ואפילו למי שאין יודעים, מי שרוצה להסתכל יתבונן במה שהוא בנגלה וידע מה שהוא בנסתר, שהרי הכל בצורה אחד, כל מה שמנה הקדוש ברוך</p>

⁶¹⁴ מפרש יודעי מלשון (שופטים ח טז) וידוע בהם את אנשי סוכות, ש"ל ששבר כוחם והכניעם, כנזכר בפרשת פקודי רנ"א א' (רמ"ז).

⁶¹⁵ ר"ל יודעים לשבר כח הדין ותרועה לשון תרועים בשבט ברזל (רח"ו).

<p>קב"ה בארעא כלא איהו כנוונא דלעילא</p>	<p>הוא בארץ הכל הוא כדוגמא שלמעלה.</p>
<p>יומא דר"ה איהו יומא דדינא ומלכא יתיב בכרסייא דדינא סנטירא קא אתי וחפי פתחא דמלכא ותבע דינא ואע"ג דקב"ה רחים ליה לדינא כד"א כי אני י"י אוהב משפט נצח רחימוי דבנוי לרחימו דדינא ובשעתא דסנטירא קם למטען מלין עליהו פקיד למתקע בשופר בגין לאתערא רחמי מתתא לעילא בההוא שופר סלקא ההוא קלא כלילא באשא ורוחא ומיא ואתעביד מנייהו קלא חדא ואתער קלא אחרא לעילא כד ההוא קלא אתער מעילא ומתתא כדין כל טענות דקא טעין ההוא מקטרנא מתערבי</p>	<p>היום של ראש השנה הוא יום הדין, והמלך יושב בכסא הדין, השוטר בא ומכסה את פתח המלך ותובע דין, ואף על גב שהקדוש ברוך הוא אוהב את הדין, כמו שנאמר כי אני ה' אוהב משפט, מנצחת אהבת בניו את אהבת הדין, ובשעה שהשוטר קם לטעון דברים עליהם, הוא מצווה לתקוע בשופר כדי לעורר רחמים מלמטה למעלה באותו שופר, אותו הקול עולה כלול באש רוח ומים, ונעשה מהם קול אחד, ומתעורר קול אחר למעלה. כשאותו הקול מתעורר ממעלה וממטה, אזי כל הטענות שטוען אותו מקטרג מתערבות.</p>
<p>ביומא דר"ה נפיק יצחק בלחודוי וקרי לעשו לאטעמא ליה תבשילין דכל עלמא כל חד כפום ארחוי דהא בההיא שעתא ותכהין עיניו מראות דנפיק מניה מאן דאחשך אפי בריין ואתפרש ושכיב על ערסיה דדינא וקרי לעשו ואמר וצודה לי צידה ועשה לי מטעמים והביאה לי</p>	<p>ביום של ראש השנה יוצא יצחק לבדו, וקורא לעשו להטעים אותו תבשילים של כל העולם, כל אחד כפי דרכו, שהרי באותה השעה, ותכהין עיניו מראות, שיצא ממנו מי שהחשיך את פני הבריות ונפרד ושוכב על מטת הדין, וקורא לעשו ואומר וצודה לי צידה ועשה לי מטעמים, והביאה לי.</p>
<p>ורבקה אמרה אל יעקב בנה רחימא דנפשה בנה רחימא דאתמסר לה מיומא דאתברי עלמא ופקידת ליה לאתערא איהו באינן מטעמים דיליה ויעקב אתער</p>	<p>ורבקה אמרה אל יעקב בנה אהוב נפשה, הבן האהוב שנמסר לה מיום שנברא העולם, ומצווה אותו שהוא יתעורר באותם מטעמים שלו, ויעקב מתעורר</p>
<p>ק/א</p>	
<p>זהר</p>	
<p>ויעקב אתער וחמי לאברהם מתתקן בגיסא אחרא כדין אחידן תרוייהו ביה ביצחק דא מהאי סטרא ודא מהאי סטרא ולא יכלין תוקפוי לנפקא לבר והני תלתא סדרין כלהו סדרא חד</p>	<p>ויעקב מתעורר ורואה את אברהם מתתקן בצד האחר, אזי אוחזים שניהם ביצחק, זה מצד זה וזה מצד זה, ולא יכולים התוקף שלו לצאת החוצה, ושלוש הסדרות הללו הן סדרה אחת.</p>
<p>סדרא אחרא⁶¹⁶ קלא נפיק וסליק ונטיל לאברהם מאתריה⁶¹⁷ ונגיד ליה לתתא⁶¹⁸</p>	<p>סדרה אחרת קול יוצא ועולה ונוטל את אברהם ממקומו, ומשפיע אותו</p>

⁶¹⁶ פי' הם תר"ת השנית סירא נתראה דבעינא לסלקא לון לאתרייהו ז"ל הרב ז"ל בסה"כ תשר"ת הם בלאה ורחל ותש"ת בלאה ותר"ת ברחל וג' פעמים הם א' באצילות וא' בבריאה וא' באצילות ג"כ וז"ש הזוהר סדרא בתראה דבעי לסלקא לון לאתרייהו וכו' עכ"ל הרב ולפ"ז ר"ש שהזכיר כאן ג' תר"ת לבד תר"ת הראשון באצילות והשני בבריאה והשלישי באצילות ולכ"א לסלקא לון לאתרייהו זהו כללות הלשון אבל פרטי כל תיבה ותיבה ומה הוסיף הזוהר בסדר זה יותר מחבירו לא ירדנו לעומקו (מ"מ).

⁶¹⁷ מושך כח החסד שנתגלה ממקורו (או ריקר).
⁶¹⁸ לנצח שהוא ענף החסד, ואם תאמר כיון שכבר המשכנו אותו מגו שופר על החסד בתקיעה ראשונה מה ענין שופר עוד פעם שנית דהא השתא לאו מגו שופר דהיינו בינה נפיק, ויש לומר שזה בסוד האצילות שאחר שנאצלה חסד מבינה נתנה עוד הבינה כח בחסד להמשיך הנצח אל מקומה, וכן צריך קול דנפיק מינה לתת אל החסד כח להמשיך למטה אל הנצח לעורר חסדיה אל כנגד הוד כאשר יתבאר, ובדרך זה אל כל שאר הקולות עלייתם וירידתם על ידי כח הבינה קול דנפיק מגו שופר כדפירשנו (אור יקר)..

למטה למקום שהגבורות של יצחק שורים, ומקיימים את אברהם בתוכם.	לאחר דתוקפיהון דיצחק שריינ ⁶¹⁹ וקיימן ליה לאברהם בנוייהו
סדרה שניה יוצא קול שבור לא חזק כמו הראשון, לא שאותו קול שתקע חלש, אלא שאותו קול אינו אצל יצחק כבראשונה, ששם שורה התוקף התקיף, אלא רק לאותם בית דין של מעלה, שהם יותר רפויים, וכולם רואים את אברהם אצלם ונכנעים לפניו.	סדרא תניינא ⁶²⁰ נפיק קלא תבירא לא תקיפא כקדמאה לא דחליש ההוא קלא דתקע אלא דההוא קלא לאו איהו לגבי יצחק בקדמיתא דתמן תוקפא תקיפא שריא אלא לגבי אינון בי דינא דלתתא דאינון רפויין יתיר וכלהו חמאן לאברהם לגבייהו ואתכפיין קמיה
בינתיים סדרה שלישית יוצא קול ועולה ומתעטר בראשו של יעקב, ומשפיע אותו לאותו מקום שאותן	אדהכי סדרא תליתאה קלא נפיק וסליק ואתעטר ברישיה דיעקב ונגיד ליה לתתא לההוא אתר דאינון גבוראן שריין וקאים

⁶¹⁹ הוד שהיא ענף הגבורה, וכבר היה אפשר לפרש דהיינו למטה בהיכלות ויהיה התקיעה בהיכל אהבה, והתרועה ושברים בהיכל זכות והיכל לבנת הספיר, והתקיעה בהיכל הרצון והיינו "תוקפיהון דיצחק" היכל זכות שבו סוד הדין החזק ומשם יורד, ומתגלגל לחצונים, ואף אם לא נפרש השמועה כך לענין הכוונה צריך הוא לכוון גם בתיקון הדינים האלו, עוד אפשר לפרשם במלכות הכל שבה סוד יהו"ה דהיינו חסד שבה תקיעה, שברים גבוה שבה, תקיעה שנית תפארת שבה, דהיינו סוד שלשה פנים בסוד אל אלהים אדני במלכות אל אלהים יהו"ה בתפארת, והיינו "תוקפיהון דיצחק שראן", ואף אם לא נפרש השמועה כך צריך הוא לענין זה הכוונה, וכל מה שנפרש בנצח הוד יסוד דוגמתו בהיכלות ודוגמתו במלכות בסוד ימין ושמאל ואמצע שבה (אור יקר).

⁶²⁰ בס' ח"י דף קמ"ה ז"ל מבואר הדבר למתחילים בחכמה כי שורש השופר הוא אם הבנים הנק' בינה דבה חירו דכולא, וזה הוא שורש הדבר שישראל צריכין עתה ביום הדין לתקוע בשופר לעורר שופר העליון היא הבינה להפוך הדין לרחמים אך בשופר בלבד ולא בקרן אחר שכל קרן רמז אל מדה"ד דינא דמלכותא ואין לנו עסק בדין אפס לעורר הראשונים להפוך ממשלת הדין לרחמים ע"י התרועה ולכך אמר הכתוב יום תרועה יהיה לכם ר"ל לכם ניתן התעוררות של מעלה שאתם תעוררו חולת התעוררות שלכם לא יהיה שים התעוררות למעלה, והכוונה בזה לפי שהבינה שהיא סוד השופר הגדול מסתלקת במעלה ומסתרת את עצמה מלהניק ולהשפיע חל הבנים שהל ר"ק הבנק, ואז הגבורה פחד יצחק מתחזקת להתעורר בדין הקשה ומכין את עצמו לדון העולם ועל כן צריכים אז להתעורר פה למדה בשופר ולחזור בתשובה שלימה שזה הוא סוד תשובה חשיב ה' ר"נ להשיב ה' עליונה סוד הבינה על הבנים ו"ק הבנין וגם לתקוע בשופר לעורר אותה כנז', ובס' תשר"ת תקיעה א' לעורר החסד מדת אברהם שהוא קול פשוט חסד ורחמים פשוטים והתעוררותו לתקן הכסא כסא של רחמים ופוקדין עליו ברחמי א"ב הרחמים ואם על בנים כמ"ש בזהר, ושברים הוא לשבר תוקף הדין שבגבורה פחד יצחק ולהמזיגו במדת החסד לאברהם, ותרועה הוא לעורר הת"ת מדת הרחמים הממוזג חסד ודין יחד כי אחר שנכנעה הגבורה שהוא דין והחסד הולך וגובר צריך להם הכרעה והוא הת"ת מדת יעקב להכריע ביניהם להעמיד העולם בקו הרחמים שהוא קו הממוצע ובתרועה זו מתעטר הת"ת בבחינתו העליונה בסוד הדעת כנזכר בזהר, ואז הדין הוא כפוף באמצע דהיינו אברהם מצד ימין הת"ת ויעקב מצד אחר ויצחק באמצע ואז החסד והרחמים מאירים לספי' התחתונות והרצון מצוי בעולם ותקיעה אחרונה היא כדי לעורר הרחמים בתחלת וסוף, ותש"ת הוא בכוונה אחרת כי בתקיעה א' ונתעורר החסד ואנו ממשיכים אותו ממקומו העליונה המלכות למתק הדין שבמלכות שבה ושברים תוקף הדין שבמלכות ב"ד של מטה ולהמזיגו במדת החסד לאברהם, ותקיעה אחר שנכנעו כחות הדין של מטה ע"י התגברות מדת אברהם בתוכה אז בתקיעה זאת אחרונה עולה התעוררות אל הת"ת מדת יעקב להמשיך אותו מבחינתו העליונה למטה אל המלכות ואז מדת הדין סיכה שבמלכות עומדת באמצע בין חסד לת"ת ואז פני הרחמים מאירים למעלה ולמטה ולכל צד כראוי, ות"ת הוא ליישב האבות העליונים אל מקומן כי אחר שסידרנו ב' סדרים כל אחד מתקיעה שברים תרועה כדי להכניע כח הגבורה למעלה וכח דינא דמלכותא למטה כנז' אז אנו צריכים לסדר סידור ג' ת"ת שעל ידי זה מתיישבים מדות העליונים על מכונם ולהיות פחד יצחק שמדתו הגבורה כנול בין החסד והרחמים הנרמזים בשני תקיעות אלו של ת"ת, והגבורה עמה בסימן זה היא בסוד התרועה אשר היא יושבת עתה בין חסד לת"ת ולסיבת התיישבות זה נרמזה הגבורה עתה בתרועה שהוא הכנעת דין הרפה כי איננה בגבורתה כמתחלה אחר שכבר נמצע תוקף דינה בשני כיוונים הראשונים כאמור ובכך ע"י התיישבות זה מתחברת הבינה השופר הגדול אם על בנים ומוציא קול שהוא שפע וברכה בכל העולמות, וכסאות הדין מושלכים למתחילים בחכמה והן הן פשוטי דברי הזהר בפ' אמור סדרא קדמאה וכו' חכאה חולקיהון דישראל דידעין לנגדא ולאתשכא למאריהון מדינא לרחמי ומתתקני כל עלמין על ידיהו, ואשר בתעלומות חכמת מורינו האר"י שלה"ה סוב"ר הרזים יבין לכוין עמקי סודות התקיעות לעורר הרחמים והסליחות כי על כל אלה תקנתי נוסח תפלה כוללת בקיצור נמרץ כל כוונה הרב בתקיעות וכו' ע"ש כל (דף ק' ע"ב) התפרש שבכוונת תש"ת לתשר"ת ות"ת (מ"מ).

<p>לקבלייהו אברהם מהאי סטרא ויעקב מהאי סטרא ואינון באמצעייתא כדין אתכפיין כלהו ומשתכחין (ס"א ומשתככי) באתרייהו והני כלהו סדרא אחרא תניינא</p>	<p>הגבורות שורות, ועומד כנגדן אברהם מצד זה ויעקב מצד זה, והם באמצע, ואז כולם נכנעים, ונמצאים (ושוככים) במקומם, ואלו כולם סדר אחר שני.</p>
<p>סדרא בתראה דבעיא לסלקא לון לאתרייהו ולישבא (ס"א ולישרא) בינייהו ליצחק כמלקדמין בגין דהאי בעא לישרא ליה באתריה ולא יפוק בתוקפוי לבר כדין דינין כלהו אתכפיין ורחמין אתערעו על דא בעי לכוונא לבא ורעותא בהני קלי ולמחדרר בתיובתא קמי מאריהון</p>	<p>סדרה אחרונה שצריך להעלותם למקומם וליישב (וליישר) ביניהם את יצחק כמקדם, משום שאת זה צריך ליישר במקומו, ולא יצא בגבורותיו החוצה, אז כל הדינים נכנעים ומתעוררים רחמים, על כן צריך לכוון את הלב והרצון בקולות הללו ולחזור בתשובה לפני רבונם.</p>
<p>כדין כד ישראל מתקני ומסדרי קלין ברעותא דלבא כדקא יאות בשופרא דא אהדר ההוא שופר עלאה וכד אהדר מעטרא ליה ליעקב ואתתקן כלא וכורסייא אחרא רמיו וכדין חידו אשתכח בכלא וקב"ה מרחם על עלמא זכאה חולקהון דישראל דידעין לנגדא ולאמשכא</p>	<p>אזי כשישראל מתקנים ומסדרים קולות ברצון הלב כראוי בשופר הזה, חוזר אותו שופר עליון, וכשחוזר מעטר את יעקב והכל נתקן, וכסא אחר עולה ואז נמצאת שמחה בכל, והקדוש ברוך הוא מרחם על העולם. אשרי חלקם של ישראל שיודעים להשפיע ולהמשיך</p>
<p>רע"מ</p>	
<p>מתתא מתלבש בצלותין ובעותין והקול קול יעקב בההוא שופר דקא סליק ואתער יעקב לגביה ואתקריב בהדיה</p>	<p>מלמטה מתלבש בתפלות ובקשות, והקול קול יעקב, באותו שופר שעולה ומתעורר יעקב אליו, ונקרב עמו.</p>
<p>ויגש לו ויאכל ויאכל ואתכליל דא בדא כיון דאתכליל בהדיה ויבא לו יין דא יין דמנטרא יין דהוא חרו דלבא רוא דעלמא דאתי כדין וירח את ריח בגדיו, הצלותא דסלקין ובעותין ויברכהו נח רונזא וחדוי לבא וכלא איהו רחמי</p>	<p>ויגש לו ויאכל ויאכל ונכללים זה עם זה, כיון שנכלל עמו, ויבא לו יין, זה יין המשומר, היין שהוא שמחת הלב, הסוד של העולם הבא. אז וירח את ריח בגדיו, התפלות שעולות והבקשות, "ויברכהו" נח הרוגז והלב שמח, והכל הוא רחמים.</p>
<p>כיון דאיהו אתכליל ביעקב כל אינון חיילין ותוקפין ורוגזין דהוו זמינין אתבדרו ולא אשתכחו תמן וישראל נפקין מן דינא בחדוה ובברכאן ויהי אך יצא יעקב מאת פני יצחק אביו ביומא דא בחדוה ובברכאן עלאין ועשו אחיו בא מצידו טעין טועני מעובדי דעלמא ויעש גם הוא מטעמים חדיד לישניה למטען טענות אתקין סהדי ויבא לאביו ויאמר יקום אבי יתער בדינוי ויאכל כמה עובדין בישיין דכל עלמא דקא אשכחנא</p>	<p>כיון שנכלל ביעקב, כל אותם חיילות וגבורות ורוגזים שהיו מזומנים התפזרו ולא נמצאו שם, וישראל יוצאים מן הדין בשמחה ובברכות, "ויהי אך יצא יעקב מאת פני יצחק אביו" ביום הזה בשמחה ובברכות עליונות, ועשו אחיו בא מצידו טוען טענות ממעשי העולם, ויעש גם הוא מטעמים, לשונו חדה לטעון טענות, מסדר עדים ויבא לאביו, ויאמר יקום אבי, יתעורר עם דינוי ויאכל כמה מעשים רעים של כל העולם שמצאתי.</p>
<p>ויחרד יצחק חרדה גדולה עד מאד דהא לא יכיל לאתפרשא מכללא דיעקב דאיהו בחדוה ויאמר מי איפה הוא הצד ציד בכמה צלותין ובעותין ואוכל מכל בטרם תבא ואברכהו גם ברוך יהיה</p>	<p>ויחרד יצחק חרדה גדולה עד מאד, שהרי אינו יכול להפרד מכלל של יעקב שהוא בשמחה. ויאמר מי אפוא הוא הצד ציד, בכמה תפלות ובקשות ואוכל מכל בטרם תבוא, ואברכהו גם ברוך יהיה.</p>

<p>כשמוע עשו את דברי (יצחק) אביו ויצעק צעקה וגו' דחמי דהא צידו לא הוה כלום עד לבתר אמר ליה הנה משמני הארץ יהיה וגו' אלן תקיפין ואכלוסין דשאר עמין ודא קשיא ליה מכלא</p>	<p>כשמוע עשו את דברי (יצחק) אביו ויצעק צעקה גדולה וגו', שראה שהרי צידו לא היה כלום עד לאחר שאמר לו הנה משמני הארץ יהיה וגו', אלו החזקים וההמונים של שאר העמים, וזה קשה לו מהכל.</p>
<p>וישטום עשו את יעקב למיזל אבתריה ולקטרגא ליה תדיר ויעקב אזיל באינון יומין דבין ר"ה ליום הכפורים עריק לאשתזבא מניה תב בתיובתא⁶²¹ שוי גרמיה בתעניתא עד דאתי ר"ה וי"ה כדין ידעי ישראל דעשו בא ועמו ארבע⁶²² מאות איש כלהו מקטרגי זמינין לקטרגא לון</p>	<p>וישטום עשו את יעקב ללכת אחריו ולהתגרות בו תמיד, ויעקב הלך באותם ימים שבין ראש השנה ליום הכפורים, ברח להנצל ממנו, שב בתשובה ושם עצמו בתענית, עד שבא ראש השנה ויום הכפורים, אז יודעים ישראל שעשו בא ועמו ארבע מאות איש, כולם מקטרגים מזומנים לקטרג להם.</p>
<p>ויירא יעקב מאד ויצר לו סני בעלותין ובעותין ויאמר יעקב אלהי אבי אברהם ואלהי אבי וגו' עד דנטייל עיטא ואמר כי אמר אכפרה⁶²³ פניו במנחה ההולכת לפני ויקח מן הבא בידו מנחה וגו' עזים מאתים ותישים עשרים וגו' גמלים וגו' כך הוא סטרא דיליה גמלים הוא נחש כמין גמל בשעתא</p>	<p>ויירא יעקב מאד, ויצר לו, והרבה בתפלות ובקשות, ויאמר יעקב אלהי אבי אברהם ואלהי אבי וגו', עד שנטל עצה ואמר, כי אמר אכפרה פניו במנחה ההולכת לפני, ויקח מן הבא בידו מנחה וגו', עזים מאתים ותישים עשרים רחלים מאתים וגו' גמלים וגו', כך הוא הצד שלו גמלים, הוא נחש כמין גמל, בשעה</p>
<p>ק/ב</p>	
<p>למאריהון מדינא לרחמי ולתקנא כלהו עלמין על ידיהו</p>	<p>את רבונם מדין לרחמים, ולתקן את כל העולמות על ידיהם.</p>
<p>ת"ח לקביל דא תלתא ספריין⁶²⁴ פתיחין ביומא דא וכמה דרחמין מתערין ודינין קשיין אתכפיין ועאלין לדוכתייהו כך הוא לתתא כנונא דלעילא דינין קשיין אתכפיין ואתעברו מעלמא ומאן אינון אלן אינון רשעים גמורים דאינון דינין קשיין דאתכפיין ואתעברו מעלמא ועל דא נכתבים ונחתמים וכו' אמר ר' אבא ודאי דא הוא ברירא דמלה בריך רחמנא דשאלנא ורווחנא בהני מלי</p>	<p>בא וראה כנגד זה נפתחים שלשה ספרים ביום זה, וכמו שרחמים מתעוררים והדינים הקשים נכנעים ונכנסים למקומם, כך הוא למטה כדוגמא שלמעלה, הדינים הקשים נכנעים ומעברים ומועברים מן העולם. ומי הם אלו, אותם רשעים גמורים שהם דינים קשים שנכנעו והעברו והועברו מן העולם, ועל כן נכתבים ונחתמים וכו'. אמר רבי אבא ודאי זהו ברור הדבר, ברוך הרחמן ששאלתי והרווחתי את הדברים הללו.</p>

⁶²¹ מצוה להתענות ב' ימים אלו שהם דרגין דתשובה עלאה עוה"ב ואין הצווי רק מאכיהל ושתייה ביום ולא בלילה והסוד עולם הבא אין בו לא אכילה ולא שתיה וביוה"כ מתגלם אור הבינה לגמרי לכן אפילו בלילה אנו מתענינים ואומרים בשכמל"ו בקול רם כי לילה כיום יאיר (רח"ו).

⁶²² הקב"ה נותן חלק להחיצונים ג"כ, הנה הוא ג"כ רק מאותו הטעם עצמו, כי ע"י שמתקן ע"י כל קרבן תיקונים רבים וגדולים למעלה ולמטה ומתכפייא ומתדחייא הסטרא אחרא הרבה מאד וכנז', הנה כדי שלא יסובב ע"ז קטרוג וצעקה מהחיצונים (דע"ה ח"ב קנו ע"ד).

⁶²³ בשעיר כמש"ו (יהל אור).

⁶²⁴ הם חסד צדיקים גמורים, גבורה רשעים גמורים, תפארת בנוניים, וכמו שהדינים מתבטלים כן אלו הרשעים שתלויים בקליפות הם נחתמין למיתה בשעתם בהתבטל כחם הם כלים מאליהם ונכנסים בנוקבא דתהומא רבא והיינו נחתמין למיתה, אמנם צדיקים גמורים שהם רחמי החסד הם לחיים מתפשטין בכל העולם ובכל הכסאות ובכל העולמות והם גוברים, אמנם בנוניים שהם רחמי התפארת תלויים שאין ייחוד עם המלכות עד החג ולכן תלויים ולא שריין על מלכות (אור יקר), פי' נגד חג"ת שהצדיקים חסד לכך נחתמים לחיים לאלתר והרשעים בגבורה ובינונים בת"ת (מ"מ).

<p>אמר ר' יהודה כתיב זכרון תרועה⁶²⁵ זכרון עבדינן לכוונא לבא ורעותא ישראל עבדין זכרון לתתא במה בעובדא בנין דיתער מלה כההוא גוונא לעילא</p>	<p>אמר רבי יהודה כתוב זכרון תרועה, עושים זכרון לכוון את הלב והרצון, ישראל עושים זכרון למטה, במה במעשה כדי שיתעורר דבר באותו צורה שלמעלה.</p>
<p>אמר ר' אלעזר כתיב בכסה ליום חגנו דאתכסייא ביה סיהרא⁶²⁶ והיך אתכסייא⁶²⁷ אלא כד קיימא⁶²⁸ עיבא⁶²⁹ ושמשא לא נהיר⁶³⁰ כדין סיהרא אתכסייא ולא נהיר ועל דא מקמי עיבא שמשא לא נהיר⁶³¹ כ"ש סיהרא דאתכסייא ולא נהירא ועל דא בכסה ליום חגנו בה"א דאתכסייא סיהרא ובמה נהיר כלא בתיובתא⁶³² ובקל שופרא דכתיב אשרי העם יודעי תרועה כדין יי באור פניך יהלכון</p>	<p>אמר רבי אלעזר כתוב בכסה ליום חגנו, שמתכסה בו הלבנה, ואיך מתכסה. אלא כשעומד ענן והשמש אינו מאיר, אזי הלבנה מתכסה ולא מאירה, ועל כן מלפני ענן השמש אינה מאירה, כל שכן הלבנה שמתכסה ואינה מאירה, ועל כן בכסה ליום חגנו, בה"א שמתכסה הלבנה, ובמה מאירה הכל, בתשובה ובקול שופר, שכתוב אשרי העם יודעי תרועה, אז ה' באור פניך יהלכון.</p>
<p>ת"ח בהאי יומא אתכסייא סיהרא ולא נהיר עד בעשור לחדש דישראל תייבין כלהו בתיובתא שלימתא ואימא עלאה תאבת ונהרת לה והאי יומא נהירו דאימא נטלא⁶³³ ואשתכח חידו בכלא⁶³⁴ ועל דא כתיב יום הכפורים הוא יום כפור מבעי ליה מאן יום הכפורים אלא בנין דתרי נהורין נהרין בחד בוצינא עלאה⁶³⁵ נהיר לבוצינא תתאה⁶³⁶ ובהאי יומא מנהורא עלאה⁶³⁷ נהיר ולא</p>	<p>בא וראה ביום הזה מתכסה הלבנה ולא מאירה עד בעשור לחדש, שישראל שבים כולם בתשובה שלימה, והאם העליונה שבה ומאירה לה, והיום הזה לקחה את אור האם, ונמצאת שמחה בכל, ועל כן כתוב יום הכיפורים הוא. היה צריך להיות יום כפור, מה זה יום הכיפורים, אלא משום ששני מאורות מאירים כאחד, המאור העליון מאיר למאור התחתון, וביום הזה מאיר מהאור</p>

⁶²⁵ פירוש הכוונה והתשובה עיקר והמעשה דהיינו התרועה אינו אלא זכרון בעלמא (אור יקר).

⁶²⁶ פירוש בראש השנה כדפירשנו איזהו חד שהחדש וכו' (אור יקר).

⁶²⁷ פירוש היאך אפשר שהיא מתכסת ואינה רוצה לקבל מהתפארת שאדרבה מדרך המלכות לרדוף אחר התפארת לינק ממנו (אורי קר).

⁶²⁸ מלת אלא עוקר לאו כדקא סלקא דעתיך דאתכסיא שלא לקבל מהתפארת דאי הכי קשיא אלא מתכסת שלא לקבל מהדין, וזהו שאמר כד קיימא וכו' פירוש כאשר הדין מעכב הרחמים לבלתי יושפע במלכות להנהיג העולם (אור יקר).

⁶²⁹ פי' ה"ס הדינים (מ"מ).

⁶³⁰ פי' שמרוב הרושם גם הזעיר לא המשיך הארתו למלכות (מ"מ).

⁶³¹ שהוא הדין המשחיר את השמש "ולא נהיר" הכוונה שרחמי התפארת אינם מאירים אז במלכות והיא מתכסת לבלתי תינק מן הדין שאינה רוצה לינק מכח הדינים, "ועל דא מקמי עיבא" פירוש לא כדקא סלקא דעתך דמקמי שמשא אתכסיא אלא מקמי עיבא שהוא הדין שלא ישלוט בה (אור יקר).

⁶³² פי' ע"י התשובה והשופר שהם באימא אז נדחים הדינים ונמשכים המוחין לז"ון ונהירין (מ"מ).

⁶³³ שאז נעשה תיקונה בבינה בסוד ויבן ה' אלקים את הצלע (רח"ו).

⁶³⁴ בח"י דף רכ"ח להבין לשון הזהב דרב כד תחמי שמשא בריש דיקלא כי נודע סדר המדריגות ביוה"ך כי מ' שמים התחילה לענות בגילה כי אז זמנה עד חזרת מוסף שאז היא בכתרה של אימא, ועדיין ת"ת ישראל לא עלה כי עיקר יום זה הוא לצורך בנין מ' שמים ותקונה מבית אימא כמ"ש בזוהר בפ' אמור בהאי יומא דר"ה אתכסיא וכו' ואח"כ מתחיל לעלות ת"ת ישראל מן המנחה ונתעלה עד חזרת הנעילה שאז אם הבנים עם בניה תעלה למעלה ראש האצילות לכתר עניון וכל האצילות העליון נק' אנג' רברבא שה"ס דיקלא בסוד אעלה בתמר וראשו ה"ס הכתר עליון רישא דאינא ולרמוז זה אמר כד תחמי שמשא ההוא שמשא קדישא דהיינו ת"ת ישראל הנק' שמש כנודע בריש דילקא כי אותה שעה עולה עד שפ הוא זמן תפלת נעילה כי הוא רחמי דכולא: כי שם נאמר כי אני אני הוא ואין אלהים עמדי משא"כ במקום ת"ת ישראל שיש דין דכתיב ביה מאת ה' מן השמים אש ומים ובפ' נשא ג"כ אמרו רחמי דעתיק דעתיקין אינון רחמים נדונים, רחמי דזעיר איקרון רחמים סתם משום דאית ביה ימינא ושמאלא רחמי ודינא עכ"ל (מ"מ).

⁶³⁵ בינה (מ"מ).

⁶³⁶ מלכות (מ"מ).

⁶³⁷ בינה (רח"ו).

<p>מנהורא דשמשא⁶³⁸ ובגין כך בכסה ליום חגנו כתיב⁶³⁹</p>	<p>העליון ולא מאור השמש, ולכן כתוב בכסה ליום חגנו.</p>
<p>רבי אבא שלח ליה לר"ש אמר אימתי זווגא דכנסת ישראל⁶⁴⁰ במלכא קדישא⁶⁴¹ שלח ליה וגם אמנה ואחותי בת אבי היא⁶⁴² אך לא בת אמי⁶⁴³ ותהי לי לאשה אתרגיש רבי אבא ארים קליה בכח ואמר ר' ר' בוצינא קדישא ווי ווי ווי לעלמא כד תפוק מניה ווי לדרא דיהון בעלמא כד תסתלק מנהון וישתארון יתמין מנך</p>	<p>רבי אבא שלח לרבי שמעון אמר, מתי הזווג של כנסת ישראל עם המלך הקדוש, שלח לו וגם אמנה ואחותי בת אבי היא אך לא בת אמי ותהי לי לאשה. התרגש רבי אבא הרים קולו בכח. ואמר רבי רבי נר הקדוש אוי אוי לעולם כשתצא ממנו, אוי לדור שיהיו בעולם כשתסתלק מהם וישארו יתומים ממך.</p>
<p>א"ל רבי חייא לר' אבא האי דשלח לקבלך מאי קאמר⁶⁴⁴ אמר ודאי לאו זווגא דמלכא במטרוניתא אלא בזמנא דנהרא מאבא עלאה וכד אתנהרא מניה קרינן לה קדש דהא מבי אבא נטלא האי וכדין מזדווגי כחדא בגין דמלכא קדש אקרי דכתיב קדש ישראל ליי דנטיל מאתר דאקרי קדש כדין אחותי בת אבי היא אך לא בת אמי דהא מבי אבא שמא דא ולא מבי אמא ועל דא ותהי לי לאשה לאזדווגא כחדא בזמנא דא ולא בזמנא אחרא</p>	<p>אמר לו רבי חייא לרבי אבא, זה ששלח לעמיתך מה אמר, אמר ודאי שאין זווג המלך עם המלכה אלא בזמן שמאיר מהאב העליון, וכשנאורוכשמוארה ממנו קוראים לו קודש, שהרי מבית אבא זה נוטל, ואז מזדווגים כאחד, משום שהמלך נקרא קודש, שכתוב קדש ישראל לה, שנוטל ממקום שנקרא קדש, אזי אחותי בת אבי הוא, אך לא בת אמי שהרי מבית אבא, השם הזה ולא מבית אמא, ועל כן ותהי לי לאשה להזדווג כאחד בזמן הזה ולא בזמן אחר.</p>
<p>דזמנא דנטלא מבי אבא ולא בזמנא דנטלא מבי אימא ויום הכפורים אוכח דתשמיש המטה אסור בגין דזווגא לא אשתכח דהא מבי אימא נטלא ולא מבי אבא א"ר חייא ודאי זכאה דרא דר"ש שארי בגויה זכאין אינון דקיימין קמיה כל יומא</p>	<p>בזמן שנוטלים מבית אבא ולא בזמן שנוטלים מבית אמא, ויום הכיפורים מוכיח שתשמיש המטה אסור, משום שאינו נמצא זווג, שהרי מבית אמא נוטל ולא מבית אבא. אמר רבי חייא ודאי אשרי הדור שרבי שמעון שרוי בתוכו, אשרי אותם שעומדים לפניו כל יום.</p>

⁶³⁸ ת"ת (רח"ו).

⁶³⁹ פי' בינה שהארותיה מכוסים שנק' בכסה מאירה למ' שהיא יום חגנו, א"נ יש לפרש דקאי על מ"ש לעיל וע"ד בכסה ליום חגנו בה"א דאתכסייא סיהרא ולא נהיר עד בעשור לחדש וכו' ולכך אמר כאן ובג"כ בכסה ליום חגנו כתיב דהיינו שבר"ה המ' נכסית ולא נהיר עד יוה"ך (מ"מ).

⁶⁴⁰ רחל (רח"ו).

⁶⁴¹ בישראל (רח"ו).

⁶⁴² כשיש בה ה"ח דאבא כמו פסח שבועות סוכות (רח"ו).

⁶⁴³ לא כשהבינה נותנת הגבורות לבד במלכות כמו בר"ה ויוה"כ (רח"ו). ולפ"ז מש"ה אחותי בת אבי ר"ל אפי' בת אבי שהוא מוחין דאבא יש לה וכ"ש דאימא אך לא ביוה"ך ור"ה שהיא בת אמי לבד (מ"מ).

⁶⁴⁴ פי' שר' חייא לא הבין מה שרמז ר"ש בהאי קרא אחותי בת אבי וכו' שלח לר"ש ואמר אימתי זווגא דכנ"י במלכא קדישא שלח ליה וגם אמנה אחותי בת אבי היא בזע"ה דמ"ד וז"ל ומבוא' שסבי אינ' מזווג כ"א עד אשר כשמאירי בה אורות עליונים מאבא ומצדו נקרא' אחותי כמ"שה אמרו לחכמה אחותי את כי בחכמה הם דו פרצופי' בסוד מילוי יו"ד ד"ד שבו משם יוצאים ז"ון ועתה כשהיא בסוד פרצוף בגדלות נעשית כל"ה גי' שם ב"ן עם ג'מותות 'המאירי' בה ולפי שהיא כלה מקבלת מנו' וקישוטי' מכל ג' עולמות גם מקבלת בסוד עישור נכסים מכל הספירו' מאריך ומא"וא ומזעיר כמ"ש בע"ח ובתיקונים וז"ה אינון דמתקנין למטרונית' בתכשיטה' הם סוד כ"ד קישוטי כלה ממה שמקבלת מא"וא ממלכות שלהם ובלבושהא סוד הל'כלים מה שעולה מבי"ע ועטרהא היא סוד מה שמקבלת מאריך או מה שמקבלת החרין עטרין ועד"ז אומר לה מה יפו דודיך אחותי כלה כי כולם נעשים לה דודים ליתן לה מתנות ונעשית כלה בהוד יפיה עם הכתר מלוכ' כמש"ל בסוה'בדף צ"ח ע"ב ע"ש גם כמו שמבואר בד' צ"ו ע"ב. אמר לה חייך ברתי מנא דילךשתכח על חד תרין הא כולא יתנו לך מחול קהון כך כ"י מכונהו נטלית וע"ד איקרי כלה כלולה ככלה דכולהו מזמנין לה מאנין וחולקין ותכשיטין והוא מובן כמש"ל עכ"ל (מ"מ).

אמר רבי אבא בראש השנה נברא אדם ועמד בדין לפני אדונו ושב	א"ר אבא בראש השנה נברא אדם וקאים בדינא קמי מאריה ותב
	רע"מ
שפיתה סמא"ל את אדם, רכב על נחש כמין גמל.	דפתי סמאל לאדם ארכיב על נחש כמין גמל
שנינו מי שרואה גמל בחלומו מיתה נקנסה עליו מלמעלה ונצול ממנה, והכל אחד, ואז חזר עשו אפוטרופוס של יעקב, ויעקב לא רצה דבשו ועקצו, יעבר נא אדני לפני עבדו, אז וישב ביום ההוא עשו לדרכו, מתי, בשעת נעילה, שהרי נפרד מן העם הקדוש, והקדוש ברוך הוא עוזב את חטאיהם ומכפר עליהם.	תנינן מאן דחמי גמל בלחמיה מיתה נקנסה עליו מלמעלה ואשתויב מינה וכלא חד וכדין אהדר עשו אפטרופוסא דיעקב ויעקב לא בעא דובשיה ועוקציה יעבר נא אדוני לפני עבדו כדין וישב ביום ההוא עשו לדרכו אימתי בשעת נעילה דהא אתפרש מעמא קדישא וקב"ה שביק לחוביהון וכפר עלייהו
כיון שאותו המקטרג הולך עם אותו דורון ונפרד מהם, רוצה הקדוש ברוך הוא לשמח עם בניו, מה כתוב ויעקב נסע סוכותה ויבן לו בית וגו' על כן קרא שם המקום סכות, כיון שיושבים בסוכות הרי נצולו מן המקטרג, והקדוש ברוך הוא שמח עם בניו, אשרי חלקם בעולם הזה ובעולם הבא.	כיון דההוא מקטרגא אזל בההוא דורונא ⁶⁴⁵ ואתפרש מנייהו בעי קב"ה למחדי בבנוי מה כתיב ויעקב נסע סכתה ויבן לו בית וגו' על כן קרא שם המקום סכות כיון דיתבו בסכות הא אשתויבו מן מקטרגא וקודשא בריך הוא הדי בבנוי זכאה חולקהון בהאי עלמא ובעלמא דאתי
	קא/א
בתשובה והקדוש ברוך הוא קבלו.	בתיובתא ⁶⁴⁶ וקביל ליה קודשא בריך הוא
אמר לו אדם אתה תהיה סימן לבניך לדורי דורות, ביום הזה יעמדו בדין, אם ישובו אני אקבל אותם ואעמוד מכסא דין ואתקיים על כסא רחמים וארחם עליהם, ודוד אמר אהבתי כי ישמע ה'	אמר ליה אדם אתה תהיה סימנא לבניך לדורי דריין ⁶⁴⁷ בהאי יומא קיימין בדינא ואי יתובון ⁶⁴⁸ אנא אקבל לון ואיקום ⁶⁴⁹ מכורסייא דדינא ואתקיים על כורסייא דרחמי וארחם עלייהון ⁶⁵⁰ ודוד אמר אהבתי כי ישמע ⁶⁵¹ את

⁶⁴⁵ עי' עמוד א' הערה בשם ספר הדע"ה.

⁶⁴⁶ מי קבל עליו הגזירה בסבר פנים יפות ונתנחם על עונו ונתחרט והצדיק עליו את. הדין והיינו ותב כתיובתא וקביל ליה נמשך הפגם למטת ונתייחדו המדות למעלה וכן פירשו בתיקונים בריש מאמר ותוסף ללדת כתובה בפרשת בראשית בס"ד. וקביל ליה לענין שיש שיעור קצוב לעונו עד יתקן הקב"ה את עולמו ויצא מקללותיו ויחדש הנשמות לפגרים קיימים לעולם, ויחזור העולם אל מה שהיה קודם חטא אדם הראשון ויתקיים ולא יפסד כשיעור שנגזר קיומו בעת בריאתו (אור יקר).
⁶⁴⁷ ירצה כמו שחטאו פגם כל הדורות גם תשובתו תקן שבכל דורות הנמשכים אחריו הקב"ה יעמידם ביום ההוא בכל שנה בדין וישובו ויקבלם (אור יקר).

⁶⁴⁸ והסימן הוא שתקובל תשובתם אפילו בשעת מושב הדין והסימן אדם הראשון, וזה חידוש כי בשלמא קודם מושב הדיינים מודה בקנס פטור, אמנם אחר שבאו עדים מי שיודה שיפטר זהו סימן גדול לבניו שלא יתייאשו מהתשובה ויאמרו כבר באו עדים ונגזר הדין שאינו אלא גם המודה ומתודה ומתחרט אחר שבאו עדים ונגזר הדין מועיל הרבה, אם לא יתבטל הגזירה בערך הגוף תתקן בערך הנפש כענין אדם הראשון כדפירשנו (אור יקר).

⁶⁴⁹ והורה לו בזה ענין גדול שעם היות כל הנבראים נפעלים ממאמר פיו עם כל זה יוכלו הנבראים הפחותים בני אדם לפעול בו ממש, כיצד חוטאים יושב בכסא דין, שבים מקימין אותו והוא יושב בכסא רחמים, מי מקים המלך מעל כסא דין ומושיבו בכסא רחמים בני אדם וזהו שאמר "ואנא איקום מכורסייא דדינא" בינה משפעת בגבור' החזקה "ואתקיים" בלי לקום ממנו על "כורסייא דרחמי" בינה משפעת בחסד ותפארת כדפירשנו ויהיה הדבר קיים בלתי מתמוטט, והרי דרך הקב"ה לדון בראש השנה אם כן הדרך הנאות לפניו הוא לישב על כסא, והדרך שישראל עושים הוא להקימו מן הכסא ולהושיבו בכסא רחמים, ומה שהוא רוצה מבטל מפני דעתם, ומה שהם עושים מתקיים (אור יקר).

⁶⁵⁰ כי לא יהיה הענין דרך עראי אלא גם להשפיעם רחמים כדפירשנו (אור יקר).

<p>קולי תחנוני ועל דא כתיב כי עמך הסליחה למען תורא⁶⁵² וכתיב כי עמך מקור חיים⁶⁵³ באורך נראה אור</p>	<p>את קולי תחנוני, ועל זה כתוב כי עמך הסליחה למען תורא, וכתוב כי עמך מקור חיים באורך נראה אור.</p>
<p>אך בעשור לחדש השביעי הזה יום הכפורים הוא מקרא קדש יהיה לכם רבי חייא פתח לדוד משכיל אשרי נשוי פשע כסוי חטאה לדוד משכיל הא תנינן בעשרה זיני זמרא אתקרי (נ"א אתתקן) ספר תהלים בנצוח בנגון במשכיל במכתם במזמור בשיר באשרי בתפלה בהודאה בהללויה ועלאה מכלהו הללויה⁶⁵⁴ והא אוקמוה</p>	<p>אך בעשור לחדש השביעי הזה יום הכיפורים הוא מקרא קדש יהיה לכם, רבי חייא פתח, לדוד משכיל אשרי נשוי פשע כסוי חטאה, לדוד משכיל הרי שנינו בעשרה מיני זמר נקרא (נתקן) ספר תהלים בנצוח, בנגון, במשכיל, במכתם, במזמור, בשיר, באשרי, בתפלה, בהודאה, בהללויה, והעליון מכלם הללויה, והרי פרשוה.</p>
<p>הכא משכיל אתריה ידיע מהו משכיל⁶⁵⁵ מייא דאחכימו לאינון דשתו להו ההוא אתר (ס"א דמשתדלין בההוא אתר) דאקרי משכיל⁶⁵⁶ כד"א משכיל על דבר⁶⁵⁷ ימצא טוב ובגין דאקרי הכי⁶⁵⁸ תליא ביה סליחה חירו דחירין הה"ד אשרי נשוי פשע כסוי חטאה מאי כסוי חטאה הא אוקמוה דהוא כסוי מב"נ ההוא חטאה דחב לקב"ה ואודי קמי קב"ה אבל (ס"א כסוי חטאה)</p>	<p>כאן משכיל מקומו ידוע, מהו משכיל, מים שמחכימים את אותם ששותים אותם, אותו המקום (שעוסקים באותו מקום) שנקרא משכיל, כמו שנאמר משכיל על דבר ימצא טוב, ומשום שנקרא כך תלויה בו סליחה, חרות החרויות, זהו שכתוב אשרי נשוי פשע כסוי חטאה. מה זה כסוי חטאה, הרי פרשוה שהוא כסוי מבני אדם, אותו חטא שחטא לקדוש ברוך הוא והודה לפני הקדוש ברוך הוא, אבל (כסוי חטאה).</p>
<p>ת"ח כד ב"נ חטי וחב זמנא חדא ותרינן</p>	<p>בא וראה, כשאדם חוטא ומתחייב</p>

⁶⁵¹ ירצה מה שאהבתי הוא שאני בטוח שישמע ה' את. קולי וכו', שאין תשובה חוזרת ריקם אם מועיל בעולם הזה ואם לאו לעולם הבא ודאי ישמע, כל שאלות חוזרות פעמים ריקם ושאלת מחילת עון אינה חוזרת ריקם, אם מבטלת גזירת העולם הזה מבטלת ואם לאו אינה מבטלת אבל גזירת עולם הבא אחר המות ודאי מבטלת, שכך אנו מוכרחים מאדם הראשון עם קונו כדפירשנו (אור יקר).

⁶⁵² פירוש בינה שמשם היא הסליחה (מ"מ).

⁶⁵³ פירוש כי עמך שהוא זעיר. מקור חיים שהיא בינה. (מ"מ).

⁶⁵⁴ לפי שיש בו הו"ה הלל גי' ה"ס שהוא אדנ"י. והאותיות אחרות כפשטם. (מ"מ).

⁶⁵⁵ אותיות מי שכל (רח"ו).

⁶⁵⁶ משכיל הוא יסוד ז"א מפני שהמשך האור מן הדעת ששם יסוד אימא שהיא המשכיל האמיתית שמאירים בו חו"ב והוא השכל השלם, לכן אמר סבא דמשפטים דף קי ע"א משכיל דא נה ריוצ אמעדן שפשוטו הוא יסוד בינה ושם היא עליון וסתום אבל הכא בז,א הוא ידוע (מ"מ).

⁶⁵⁷ סוד היסוד דבינה נקרא משכיל (רח"ו). ויש לפ' ג"כ שמשכיל הוא היסוד דזעיר כמ"ש בסה"כ בדרוש הלולב משכיל על דבר וכו' מי שממשיך יסוד הנק' משכיל על המלכות הנק' דבר. ימצא טוב. אלא שהרב המגיה פירש על יסוד הבינה משום מ"ש בסמוך תלייא ביה סליחה חירו דחורין ומוכח משם שעל יסוד הבינה מדבר (מ,מ).

⁶⁵⁸ כי החוטא נכנס בו רוח שטות, אבל הבעל תשובה חוזר להשכלתו. וגם שהחוטא מונע השפעת החסדים ומעלימם למעלה בתוך הדעת וכמד"א (בראשית לט, א) ויוסף הורד מצרימה כמבואר אצלנו (ססה), אך הבעל תשובה מתעלה עד יסוד אמא ששם התשובה ששו, וממשיך החסדים עד פום אמה, וכדתנן במתניתין (שזו) ומי מטהר אתכם, ומ"י דייקא, שנאמר (יחזקאל לו, כה) וזרקתי עליכם, פי' מלמעלה, מ"ם טהור"ם, וטהרת"ם, גי' ש"ן כמנין ה' פעמים חס"ד, שכל הה' חסדים מתקבצים בזה המקום הנקרא משכיל. וכן נאה לדרוש בסוף המשנה, מקו"ה (רמ"ז).

עי' ספר עץ חיים (שכ"ח פ"ה): וכבר ידעת כי עתה אחר חרבן אנו צריכין לחדש מוחין בכל תפלה והנה באמצע היום אין שם מוחין והם בסוד הדינין ונקרא חרן כנ"ל שהם סוד ג' אלקים וזהו אין אדם חוטא אא"כ נכנס בו רוח שטות שמתמלאין המוחין בסוד רוח אחרת של דין קשה.

עי' מבוא שערים (ש"ה ח"ב פ"ז): אין אדם חוטא אא"כ נכנס בו רוח שטות כי אין היצה"ר מתגבר באדם ונאחז בו להחטיאו אא"כ נתמלאו המוחין שלו מבחינת רוח אלהים שהוא הדין הקשה שמשם נאחז השטן וזהו רוח שטות.

<p>ותלתא ולא אהדר ביה הא חובוי באתגלייא אינון ומפרסמי לון לעילא ומפרסמי לון לתתא וכרוזי אזלין קמיה ומכרוזי אסתלקו מסחרניה דפלנייא נזיף הוא ממאריה נזיף הוא לעילא נזיף הוא לתתא ווי ליה דפנים דיוקנא דמאריה ווי ליה דלא הייש ליקרא דמאריה קב"ה גלי חוביה לעילא הדא הוא דכתיב יגלו שמים עונו וארץ מתקוממה לו וכד בר נש אזיל בארחה דאמריה ואשתדל בפולחניה ואזדמן ליה חטאה חד כלא מכסין עלוי עלאין ותתאין דא אקרי כסוי חטאה</p>	<p>פעם אחת ופעמיים ושלש ולא חוזר בו, הרי חטאיו הם בגלוי ומפרסמים אותם למעלה, ומפרסמים אותם למטה, והכרוזים הולכים לפניו ומכריזים, הסתלקו מסביב לפלוני נזוף הוא מאדונו, נזוף הוא למעלה נזוף הוא למטה, אוי לו שפגם את דמות רבונו, אוי לו שאינו חושש על כבוד רבונו. הקדוש ברוך הוא מגלה חטאו למעלה, זהו שכתוב יגלו שמים עוונו וארץ מתקוממה לו, וכשאדם הולך בדרך רבונו ועוסק בעבודתו והזדמן לו חטא אחד, הכל מכסים עליו עליונים ותחתונים, זה נקרא כסוי חטאה.</p>
<p>א"ל ר' אבא עד כען לא מטית לעקרא דמלה ושפיר קאמרת והאי דקאמרו חברייא שפיר אבל אי הכי מכוסה חטאה מבעי ליה⁶⁵⁹ מהו כסוי חטאה אלא תרי מלי דחכמתא אית ביה ותרוייהו הכי חד כמה דתנינן דעובדין טבין דבר נש עביד בהאי עלמא עבדין ליה בההוא עלמא לבושא יקרא עלאה לאתלבשא בהו וכד בר נש אתקין עובדין טבין וגברין עליה עובדין בישין ואשגה ביה קב"ה ועובדוי בישין סגיאין ואיהו רשע דאשתכח חטאה קמי מאריה ותוהא על אינון טבאן דעבד בקדמיתא הא אתאביד הוא מכלא מהאי עלמא ומעלמא דאתי</p>	<p>אמר לו רבי אבא, עד עכשיו לא הגעת לעיקר הדבר ויפה אמרת, וזהו שאמרו החברים יפה, אבל אם כך, היה צריך להיות מכסה חטאה, מהו כסוי חטאה. אלא שני דברי חכמה יש בו, ושניהם כך, אחד כמו ששנינו, שמעשים טובים שאדם עושה בעולם הזה עושים לו באותו העולם לבוש נכבד עליון להתלבש בהם, וכשאדם מתקן מעשים טובים, וגוברים עליו מעשים רעים, והקדוש ברוך הוא משגיח בו, ומעשיו הרעים רבים, והוא רשע, שנמצא חוטא לפני אדונו ותוהא על אותו טובות שעשה בראשונה, הרי נאבד הוא מן הכל, מהעולם הזה ומהעולם הבא.</p>
<p>מה עביד קב"ה מאינון טבאן דעביד האי חטאה בקדמיתא אלא קב"ה אף על גב דההוא רשע חטאה אתעביד אינון טבאן וזכיין לא אתאבידו אית צדיק דאזיל בארחוי דמלכא עלאה ואתקין לבושו מעובדוי ועד לא אשלים לבושו אסתלק קב"ה אשלים ליה מאינון עובדין דעבד (ס"א דאביד) האי רשע חטאה ואשלים לבושו לאתקנא בהו בההוא עלמא הה"ד יכין וצדיק ילבש ההוא חטאה אתקין וצדיק אתחפי ממה דאיהו תקין הה"ד כסוי חטאה (כסוי הוא מידא דחטאה אתחפי מחטאה) וע"ד לא כתיב מכוסה אלא כסוי וחד</p>	<p>מה עושה הקדוש ברוך הוא מאותן טובות שעשה החוטא הזה בראשונה, אלא הקדוש ברוך הוא אף על גב שאותו רשע חוטא נאבד, אותן טובות וזכויות לא נאבדות. יש צדיק שהולך בדרכי המלך העליון ומתקין לבושו ממעשיו, וטרם שהשלים את לבושו הסתלק, הקדוש ברוך הוא משלים לו מאותם המעשים שעשה (שאבד) הרשע החוטא הזה, ומשלים את לבושו, שיתתקן בהם באותו עולם, זהו שכתוב יכין וצדיק ילבש, אותו חוטא התקין והצדיק מתכסה ממה שהוא התקין, זהו שכתוב כסוי חטאה, (הכסוי הוא מזה שחטאה</p>

⁶⁵⁹ פי' לפי דברי רז"ל שאמרו כסוי חטאה היינו שעוונות שעשה להקב"ה מכוסים מבני אדם שלא ידעו אותם. א"כ מכוסה מבע"ל שר"ל שעונו מכוסה מבני אדם. וכן לפירוש ר"ח ג"כ מכוסה מבע"ל שר"ל אשרי מי שאין בידו אלא ערן אחד ואזי עונו מכוסה מבני אדם שאין הקב"ה מפרסמו. ותירץ כסוי של הצדיק הזה מהמצות של חטאה. ולפי' ב' כסוי חטאה חטאה שלו יש עליה כסוי דהיינו מצולות ים (מ"מ).

מתכסה מהחטאה), ועל כן לא כתוב מכוסה אלא כסוי, ואחד שהתכסה אותו החטא של הצדיק הזה באותם שנקראים מצולות ים, שהרי מי שנופל במצולות ים לא נמצא לעולמים, משום שהמים מכסים עליהם.	דאתחפי ההוא חטאה דהאי זכאה באינון דאקרין מצולות ים ⁶⁶⁰ דהא מאן דנפיל במצולות ים לא אשתכח לעלמין בגין דמיין חפין עליהו
(מהו המצולות ים), כמו שנאמר ותשליך	(מאן מצולות ים) כד"א ותשליך
	רע"מ
מצוה זו להתענות ביום הכפורים להכניע את הגוף ואת הנפש בסוד של חמשה ענויים של חמש דרגות של יום הכפורים, שהרי המקטרג בא להזכיר את חטאיהם כמו שנתבאר, וכולם בתשובה שלימה לפני אביהם, הכל כמו שנאמר בכמה מקומות.	פקודא דא לאתענאה ביומא דכפורי לאכנעא גופא ונפשא ברזא דה' ענויין דה' דרגיין ⁶⁶¹ דיומא דכפורי דהא מקטרגא קא אתי לדאדכרא חוביהון כמה דאתמר וכלהו בתיובתא ⁶⁶² שלימתא קמי אבוהון כלא כמה דאתמר בכמה דוכתי ע"כ
	פקודא למפלה כהנא וכו' סניא
	קא/ב
במצולות ים כל חטאתם ⁶⁶³ מאן מצולות ים אלא רוא יקירא ⁶⁶⁴ הוא והא (ס"א אוקמוה ר"ש אמר) אוקמיה ר"ש ואמר כל אינון דאתו מסטרא תקיפא ⁶⁶⁵ ואתאחדו ⁶⁶⁶ בזינין בישין בכתריין תתאיין ⁶⁶⁷ כגון עזאזל ביומא דכפורי דא אקרי מצולות ים כזפטא דכספא כד בחנין ליה כנורא הה"ד הגו סיגים מכסף כך האי מאינון מצולות ים הוא ⁶⁶⁸ ומצולות ים אקרי מצולות מההוא ים קדישא מצולות זוהמא	

⁶⁶⁰ ור"ל שכתב הרב בס' ק"י כי זר"ן דנוגה דב"ע הם נק' מצולות ים והם עזאזל כי הם מצולות נוקבא דקדושה הנק' ים עכ"ל ועיין בפ' אחרי מות דף ס"ב ע"ב (מ"מ).

⁶⁶¹ ה"ג, ה' עילאה (יהל אור).

⁶⁶² דרגא דיוה"כ בינה כידוע (יהל אור).

⁶⁶³ ושם מתכסה ומתבטל כדמסיק, ובענין מצולות ים נאמר שהמלכות תקרא ים בבחינתה שהיא כוללת כל מציאות הנבראים כאומרו זה הים גדול ורחב ידים להורות על טוב בחינותיה בעליונים ובתחתונים, ואמר שם רמז וכו', והנה בכללות חיות קטנות הם סוד ארבע חיות המרכבה שהם בעולם מטטרון ולמטה מ"ם זו, ובחינותיה הם מצולות ים שיש בהם רפש וטיט רמז; אל הקליפות שהם למטה מעולם מטטרון וסביב למשכן יחנו וכן ביאר הרשב"י ע"ה בתיקונים עץ הדעת טוב דא מטטרון ורע דא סמאל וזה. מבואר בדבריו מקומות אין מספר, והנה יצר הרע והעונות הם נמשכים מצד ימה שאדם מתדבק בחצונים ומתלכלך במצולות ים, וכאשר האדם ישוב מעונו יצרו הרע מתטהר ומתתקן ולכלוך עונותיו מתלבן והטינוף הוא נתן במצולות ים מין במינו, שסמאל וכחותיו גרמו לאיש הזה לחטא דהיינו נמי מצולות ים ובשובו נשאר העון והלכלוך במקומו ומצולות ים מכסים על עונותיו בענין שאין לו עון, וזהו סוד ונשא השעיר עליו את כל עונותם אל ארץ גזרה שהוא ממש מצולות ים הנזכרים (או ריקר).

⁶⁶⁴ פי' כמ"ש בשם הרב שהם זר"ן דנוגה דב"ע (מ"מ).

⁶⁶⁵ פי' הם זר"ן דנוגה דב"ע הנז' (מ"מ).

⁶⁶⁶ פי' בקליפות שתחתיהם (מ"מ).

⁶⁶⁷ עזא ועזאל הם מהזר"ן דקליפת נוגה דאצילות וכמ"ש הרב (בשער קליפת נוגה פרק ט), וע' בזוהר (פ' אמור קא ריש ע"ב) כי אותן הזר"ן הם השרשים, ועזא ועזאל הם הענפים והם תולדותיהם (דע"ה ח"ב כ ע"א).

⁶⁶⁸ פי' כמו הזפטא דכספא וכו' כך האי שהוא עזאזל מאינון מצולות ים שהנוגה של אבי"ע כולם הם סיגי ים העליון שהיא מ' ועזאזל שהו' זר"ן דנוגה דב"ע הוא ממצולו' הנז' ולכך אמר הזוהר כך האי מאינון מצולות ים (מ"מ).

<p>דכספא ועל דא כל אינון הטאין דיישראל שריין לגויה (ס"א לגביה) והוא קביל לון וישתאבון בגויה מ"ט בגין דאיהו הטאה אקרי מאי הטאה גרעונא וע"ד הוא גרעונא דכלא ונטל גרעונא דגופא ודנפשא⁶⁶⁹ בהאי יומא נחית האי מצולות ים וזהמא (דכספא)⁶⁷⁰ דנפשא⁶⁷¹ ונטיל זהמא דגופא⁶⁷² מאן היא זהמא דגופא דא אינון חובין דאתעבידו על ידי דיצר הרע⁶⁷³ דאקרי מזוהם מנוול</p>	<p>ים קדוש, מצולות זוהמת הכסף, ועל כן כל אותם החטאים של ישראל שורים לתוכו (אצלו), והוא מקבל אותם ונשאבים לתוכו, למה משום שהוא נקרא חוטא {חסרון} מה זה חוטא חסרון, ועל כן הוא חסרון של הכל ונטל את חסרון הגוף והנפש ביום הזה יורד מצולות הים הזה, זוהמת (הכסף) הנפש ונטל זוהמת הגוף, מי הוא זוהמת הגוף, זה אלו החטאים שנעשו על ידי יצר הרע שנקרא מזהם מנוול.</p>
<p>אמר ר' יוסי תנן ונתן אהרן על שני השעירים גורלות אי הכי יקרא הוא דעזאזל חמיתון עבדא דשדי עדבין במאריה ארחיה דעלמא לא נטל אלא מה דיהיב ליה מאריה אבל בגין דסמאל זמין האי יומא בדלטורא ובגין דלא יהא ליה פטרא⁶⁷⁴ (ס"א בהאי עדבא הוא סלקא ביה⁶⁷⁵)⁶⁷⁶ יהבין ליה חולקא בהאי והאי עדבא מגרמיה הוא דסליק ביה דאמר ר' יהודה א"ר יצחק מלה עלאה אשכחנא בעדבא עדבא דיהושע כתיב ביה על פי הגורל⁶⁷⁸ ע"פ הגורל ודאי דאיהו אמר דא חולקא דיהודה דא דבנימין וכו' וכן כלהו</p>	<p>אמר רבי יוסי שנינו, ונתן אהרן על שני השעירים גורלות, אם כך כבוד הוא של העזאזל ראיתם עבד שזורק גורלות עם רבונו, דרך העולם שאינו נוטל אלא מה שנותן לו רבונו, אבל משום שסמאל"ל מזומן ביום הזה על מלשינות, וכדי שלא יהיה לו פתחון פה, (בגורל הזה הוא עולה בו), נותנים לו חלק בזה, והגורל הזה מעצמו הוא שעולה בו, שאמר רבי יהודה אמר רבי יצחק, דבר עליון מצאנו בגורל. בגורל של יהושע כתוב בו, על פי הגורל, על פי הגורל ודאי, שהוא אמר זה חלקו של יהודה, זה של בנימין וכו', וכן כולם.</p>

⁶⁶⁹ פי' העונות שעשו הגוף והנפש (מ"מ).

⁶⁷⁰ נמחק צמ"מ.

⁶⁷¹ והיינו כמ"ש בשם הרב שהוא מסיגי המלכות הנק' נפש (מ"מ).

⁶⁷² פי' העון שעשה הגוף (מ"מ).

⁶⁷³ פי' שע"י יצה"ר נעשים העונות (מ"מ).

⁶⁷⁴ פי' כדי שלא ימצא פה לקטרג על ישראל לכן אנו עושים לו מעלה ע"י הגורל (מ"מ).

⁶⁷⁵ כי ממש סמאל היה עולת בגורלו, ששני גורלות היו האחד היה כתיב בו השם והאחד היה כתוב בו עזאזל, אם כן בעלות הגורל לעזאזל במקום הראוי לו שהוא המותר והדחוי אין לו תרעומת שהרי הוא בעצמו בחר חלקו שכחו היה מברר חלקו, וזהו שאמר "ובגין דלא יהא ליה פטרא בהאי עדבא" לומר נתנו לי חלק הפגום ולא הטעימוני מחלק הקדוש, לכך הוא "סלקא ביה" הוא בעצמו ממש היה בורר חלקו שגורלו עולה ובורר חלקו, ולכך היה כתוב שמו בגורל שכל כחו נתון שם ומעצמו "זינא אזיל לזיניה" (אור יקר).

⁶⁷⁶ ובגין דלא יהיב ליה פטרא דהא עדבא סלקא ביה - נ"א צאור יקר.

⁶⁷⁷ ובגין דלא יהיב ליה פטרא דהא עדבא סלקא ביה - כך כתיב במקצת הספרים ופירש שלעולם אין אנו נותנים לסמאל אלא הראוי לו, ואעפ"י שהיו מגרילים על השעירים זה היה לפנים אבל לפי האמת לא היה עולה לו אלא הראוי לו כדפירשו בגמרא שגורל של שם היה בא לעולם בימין, והיה הכוונה בגורל משום מחנפין את הרשעים כדי שלא יהיה לו פתחון פה ליום הדין וילמד קטיגוריא מפני שיאמר שלא נתנו לו שעיר אלא הפחות שבהם לזה היה על פי הגורל, ואדרבה בגורל לא היה עולה לו אלא הפחות מין במינו וזהו שאמר "דלא יהיב ליה פטרא" לגמגם בו "דהא עדבא סלקא ביה" ומדנים ישבית הגורל ולעולם לא היה נותן לו אלא הראוי לו, ולא כדקא סלקא דעתין ששני השעירים ראויים לזה ולזה חס ושלוש שיהיה עבד משתות אל אדוניו, והמותר והדחוי היה נתן לו על פי הגורל כדפירשנו, והוכיח ענין זה מתוך דברי ר' יצחק שאמר שהגורלות ממש היו צועקות זה ליהודה וזה לבנימין וכי אפשר שיחליפו הגורלות חלק יהודה לבנימין או חלק בנימין ליהודה אלא חלקו הראוי לו מששת ימי בראשית היה מברר לו (אור יקר).

⁶⁷⁸ רוח הקדש מדברת בגורל והיה צווח זה לפלוני, והיה ענין הגורל מטעם מדנים משבית הגורל לפנים לבד הכא נמי מכל שכן לגבי סמאל הראוי לו ברר הגורל לו ולא היה הגורל עולה אלא במקום הראוי לו ברוח הקדש, ולא שיהיו חס ושלוש על צד ההזדמן והמקרה מקום שיפול שם הגורל חס ושלוש כי זה מורה שיווי העבד הפחות אל הברר הקדוש והטהור (אור יקר).

<p>אף כאן, כיון שהכהן שם ידיו, אותם הגורלות מדלגים ועולים ביד הכהן, (שעולים הגורלות ביד הכהן הם מדלגים מידי), ושורים במקומם, זהו שכתוב והשעיר אשר עלה עליו הגורל, עלה עליו ודאי. ולא זה בלבדו, אלא בכל פעם שמזומן המלשין וניתנת לו רשות, צריכים לשים כנגדו במה שיתעסק ויעזוב את ישראל, ביום הזה מזומן המלשין לרגל את הארץ, זהו שכתוב ויאמר ה' אל השטן מאין תבא, והרי שנינו משוט בארץ, מה זה, אלא זהו המלשין הגדול מקטרגם של ישראל.</p>	<p>אף הכא כיון דכהנא שוי ידוי אינון עדבין מדלגי וסלקין בידא דכהנא (נ"א דסלקין עדבין בידא דכהנא אינון מדלגי מן ידוי) ושארן באתרייהו הה"ד והשעיר אשר עלה עליו הגורל עלה עליו⁶⁷⁹ ודאי ולא דא בלחודי אלא בכל זמנא דלמטורא זמין ואתיהיב ליה רשותא בעינן לשואה לקבליה במה דיתעסק ושביק לון לישראל בהאי יומא דלמטורא זמין לאללא ארעא הה"ד ויאמר יי' אל השטן מאין תבא והא תנינן משוט בארץ מאי הוא אלא האי הוא דלמטורא רבא מקטרגא דישראל</p>
<p>והא אתערו חברייא (דודאי) בההיא שעתא דהוו זמינין ישראל למעבר ימא ולא תפרעא ממצראי אמר אנא אעברנא בארעא קדישא וחמינא דלא אתהוון אלין למיעל בגוה אי אנת דאין דינא דינייהו הכא ממצראי מה שניין אלין מאלין או ימותון כלהו כחדא או יהדרון כלהו למצרים ולא אנת הוא דאמרת⁶⁸⁰ ועבדום וענו אותם ת' שנה והא לא סליקן מהושבנא אלא רד"ו ולא יתיר</p>	<p>והרי התעוררו החברים, (שודאי) באותה שעה שהיו ישראל מזומנים לעבור בים ולהיפרע מן המצרים, אמר אני עברתי בארץ הקדושה, וראיתי שאלה לא ראויים להיכנס לתוכה. אם אתה דן דין הדינים שלהם כאן כמו המצרים, מה שונים אלו מאלו, או שימותו כולם כאחד או שיחזרו כולם למצרים, ולא אתה הוא שאמרת, ועבדום וענו אותם ארבע מאות שנה, והרי לא עלו מחשבונו אלא מאתים ועשר ולא יותר.</p>
<p>אמר קב"ה מה אעביד אשתדלותא בעיית הכא לאייתאה לקרבא לקבליה יהיבנא ליה במה דיתעסק וישבוק בהו לבני והא אשתכח במאן דיתעסק מיד אמר ליה השמת לבך אל עבדי איוב כי אין כמהו בארץ מיד פלג ליה דלמטורא במלין ויען השטן את יי' ויאמר החנם ירא איוב אלהים</p>	<p>אמר הקדוש ברוך הוא מה אעשה, כאן צריכה השתדלות להביא לקרב כנגדו, אתן לו במה שיתעסק ויעזוב את בני, והרי נמצא במי שיתעסק מיד, אמר לו השמת לבך אל עבדי איוב, כי אין כמהו בארץ. מיד חלק לו המלשין בדברים, ויען השטן את ה' ויאמר החנם ירא איוב אלהים.</p>
<p>לרעיא דבעי לאעברא עאניה בחד נהרא אעבר זאבא לקטרגא ליה בעאניה רעיא הוה חכים אמר מאי אעביד דבעוד דאנא אעבר לסלייא יקטרג הוא בעאני זקיף עינוי וחמי בין עאנא חד תיישא מאלין תיישי ברא דהוה רב ותקיף אמר אשרי דא לקבליה ובעוד דמקטרגי דא ברא אעבר לכל עאנא וישתובון מניה</p>	<p>(משל) לרועה שרצה להעביר צאנו בנהר אחד, עבר זאב להתגרות בצאנו, הרועה היה חכם אמר, מה אעשה שבעוד שאני מעביר את הטלאים הוא יתגרה בצאן, הרים עינוי וראה בין הצאן תיש אחד מאותם תיישי הבר שהיה גדול וחזק, אמר אזרוק זה כנגדו ובעוד שמתגרים זה בזה אעביר את כל הצאן, וינצלו ממנו.</p>
<p>כך קב"ה אמר ודאי הא תיישא חד רב ותקיף ואלים אשרי לקבליה ובעוד דהוא ישתדל ביה יעברון בני ולא ישתכח קטיגורא לגבייהו מיד ויאמר יי' אל השטן השמת לבך</p>	<p>כך הקדוש ברוך הוא, אמר ודאי התיש הזה גדול אחד וחזק ואלים, אזרוק כנגדו, ובעוד שהוא מתעסק עמו יעברו בני ולא ימצא קטגור עליהם, מיד ויאמר</p>

⁶⁷⁹ עלה עליו מעצמו שדיגל עליו (רח"ו).

⁶⁸⁰ פי' קושיא אחריתי היא שתחלה הקשה מה אלו אף אלו. ועוד הקשה שלא נשלם הקץ (מ"מ).

<p>עד דקב"ה זווג להו כחדא דכתיב הנו בידך בעוד דהוא אשתדל ביה שביק לון לישראל ולא אשתכח קטיגורא לגבייהו אוף הכי בהאי יומא דלטורא זמין לאללא ארעא ובעינא לשדרא לקבליה במה דיתעסק (כגוונא דיליה) ובעוד דאיהו אשתדל ביה שביק לון לישראל</p>	<p>ה' אל השטן, השמת לבך. עד שהקדוש ברוך הוא זיווג אותם כאחד, שכתוב הנו בידך, בעוד שהוא מתעסק בו עזב את ישראל ולא נמצא מקטרג אליהם. אף כאן, ביום הזה המלשין מזומן לרגל את הארץ, וצריכים לשלח כנגדו במה שיתעסק (כדוגמא שלו), ובעוד שהוא מתעסק בו, עוזב את ישראל.</p>
<p>ומתלא אמרא זלוזלא דבי מלכא הב ליה זעיר חמרא וישבחך קמי מלכא ואי לאו יימא למלכא מלה בישא לזמנין נטלין לה לההיא מלה עלאי דבי מלכא ומלכא עביר דינא בניניה</p>	<p>ומשל אומרים למזלזל של בית המלך, תן לו מעט יין וישבחך לפני המלך, ואם לא יאמר למלך דיבור רע, לפעמים נוטלים את אותו דיבור עליוני בית המלך והמלך עושה בגללו דין.</p>
<p>ר'</p>	<p>רבי</p>
<p>קב/א</p>	
<p>יצחק אמר לשטייא דקאים קמי מלכא הב ליה חמרא⁶⁸¹ ולבתר אימא ליה ואחזי ליה⁶⁸² כל אינון טעוון דעבדת וכל אינון בישין והוא ייתי וישבחך ויימא דלא ישתכח בעלמא כוותך</p>	<p>יצחק אמר (משל) לשוטה שעומד לפני המלך, תן לו יין ואחר כך אמר לו והראה לו כל אותן טעויות שעשית וכל אותן רעות, והוא יבא וישבח אותך, ויאמר שלא נמצא בעולם כמותך.</p>
<p>אוף הכא הא קאים דלטורא תדיר קמי מלכא ישראל יהבין ליה האי דורון ובהאי דורון פתקא לכל בישין ולכל טעוון ולכל חובין דעבדו ישראל והוא אתי ומשבח להו לישראל ואתעביד סניגורא עלייהו וקב"ה אהדר כלא לרישא דבישי דעמיה⁶⁸³ בנין דכתיב כי גחלים אתה חותה על ראשו</p>	<p>אף כאן הרי עומד המלשין תמיד לפני המלך, ישראל נותנים לו את הדורון הזה, ובדורון הזה פתק לכל הרעות ולכל הטעויות ולכל החטאים שעשו ישראל, והוא בא ומשבח את ישראל ונעשה עליהם סנגור, והקדוש ברוך הוא מחזיר את הכל לראש הרעים של עמו, משום שכתוב כי גחלים אתה חותה על ראשו.</p>
<p>א"ר יוסי ווי לון לעמא דעשו בשעתא דהאי שעיר משדרי לההוא דלטורא ממנא דעליהו דבניניה אתי לשבחה לון לישראל וקב"ה אהדר כל אינון חובין לרישא דעמיה בנין דכתיב דובר שקרים⁶⁸⁴ לא יכון לנגד עיני א"ר</p>	<p>אמר רבי יוסי, אוי לו לעם של עשו, בשעה ששולחים את השעיר הזה לאותו המלשין שממונה עליהם, שבגללו בא לשבח את ישראל, והקדוש ברוך הוא מחזיר את כל אותם החטאים על ראש</p>

⁶⁸¹ ר' חזקיה סבירא ליה שהכוונה כדי שילמד זכות שכשהוא מלמד זכות יש ממש בדבריו, ואמרו "מחמרא" שזה חלק השוטה המזלזל שהוא סמאל כסיל טמא ושותה מהיין משמריו דווקא מיין נסך חלקו ודאי (אור יקר).

⁶⁸² פ' ר' יצחק בא להוסיף על תנא קמא, שאף על פי שמראה האדם כל העונות שעשה לס"א. עכ"ז ע"י השוחד שקיבל הוא משבחו (מ"מ).

⁶⁸³ פירוש כענין מה שאמרו ואתן אדם תחתיך אל תקרי אדם אלא אדום, שכיון שהוא פוטר את ישראל מן הדין מצד אחד הקליפות תובעות על העונות ההם והקב"ה נותן לחצונים גזרות הדין הראוי לבא על ישראל בעבירות ההם שעשו דינם באדום ושאר האומות, או אפשר שהוא תובע תחלה או ימותו אלו ואלו או ינצלו אלו ואלו, והקב"ה אינו רוצה אלא שינצלו ישראל לבד והדין נותן להשוות חמדות, וכיון שישאל שבים בתשובה וגם השטן מלמד זכות עליהם חזר הדין ישראל ראויים לנס ומחילה ואומות העולם שהוא טען עליהם ימותו אלו ואלו או ינצלו אלו ואלו נשאר בתוך פח המוקש שאינם שבים מפשעיהם (אור יקר).

⁶⁸⁴ שמה שהוא מלמד סניגוריא אינו על צד האמת ואפילו שהוא מלמד קב"ה זכות כיון שהוא דובר שקרים "לא יכון" אלא המלמד סניגוריא צריך שיהיה מלמד על צד האמת מחפש על זכותו ומלמד לא על צד השוחד כסמאל (או ריקר).

<p>יהודה אלמלי⁶⁸⁵ הו ידעי עכו"ם מהאי שעיר לא שבקיין לון לישראל יומא חד בעלמא</p>	<p>עמו, משום שכתוב דובר שקרים לא יכוון לנגד עיני. אמר רבי יהודה אלמלא היו יודעים עכו"ם מהשעיר הזה, לא משאירים את ישראל יום אחד בעולם.</p>
<p>ת"ח כל ההוא יומא משתדל⁶⁸⁶ איהו בההוא שעיר ובגין כך קב"ה מכפר להו ישראל ודכי לון מכלא ולא אשתכח קטגוריא קמיה לבתר הוא אתי⁶⁸⁷ ומשבח להו לישראל וכדין שאיל ליה כד"א ויאמר יי' אל השמן מאין תבא אתיב בתושבחתיהו דישראל וקטיגורא אתעביד סניגורא ואזיל ליה כדין קב"ה אמר לשבעיין⁶⁸⁸ שרין דסחרין כורסייא חמיתון האי דלטורא⁶⁸⁹ היאך קאים על בני תדיר (אסתכמו) הא חדא דאשתכח (ס"א אשתדר) גביה בפתקא דכל חובייהו וכל טעותייהו וכל מה דחטו וחבו קמאי והוא קביל לון כדין אסתכמו כלהו דיהדרון אינון חובין על עמיה</p>	<p>בא וראה כל אותו יום הוא מתעסק עם אותו שעיר, ולכן הקדוש ברוך הוא מכפר לישראל ומטהר אותם מהכל, ולא נמצאת קטגוריה לפניו. אחר כך הוא בא ומשבח את ישראל, ואז שואל אותו, כמו שנאמר ויאמר ה' אל השטן מאין תבא, משיב בתישבחותם של ישראל, והקטגור נעשה סנגור והולך לו, אז הקדוש ברוך הוא אומר לשבעים השרים שסביב הכסא, ראיתם את המלשין הזה איך עומד על בני תמיד (מסכימים), הרי אחד שנמצא (שנשלח) אצלו בפתק עם כל חטאיהם וכל טעיותיהם וכל מה שחטאו וחבו לפני, והוא קבל אותם, אזי כולם מסכימים שיחזרו אותם החטאים על עמו.</p>
<p>רבי אבא אמר כל אינון חובין וחטאין מתדבקין ביה כמה דכתיב ותשליך במצולות ים כל הטאתם ולבתר כלהו מתהדרן ברישיהון דעמיה הה"ד ונשא השעיר⁶⁹⁰ עליו את כל עונותם אל ארץ גזרה בהאי יומא מתעטר כהנא בעטרין עלאין⁶⁹¹ והוא קאים בין עלאי ותתאי ומכפר עליה⁶⁹² ועל ביתיה⁶⁹³ ועל כהני⁶⁹⁴ ועל מקדשא⁶⁹⁵ ועל ישראל כלהו⁶⁹⁶</p>	<p>רבי אבא אמר כל אותם עוונות וחטאים נדבקים בו כמו שכתוב, ותשליך במצולות ים כל חטאתם, ואחר כך כולם חוזרים על ראשי עמו, זהו שכתוב ונשא השעיר עליו את כל עוונותם אל ארץ גזרה. ביום הזה מתעטר הכהן בעטרות עליונות, והוא עומד בין עליונים ותחתונים ומכפר עליו ועל ביתו ועל הכהנים ועל המקדש ועל כל ישראל.</p>

⁶⁸⁵ ואם תאמר והרי אדרבה ישליר אוהלים לשודדים ובטוחות למרגיזי אל, ויש לומר שאין הענין שייגזר עליהם רעה מיד אלא הקב"ה מחדש בכל שנה גזרות לעתים לאבד אומת אדום מן העולם וזהו שאמר "ווי לון לעמיה וכו'" (אור יקר).

⁶⁸⁶ הענין שאין השעיר בשר כמשמעו לבד, אלא ממותר הנעשה. מלמעלה מושפע להם על ידי השעיר, ועל ידי שלוח השעיר מורידים הסוגים הם אל תוך נוקבא דתהומא רבא אל ארץ גזרה ומחלק אותו שפע לכל חייליו ונטירד בזה, וישראל בתשובתן, ובין זה לזה אינו מלמד קטיגוריא עליהם והקב"ה מתמלא רחמים ומקבל תשובתן וזהו שאמר "ובגיני כד קב"ה מכפר וכו'" (אור יקר).

⁶⁸⁷ סמוך לשקיעת החמה שיום הכפורים בסופו מכפר, ובזמנינו זה ונשלמה פרים שפתינו וגם על ידי מה שאנו מספרים סדר הלוכו של שעיר ודחיפתו להר ואנו מושכים להם בחלקם ממש, והוא מלמד סגוריא, כיון שהוא רואה שעל ידי ספור דברים אנו מתקנים בקדש וכחלק הקדש חלקו (אור יקר).

⁶⁸⁸ היינו סוד בית דין העליון כדפירשנו בפרשת וירא בפסוק וה' המטיר וכן בשיר השירים והיינו כדי שיהיה הגזר דין של שבעים שנה באצילות ושבעים סנהדרין אלו, והיינו פגם העון נשפע עליהם ואוכלים טובה מיד להאבידם לעתיד. ור' אבא פליג דתנא קמא, סבירא להו שאחר השעיר הוא ענין זה, אמנם ר' אבא אמר שעם השעיר בעצמו הוא הענין (אור יקר).

⁶⁸⁹ פי' שס"מ הוא עליון על כל הע' שרים והם ע' מלבד ס"מ כמ"ש בריש פ' בא אל פרעה (מ"ן).
⁶⁹⁰ "השעיר" עשו, "תם" יעקב וזה על ידי השעיר ממש (או ריקר).

⁶⁹¹ שאר ימות השנה כהן סתם בחסד אמנם יום הכפורים הוא מתעטר בעטרין עילאין והיינו הבחינות הנעלמות בחסד בכתר בחכמה בבינה, ולכך הוא נכנס פנימה לקדש ומכוון למעלה כדפירשנר לקמן (אור יקר).

⁶⁹² שהוא כהן גדול בחכמה (אור יקר).

⁶⁹³ בבינה (אור יקר).

⁶⁹⁴ מצד החסד (אור יקר).

⁶⁹⁵ מלכות מצד החסד בית הכהנים (אור יקר).

<p>תאנא בשעתא דעאל בדמא דכפר מכוין ברישא דמהימנותא ואדי באצבעיה כמה דכתיב והזה אותו על הכפרת ולפני הכפרת והיך עביד בסיס בקפטא (ס"א בקפטא) דאצבעא ואדי כמצ"ף במיצפין דאצבעא לסטרי קפתורא (ס"א קטעורא) (ס"א כפורתא) אדי ואתכוון ושארני לממני אחת אחת ואחת אחת בלחודה⁶⁹⁷ אחת דכליל כלא אחת שבתא דכלא אחת דכלא אהדרין לקבלה אחת רישא דכלא לבתר אחת ואחת⁶⁹⁸ דאינון שריין כחדא ברעותא באחוותא ולא מתפרשין לעלמין</p>	<p>למדנו בשעה שנכנס עם דם הפר מכוון בראש האמונה ומזה באצבעו, ככתוב והזה אותו על הכפורת ולפני הכפורת. ואיך עושה, טובל בראשי (בדבוק) האצבעות ומזה כמצליף בטפות האצבע לצדי הכאות (השפוע) (הכפורת), מזה ומתכוון ומתחיל למנות אחת אחת, ואחת אחת לבדה, ואחת שכוללת הכל, אחת השבח של הכל, האחת שהכל חוזרים כנגדה אחת הראש של הכל, אחר כך אחת ואחת, שהם שורים כאחד ברצון ובאחוה ולא נפרדים לעולמים.</p>
<p>בתר דמטא להאי ואחת דהיא אימא דכלא מכאן שארי לממני⁶⁹⁹ בזווגא ומני ואמר אחת ושתיים⁷⁰⁰ אחת ושליש⁷⁰¹ אחת וארבע אחת וחמש אחת ושש אחת ושבע בגין לאמשכא ולנגדא להאי אחת דהיא אימא (ימא) עלאה בדרגין ידיען לכתרא (ס"א לנהרא לאימא) דאימא תתאה ולאמשכא נהרין עמיקין מאתריהו לכנסת ישראל וע"ד יומא דא תרין נהרין נהרין כחדא אימא עלאה נהרא לאימא תתאה וע"ד כתיב יום הכפורים⁷⁰² כמא דאתמר</p>	<p>אחר שמגיע ל"ואחת" הזו, שהיא אָם הכל, מכאן מתחיל למנות בזווג, ומונה ואומר אחת ושתיים, אחת ושש, אחת וארבע, אחת וחמש, אחת ושש, אחת ושבע, כדי למשוך ולהשפיע לאחת הזו שהיא האָם (הים) העליונה בדרגות ידועות, לכתר (לנהר לאמא) של אמא התחתונה, ולהמשיך נהרות עמוקים ממקומם לכנסת ישראל, ועל כן ביום זה שני אורות מאירים כאחד, האם העליונה מאירה לאם התחתונה, ועל כן כתוב יום הכפורים כמו שנתבאר.</p>
<p>א"ר יצחק קפטרא חדא קשירא ברגלוי דכהנא בשעתא דהוה עאל דאי ימות התם יפקוהו מלבר ובמה ידעי בהווא זהוריתא אתידע ואשתמודע כד לא יהפך גווני בהווא שעתא אשתמודע דכהנא אשתכח לגו בחטאה ואי יפוק בשלם בזהוריתא אתידע ואשתמודע דייהפך גווני לחוור כדין חדוותא היא בעלאי ותתאי ואי לאו כלהו אשתכחו בצערא והיו</p>	<p>אמר רבי יצחק חבל אחת קשורה לרגלי הכהן בשעה שהיה נכנס שאם ימות שם יוציאווהו מבחוץ, ובמה יודעים, באותה זהורית נודע וניכר, כשלא נהפך צבעו באותה שעה, נודע שהכהן נמצא בפנים בחטא, ואם יצא בשלום בזהורית ידוע וניכר שיהפך צבעו ללבן, אזי שמחה היא בעליונים ובתחתונים. ואם לא כולם נמצאו בצער, והיו כולם יודעים שלא</p>

⁶⁹⁶ מצד הלויים גבורה וישראל תפארת, וביתם מלכות משמאל ואמצע ולכך הוא אמצעי (אור יקר).
⁶⁹⁷ פי' הוא אריך כמ"ש הרב שאחת הוא הכתר. וטעם שהזכיר הזוהר ה' שבחים באחת לפי שה' פרצופים הם באצילות וכל פרצוף יש לו כתר ואריך הוא כוללם כנודע (מ"מ).
⁶⁹⁸ פי' הם אר"א וז"ש דאינון שריין כחדא וכו' (מ"מ)..
⁶⁹⁹ פי' סוד הבינה אימא עילאה מקשטת ז"ת דנוקבא דאצילות עכ"ל. ומדברי הרב בסידור לא משמע הכי אלא הם ר"ק דזעיר ומלכות שאימא מקשטת אותם בגין לאמשכ' וכו' דהיא אימא עילאה בדרגין ידיען ה"ג ור"ל להמשיך הארת אימא דרך ר"ק דזעיר עד המ' הנק' אימא תתאה (N"מ).
⁷⁰⁰ פי' כמ"ש הרב בסידור שאחת היא בינה ושתיים הם ח"ג (מ"מ).
⁷⁰¹ פי' אחת היא בינה ושש הוא ת"ת. וארבע הוא נצח. וחמש הוד ושש יסוד. ושבע מ'. ואחת שבכולם היא בינה המאירה להם (מ"מ).
⁷⁰² בח"י דף ק"ף וז"ל המקובלים פירשו כפורים לשון רבים יען נאמר וכפשעיתם שולחה אמכם דא כ"י. ונמצא דיש כפרה מעלה ומטה. ובזוהר אמר שנק' כן להיות היום הזה נאחז בשני מדות עליונו' שמהם תמשך הכפרה וז"ל הזוהר בפ' אמור וע"ד יומא דא ב' נהורין וכו' הנה מבואר סודו לבאים בסוד ה' במשוך היובל בת כמה באימא כחדא נפקין כחדא שריין כאמא בתה וגם ליל יוה"ך כיומו לכל דבר ולילה כיום יאירו ב' המאורות הנז' לכן בלילה מתעטפין בטלית להורות על אימא החופפת על בתה בעונה ההיא. ועל כי היא עלתה מאליה ולא במעשה ידינו לכן אין מברכין עליו וכו' עיין שם (מ"מ).

ידעי בלא דלא אתקבלו צלותהון	התקבלו תפלותיהם.
<p>א"ר יהודה כיון דהוה עאל וטמטם עינוי דלא לאסתכלא במה דלא אצטריך והוה שמע קל גדפי כרובייא מזמרי ומשבחי הוה ידע כהנא דכלא הוה בחדוה ויפוק בשלם ועם כל דא בצלותיה הוה ידע דמלין נפקין בחדוותא ומתקבלן ומתברכין</p>	<p>אמר רבי יהודה כיון שהיה נכנס וסגר את עינוי שלא להסתכל במה שלא צריך, והיה שומע קול כנפי הכרובים מזמרים ומשבחים, היה יודע הכהן שהכל היה בשמחה ויצא בשלום, ועם כל זה בתפלתו היה יודע שהמלים יוצאים בשמחה ומתקבלים ומתברכים</p>
קב/ב	
<p>כדקא יאות וכדין חדוותא היא בעלאי ותתאי</p>	<p>כראוי, ואז היא שמחה בעליונים ובתחתונים.</p>
<p>רבי אלעזר שאל לרבי שמעון אבוי א"ל האי יומא אמאי הוא בהאי אתר⁷⁰³ תלי ולא בדרגא אחרא דיאות הוא למהוי בדרגא דמלכא שארי⁷⁰⁴ יתיר מכלא א"ל ר"ש אלעזר ברי הכי הוא ודאי ויאות שאלת ת"ח מלכא קדישא שביק היכליה וביתיה בידא דמטרוניתא ושבק לבנוי עמה בגין לדברא לון ולא לקאה לון ולמשרי בגווייה דאי זכאן מטרוניתא עאלת בחדוותא ביקרא לגבי מלכא ואי לא זכאן היא ואינון אתהדרו בגלותא</p>	<p>רבי אלעזר שאל את רבי שמעון אביו, אמר לו למה היום הזה, למה במקום הזה תלוי ולא בדרגה אחרת, שראוי הוא להיות בדרגה ששם שורה המלך יותרחך מהכל. אמר לו רבי שמעון, אלעזר בני כך הוא ודאי ויפה שאלת, בא וראה המלך הקדוש השאיר את היכלו וביתו ביד המלכה, והשאיר את בניו עמה כדי להנהיגם ולהלקותם ולשרות בתוכם, שאם זוכים, המלכה נכנסת בשמחה ובכבוד אל המלך, ואם לא זוכים היא והם חוזרים לגלות.</p>
<p>והא אוקימנא כמה דכתיב משדד אב יבריה אם וכתיב ובפשעכם שלחה אמכם וע"ד אית יומא חד בשתא לאשגחא בהו ולעינא בהו וכד אודמן האי יומא אמא עלאה דכל חירו בידהא אודמן לקבליה לאסתכלא בהו בישראל וישראל אודרוו בהאי יומא בכמה פולחנין בכמה צלותין בכמה ענויין כלהו בזכותא כדין אודמן להו חירו מאתר דכל חירו בידהא דמטרוניתא בני מלכא בנהא דאתפקדן בידהא כלהו זכאין כלהו בלא חטאין בלא חובין כדין אודווגת</p>	<p>והרי בארנו כמו שכתוב "משדד אב יבריה אם" וכתוב "ובפשעכם שלחה אמכם" ועל כן יש יום אחד בשנה להשיגח בהם ולעיין בהם, וכשמזדמן היום הזה האם העליונה שכל החירות בידיה' מזדמנת כנגדו להסתכל בישראל' וישראל מזדרזים ביום הזה בכמה עבודות בכמה תפלות בכמה עינויים, כולם בזכות, ואז מזדמנת להם חירות מהמקום שכל החירות בידיה של המלכה, בני המלך בניה שנפקדו בידיה, כולם צדיקים כולם בלי חטאים בלי עוונות, אז מזדווגת.</p>
<p>(ס"א וכד אודמן האי יומא וישראל אודמנו בהאי יומא בכמה פולחנין בכמה צלותין בכמה ענויין כלהו בזכותא כדין אמא עלאה דכל חירו בידהא אודמנת לקבלה לאסתכלא בהו בישראל וחמאת בני מלכא בנהא (נ"א ברה) דאתפקדון בידהא דמטרוניתא כלהו זכאין כלהו בלא חטאין בלא חובין כדין</p>	<p>(וכאשר מזדמן היום הזה, וישראל הזדמנו ביום הזה בכמה עבודות בכמה תפלות בכמה עינויים, הכל בזכות, אז האם העליונה שכל החירות בידיה מזדמנת כנגדו להסתכל בישראל, ורואה את בני המלך, בניה (בנה), שנפקדו בידיה של המלכה, כולם זכאים בלי חטאים בלי עוונות, ואז מזדמנת להם חירות ממקום</p>

⁷⁰³ במלכות ובינה, ומפני שהוא במלכות ממש ותלוי בבינה כדפירשגו לעיל הוקשה לו שאין ענין זה עולה בדעת שיהיה יום זה בשני ההיזן ולא יהיה חלק בו אל הואו וזהר שאמר "אמאי הוא באתר דא תלי" מציאותו במלכות ותלייתו בבינה (אור יקר). במלכות (מ"מ).

⁷⁰⁴ פ"י בינה ששם שורה זעיר כנודע (מ"מ).

<p>אומינת להו חירו מאתר דכל חירו בידהא דמטרוניתא כדין מטרוניתא עאלת) לגבי מלכא בנהירו בחדווה בשלימו ברעותא דהא רביאת בנין למלכא עלאה כדקא יאות וכד האי יומא לא אשתכחו כדקא יאות ווי לון ווי לשלוחיהון</p>	<p>שכל החירות בידה של המלכה, ואז המלכה העליונה), למלךעם המלך {עיינ לפני הסוגריים} באור בשמחה בשלמות ברצון, שהרי גידלה בנים למלך העליון כראוי. וכאשר ביום הזה אינם נמצאים כראוי, אוי להם אוי לשלוחיהם.</p>
<p>ווי דהא מטרוניתא אתרחקת מן מלכא ואמא עלאה אסתלקת ולא נפיק מנה חירו לעלמין זכאין אינון ישראל דקב"ה אולף לון אורחוי בנין לאשתזכא מן דינא וישתכחון זכאין קמיה הה"ד כי ביום הזה יכפר עליכם לטהר אתכם וכתוב וזרקתי עליכם מים טהורים וטהרתם מכל טמאתיכם וגו'</p>	<p>אוי שהרי המלכה התרחקה מן המלך, והאם העליונה מסתלקת ולא יוצאת ממנו חירות לעולמים, אשריהם ישראל שהקדוש ברוך הוא לימד אותם את דרכיו כדי להינצל מן הדין וימצאו צדיקים לפניו, זהו שכתוב כי ביום הזה יכפר עליכם לטהר אתכם, וכתוב וזרקתי עליכם מים טהורים וטהרתם מכל טמאותיכם וגו'.</p>
<p>ובחמשה עשר יום לחדש השביעי וגו' ר' יוסי שאל לר' אבא א"ל הני חמשה עשר יום מאי קא מיירי א"ל ודאי רזא יקירא הוא ת"ח בין לעילא בין לתתא כל חד וחד בארחה נטלא⁷⁰⁵ ובארחה יתבא ובארחה אתער ועביד מאי דעביד האי עשירי מכנסת ישראל אינון ויומא עשיראה⁷⁰⁶ בעשיראה קיימא ועל דא בעשור לחדש הזה⁷⁰⁷ ויקחו להם איש שה לבית וגו' והאי יומא הוא דילה⁷⁰⁸ וחמשה יומין⁷⁰⁹ אחרנין דמלכא הוא</p>	<p>ובחמשה עשר יום לחדש השביעי וגו', רבי יוסי שאל את רבי אבא, אמר לו החמשה עשר יום הללו במה מדובר. אמר לו ודאי זהו סוד נכבד, בא וראה בין למעלה בין למטה, כל אחד ואחד בדרכו נוסע ובדרכו יושב ובדרכו מתעורר ועושה מה שעושה, העשור העשור הזה הם מכנסת ישראל, והיום העשירי עומד בעשירי, ועל כן בעשור לחדש הזה ויקחו להם איש שה לבית וגו', והיום הזה הוא שלה, וחמשה ימים אחרים הוא של המלך.</p>

⁷⁰⁵ ז"ל הרב בס' ק"י ובע"ח ר"ו ב'. דע כי בגלות מצרים היתה המ' בבחינה שנית שהיא מהחזה ולמטה באחור וה' ראשונות אינם מאירים בה ובהגיע תור גאולת מצרים לקחו פסח בעשור להורות כי אז היתה פרצוף שלם בעשר ספירות אחב"א ולכן מקחו בעשור ואח"כ המתינו עד ה' ימים והאירו בה ה' ראשונות ואז היה ליל פסח שהוא בט"ו לחדש וז"ש בזוהר בפ' אמור דף ק"ב ע"ב על פ' ובחמשה עשר יום לחדש. ובע"ח ר"ך ב' כדן קיימא סיהרא באשלמותא ה' על עשר. פי' בהיותה אחב"א היא בחי' י"ס ושיעור קומתה אינה רק ד' תחתונות דזעיר וה' ראשונות דזעיר גבוהים עליהם וכאשר נגדלת למעלה ולקחת מקומם נמצא שהיא עתה בבחינת ה' על י' וזה היה בליל פסח שהוא בט"ו לחדש כי אז חזרה פנים בפנים עמו בבחינה הששית ולכן אומרים הלל גמור בליל פסח עכ"ל. נמצא ששלשה בחי' היו תחלה היתה אחב"א מהחזה ולמטה וה' ראשונות אינם מאירים בה. ובחי' ב' בעשור לחדש שהיתה פרצוף שלם בי"ס אחב"א בחי' ג' בליל פסח שחזרה פנים בפנים עמו בבחי' הששית. ואפשר שלכך אמר הזוהר כל חד וחד באורחה נטלא ובארחה יתבא ובארחה אתער וכו' כנגד ג' בחי' הנז'. וצריך לדעת שיש חלוק בין ט"ו לחודש דפסח ובין ט"ו לחדש דסכות. שבט"ו דפסח חזרה בבחי' הששית. אבל בט"ו דסכות לא חזרה פנים בפנים בבחינה הששית עד שמיני עצרת שהרי כתב הרב בסה"כ ממוצאי יוה"ך ואילך המ' היא מהחזה ולמטה בפני' שלו ואינה מזדווגת עם ישראל שהוא זעיר עד שמיני עצרת הרי מבואר כמ"ש. ואחר שהצענו דברי הרב הנז' מובן לשון זה. דמ"ש האי עשור מכ"י אינון פי' הם י"ס דמ' שהם כנגד תנה"י דזעיר. (מ"מ).

⁷⁰⁶ פי' בינה שהיא יום עשירי שהוא יוה"ך מאירה במ' וז"ש בעשיראה קיימא (מ"מ).

⁷⁰⁷ פי' בעשור שהיא בינה משפעת לחדש הזה שהיא מ' (מ"מ).

⁷⁰⁸ פי' בינה שהיא יוה"ך היא של המ' שממנה נתקנת (מ"מ).

⁷⁰⁹ פי' ה' ראשונות דזעיר שהם כח"ב ח"ג שהם למעלה ממנה ומאירים בה מיוה"ך עד הסכות לפי שממוצאי יוה"ך היא מהחזה ולמטה בפנים דזעיר. וה' עליונות מאירים בה וז"ש וה' יומין אחרנין דמלכא הוא ההוא יומא דאתי עלה שהוא זעיר (מ"מ).

<p>ההוא יומא דאתי עלה דהא חמישאה ביה יתיב מלכא בתרעא⁷¹⁰ (ס"א ההוא יומא דעלה בגין דדרגא חמישאה ביה יתיב מלכא בכרסייה ובכל אתר וכו') ובכל אתר בעשור⁷¹¹ דמטרוניתא הוא חמשה עלייה⁷¹² דמלכא הוא ההוא יומא דאתי עלה בגין כך חמשה יומין מירחא לאורייתא ואי תימא שביעאה⁷¹³ בזמנא דתרין אבהן⁷¹⁴ משתכחי ביה דהא מלכא בהו וכדין מתעטר בכלא וחד מלה שביעאה וחמישאה</p>	<p>אותו היום שבא עליה, שהרי החמישי בו יושב המלך בשער (אותו יום שעלה בגלל שדרגה חמישי בו יושב המלך בכסאו ובכל מקום וכו'), ובכל מקום בעשור הוא של המלכה, חמשה עליהם של המלך, הוא אותו היום שבא עליה, לכן חמשה ימים מהחודש לתורה. ואם תאמר שביעי בזמן ששני אבות נמצאים בו, שהרי המלך בהם, ואז מתעטר בכל, ודבר אחד שביעי וחמישי.</p>
<p>ת"ח חמישאה דיליה הוא⁷¹⁵ ודאי כמה דאתמר וכדין נהיר אבא לאמא ואתנהירו מנה חמשין תרעין⁷¹⁶ לאנהרא לחמישאה⁷¹⁷ ואי תימא שביעאה⁷¹⁸ בגין דמלכא בשלימו דאבהן ועטרה ירית משביעאה⁷¹⁹ כמה דכתיב צאינה וראינה בנות ציון וע"ד בשביעאה הוא יומא דמעטרא מלכא בעטרוי וכדין ירית מלכא לאבא ואמא דמזדווגין כחדא ועל דא כלא בחד תלייא</p>	<p>בא וראה החמישי הוא שלו ודאי כמו שנתבאר, ואז מאיר האב לאם, ומאירים ממנה חמשים שערים להאיר לחמישי. ואם תאמר השביעי משום שהמלך בשלמות של האבות, ויורש עטרה מהשביעי, כמו שכתוב צאינה וראינה בנות ציון, ועל זה בשביעי הוא היום שמעטר המלך בעטרתו, ואז יורש המלך את האב ואת האם שמזדווגים כאחד, ועל כן הכל תלוי באחד.</p>
<p>ובחמשה עשר יום רבי יהודה פתח וישמע הכנעני מלך ערד תנינן ג' מתנן עלאין אודמנו להו לישראל ע"י תלתא אחין משה אהרן ומרים מן בזכות משה ענני כבוד בזכות אהרן באר בזכות מרים וכלהו אחידן לעילא מן</p>	<p>ובחמשה עשר יום, רבי יהודה פתח וישמע הכנעני מלך ערד, שנינו שלש מתנות עליונות הזדמנו לישראל על ידי שלשה אחים, משה אהרן ומרים, מן בזכות משה, ענני כבוד בזכות אהרן, באר</p>

⁷¹⁰ פי' חמישאה שהיא מ' שהיא ספי' חמישית לתנה"י וז"ש דהא חמישאה ביה יתיב מלכא בתרעא. שמלכא שהוא זעיר משפיע למ' שהיא חמישאה ע"י היסוד הנק' תרעא בסוד וזה שער השמים (מ"מ).

⁷¹¹ פי' כמ"ש ש"ס דמ' הם כנגד תנה"י דזעיר (מ"מ).

⁷¹² פי' כמ"ש שה' ראשונות דזעיר הם למעלה ממנה (מ"מ).

⁷¹³ פי' למה אנו אומרים שמ' היא חמישית לתנה"י והלא ח"ג כלולים בת"ת וא"כ כשנתחיל מחסד דזעיר המלכות היא שביעית ולא חמישית (מ"מ).

⁷¹⁴ ור"ל כשח"ג כלולים בת"ת אזי המ' נק' שביעית לחסד. אבל כשאנו מונים מת"ת לבד שהם תנה"י אזי המ' היא חמישית וז"ש וחד מלה שביעאה וחמישאה (מ"מ). {האם מובן שזה תשובה על השאלה למעלה?} פי' שנכללים ח"ג בת"ת אנו קורים לו שביעי. ובשמונים ת"ת בלבד עם כחב"ד הרי הת"ת חמישי והכל אמת. (מ"מ).

⁷¹⁵ פי' מ' הנקראת חמישית היא של זעיר (מ"מ).

⁷¹⁶ פי' נש"ב (מ"מ). פי' שנש"ב שביסוד דאימא נפתחים בת"ת הנק' חמישי (מ"מ).

⁷¹⁷ פירוש למ' (מ"מ). פי' כמ"ש בפ' ראשון שאינה קושיא אלא מפרש הענין (מ"מ).

⁷¹⁸ פי' כמו ואיבעית אימא שביעאה. היינו בגין דמלכא בשלימו דאבהן ר"ל כשח"ג כלולים בת"ת אזי נק' שביעית נמצא שהמ' ה' וז' והכל אמת (מ"מ).

⁷¹⁹ פי' זעיר יורש מוחין מבינה הנק' שביעאה ג"כ לפי שזעיר הוא ו"ק ובינה שביעית וז"ש וע"ד בשביעאה שהיא בינה הוא יומא דמעטרא מלכא בעטרוי. ועוד יש לפרש דהא חמישאה ביה יתיב מלכא בתרעא. חמישאה הוא ת"ת שהוא חמישי כשאנו מונים כחב"ד דזעיר והת"ת שהוא ענף הדעת הוא חמישי ולכך לעיל אמר וה' יומין אחרנין וכו' שהם כח"ב ח"ג שעל המ' כמ"ש. והקשה לו למה לא מנינו הת"ת שהוא חמישי לכתר כמ"ש. ואמר דהא חמישאה שהוא ת"ת ביה יתיב מלכא שהוא זעיר בכללותו בתרעא שהיא מ'. או כפי ס"א בכורסייה שהיא מ'. ור"ל שהת"ת אין אנו מונין אותו מפני שבאמצעותו נותן זעיר השפע למלכות שכתרה הוא מהחזה ת"ת ומשם מקבלת הארתה. חמשה עלייה פי' כמ"ש בפ' ראשון "ואי תימא שביעאה וכו'", פי' מקשה למה ת"ת אנו קורים אותו חמישי הרי שביעי הוא כשנמנה כחב"ד ח"ג נמצא שת"ת הוא שביעי (מ"מ). פי' בינה כמש"ל ואין בין פי' זה לפי' ראשון אלא בפירוש חמישאה ושביעאה (מ"מ).

<p>בזכות מרים, וכולם אחוזים למעלה. מן בזכות משה, שכתוב הנני ממטיר לכם לחם מן השמים</p>	<p>בזכות מרים, וכולם אחוזים למעלה. מן בזכות משה, שכתוב הנני ממטיר לכם לחם מן השמים,</p>
<p>קג/א</p>	<p>מן השמים (דוקא) זה משה.</p>
<p>מן השמים (דייקא) דא משה⁷²⁰</p>	<p>מן השמים (דוקא) זה משה.</p>
<p>ענני כבוד⁷²¹ בזכות אהרן דכתיב אשר עין בעין (אהרן) נראה אתה יי' וגו' וכתוב וכסה ענן הקטרת מה להלן שבעה אף כאן נמי שבעה⁷²² דהא בקטרת שבעה עננין מתקשרין כחדא (ועוד) ואהרן רישא⁷²³ לכל שבעה עננין הוא והוא קשיר לשית אחרנין ביה בכל יומא באר בזכות מרים דהא היא ודאי באר אתקרי</p>	<p>ענני כבוד בזכות אהרן, שכתוב אשר עין בעין (אהרן) נראה אתה ה' וגו', וכתוב וכסה ענן הקטורת, מה למעלה שבעה כמו כן כאן גם שבעה, שהרי בקטורת שבעה עננים נקשרים כאחד, (ועוד) ואהרן הוא ראש לכל שבעת העננים, והוא קושר את ששת האחרים עמו בכל יום. באר בזכות מרים, שהרי היא ודאי נקראת באר.</p>
<p>ובספרא דאגדתא ותתצב אחותו מרחוק לדעה וגו' דא הוא באר מים חיים וכלא קשורא חד מתה מרים אסתלק באר דכתיב ולא היה מים לעדה ובהיא שעתא בעאת באר אחרא לאסתלקא דהוה שכיח עמהון דישראל⁷²⁴ כד חמאת שתא עננין דהו קשירין עלה אתקשרת היא בהו מית אהרן אסתלקו אינון עננין ואסתלק עננא דבירא עמהון</p>	<p>ובספר האגדה [כתוב], ותתצב אחותו מרחוק לדעה וגו' זוהי באר מים חיים, והכל קשר אחד. מתה מרים הסתלקה הבאר, שכתוב ולא היה מים לעדה, ובאותה שעה באר אחרת רצתה להסתלק, שהיתה מצויה עם ישראל, כשראתה ששה עננים שהיו קשורים עליה, נקשרה היא בהם. מת אהרן הסתלקו אותם עננים, והסתלק ענן הבאר עמהם.</p>
<p>אתא משה אהדר להו הה"ד עלית למרום שבית שבי לקחת מתנות באדם לקחת מתנות ודאי אינון מתנות דהו בקדמיתא באר ועננין באר דא באר דיצחק עננים אלין עננים דאהרן א"ר יצחק מפני מה זכה אהרן לדא בנין דאיהו קשיר בעננים (נ"א רישא לעננים) והוא אקשיר כל יומא ויומא לכלהו כחדא דמתברכאן כלהו על ידוי</p>	<p>בא משה החזיר אותם, זהו שכתוב עלית למרום שבית שבי לקחת מתנות באדם, לקחת מתנות ודאי, אותן מתנות שהיו בראשונה באר ועננים, באר זו בארו של יצחק, עננים אלו העננים של אהרן. אמר רבי יצחק מפני מה זכה אהרן לזה, משום שהוא קשור בעננים (ראש לעננים), והוא נקשר כל יום ויום לכולם כאחד שכולם מתברכים על ידו.</p>
<p>ת"ח על כל חסד דעבד קב"ה בישראל קשיר עמהון⁷²⁵ ז' ענני יקירן וקשיר להו בכנסת</p>	<p>בא וראה על כל חסד שעשה הקדוש ברוך הוא עם ישראל, קשר עמם שבעה עננים נכבדים, וקשר אותם עם כנסת</p>

⁷²⁰ עי' ח"א רמו ע"א, ח"ב סא ע"ב קפג ע"א, ח"ג צה רע"ב, קנו ע"א רצב ע"ב (דע"ה ח"ב קלג ע"ד).
⁷²¹ עי' תיקו"ז פב ע"ב: ענן דא שכינתא כלילא משבעה ענני כבוד דבה מתכסין קלין וברקין ומסטרא דימינא אתקריאת עננא ומסטרא דשמאלא ערפל הה"ד (שמות כ) ומשה נגש אל הערפל אשר שם האלהים. ועי' ע"ח שער הארת מוחין דז"ן פרק ו.
⁷²² פי' ז' מקיפים דז"ת דז"א שבאים מאימא לז"א (מ"מ).
⁷²³ פי' שחסד הוא יומא דכליל כולהו יומי ולכן מקיף דחסד שרומז לאהרן הוא ראש לכולם והוא כוללם (מ"מ).
⁷²⁴ ר"ל על סיהרא קדישא שהיא השכינה הקדושה וכמ"ש בפ' חוקת (קפא ע"ב), והוא רחל אם ישראל כנסת ישראל, והיא באר מים חיים, כי היא מבוע דאור א"ס, והיה ברצונה להסתלק במיתת מרים (דע"ה ח"ב קלא ע"ג).
⁷²⁵ הג' מתנות שהם ענני כבוד והמן והבאר, היה שרשם מחג"ת, כי ענני כבוד הם מחסד וכמבואר בזוה"ק (פ' אמור דף קג, ופ' בלק קצא ע"ב) כי הם בסוד הכתוב (תהלים מב ט) יומם יצוה ה' חסדו (דע"ה ח"ב קלג ע"ד).

<p>ישראל דהא עננא דילה אתקשר בשיתא אחרנין ובכלהו שבעה אולו ישראל במדברא מ"ט בגין דכלהו קשרא דמהימנותא נינהו ועל דא בסכות תשבו שבעת ימים מאי קא מיירי בגין דכתיב בצלו חמדתי וישבתי ופריו מתוק לחכי ובעי ב"נ לאחזאה גרמיה דיתבי תחות צלא דמהימנותא</p>	<p>ישראל, שהרי הענן שלה נקשר עם ששה אחרים, ועם כל השבעה הלכו ישראל במדבר. למה, משום שכולם הם הקשר של האמונה, ועל זה בסוכות תשבו שבעת ימים. במה מדובר, משום שכתוב בצלו חמדתי וישבתי ופריו מתוק לחכי, וצריך אדם להראות את עצמו שיושב תחת צל האמונה.</p>
<p>תא חזי כל אינון שנין דקאים אהרן הוו ישראל בצלא דמהימנותא⁷²⁶ תחות אלין עננין בתר דמית אהרן אסתלק עננא חד דהוא ימינא דכלא⁷²⁷ וכד האי אסתלק אסתלקו כל שאר עמיה (נ"א עננין) ואתחויאו כלהו בגריעותא</p>	<p>בא וראה כל אותן השנים שעמד אהרן היו ישראל בצל האמונה תחת העננים הללו, אחר שמת אהרן הסתלק ענן אחד שהוא הימין של הכל, וכשזה הסתלק הסתלקו כל השאר עמו (עננים), ונראו כולם בחסרון.</p>
<p>והא אוקמוה דכתיב ויראו כל העדה כי גוע אהרן אל תקרי ויראו אלא ויראו⁷²⁸ מיד וישמע הכנעני מלך ערד⁷²⁹ יושב הנגב⁷³⁰ כי בא ישראל דרך האתרים שמע דאסתלקו אינון עננים ומית תיירא רברבא דכל אינון עננים אתקשרו ביה אמר רבי יצחק הכנעני מלך ערד יושב הנגב ודאי וכד אתו אינון מאללין דשרד משה אמרו עמלק יושב בארץ הנגב בגין לתברא לבייהו דהא בעמלק אתבר חיליהון בקדמיתא⁷³¹</p>	<p>והרי פרשוה שכתוב ויראו כל העדה כי גוע אהרן, אל תקרי ויראו אלא ויראו, מיד וישמע הכנעני מלך ערד יושב הנגב כי בא ישראל דרך האתרים, שמע שהסתלקו אותם העננים ומת התייר הגדול, שכל אותם העננים נקשרו עמו. אמר רבי יצחק, הכנעני מלך ערד יושב הנגב ודאי, וכשבאו אותם מרגלים ששלח משה, אמרו "עמלק יושב בארץ הנגב" כדי לשבור את לבם, שהרי בעמלק נשבר כחם בראשונה.</p>
<p>אמר רבי אבא וישמע הכנעני מאי קא מיירי הכא⁷³² בתר דאסתלקו אינון עננים אלא כנען כתיב ביה ויאמר ארור כנען עבד עבדים יהיה לאחיו⁷³³ הכא אוליפנא⁷³⁴ מאן דאפיק גרמיה</p>	<p>אמר רבי אבא וישמע הכנעני במה מדובר כאן, אחר שהסתלקו אותם העננים, אלא בכנען כתוב ויאמר ארור כנען עבד עבדים יהיה לאחיו, כאן למדנו</p>

⁷²⁶ פי' ולא תחות [כל המקיפים], מפני שאותם העננים שהיו סובבים אותם היו של זעיר העיקרים, ואם כן לא היו תחות כל המקיפים כמונו אלא תחות אלין עננים, הידועים (רמ"ז).

⁷²⁷ חסד החסדים הכולל כולם כנודע (רמ"ז).

⁷²⁸ דאין צריך לאומרו, שהיה די שיאמר ויבכו וגו', דודאי על מיתת אהרן בכו. ועוד שלא נאמר כן במשה ובמרים, אלא השמיענו שראו בעיניהם שאהרן מת וכדברי רז"ל שהראה להם שמת אהרן וכמו שפי' רש"י בחומש וזה במה שנראו ונגלו ממחסה העננים (רמ"ז).

⁷²⁹ כי למה לתורה להודיענו ששמע הכנעני וגו', יאמר ויצא הכנעני וגו' וילחם, אלא ודאי שהגיד לנו שדוקא שמיעתו החזיקה לבבו לבוא להלחם (רמ"ז).

⁷³⁰ כוונתו ללמדנו כיוון ההתנגדות שהיה לעמלק באותו הפרק ולאותו מעשה. והענין יובן בהקדים מ"ש הזוהר שעמלק מחובר מע"ם דבלעם ול"ק מבלק, ושניהם מאחורי הדעת מסיגי קין והבל, בלעם משל הב"ל וכו', ולכן היה נגדי למשה, ובלק מקין שהרי היה בנו של יתרו וכו', ועמלק מתווך משניהם, נגד הבחינה האמצעית שבקדושה בין חר"ג כאמור בכוונת השופר. וכן הם שור וחמור תרי כתרי שמאלא וכלבא בישא דנפיק מתרווייהו וכו' ואמנם גם שעמלק באמצע מכל מקום ודאי שרובו מצד בלעם וכו', וערד, הוא ערוד חמור הבר, וכו' וזה שרמזה התורה יושב הנגב, שהוא בצד שורשו בס"א (רמ"ז).

⁷³¹ כשרפו ידיהם מן התורה, שנתנה מימינו של הקב"ה (רמ"ז). ואז היה נכנס תחת העננים, שסודם מן החסדים, והיה גונב נפשות כדדז"ל, וזה דאתבר חיליהון, שיכול לפרוץ חומות הקדושות שהיו מקיפות אותם. ולכן עתה שנפטר אהרן איש החסד, נתעורר וחשב שאין להם עוד מחסה החסד ושיוכל להם (רמ"ז).

⁷³² ירצה למה מתחילה נקרא עמלק ועכשיו כנעני, מה שייכות יש לשם כנען עם ענין התקוממו עתה כנגד ישראל (רמ"ז).

⁷³³ לפי הנראה מפרשת אחרי מות עב ע"ב ופרשת בא לז ע"ב, מדרגת כנען היא היותר תחתונה שבקליפת מלכות שלה, וכן אר"ץ הכנעני גי' מלכו"ת, שלהיותה נגדיית למלכות הקדושה היא ארץ ישראל לכן היתה כבושה תחתיו וכו', וכנען פגם ביסוד ולכן הורד למדרגה השפלה הזאת. וכן עמלק היה חותך המילות

<p>מצלא דמהימנותא אתהווי למהווי עבד לעבדי עבדין הה"ד וילחם בישראל וישב ממנו שבי הוא נטל עבדין מישראל לגרמיה ועל דא כתיב כל האזרח בישראל ישבו בסכות⁷³⁵ כל מאן דאיהו משרשא וגזעא קדישא דישראל ישבו בסכות תחות צלא דמהימנותא ומאן דליתיה מגזעא ושרשא קדישא דישראל לא יתיב בהו ויפוק גרמיה מתחות צלא דמהימנותא</p>	<p>מי שמוציא את עצמו מצל האמונה, ראוי להיות עבד לעבדי עבדים, זהו שכתוב וילחם בישראל וישב ממנו שבי, הוא נטל עבדים מישראל לעצמו, ועל כן כתוב כל האזרח בישראל ישבו בסכות. כל מי שהוא משורש וגזע קדוש של ישראל ישבו בסכות תחת צל האמונה, ומי שאינו מגזע ושורש קדוש של ישראל לא יושב בהם, ומוציא את עצמו מתחת צל האמונה.</p>
<p>כתיב כנען בידו מאזני מרמה דא אליעזר עבד אברהם ות"ח כתיב ארור כנען ובגין דזכה כנען דא לשמשא לאברהם כיון דשמשא לאברהם יתיב תחות צלא דמהימנותא זכה למיפק מההוא לטייא ולא עוד אלא דכתיב ביה ברכה דכתיב ויאמר בא ברוך יי מאי קא מיירי דכל מאן דיתיב תחות צלא דמהימנותא אחסין חירו ליה ולבנוי לעלמין ואתברך ברכתא עלאה ומאן דאפיק גרמיה מצלא דמהימנותא אחסין גלותא ליה ולבנוי דכתיב וילחם בישראל וישב ממנו שבי</p>	<p>כתוב כנען בידו מאזני מרמה, זה אליעזר עבד אברהם. ובא וראה כתוב ארור כנען, ומשום שזכה כנען זה לשמש את אברהם, כיון ששמש את אברהם ישב תחת צל האמונה, זכה לצאת מאותה קללה שהתקלל. ולא עוד אלא שכתוב בו ברכה, שכתוב ויאמרו בא ברוך ה'. במה מדובר, שכל מי שיושב תחת צל האמונה יורש חירות לו ולבנוי לעולמים, ומתברך בברכה עליונה. ומי שמוציא את עצמו מצל האמונה, יורש גלות לו ולבנוי, שכתוב וילחם בישראל וישב ממנו שבי.</p>
<p>קג/ב</p>	
<p>זהר</p>	
<p>בסכות תשבו חסר⁷³⁶ ודא עננא חד דכלהו קשירין ביה דכתיב כי ענן יי עליהם יומם⁷³⁷ וכתיב ובעמוד ענן אתה הולך לפנייהם⁷³⁸ יומם דא הוא עננא דאהרן דאקרי יומם דכתיב</p>	<p>בסכת תשבו חסר, וזה ענן אחד שכולם קשורים בו, שכתוב כי ענן ה' עליהם יומם, וכתוב ובעמוד ענן אתה הולך לפנייהם. יומם זהו עננו של אהרן שנקרא יומם, שכתוב (יומם יצוה ה')</p>

וזורקם כלפי מעלה, ולכן הורד ממדרגת (במדבר כד כ) ראשית גויים, והיתה אחריתו עדי אובד, שהיא המדרגה היותר תחתונה שבה האבדון המוחלט (רמ"ז).

⁷³⁴ שהרי זה הרשע הוציא עצמו מכלל כל קדושה ולכן אבד כל טוב ולא זכה לשלוט אלא בעבדי ישראל, שכן כתיב (כא א) וישב ממנו שבי, וכמו שאמרו רז"ל ששבה מהם שפחה, ובודאי שהיתה שפחה בישא כיון שנפלה ביד זה הטמא (רמ"ז).

⁷³⁵ אזר"ח גי' רי"ו ה"ס שם ע"ב דויסע ויבא ויט, שהם טפת החסדים (וגבו), וכנזכר בכמה מקומות, ומשם נשמות ישראל, ולכן לא נקלטו הערב רב תחת העננים ואחר כך מביא ראייה מאליעזר שזכה להדבק בראש האזרחים הוא אברהם אבינו ע"ה הנקרא איתן האזרחי, שלא לבד יצא מאותו השפלות של עבד עבדים וארור, אלא שלא היה די לו שידבק באיזו מדה יותר מעולה של הקלי', וכגון בטוב של נוגה, אלא כתוב בו ברוך ה'. ושואל מאי קא מיירי, כלומר מה מתייחס זה לענייננו. ומשיב שתואר ברוך הוא ביסוד כנודע, וה"ס יסוד או"א שמשם כל החירות. ולהפך כתיב ביה וישב ממנו שבי, היא המדרגה של עבדים, ואמר בפרשת אחרי מות (עב ע"ב) הנז"ל עובדא דכנען פלחין לההוא דאקרי שבי (רמ"ז).

⁷³⁶ פ' למדנו בחסרון הו' כי הסכה העיקרית הוא הראשון כי הו' טפלים לו כי הוא כולל כלם והרי כמו שאמר בסכה אחת תשב ואני מעלה עליך כאילו ישבת בכל הז' סכות כי הראשון הוא העיקר ולכן בסכת לשון רבים חסר ו' כאלו כתיב בסכה א' לשון יחיד (רח"ו).

⁷³⁷ שהוא לשון יחיד, שהכוונה על החסד העיקרי שהוא הראשון, ומכל מקום יש רמז נכון במספר שם ענן, כי הנה יש שתי בחינות, האחת היא של החסד הראשון והשניה של השאר הקשורים בו. והנה ב' פעמים סכ"ה גי' ענ"ן, הרי שרומז לשני מיני חסדים (רמ"ז).

⁷³⁸ היא השכינה הנקראת אתה, ובפרט בהיותה מאירה מאור החסדים, דכתיב בחסד (תהלים קי, ד) אתה כהן לעולם. ויצדק אומרו אתה הולך, כי הוא כנגד נ"ה שבהם ההליכה. ועל של זעיר אמר עליהם, שהם העליונים (רמ"ז).

<p>(תהלים מב ט) יומם יצוה יי' חסדו עננא חד נמיל עמיה חמש אחרנין⁷³⁹ ואינון שית ועננא אחרא דכתיב ובעמוד אש לילה דא נהרא להו לישראל מנהירו דאינון שית⁷⁴⁰</p>	<p>חסדו, ענן אחד נוטל עמו חמשה אחרים, והם ששה. וענן אחר שכתוב ובעמוד אש לילה, זה האיר לישראל מהאור של אותם הששה.</p>
<p>רע"מ</p>	
<p>בסכות תשבו שבעת ימים וגו' פקודא (מה) דא לישב בסכה והא אוקימנא בנין לאחואה דישראל יתבי ברזא דמהימנותא בלא דחילו כלל דהא מקטרנא אתפרש מנייהו וכל מאן דאיהו ברזא דמהימנותא יתיב בסכה כמה דאוקימנא דכתיב כל האזרח בישראל ישבו בסכות מאן דאיהו ברזא דמהימנותא ומזרעא ושרשא דישראל ישבו בסכות ורזא דא אתמר בכמה דוכתי</p>	<p>בסכות תשבו שבעת ימים וגו' מצוה זו לישב בסוכה, והרי בארנו כדי להראות שישראל יושבים בסוד האמונה בלי פחד כלל, שהרי המקטרג נפרד מהם, וכל מי שהוא בסוד האמונה יושב בסוכה כמו שבארנו, שכתוב כל האזרח בישראל ישבו בסכות, מי שהוא בסוד האמונה ומהזרע והשרש של ישראל ישבו בסכות, והסוד הזה נאמר בכמה מקומות.</p>
<p>פקודא (מו) בתר דא לקרבא קרבנא בכל יומא וקרבנא דא למהוי חולקא בכלא בחדוותא⁷⁴¹ דבנוי בנין דכלהו אחידן באילנא ענפין דלתתא דלגבי שרשא דאילנא כלא אתברכאן בנין אילנא אע"ג דלית בהו תועלתא כלא אתברכאן וחדוותא דישראל באבוהון דלעילא יהבי חולקא דברכאן לכל אינון שאר עמין דאית לון אחידו ואתאחדו בהו בישראל</p>	<p>מצוה אחרי זו להקריב קרבן בכל יום, והקרבן הזה להיות חלק בכל בשמחת בניו, מכיון שכולם אחוזים באילן, בענפים שלמטה כנגד שרש האילן, הכל מתברכים, משום האילן אף על גב שאין בהם תועלת, כולם מתברכים, ושמחת ישראל באביהם שלמעלה נותנים חלק של ברכות לכל אותם שאר העמים שיש להם אחיזה ונאחזו בהם בישראל.</p>
<p>וכל אלין קרבנין למיהב מזונא לאינון ממנן דשאר עמין דהא מגו רחימו דקא רחים קב"ה לבנוי בעי דכלא יהון רחימין דלהון ורזא דא (משלי טז &) ברצות יי' דרכי איש גם אויביו ישלים אתו אפילו כל אינון מקטרני עלאי כלהו אהדרן רחימין לישראל וכד היילין דלעילא אהדרו רחימין לישראל כל אינון דלתתא עאכו"כ</p>	<p>וכל הקרבנות הללו לתת מזון לאותם הממונים של שאר העמים, שהרי מתוך האהבה שאוהב הקדוש ברוך הוא את בניו, רוצה שכולם יהיו אוהבים שלהם, וסוד זה ברצות ה' דרכי איש גם אויביו ישלם אתו, אפילו כל אותם המקטרגים העליונים כולם חוזרים להיות אוהבים את ישראל, וכשהחילות של מעלה הופכים לאוהבי ישראל, כל אותם שלמטה על אחת כמה וכמה.</p>
<p>ואי תימא דהון הוו מקרבי קרבנא לאו הכי אלא כלא לקב"ה סליק ומתקרב ואיהו פריש</p>	<p>ואם תאמר להם היו מקריבים הקרבן לא כך, אלא הכל עולה לקדוש ברוך הוא,</p>

⁷³⁹ חסד כולל כל ה"ק (דע"ה ח"ב סה ע"א), [כתב] הרב (בסוף שער השמות), כי אין אחד מהו"ק מקבל אור הא"ס אלא רק ע"י אור החסד, והוא יומא דכולא יומין וכמ"ש בזוה"ק (בראשית מו ע"א ופ' אמור קג ע"ב ופ' בלק קצא ע"ב), והרי משתמש אור א"ס בספ"י החסד להתגלה על ידו בכל הו"ק כולן (דע"ה ח"ב קד ע"א), ע"י בהגרא"א בתיקונים עה ע"ג (כללים ח"א נז ע"א).

⁷⁴⁰ דבר זה נתבאר בפ' יתרו (סח ע"ב) ובפ' תרומה (קלט ע"ב). והענין הוא כי אין הבינה עלאה מתלבשת ומתפשטת תוך ז"א אם לא על ידי שתתלבש תחילה בחסד שבה, אשר הוא השורש אל כו החסדים, ולכן חסד הזה נקרא יומם דכליל כולהו שית יומין, כי החסד הוא יום והגבורה לילה. ועל ידי החסד הזה, מאירה הבינה בכל מה שתחתיה, ואי אפשר להיות זולתו, ועל החסד הזה נאמר נאם ה' לאדוני שב לימיני, כי האדון היא הבינה. אשר נאמה ואמרה לאברהם שהוא מדת החסד שב לימיני שהוא החסד שלה בקו ימין שבה הנקרא יומם. ואברהם הוא החסד המקבל תחילת הכל מן החסד שהוא ימין הבינה הנקרא יומם כנז' וזמ"ש שב לימיני רוצה לומר שיקבל אברהם מימין שלה הנקרא יומם (שער מאמרי רשב"י).

⁷⁴¹ שיהא הכל מוכללים בשמחתם אפילו אור"ה ושריהם כמש"ו (רח"ו).

<p>מזונא לכלהו אכלוסין דסטרין אחרנין דיתהנון בההוא דורונא דבנוי ויתהדרון רחימין דלהון דינדעון עילא ותתא דהא לית עמא כעמא דישראל דאינון חולקיה ועדביה דקב"ה ואסתלק יקרא דקב"ה עילא ותתא כדקא יאות וכל אכלוסין עלאין פתחי ואמרי (שמואל ב' ז &) ומי כעמך כישראל גוי אחד בארץ⁷⁴²</p>	<p>ונקרב והוא מפריד המזון לכל ההמונים של הצדדים האחרים שיהנו באותו הדורון של בניו, ויהפכו לאוהבים שלהם, שידעו למעלה ולמטה שאין עם כעם ישראל שהם חלקו וגורלו של הקדוש ברוך הוא. ומתעלה כבודו של הקדוש ברוך הוא מעלה ומטה כראוי, וכל האוכלוסים העליונים פותחים ואומרים ומי כעמך כישראל גוי אחד בארץ.</p>
<p>זהר</p>	
<p>רבי אלעזר פתח (ואמר) כה אמר יי' זכרתי לך חסד נעורייך וגו' האי קרא על כ"י אתמר בשעתא דהות אזלא במדברא עמהון דישראל זכרתי לך חסד דא עננא דאהרן דנטלא בחמש אחרנין דאתקשרו עלך ונהירו עלך אהבת כלולותיך דאשתכללו לך (ס"א וכלהו אשתכללו בך⁷⁴³) ואעטרו לך⁷⁴⁴ ואתקינו לך⁷⁴⁵ ככלה דתעדי תכשיטהא וכ"כ למה⁷⁴⁶ בנין לכתך אחרי במדבר בארץ לא זרועה⁷⁴⁷</p>	<p>רבי אלעזר פתח (ואמר) כה אמר ה' זכרתי לך חסד נעורייך וגו', הפסוק הזה נאמר על כנסת ישראל בשעה שהיתה הולכת במדבר עם ישראל, זכרתי לך חסד זהו עננו של אהרן שנוסע עם חמשה אחרים שנקשרו עליך, ומאירים עליך. אהבת כלולתיך שנתקנו לך (וכלם נתקנו בך) ועטרו אותך, והתקינו אותך כמו כלה שמתקשטת את תכשיטיה. וכל כך למה, בשביל לכתך אחרי במדבר בארץ לא זרועה.</p>
<p>ת"ח בשעתא דב"נ יתיב במדורא דא צלא דמהימנותא⁷⁴⁸ שכינתא⁷⁴⁹ פרסא גדפהא⁷⁵⁰ עליה מלעילא ואברהם וחמשה צדיקיא אחרנין שויין מדוריהון עמיה אמר ר' אבא אברהם וחמשה צדיקיא ודוד מלכא שוין מדוריהון עמיה הה"ד בסכות תשבו שבעת ימים שבעת ימים⁷⁵¹ כתיב ולא בשבעת ימים</p>	<p>בא וראה בשעה שאדם יושב במדור הזה, צל האמונה השכינה פורסת את כנפיה עליו מלמעלה, ואברהם וחמשה צדיקים אחרים שמים את מדורם עמו. אמר רבי אבא אברהם וחמשה צדיקים ודוד המלך שמים מדורם עמו, זהו שכתוב בסכות תשבו שבעת ימים,</p>

⁷⁴² תיקונים דף קנב (הערת הזהר)

⁷⁴³ זהו פירוש אחר וירצה שכולם נשלמו בך, שכן הם ז' חסדים ואין מניינם נשלם אלא בך. והענין שלכל אחד מן החסדים יש ז' בחינות גג"ת נה"ם, באופן שאין להם שלימות לכל אחד מהחסדים אלא במלכות (רמ"ז).

⁷⁴⁴ והשני ואעטרו לך, הוא מלשון כליל שהוא עטרת. והענין שעיקר הסוכה הוא הסכך שה"ס הכתר כאמור בספר הכוונות [ולכן יש בו כמה דינים שאינם בדפנות], והכתר כולל בו כל מה שתחתיו, והרי שתי בחינות, של פרטיות החסדים ושל הכולל שבכתר (רמ"ז).

⁷⁴⁵ והענין השלישי ואתקינו לך ככלה, והוא הוא הלשון הפשוט של כלולותיך שהוא לשון אירוסין. ונלע"ד שהכוונה בזה במה שנכזבין בר"ת (תהלים כט, א) ה'בו ל'ה' כ'בוד ועוז ה'בו ל'ה' כ'בוד שמו, שהם ב' פעמים כ"ה, ואיתא בספר הכוונות שזעיר ואמא מקשטים את המלכות שה"ס שם ב"ן, ועיקרה כנגד נה"י דזעיר (שהם ג'ן, הרי ב"ן וג' גי' כ"ה, עיי"ש. וכנגד זה אמר כלולותיך בלשון רבים (רמ"ז).

⁷⁴⁶ פי' ואם תאמר ומה ענין לכל אלו ההארות והאורות שאינם תדירות (רמ"ז).
⁷⁴⁷ ירצה מפני שאז בזמן המדבר היתה רחל אב"א עם זעיר כנודע, והיתה מליאה דינים רבים, והוצרכה לכל אלו החסדים המזהירים כדי שתוכל אחר כך להתקן בגדלותה, ולכן תמצא בשלמה הקהיל את ישראל בחג הסוכות (מלכים א' ח ב) ואז נתחנך הבית וקיימא סיהרא באשלמותא (רמ"ז).

⁷⁴⁸ הם המקיפים הסוככים והם מיסוד אמא ובכח יסוד אבא כזכר, וידוע שאר"א הם פנימיות האצילות דהיינו המהימנותא, ששם כל אמונתינו (רמ"ז).

⁷⁴⁹ או אימא עלאה או נוק' דז"א בחי' מקיף שלה (רח"ו).

⁷⁵⁰ ששולחת אור מקיפיה לסכך על ישראל (רמ"ז).

⁷⁵¹ שהם ה"ס עצמן (רח"ו)

<p>כנוונא דא⁷⁵² כתיב כי ששת ימים עשה יי' את השמים וגו' ובעי ב"נ למחד⁷⁵³ בכל יומא ויומא באנפין נהירין באושפיון אלן דשריין עמיה</p>	<p>שבעת ימים כתוב ולא בשבעת ימים. כדוגמא זה כתוב כי ששת ימים עשה ה' את השמים וגו'. וצריך אדם לשמח בכל יום ויום בפנים מאירות באורחים הללו ששורים עמו.</p>
<p>ואמר רבי אבא⁷⁵⁴ כתיב בסכות תשבו שבעת ימים לבתר ישבו בסכות בקדמיתא תשבו ולבתר ישבו אלא קדמאה לאושפיו תניינא לבני עלמא קדמאה לאושפיו⁷⁵⁵ כי הא דרב המנונא סבא כד הוה עייל לסוכה הוה חד⁷⁵⁶ וקאים על פתחא דסוכה⁷⁵⁷ מלגאו ואמר נזמן לאושפיון⁷⁵⁸ מסדר (נ"א נסדר) פתורא וקאים על הגלוגה ומברך ואומר בסכות תשבו שבעת ימים⁷⁵⁹ תיבו אושפיון עלאין תיבו תיבו אושפיון מהימנותא תיבו ארים (ס"א אסחי⁷⁶⁰) ידוי וחדוי ואמר זכאה חולקנא⁷⁶¹ זכאה חולקהון דישראל דכתיב כי חלק יי' עמו וגו' והוה יתיב תניינא לבני עלמא דמאן</p>	<p>ואמר רבי אבא כתוב בסכות תשבו שבעת ימים, ואחר כך ישבו בסכות, בראשונה תשבו ואחר כך ישבו, אלא הראשון לאורחים, השני לבני העולם. הראשון לאורחים כמו שרב המנונא סבא, כשהיה נכנס לסוכה היה שמח ועומד על פתח הסוכה מבחוץ ואומר, נזמן לאורחים מסדר (נסדר) את השלחן ועומד על רגליו ומברך ואומר, בסכות תשבו שבעת ימים, שבו אורחים עליונים שבו, שבו אורחי האמונה שבו, הרים (רחץ) ידיו ושמח ואמר, אשרי חלקנו אשרי חלקם של ישראל, שכתוב כי חלק ה' עמו וגו' והיה יושב. [הפסוק] השני [נאמר] לבני העולם, שמי</p>
<p>קד/א</p>	
<p>דאית ליה חולקא בעמא ובארעא קדישא⁷⁶² יתיב בצלא דמהימנותא לקבלא אושפיון למחדי בהאי עלמא ובעלמא דאתי ובעי למחדי⁷⁶³ למסכני מ"ט בגין דחולקא דאינון</p>	<p>שיש לו חלק בעם ובארץ הקדושה, יושב בצל האמונה לקבל את האורחים לשמוח בעולם הזה ובעולם הבא. וצריך לשמח את העניים. למה, משום שהחלק</p>

⁷⁵² פי' כמו ששבעה ימים הם הפעולים כך ששה ימים נעשו ונפעלו עם השמים ועם הארץ, שלכן לא נאמר בששת ימים כנזכר בספר הכוונות (נ"א בכ"מ) (רמ"ז).

⁷⁵³ שהרי הוא זמן שמחתינו בחסדי ה' אשר מאירים מאמא שה"ס שמחה (רמ"ז).

⁷⁵⁴ כוונתו (לסיים ו) לקיים מ"ש בסוד שבעת ימים, והרגיש שני דברים, האחד הוא הכפל שבפסוק שהיה די שיאמר בסוכות תשבו שבעת ימים כל האזרח בישראל, ודיו, כי אחר שאמר בסוכות תשבו אין צריך לחזור ולומר עוד ישבו בסוכות, והשני תחילה תשבו בלנוכח ואחר כך ישבו שלא לנוכח (רמ"ז).

⁷⁵⁵ זהו ענין אחר שלמדנו רב המנונא, שצריך לזמן את הצדיקים ההם, ולכן לא אמר שבו אלא תשבו, התוועדו לישיב שם (רמ"ז).

⁷⁵⁶ להמשיך עליו אור אמא שבה (נ"א בינה ששם) סוד השמחה וכנז"ל, וכדאיתא בזוהר דשיר השירים ודפרשת ויקרא (רמ"ז).

⁷⁵⁷ סודו יסוד אמא הנקרא (בראשית יח א) פתח האהל, ומשם יוצאים המקיפים (רמ"ז).

⁷⁵⁸ היה עושה הזמנה בפה, כי כן צריך כדאיתא בינוקא דבלק (קפו ע"ב). וגם הזמנה במעשה בסידור השולחן להזמנת האורחים, ומברך קידוש וברכת הסוכה, וכל זה להמשיך שפע וקדושה (רמ"ז).

⁷⁵⁹ וכלומר שלא ימלאנו לבו להזמינם אם לא שכך הוא רצונו של מקום שצוה אותם (רמ"ז).

⁷⁶⁰ נלע"ד שהיתה כוונתו ללאה להאיר לה. ולפי זה היינו ארים היינו אסחי, שסודו נטילת ידים וכו'. ולכן חזר וחדוי, להמשיך גם ללאה משמחת אמא (רמ"ז).

⁷⁶¹ של התלמידי חכמים וגם חולקהון דישראל, ולא אמר זכאה בו, לרמוז שמועיל לכולל זכות פרטי שהוא תלמיד חכם הגון וידוע (רמ"ז).

⁷⁶² היינו שתי בחינות האמורות, של הסוכה המכוסה והנגלה, והם הם עוה"ז ועולם הבא (רמ"ז).

⁷⁶³ פי' עם כל העניינים המופלאים שאמרנו מכוונת הסוכות וגם הזמנת האורחים הקדושים וצריך לשמח את העניים, ולכן שינה הכתוב בשמחת סוכות משל שבועות, שבשבועות נאמר (דברים טז יא) ושמחת לפני ה' אלקיך אתה וגו', ובסוכות כתוב (שם טז יד) ושמחת בחגך, כי בשל שבועות לא חייב לשמח את העניים כי אם בשלמי שמחה ועיין ברש"י, אבל בסוכות משל עצמו ואחר כך נצטווה על שלמי חגיגה (רמ"ז).

<p>אושפיזין דומין דמסכני הוא⁷⁶⁴ והוא דתיב בצלא דא דמהימנותא⁷⁶⁵ דומין אושפיזין אלין עלאי⁷⁶⁶ אושפיזי מהימנותא ולא יהיב לון חולקהון בלהו קיימי מניה ואמרי אל תלחם את לחם רע עין⁷⁶⁷ וגו' אשתכח דההוא פתורא דתקין דיליה הוא ולא דקב"ה עליה כתיב וזריתי פרש על פניכם וגו' פרש חגיכם⁷⁶⁸ ולא חגי ווי ליה לההוא בר נש בשעתא דאלין אושפיזי מהימנותא קיימי מפתוריה</p>	<p>של אותם אורחים שזמן הוא לעניים, ואותו שיושב בצל הזה של האמונה ומזמין את האורחים העליונים הללו, אורחי האמונה, ולא נותן להם חלקם, כולם קמים ממנו ואומרים אל תלחם את לחם רע עין וגו', נמצא שאותו שלחן שתיקן שלו הוא, ולא של הקדוש ברוך הוא. עליו כתוב וזריתי פרש על פניכם וגו', פרש חגיכם ולא חגי, אוי לו לאותו אדם בשעה שאורחי האמונה הללו קמים משלחנו.</p>
<p>ואמר ר' אבא אברהם כל יומי הוה קאים בפרשת אורחין לזמנא אושפיזין ולתקנא לון פתורי השתא דמוזמנין ליה ולכלהו צדיקייא ולדוד מלכא ולא יהיבין לון חולקהון אברהם קאים מפתורא וקרי סורו נא מעל אהלי האנשים הרשעים האלה וכלהו סלקין אבתריה</p>	<p>ואמר רבי אבא אברהם כל ימיו היה עומד בפרשת דרכים לזמן אורחים ולסדר להם שלחנות, עכשיו שמזמינים אותו ואת כל הצדיקים ואת דוד המלך ואין נותנים להם את חלקם, אברהם עומד מהשלחן וקורא "סורו נא מעל אהלי האנשים הרשעים האלה" וכולם עולים אחריו.</p>
<p>יצחק אמר ובטן רשעים תחסר אמר פתך אכלת תקיאנה ושאר כל צדיקייא אמרי כי כל שלחנות מלאו קיא צואה בלי מקום דוד מלכא אמר (חסר כאן) ואשלים דינוי דכתיב ויהי כעשרת הימים ויגוף יי את נבל וימת מאי קא מיירי בגין דדוד שאל לנבל⁷⁶⁹ ואתעביד ליה אושפיזא ולא בעא ודא זמין ליה ולא יהב ליה חולקא ובאינון עשרה יומין דדוד מלכא דאין עלמא אתרין עליה ההוא ב"נ דאשלים ליה ביש יתיר מנבל⁷⁷⁰</p>	<p>יצחק אמר "ובטן רשעים תחסר", יעקב אמר "פתך אכלת תקיאנה", ושאר כל הצדיקים אומרים "כי כל שלחנות מלאו קיא צואה בלי מקום" דוד המלך אמר והשלים דינו, שכתוב "ויהי כעשרת הימים ויגוף ה' את נבל וימת". במה מדובר, משום שדוד שאל את נבל ונעשה לו אורח ולא רצה, וזה הזמין אותו ולא נתן לו חלק, ובאותם עשרה ימים שדוד המלך דן את העולם, נדון עליו אותו אדם שהשלים לו רע יותר מנבל.</p>
<p>א"ר אלעזר (בג"כ) אורייתא לא אמרה עליה דב"נ יתיר אלא כמה דיכיל דכתיב איש כמתנת ידו וגו' ולא לימא איניש אכול ואשבע</p>	<p>אמר רבי אלעזר (לכן) אין התורה מטריחה על אדם יותר אלא כמו שהוא יכול, שכתוב איש כמתנת ידו וגו', ולא יאמר אדם אכול ואשבע ואשתה</p>

⁷⁶⁴ מזל"ן שסוד ענין זה הוא מפני שז' אושפיזין שה"ס ז' החסדים כל מגמתם להאיר לנוק' לבסם ריבוי הגבורות שקבלה מן ראש השנה עד יום הכפורים ואז היא עניה דדעתה קלה. ולכן מה שהעשיר שהוא מושפע מהחסדים נותן לעניים שאחוזים בנוק' בבחינת גבורה, הוא מעין ההארה שמאירים ז' חסדים במלכות, וידוע שהעניים מושרשים בה, ואם כן אם לא ישמחו אותם נמצאת אותה הבחינה שלהם שאחוזת במלכות בלי שמחה, ולכן מה שיתנו לעניים הוא החלק של האושפיזין שבו מרבים השמחה במלכות, כי בחינת העניים מאירה בשמחה בהגיע להם החלק של אלו האושפיזין קדושים (רמ"ז).

⁷⁶⁵ כי כל מקיף מורה שפע בלי קצבה שאינו מצומצם בכלי (רמ"ז).

⁷⁶⁶ שה"ס החסדים שדרכם להשפיע (רמ"ז).

⁷⁶⁷ שעין שלו רע על העני, וששני עיניו נכללים באחד, דהיינו עין שמאל גובר על עין ימין ופוגם בעולמיתא שפירתא דלית לה עיינין, תרין, אלא חד דדעתה קלה (רמ"ז).

⁷⁶⁸ כי פרש הראשון רומז למה שאדם מרבה בתענוגים, ופרש חגיכם אפילו של החגים שיש בהם מצוה מכל מקום אם חסרה הצדקה אין בהם שום רוחניות אלא הכל נהפך לפרש (רמ"ז).

⁷⁶⁹ פי' מה ענין עשרת ימים אלו ומה שייכות לפסוק זה שאמר דוד על זה שלא נתן חלק לעניים ותירץ בגין דדוד וכו' (מ"מ).

⁷⁷⁰ פי' שנבל לא זמין ליה אבל זה זמין ליה ולא יהיב ליה חולקא ולכך רעתו גדולה מנבל (מ"מ).

<p>וארווי בקדמיתא ומה דישתאר אתן למסכני אלא רישא דכלא דאושפיזין הוא⁷⁷¹ ואי חדי לאושפיזין ורוי לון קב"ה חדי עמיה ואברהם קרי עליה אז תתענג על יי' ויצחק קארי עליה כל בל⁷⁷² יוצר עליך לא יוצלח</p>	<p>בראשונה, ומה שישאר אתן לעניים, אלא ראשית הכל הוא של האורחים, ואם שמח את האורחים והשקה אותם הקדוש ברוך הוא שמח עמו, ואברהם קורא עליו "אז תתענג על ה' וגו'", ויצחק קורא עליו "כל כלי יוצר עליך לא יוצלח".</p>
<p>אר"ש האי דוד מלכא א"ל בנין דכל זיינין דמלכא וקרבין דמלכא בידוי דדוד אתפקדו אבל יצחק קאמר (תהלים קיב ב-ג) גבור בארץ יהיה זרעו וגו' הון ועושר בביתו וגו'⁷⁷³ יעקב אמר (ישעיה נח ח) אז יבקע כשחר אורך וגו'⁷⁷⁴ שאר צדיקייא אמרי⁷⁷⁵ ונחך יי' תמיד והשביע וגו' (שם יא)⁷⁷⁶</p>	<p>אמר רבי שמעון את זה דוד המלך אמר לו משום שכל כלי הזיין של המלך והקרבות של המלך נפקדו ביד דוד, אבל יצחק אמר "גבור בארץ יהיה זרעו וגו' הון ועושר בביתו וגו'", יעקב אמר "אז יבקע כשחר אורך וגו'". שאר הצדיקים אומרים "ונחך ה' תמיד והשביע וגו'".</p>
<p>דוד מלכא⁷⁷⁷ אמר כל כלי יוצר עליך לא יוצלח דהא הוא על כל זיני עלמא אתפקד זכאה חולקיה דב"נ⁷⁷⁸ דזכי לכל האי זכאה חולקהון דצדיקייא בעלמא דין ובעלמא דאתי עליהו כתיב ועמך כלם צדיקים וגו'</p>	<p>דוד המלך אמר "כל כלי יוצר עליך לא יוצלח", שהרי הוא נפקד על כל כלי הזיין של העולם. אשרי חלקו של האדם שזוכה לכל זה, אשרי חלקם של הצדיקים בעולם הזה ובעולם הבא, עליהם כתוב "ועמך כולם צדיקים וגו'".</p>
<p>ולקחתם לכם ביום הראשון וגו' ר"ש פתח כל הנקרא בשמי ולכבודי בראתיו יצרתיו אף</p>	<p>ולקחתם לכם ביום הראשון וגו', רבי שמעון פתח "כל הנקרא בשמי ולכבודי</p>

⁷⁷¹ ובפ' בראשית דך י' איתא שבכל המועדים צריך האדם ליתן לעניים חלק האושפיזין ולא בסוכה בלבד כפשט הזוהר דהכא (מ"מ).

⁷⁷² הוה סבירא ליה לר' אלעזר כי מפני שהגבורה הוא מקום יניקת הקליפות לכך יצחק היה מברך אותו "כל כלי" וכו' פירוש איזו קליפה מהקליפות שיקטרג עליך לא יצלח שהשבתתם מהגבורה אין ביעור חמץ אלא שריפה, והרשב"י ע"ה אמר לו שזה נוח למלכות מפני שהקליפות יושבות תחתיה והיא נותנת להם טרפם דבר יום ביומו, לכך ברכה זו שייך אל המלכות להשביית הכחות ההם ולבטלם כאומרו ומלכותו בכל משלה לאכפיא לון כמבואר בתיקונים, וברכת יצחק "גבור בארץ יהיה" וגו', והכוונה גבור להשפיעם מהגבורה, ומפני שכח הבנים בגבורה והם נמשכות מהמלכות לכך אמר "גבור בארץ" שינתן כח הגבורה אל הנשמות האלה במלכות בענין שיהיו גבורים עומדים בפרץ כובשים את יצרים, או ירצה שיסתייע מהגבורה להמשיך לו נשמות קדושות וטהורות ולא מצד החצוני, בענין שדור ישרים יבורך גם מצד החסד הכלולה בשמאל כדפירשו בריש מסכת ברכות וצפונך תמלא בטנם בבנים הגונים ובעושר מצד הצפון, לזה אמר "הון ועושר" (אור יקר).

⁷⁷³ ומפני שבה תוקף הדין ואם חוטא נמצא שכרו יוצא בהפסדו לזה אמר "וצדקתו עומדת לעד" שיגבר לעולם על יצרו ומובטח לו שלא יחטא (אור יקר).

⁷⁷⁴ כשרואה יעקב שאברהם מברך מצד החסד ויצחק מצד הגבורה מברך גם הוא מקו האמצעי ואומר "אז יבקע כשחר", אף אם יקטרגו עליך החצונים יבקע כשחר אורך על כרחם כשמש שבוקע חלוני רקיע דהיינו תפארת המשפיע בעל כרחם של קליפות, "וארוכתך" מצד אריך אנפין דעליה "מהרה תצמח" מצד צמח צדיק ומתחתיו יצמח, ומצד המלכות "והלך לפניך צדקך" והרי כל קו האמצעי כולו כת"ר תפארת יסוד מלכות, ובמלכות שתי בחינות מצד הדין נקראת צדק לבטל הקליפות והלך לפניך, ומצד הימין ולכך כבוד ה' יאספך כאומרו ותנוח ותעמוד לגורלך לקץ הימין (אור יקר).

⁷⁷⁵ אחר שהאבות תקנו אותו והמשיכו לו מכל האצילות על תיקון זה יאה ויאה להיות נשפע מהצחצחות הנעלמות ששם משתעשעים כל הצדיקים והיינו "והשביע בצחצחות נפשך" ונודע שנפש היא מלכות והיא שבעה על ידי נצח הוד יסוד תרי בעי דדכורא ואמה מזרע הנמשך מהצחצחות שבמוחא עילאה והיינו "ועצמותיך" הן סוד צבאות בנצח והוד "יחליץ" (אור יקר).

⁷⁷⁶ "והיית כגן רוה" מהמלכות "וכמוצא מים" מהיסוד [בזרע] [בשפע] היורד על ידו שהוא מוצא מימי הברכות (אור יקר).

⁷⁷⁷ ליה נאה להוציא ברכה זו כמבואר לעיל (אור יקר).

⁷⁷⁸ יהיה מי שיהיה יש כדאי במצוה זו להנחילו כמה חיים לעולם הבא האמנם הצדיקים שכל מעשיהם כיוצא בזה בטוב כוונתם בכל המצות זכאה חולקיהון (או ריקר).

<p>עשיתיו כל הנקרא בשמי דא אדם דקב"ה ברא ליה בשמיה (נ"א בדיוקניה) דכתיב ויברא אלהים את האדם בצלמו וקרא ליה בשמיה⁷⁷⁹ בשעתא דאפיק קשוט ודינא בעלמא ואקרי אלהים דכתיב אלהים לא תקלל קרא ליה בשמיה דכתיב ויברא אלהים את האדם בצלמו ושפיר</p>	<p>בראתיו יצרתיו אף עשיתיו". "כל הנקרא בשמי" זה אדם, שהקדוש ברוך הוא ברא אותו בשמו (בדמותו), שכתוב "ויברא אלהים את האדם בצלמו", וקרא לו בשמו, בשעה שהוציא אמת ודין בעולם, ונקרא אלהים, שכתוב "אלהים לא תקלל". קרא לו בשמו שכתוב "ויברא אלהים את האדם בצלמו", ויפה.</p>
<p>הא אוקימנא דכתיב נעשה אדם בצלמנו כדמותנו בשעתא דזווגא אתמר וכך הוא בזווגא דתרווייהו בצלם ודמות⁷⁸⁰ ואדם מדכר ונוקבא נפק ויברא אלהים את האדם בצלמו בספרא דשלמה מלכא אשכחנא דבשעתא דזווגא</p>	<p>הרי בארנו שכתוב "נעשה אדם בצלמנו כדמותנו", בשעה שהזווג נאמר, וכך הוא בזווג של שניהם, בצלם ודמות, ואדם יצא מזכר ונקבה, "ויברא אלהים את האדם בצלמו" בספרו של שלמה המלך מצאנו שבשעה שהזווג</p>
<p>רע"מ</p>	
<p>פקודא דא ליטול לולב בההוא יומא באינן זינין דיליה והאי רזא אוקימנא ואוקמוה חברייא כמה דקב"ה נטיל לון לישראל בהני יומין וחדו בהון אוף הכי ישראל נטיל ליה לקב"ה להולקהון וחדאן ביה ודא הוא רזא דלולב ומינין דביה דאיהו רזא דיוקנא דאדם⁷⁸¹ והא אתמר ע"כ</p>	<p>מצוה זו ליטול לולב באותו יום עם אותם המינים שלו, והסוד הזה בארנו ופרשוה החברים, כמו שהקדוש ברוך הוא נוטל את ישראל בימים הללו ושמח בהם, כמו כן כאן ישראל נוטלים את הקדוש ברוך הוא לחלקם ושמחים עמו, וזהו הסוד של הלולב והמינים שבו שהוא סוד הדמות של אדם והרי נתבאר.</p>
<p>קד/ב</p>	
<p>אשתכח לתתא שדר קב"ה חד דיוקנא⁷⁸² כפרצופא דב"נ רשימא חקיקא בצולמא וקיימא על ההוא זווגא⁷⁸³ ואלמלי אתיהיב רשו לעינא למחזי חמי ב"נ על רישיה חד צולמא רשימא כפרצופא דב"נ</p>	<p>נמצא למטה, שולח הקדוש ברוך הוא דמות אחד כמו פרצוף אדם רשום חקוק בצלם, ועומד על אותו זווג, ואלמלא נתנה רשות לעין לראות רואה אדם על ראשו צלם אחד רשום כפרצוף של אדם.</p>
<p>ובההוא צולמא אתברי ב"נ⁷⁸⁴ ועד דקיימא (ס"א ועד לא קיימא) ההוא צולמא דשדר ליה מאריה על רישיה וישתכח תמן לא אתברי ב"נ⁷⁸⁵ הה"ד ויברא אלהים את האדם בצלמו ההוא צלם אודמן לקבליה עד דנפיק לעלמא</p>	<p>ובאותו צלם נברא האדם, ועד שעומד (וטרם שעומד) אותו צלם ששלח לו רבונו על ראשו, וימצא שם, לא נברא האדם, זהו שכתוב "ויברא אלהים את האדם בצלמו", אותו הצלם מזדמן כנגדו עד שיוצא לעולם, כשיוצא עם אותו</p>

⁷⁷⁹ כענין קורא אני אליהם יעמוד יחדיו והכוונה על הבריאה הנעשת בקריאת הבורא (אור יקר). אדם גימ' מ"ה וכתוב מה שמו (רח"ו).

⁷⁸⁰ פ"י צלם בדכורא ודמות בנוקבא (מ"מ).

⁷⁸¹ כמ"ש שדומה לעינים ושפתים ושדרה ולב, ועוד אמרו ז"ת והכל בהקב"ה (יהל אור).
⁷⁸² הוא צלם הנולד (אור יקר).

⁷⁸³ להצטייר העובר במעי אמו כדמות צורתה ממש בסוד חכמת הפרצוף אם חכם אם טפש אם ננס אם ארוך אם קצר אם בנוני וכיוצא, וצלם זה נותן מדה לולד בהיותו במעי אמו ואף אחרי צאתו (אור יקר).
⁷⁸⁴ והוא מקום הגלם הטיפה זרעית (אור יקר). לבושי דהנפש, והנה הם מתבררים ע"י עובדא ומלולא ורעותא דליבא שהוא הכוונה, כי ע"י עובדא מתברר ונתקן לבושי דהנפש, וע"י מלולא שהוא הדיבור מתברר ונתקן לבושי דהרוח, וע"י הרעותא דליבא שהוא הכוונה מתברר ונתקן לבושי דהנשמה כן נראה לי, וה"י יכפר, וע"י פ' ויחי (רכו ע"ב) ופ' ויקהל (ר"י ריש ע"ב) (כללים ח"א קו ע"ד).

⁷⁸⁵ במעי אמו כדפירשנו, בההוא צלם "אתרביא" בהיותו הולך וגדל עד כ' שנה (אור יקר).

<p>כד נפק בההוא צלם אתרבי בההוא צלם אזיל⁷⁸⁶ הה"ד אך בצלם יתהלך איש והאי צלם איהו מלעילא⁷⁸⁷</p>	<p>צלם הוא מתגדל באותו צלם הולך, זהו שכתוב "אך בצלם יתהלך איש", והצלם הזה הוא מלמעלה.</p>
<p>בשעתא דאינון רוחין⁷⁸⁸ נפקין מאתרייהו כל רוחא ורוחא אתתקן קמי מלכא קדישא בתקוני יקר בפרצופא דקאים בהאי עלמא ומההוא דיוקנא תקונא יקר נפיק האי צלם ודא תליתאה לרוחא⁷⁸⁹ ואקדימת בהאי עלמא⁷⁹⁰ שעתא דזווגא אשתכח</p>	<p>בשעה שאותן רוחות יוצאות ממקומן, כל רוח ורוח נתקנת לפני המלך הקדוש בתקוני כבוד, בפרצוף שעומד בעולם הזה, ומאותו דמות תיקון כבוד יוצא הצלם הזה, וזה שלישי לרוח, ומקדימה בעולם הזה בזמן שנמצא הזווג.</p>
<p>ולית לך זווגא בעלמא⁷⁹¹ דלא אשתכח צלם בנווייהו אבל ישראל קדישין האי צלם קדישא ומאתר קדישא אשתכח בנווייהו ולעכו"ם צלם מאינון זינין בישין מסטרא דמסאבותא אשתכח בנווייהו וע"ד לא ליבעי לאיניש לאתערבא צולמא דליה⁷⁹² בצולמי דעובדי כו"ם בנין דהאי קדישא והאי מסאבא</p>	<p>ואין לך זווג בעולם שלא נמצא בתוכם צלם, אבל ישראל קדושים הצלם הזה קדוש, וממקום קדוש הוא נמצא בתוכם. ולעובדי כוכבים ומזלות, צלם מאותם המינים הרעים מצד הטומאה נמצא בתוכם, ועל כן לא צריך לאדם לערב צלם שלו בצלמי של עובדי כו"מ, משום שזה קדוש וזה טמא.</p>
<p>תא הזי מה בין ישראל לעמין עובדי כו"ם וכו' עד דמלכא דזמין אושפיוזון זה המאמר כתיב בפ' ויחי יעקב דף רכ ע"א שורה ראשונה (ושייך כאן) ואלו החלופים מצאתי בין כתוב בהעתק לבין הכתוב שם שורה כ"ג במקום עלמין מצאתי צולמים שורה כ"ה במקום יעדי דיני גריע' שורה כ"ו במקום ידיה מצאתי דינא שורה ל"א מי יתן ערב ודא כד נהרא סיהרא וליליא אתתקן בנהורא שורה ל"ה עובדין מצאתי בריין ע"ב שורה ה' בית הילא שורה ו' יצרתיו היינו וענף עץ עבות אף עשיתיו שורה</p>	

⁷⁸⁶ לאחר שגדל כל צרכו (אור יקר).

⁷⁸⁷ כדמסיק מהיכן מוצאו ומה עניינו שאינו מלאך ואינו נפש ולא רוח ולא נשמה אלא הוא מלעילא רוחני ומציאותו כדמפרש ואזיל (אור יקר).

⁷⁸⁸ פירוש הנשמות בהיותם מיוחדות בשורשם אין להם צורת גוף כלל אמנם אחר צאתם משורשם ומקום מולדתם מהייחוד העליון תצטייר ציור דיוקן הגוף וממציאות ציורה נעשה הצלם הזה, כאלו נאמר שנרצה לצייר צורה מאחת מן המתכות ויוצק המתכת הוא במעבה האדמה הנה במקום המצייר הצורה היא תשאר דמיון הצורה המצויירת מחלל שבאותו החלל היתה יציקת הצורה הנראית, וכן בדמיון במקום הקדש מקום שבו נבנה ונצטייר הצורה הרוחנית בצורת אדם ממש נעשה הצלם הזה, והיינו שם צלם שזה מצטיירת הנשמה בצלמה, ועוד מלשון צל שהיא צל המצל על הנשמה והוא לבוש אליה (אור יקר).

⁷⁸⁹ שאין הצלם הזה לא נפש וכל שכן רוח אלא ענין בפני עצמו כדפירשנו, והנפש שנית לרוח והצלם שלישי לרוח ולכך הוא צלך על הגוף בחוץ כנודע (אור יקר).

⁷⁹⁰ שאם לא כן לא תתעבר שכמו שהם צלם אל הנשמה כך הוא צלם אל הגוף (אור יקר).

⁷⁹¹ כי אחר שהצלם אינו הנשמה שאין נשמה ולא רוח נפש מקדימין אל הגוף אלא אדרבה מאחרים ולכך הוא מקדים כדי לתת צורה אל החומר, אם כן מוכרח הוא לומר שיש צלם אל הגוי שאם לא כן היאך הם מצטיירים במעי אמן אמנם בלי נפש, ועוד נוסף ונאמר שהצלמים מתייחסים אל הנפש הידועה שאין כל צלם אל כל נפש אלא דווקא צלמו הידועה לו המיוחסת אליו, ותחלה האדם נדון לבניו אם יוליד אם לא יוליד ובהיותו נגזר כפי מעשיו להוליד משלח הקב"ה הצלם, ובהיותו מזריע הטפה בצלם ההוא מוליך המלאך הכח הנתן מהאדם בצלם ההוא בסוד מעשיו וכוונתו בהזרעתו, והב"ה גוזר מה תהא עליה ומשם עולה וזוכה אל המדרגות הידועות (אור יקר).

⁷⁹² יש מפרשים שהכוונה שלא להסתפר מן העכו"ם (רח"ו).

<p>אשריך ישראל מי כמוך וכתוב ויאמר לי עבדי אתה ישראל אשר בך אתפאר</p>	<p>שמחים עמו, ועל כן כתוב "אשריך ישראל מי כמוך" וכתוב "ויאמר לי עבדי אתה ישראל אשר בך אתפאר".</p>
<p>ויקחו אליך שמן זית זך כתית למאור וגו' א"ר אלעזר הא אוקמוה אבל אמאי אסמיק קב"ה פש' דא לפרשת מועדים אלא כלהו בוצינין עלאיין⁷⁹⁹ כלהו בוצינין לאדלקא משה רבות עלאה⁸⁰⁰ והא אתמר ועל ידיהו דישראל מתברכאן עלאיין ותתאיין ואדליקו בוצינין כמה דאוקמיה דכתיב שמן וקטרת ישמח לב⁸⁰¹ הדרות'</p>	<p>"ויקחו אליך שמן זית זך כתית למאור וגו'", אמר רבי אלעזר הרי פרשוה, אבל למה הסמיק הקדוש ברוך הוא פרשה זו לפרשת מועדים, אלא כל המאורות העליונים כולם מאורות להדליק שמן משחה עליון, והרי נתבאר, ועל ידי ישראל מתברכים עליונים ותחתונים ונדלקים המאורות כמו שבארוה, שכתוב "שמן וקטרת ישמח לב, שמחת</p>
<p>ק/ה/א</p>	
<p>דעלאין ותתאיין⁸⁰²</p>	<p>העליונים והתחתונים.</p>
<p>רבי אבא פתח שמחו ביי' וגילו צדקים (שמחו ביי' כד"א (&)) וכתוב זה היום⁸⁰³ עשה יי' נגילה ונשמחה בו ואוקמוה דהא בקב"ה (נ"א במועדיא) בעי למהרי (ליה⁸⁰⁴) ולאנהרא (ליה) אנפיין⁸⁰⁵ וישתכח בר נש בחדווה (עמיה) בנין דההוא⁸⁰⁶ חדווה דקב"ה⁸⁰⁷ הוי דכתיב נגילה ונשמחה⁸⁰⁸ בו ביומא בו בקב"ה⁸⁰⁹ וכלא חד מלה</p>	<p>רבי אבא פתח שמחו בה' וגילו צדיקים (שמחו בה' כמו שנאמר), וכתוב זה היום עשה ה' נגילה ונשמחה בו, ופרשוה שהרי בקדוש ברוך הוא (במועדים) צריך לשמח (אותו) ולהאיר (לו) פנים, וימצא אדם בשמחה (עמו), משום שאותה שמחה היא של הקדוש ברוך הוא, שכתוב נגילה ונשמחה בו, [בן] ביום, בו בקדוש ברוך הוא, והכל דבר אחד.</p>

⁷⁹⁹ הם הספירות מצד הדין, ואמר "כולהו בוצינין" דהיינו השבעה שהם שבעה קיני מנורה והם כולם בוצינין מצד הדין ולכך הם צמאים אל סוד השמן שתיקונם הוא בשמן ולכך הם "עילאין" שהם מתעלים אל הבינה שהיא בת שבע על שם שבעתם (אור יקר). פי' ו"ק דזעיר (מ"מ).

⁸⁰⁰ פירוש לקבל השמן אין חילוק ביניהם אלא "עילאין כולהו" כולם מסתלקים בשוה "לאדלקא משח רבות" דהיינו שפע החכמה שמשם השמן על ידי מקור הכתר, והשמן הזה הוא סוד החכמה ונדלק מצד הבינה ומאיר בעצם הספירות והיינו סמיכת מועדים שהם שבע ספירות אל פרשת שמן שהוא שפע הבינה נמשך מחכמה על ידי הכתר והסוד שמן בא"ת ב"ש עולה ב"ט והוא שם קדוש יוצא מפסוק כי בי ב'י חשק ואפלט'הו, והסוד חש"ק דהיינו חולם שבא קמץ שהוא סוד יה"ו דהכי סליק דהיינו י' קמץ, ה' שבא, ו' חולם, והכל עולה סוד אה"ה דהיינו השמן הטוב על הראש בכתר, ויורד על הזקן מכתר אל חכמה, ומחכמה אל הבינה שבה סוד הזקן ושם מקבל סוד השמחה (או ריקר). פי' שהו"ק מגלים הארת אבא הנק' שמן ובוה תירץ סמיכות הפרשיות שבמועדים מזמנים ו"ק ומקבלים מאבא הנק' קדש וכן בפרש זו שמן זית זך ה"ק מקבלי' מאבא הנקראי' קדש ומגלי' הארתו (מ"מ).

⁸⁰¹ ומשם יורד על הזקן זקן אהרן איש החסד ומהחסד על פי מדותיו עד סופא דכל דרגין (או ריקר).

⁸⁰² כיצד התחתונים שכולם מושרשים בל"ב כדפירשנו, העליונים שמציאות ל"ב נתיבות מחכמה והם ל"ב אלהים בבינה ומשם הם נמשכים עד ל"ב שבמלכות (או ריקר).

⁸⁰³ אסיפא דקרא קאי דקאמר נגילה ונשמחה בו פירוש בה' הכל בתפארת והכל ענין אחד (אור יקר).

⁸⁰⁴ דהא בקב"ה בעי ליה וכו' - קשיא ליה בשלמא אי פרישת ביומא ממש כדקא סלקא דעתין ניחא דבהאי יומא דעבד קב"ה ניבים נגילה ונשמחה, אלא לדידך דפרשת דשמחה בקב"ה מה ענין שמחה זו (אור יקר). כי צורך גדול הוא להיות האדם שמח בקב"ה (אור יקר).

⁸⁰⁵ פירוש שישמח התפארת ממקום השמחה שהיא בינה ויהיו פניו מאירות ממש וזהו ונשמחה בו בתפארת שיהיה הוא ואנחנו מקבלים שפע הבינה הנקראת שמחה (אור יקר).

⁸⁰⁶ פירוש כי היום שהיא הבינה (אור יקר).

⁸⁰⁷ הוי כי משם השמחה נשפעת אל התפארת (אור יקר).

⁸⁰⁸ פירוש "זה היום" שהיא בינה "עשה ה'" שהוא תפארת אם כן "נגילה ונשמחה" אנחנו והתפארת ביומא דהיינו עם הבינה פירוש אנו והתפארת עם הבינה (אור יקר).

⁸⁰⁹ פירוש נגילה ונשמחה אנחנו התחתונים עם ה' שהוא התפארת והכל בענין אחד וקרא סתימא ארכבא אתרי רכשי (אור יקר).

<p>שמחו בה' כד דינין⁸¹⁰ אתכפיין ורחמי אתערו⁸¹¹ וכד מתערי רחמי כדין וגילו צדיקים (כתיב) צדיק וצדק מתברכאן כחדא דאקרון צדיקים⁸¹² כמה דאתמר דהא אלין מתברכאן⁸¹³ (ס"א מברכין) לעלמין וחדאן לעלמין כלהו⁸¹⁴ והרנינו כל ישרי לב⁸¹⁵ אלין בני מהימנותא⁸¹⁶ לאתקשרא בהו⁸¹⁷ ובכלא בעי עובדא לתתא לאתערא לעילא</p>	<p>שמחו בה', כשהדינים נכנעים ומתעוררים רחמים, וכאשר מתעוררים הרחמים, אזי וגילו צדיקים (כתוב), צדיק וצדק מתברכים יחד, שנקראים צדיקים כמו שנתבאר, שהרי אלו מתברכים (מברכים) לעולמים ושמחים לעולמים כולם. "והרנינו כל ישרי לב" אלו בני האמונה להקשר להם, ובכל צריך מעשה למטה לעורר למעלה.</p>
<p>ת"ח מאן דאמר⁸¹⁸ דלא בעיא עובדא בכלא או מלין לאפקא לון ולמעבד קלא בהו תיפח רוחיה והא הכא פרשתא דא⁸¹⁹ אוכח אדלקות בוצינייא וקטרת בוסמין (כחדא⁸²⁰ בגין) דכתיב שמן וקטרת ישמח לב (ובהאי)</p>	<p>בא וראה מי שאומר שלא צריך מעשה בכל או דברים, להוציא אותם ולעשות בהם קול, תיפח רוחו, והרי כאן הפרשה הזו תוכיח, הדלקת הנרות וקטורת הבשמים (כאחד משום), שכתוב שמן וקטורת ישמח לב, (ובזה) ובמעשה</p>

⁸¹⁰ לעיל אמר שמחו בה' כדאמר זה היום עשה ה' היה הכוונה לפרש סוד השמחה מצד הבינה כדפירשנו לעיל, והיינו סוד שמחו בה' (אור יקר).

⁸¹¹ כי הם בנינה שתי בחינות האחת בחינת הדין מצד הגבורה המשתרשת בה כנוודע והיינו דינין דמתערין מינה, והשנית בחינת הרחמים מצד שורשי החסד והתפארת המושרשות בה, ואם כן בהיות השמחה מתעוררת ממנה יורה על כפיית הדין והתעוררות הרחמים (אור יקר).

⁸¹² הענין כי המלכות נקראת צדק אמנם בהכנס אליה סוד הברית נקראת צדיק וצדק נטלא י"ד בגוה ויסוד נקרא י"ד וכד נטיל צדק לגביה נקרא צדיק ותריוויהו כחדא "איקרון צדיקים" וזהו שאמר לעיל "צדיק וצדק אתברכן כחדא" ואז על ידי ייחודם נקראות צדיקים (אור יקר).

⁸¹³ קשיא ליה אמאי לא פירש שמחו בה' בתפארת וגילו צדיקים ביסוד והרנינו כל ישרי לב במלכות וניחא לישנא דצדיקים דדחיקא ליה, לזה יפרש כי צדיק וצדק כחדא אזלי בין לקבל בין להשפיע ואין למנותם בשתים (אור יקר).

⁸¹⁴ זהו להשפיע אם כן הצדיקים אתרווייהו כחדא קאי כדפירשנו (אור יקר).
⁸¹⁵ הכוונה (אור יקר).

⁸¹⁶ דהיינו מקשר כל הספירות הנזכרות קב"ה ושכינתיה על ידי היסוד, וזהו פירוש "ישרי" מלשון ישראל תפארת ל"ב מלכות [וא"כ אהדר לכל הנזכר שמחו בה' ישראי וגילו צדיקים לב] (אור יקר).

⁸¹⁷ ולפי אותו הדרך שפירשנו היה בהם שלשה חלוקות האחד שמחו בה', השני וגילו צדיקים, השלישי ישרי, והשתא כולהו כחדא בישרי לב כדפירשנו (אור יקר).

⁸¹⁸ זהו דעת המינים שאמרו שאין במעשה רצון אלוה ועיקר הענין במחשבה במושכלות, והנה מפנות התורה הוא כי אין המחשבה פועלת ואינה שלמות והעיקר הוא בשלשה דברים האחד "עובדא" דהיינו מעשה המצוות, ויש מצות שאינם במעשה כקריית שמע ותפלה וקריאת התורה וזהו שאמר "או מילין" בקצת מצות והיינו השניות, ומפני שדברים אלו הם מעטי המעשה צריך שיהיו דברים שיחתום אותם בשפתיו וזהו שאמר "או מילין לאפקא לון שיבטא" אותם בשפתיו כגון קרית שמע ליתן ריוח בין הדברים וכיצא, השלישית "ולמעבד קלא בהו" דהיינו שמע השמייע לאוזניך מה שאתה מוציא מפיו כדי שיהיה בהם קול, וענינם הוא כי הדברים התלויים בבניה וחכמה הם במחשבה ויוצאים ונשפעים על ידי תפארת ומלכות שהם קול ומעשה, ולכך להוציא ענייני החכמה והבינה שבהם שמן וקטורת צריך "עובדא" דהיינו במלכות או "מילין" דהיינו קול ודבור תפארת ומלכות, והענין כי כל הדברים צריכים גוף להתלבש, ומחשבה היא כמו נשמה וצריכה גוף להתלבש בו, והמעשה או קול ודבור הם לבוש למחשבה (אור יקר).

⁸¹⁹ ואם תאמר מה מוכיח מפרשה זו כל מעשה המצות הם כך אם כן מה ראה להוכיח עתה מפרשה זו, אלא מפני ששאר מעשה המצות יש לומר שיש בהם טעם אל האדם שהוא רואה ומעורר מחשבתו כענין ציצית לזכירת התורה, תפילין לשעבד האדם עצמו למלכות שמים וכל כיוצא בזה, אמנם פרשה זו קשה וכי לאורה הוא צריך דקאמר "ויקחו אליך שמן" וכו', ולומר שהם הוראת ענין מה לאדם, הם פנימה בהיכל אינם בעזרה כמזבח הנראה לכל שהוא שעבוד לאדם ומוסר, אמנם הוא בלי ספק מעשה פועל במדות, והראיה הוא כשמדע מעשה הנרות שהיה כסוד הקטורת שגם בקטורת רשה וכי לריח הוא צריך, וזהו שאמר "אדלקות בוצינא" שהוא הפרשה "וקטורת בוסמיא" שהוא המעשה הנעשה בחברה עמו כאומר

בהטיבו את הנרות יקטירנה ובהעלות אהרן את הנרות יקטירנה וכו' (אור יקר).

⁸²⁰ והכתוב אמר שמן דנרות וקטורת ישמח לב שממש כיון שלמה לתת טעם למה שנשתתפו שני עניינים אלו ואמר "ישמח לב", והנה יש במעשה המצות האלו שני עניינים שהם שלש, כיצד האחד בשעת מעשה ממש הדלקת הנרות הקטורת השנית אחר המעשה שהנרות דולקות והבית ימלא עשן הקטורת השלישית שתופם יחד (אור יקר).

<p>ובעובדא דא אשתכח אדלקותא לעילא וחדוותא לתתא (ס"א אדלקותא וחדוותא לעילא ותתא) ואתקשרותא כחדא כדקא יאות (ובעובדא דלתתא אתער עובדא דלעילא) אמר ר' יהודה מזבח דלתתא אתער מזבח אחרא כהן דלתתא אתער כהן אחרא בעובדא דלתתא אתער עובדא לעילא</p>	<p>הזה נמצאת הדלקה למעלה ושמחה למטה (הדלקה ושמחה למעלה ולמטה), והתקשרות יחד כראוי, (ובמעשה שלמטה מתעורר מעשה שלמעלה). אמר רבי יהודה המזבח שלמטה מעורר מזבח אחר, הכהן שלמטה מעורר כהן אחר, במעשה שלמטה מתעורר מעשה שלמעלה.</p>
<p>ר' יוסי ור' יצחק הוו אזלי באורחא אמר ר' יוסי לר' יצחק כתיב וקראת לשבת ענג לקדוש יי' מכבד וגו' וכבדתו מעשות דרכיך שפיר אבל ממצא חפצך ודבר דבר מה הוא ומאי גריעותא הוא לשבת</p>	<p>רבי יוסי ורבי יצחק היו הולכים בדרך, אמר רבי יוסי לרבי יצחק, כתוב וקראת לשבת עונג לקדוש ה' מכבד וגו' וכבדתו מעשות דרכיך, יפה. אבל ממצוא חפצך ודבר דבר, מה זה, ומה חסרון הוא לשבת.</p>
<p>א"ל ודאי גריעותא הוא דלית לך מלה ומלה דנפיק מפומיה דבר נש דלית לה קלא וסלקא לעילא ואתער מלה אחרא ומאי הוא ההוא דאקרי חול (לעילא) מאינן יומין דחול וכד אתער חול ביומא קדישא גריעותא הוא לעילא ודאי וקב"ה וכנסת ישראל שאלו עליה מאן הוא דבעי לאפרשא זונגא דילן מאן הוא דבעי חול הכא</p>	<p>אמר לו ודאי שזהו חסרון, שאין לך דיבור ודיבור שיוצא מפיו של אדם שאין לו קול ועולה למעלה ומעורר דיבור אחר, ומה הוא אותו שנקרא חול (למעלה), מאותם ימים של חול, וכשמתעורר חול ביום קדוש ודאי זהו חסרון למעלה, והקדוש ברוך הוא וכנסת ישראל שואלים עליו מיהו שרוצה להפריד הזוג שלנו, מיהו שרוצה חול כאן.</p>
<p>עתיקא קדישא לא אתחזי ולא שרייא על חול בגין כך הרהור מותר מאי טעמא בגין דהרהור לא עביד מדי ולא אתעביד מניה קלא ולא סליק אבל לבתר דאפיק מלה מפומיה ההוא מלה אתעביד קלא ובקע אורין ורקיעין וסלקא לעילא ואתער מלה אחרא ועל דא ממצוא חפצך ודבר דבר כתיב ומאן דאפיק מלה קדישא מפומיה מלה דאורייתא אתעביד מניה קלא וסליק לעילא ואתער קדושי מלכא עלאה ומתעטרין ברישיה וכדין אשתכח חדוותא לעילא ותתא</p>	<p>העתיק הקדוש לא נראה ולא שורה על חול, לכן הרהור מותר, למה, משום שהרהור לא עושה דבר ולא נעשה ממנו קול ולא עולה, אבל אחר שהוציא דיבור מפיו אותו דיבור נעשה קול ובוקע אורים ורקיעים ועולה למעלה ומעורר דבר אחר, ועל כן כתוב ממצוא חפצך ודבר דבר, ומי שמוציא דיבור קדוש מפיו, דבר תורה, נעשה ממנו קול, ועולה למעלה ומתעוררות קדושות המלך העליון, ומתעטרות בראשו, ואז נמצאת שמחה למעלה ולמטה.</p>
<p>א"ל ודאי הכי הוא והא שמענא מלה אבל מאן דשארית בתעניתא בשבתא עביד גריעותא לשבת או לא אי תימא דלא עביד גריעותא הא סעודתי דמהימנותא בטיל מניה ועונשיה סגי הא חדוותא דשבת בטיל מניה</p>	<p>אמר לו ודאי כך הוא, והרי שמענו את הדבר, אבל מי ששרוי בתענית בשבת עושה חסרון לשבת או לא, אם תאמר שלא עושה חסרון, הרי סעודת האמונה בטל ממנו וענשו רב, הרי שמחת השבת בטל ממנו.</p>
<p>א"ל מלה דא שמענא דדא הוא דאשגחן עליה מלעילא מכל בני עלמא בגין דהאי יומא חדוותא הוא לעילא ותתא חדוותא דכל הדוון חדוותא דכל מהימנותא ביה אשתכח ואפילו רשעים דגיהנם נייחין בהאי יומא והאי בר נש לית ליה חדווה ולית ליה נייחא ושניא דא מכל</p>	<p>אמר לו דבר זה שמעתי, שזהו שמשגיחים עליו מלמעלה מכל בני העולם, משום שהיום הזה הוא שמחה למעלה ולמטה, שמחת כל השמחות, שמחה שכל האמונה נמצאת בה, ואפילו הרשעים של הגיהנם נחים ביום הזה, והאיש הזה אין לו שמחה ואין לו מנוחה,</p>

<p>עלאין ותתאין כלהו שאלין עליה מאי שניא דפלנייא הוא בצערא ובשעתא דעתיקא קדישא אתגלי בהאי יומא ואשתכח האי בצערא צלותיה סלקא וקיימא קמיה כדין אתקרעו כל גזרי דינין דתגזרו עליה ואפילו אסתכמו בבי דינא דמלכא עליה לביש כלא אתקרע בגין דבשעתא דעתיקא אתגלייא כל חירו וכל חידו אשתכח בגין דאתגליא בהלולא דמלכא ועל דא תנינן קורעין לו גזר דינו של שבועים שנה⁸²¹</p>	<p>וזה שונה מכל, העליונים והתחתונים כולם שואלים עליו, מה שונה שפלוני הוא בצער, ובשעה שהעתיק הקדוש מתגלה ביום הזה, וזה נמצא בצער, תפלתו עולה ועומדת לפניו, אז נקרעים כל גזרי הדינים שנגזרו עליו, ואפילו הסכימו בבית הדין של המלך עליו לרע, הכל נקרע, משום שבשעה שמתגלה העתיק נמצאים כל החירות וכל השמחה, משום שמתגלה בהלולת המלך, ועל זה שנינו קורעים לו גזר דינו של שבועים שנה.</p>
<p>מאן שבועים שנה אלא אע"ג דאסכמו עליה כל אינון שבועין כתרי מלכא דהוא אתחזי בהו כלא אתקרע בגין דעתיקא קדישא נטיל (ס"א) בטיל ליה והני) ליה לבר נש והני</p>	<p>מי השבועים שנה, אלא אף על גב שהסכימו עליו כל אותם שבועים כתרי המלך שהוא נראה בהם, הכל נקרע משום שהעתיק הקדוש נוטל (מבטל) אותו ומהנה) את האדם, והדברים</p>
<p>ק/ב</p>	
<p>מילי כד מתערי עליה בחלמא בליליא דשבתא</p>	<p>הללו כשמתעוררים עליו בחלום בליל שבת.</p>
<p>למלכא⁸²² דעביד הלולא⁸²³ לבריה⁸²⁴ וגזר הדווה⁸²⁵ על כלא בהאי יומא דהלולא כל עלמא הוו הדאן ובר נש חד הוה עציב תפיש בקולרא אתא מלכא⁸²⁶ להדוותא חמא כל עמא חדאן כמה דאיהו גזר זקף עיניו חמא ההוא בר נש תפיש בקולרא עציב אמר ומה כל בני עלמא חדאן בהלולא דברי ודא תפיש בקולרא מיד פקיד ונפקי ליה ושארו ליה מקולריה (ס"א מקטרוי) כך האי דשארי בתעניתא בשבתא כל עלמא חדאן ואיהו עציב והאי אתפש בקולרא בשעתא דעתיקא קדישא אתגלייא בהאי יומא ואשתכח האי בר נש תפיש בקולרא אע"ג דאסכמו עליה כל אינון שבועין שנין דאמרן כלא אתקרע ולא שארי</p>	<p>(משל) למלך שעשה הלולא לבנו, וגזר שמחה על הכל ביום הזה של ההלולא, כל העולם היו שמחים ואיש אחד היה עצוב תפוס בקולר, בא המלך לשמחה, ראה את כל העם שמחים כמו שהוא גזר, הרים עיניו ראה את אותו האיש התפוס בקולר עצוב, אמר ומה כל בני העולם שמחים בהלולא של בני וזה תפוס בקולר, מיד צוה והוציאו אותו והתירו אותו מקולרו (מקשריו), כך זה ששרוי בתענית בשבת כל העולם שמחים והוא עצוב, וזה נתפס בקולר בשעה שהעתיק הקדוש מתגלה ביום הזה, ונמצא האיש הזה תפוס בקולר, אף על גב שהסכימו עליו כל אותם שבועים שנים שאמרנו, הכל נקרע ולא שורה עליו הדין.</p>

⁸²¹ ז"ל הרב בליקוטי מ"ש הזוהר כל המתענה בשבת וכו' הענין הוא כי קר"ע גי' ש"ע כי ש"ע נהורין עילאין דאריך המתגלי בשבת קורעין גזר דין של ע' שנה שהם שמות ע"ב ס"ג שבהם ז' יור"ין גי' ע' ש"נה גי' קפ"ה קס"ו אחוריים דע"ב ס"ג עם ארבע אותיות והכולל וע"י ש"ע הנז' קורעים גזר דין של אלו האחוריים של ע' שנה עכ"ל הרב ובזה מובן לשון זה מ"ש ובשעתא דעתיקא קדישא אתגלי וכו' וכדין אתקרעו וכו' דהיינו בכח ש"ע נהורין דאריך הנק' עתיקא קדישא נקרעים הדינים ולכך אמר אע"ג דאסכמו כל אינון ע' וכו' דהיינו הדינים שבאחורי ע"ב ס"ג שבה' ז' יור"ין אפ"י הכי נקרעים ע"י אריך (מ"מ).

⁸²² המשיל משל זה להורות שלא כעם עליו המלך מפני שעבר על צויו שהוא צוה שישמחו הכל והוא עצב מפני שהעצב לו הכרח מפני שהוא במאסר אלא אדרבה בטל יסוריו, אף כאן אינו חוטא במה שמתענה ועצב כיון שהראו לו השבועים דיינים הם שבועים שנה שגזרו' עליו הדין והוא מאריך במאסרו עד בא עת פקודתו, "למלכא" חכמה (אור יקר). חכמה (אור יקר).

⁸²³ הייחוד (אור יקר).

⁸²⁴ תפארת עם המלכות (אור יקר).

⁸²⁵ להשפיע שמחת הבינה בכל הנמצאים (או ריקר).

⁸²⁶ היינו גילוי מצח הרצון מהכתר על ידי החכמה (אור יקר).

עליה דינא	
<p>ביומא אחרא אית ביה רשו⁸²⁷ למקרע ליה בההוא יומא כ"ש שבת דלית לך יום דלא אשתכח ביה חילא⁸²⁸ ומאן דשארי בתעניתא דחלמא בההוא יומא⁸²⁹ לא סליק ההוא יומא עד דקרע דיניה אבל לאו דשבעים שנה כיומא דשבת⁸³⁰ בגין כך בההוא יומא ממש ולא ביומא אחרא דלית רשו ליומא על יומא אחרא כל יומא מה דאירע ביומיה⁸³¹ עביד דלא אירע ביומיה לא עביד ועל דא לא לבעי ליה לאיניש לסלקא ליה מיומא דא ליומא אחרא ובגין כך דבר יום ביומו תנינן ולא דבר יום ליומא אחרא</p>	<p>ביום אחר יש בו רשות לקרוע אותו, באותו יום כל שכן בשבת, שאין לך יום שלא נמצא בו כח, ומי ששרוי בתענית חלום באותו היום לא עולה אותו היום עד שקורע דינו, אבל לא שבעים שנה כיום השבת, לכן באותו יום ממש ולא ביום אחר, שאין רשות ליום על יום אחר, כל יום מה שארע ביומו עושה, שלא ארע ביומו אינו עושה, ועל כן לא צריך לאדם להעלות אותו מיום זה ליום אחר, ולכן שנינו דבר יום ביומו, ולא דבר יום ליום אחר.</p>
<p>ותא חזי לאו למננא⁸³² מתערי עליה בחלמא בגין למתבע עליה רחמי ווי לההוא בר נש דלא מתערי עליה ולא אודעו ליה בחלמא דהא אקרי רע ובגיני כך לא יגורך רע כתיב וכתוב בל יפקד רע בל יפקד בגין דאיהו רע</p>	<p>ובא וראה לא לחנם מתעוררים עליו בחלום כדי לבקש עליו רחמים, או לאותו אדם שלא מתעוררים עליו ולא מודיעים לו בחלום שזה נקרא רע, ולכן כתוב לא יגורך רע, וכתוב בל יפקד רע, בל יפקד משום שהוא רע.</p>
<p>אמר רבי יוסי כתיב ממצוא חפצך ודבר דבר⁸³³ כיון דכתיב ממצוא חפצך מהו ודבר דבר אלא עד דיגזר מלה כדקא יאות וימלל ליה ודאי כך הוא ברירא דמלה משמע דכתיב ודבר דבר זכאין אינון ישראל בעלמא דין בעולם הזה ובעולם הבא, עליהם כתוב</p>	<p>אמר רבי יוסי כתוב ממצוא חפצך ודבר דבר, כיון שכתוב ממצוא חפצך מהו ודבר דבר, אלא עד שיגזר הדבר כראוי וידבר איתו ודאי כך הוא בירור הדבר, משמע שכתוב ודבר דבר. אשריהם ישראל בעולם הזה ובעולם הבא, עליהם כתוב</p>

⁸²⁷ פירוש יפה תענית לחלום ויש בו כח ורשות לבטל הדין כל שכן בשבת שיש בו טעם זה נוסף על צער (אור יקר).

⁸²⁸ כדפי' בסוד ויקרבו ימי ישראל למות, וכן ויקרבו ימי דוד וכן ימים יוצרו, ויש בחינה בספירות ובכסא ובהנהגה ששולט ביום זה ובחינה אחרת ביום השני וכן לעולם ובמקום אחר הארכתני, ולזה חלם ביום זה ויצום ביום אחר מה הועיל שכבר אותו היום. חלף הלך לו, וכיון ששקעה עליו חמה חתם הספר וגזרתו והלך לו ואין לו כח ביום שני לתקן גזרתו אם לא בתשובת חזקה, וביומו ממש הוא בתענית (א) כאש בנעורת שיש בו כח בשעה קלה לבטל גזרת הדין (אור יקר).

⁸²⁹ ועם היות שירצה האדם לומר רוצה אני להתענות היום ואני אבטל גזרת דיני היום לא יעלה בידו אם לא בתשובה הראויה אלא דווקא "בתעניתא דחלמא" מפני שממש הראו לו שתקנתו בידו וכדמסיק בסוף דבריו "ושבע ילין" וכו', אמנם שאר הימים יבטל גזרת דין יום אחד שנה אחת בחינה אחת השולטת באותו יום לבד, אמנם אם נשתתף לאותו היום דהיינו א' משבעים שנה שאירי הימים ושאר שנים ונגזר הדין משבעים לא יספיק בתענית אחד (אור יקר).

⁸³⁰ והטעם כי יום שבת הוא המלך החכמה רואה וקורעת וכיון שהיא קורעת גזר דינו קורע מהשורש בינה בשבע ספירות דהיינו מכל השבעים מפני שליטת יום שבת על כל השבעים כדפירשנו (אור יקר).

⁸³¹ כדפירשנו מה שמורה ניצוץ ובחינה השולטת אמנם בבחינה אחרת לא ישלוט מן הטעם שפירשנו (אור יקר).

⁸³² שאם היה כח ביום אחר היו מעוררים אותו ביום ראשון או שני וכו' ולא ביום שבת. ואם תאמר והא רשב"י ע"ה שבח עצמו בשעת פטירתו שמימי לא נצרך לתענית בשבת ומה טיבותיה הא הכא משמע שאין ביטול גזרת דין כיום שבת כדפירשנו, ועוד מורה שסגולת התענית דווקא בו ביום גזרה כי ביום אחר אין בו כח ולכך מעלה היא לו שמגלים לו ביומו שיוכל לבטל הגזרת יום, ויש לומר שלא היו מחתימין עליו גזרת דין ביום שבת שהוא כולל שבעים ענפים, ולכך לכל מי שלא יבטל שלש סעודות כיון שהוא זהיר בענג שבת שהוא עדן נהר גן כתר חכמה בינה, הב"ה מפאת בחינתו מענג שבתו העליון ולעולם הוא בענ"ג ואין בו גזרת דין כלל ולא יעסקו בדינו ביום שבת, וליר' שמעון מעולם לא נחתם עליו גזרת דין שכן אמר שם ואפילו ביומא אחרא כל שכן בשבת, והטעם כדפירשנו שהוא היה מכוון בענג בענין שלא היה צריך לבטל דינם מעליו שהוא בטולו משורשו תמיד (או ריקר).

⁸³³ פי' חוזר לחזק מ"ש תחלה דדוקא דיבור הוא דאסור אבל הרהור לא ממש"ה ודבר דבר דהול"ל ממצוא חפצך ומדבר דבר. מהו ודבר דבר אלא עד דיגזר מלה כדקא יאות וימלל ליה ודאי וכו' (מ"מ).

<p>ויאמר אך עמי המה בנים לא ישקרו ויהי להם למושיע.</p>	<p>ובעלמא דאתי עליהו כתיב ויאמר אך עמי המה בנים לא ישקרו ויהי להם למושיע</p>
<p>ויצא בן אשה ישראלית והוא בן איש מצרי וגו' ויצא רבי יהודה⁸³⁴ אמר נפק מכללא דהולקא דישראל דנפק מכללא דכלא נפק מכללא⁸³⁵ דמהימנותא⁸³⁶ וינצו במחנה מכאן אוליפנא כל מאן דאתי מזוהמא דזרעא לסוף גלייה ליה קמי כללא⁸³⁷ מאן גרים ליה זוהמא דהולקא בישא⁸³⁸ דאית ביה דלית ליה חולקא בכללא דישראל⁸³⁹</p>	<p>ויצא בן אשה ישראלית והוא בן איש מצרי וגו', ויצא, רבי יהודה אמר יצא מכלל של החלק של ישראל, שיצא מכלל הכל, יצא מכלל האמונה, וינצו במחנה. מכאן למדנו כל מי שבא מזוהמת הזרע בסוף מגלים אותו לפני הכל. מי גרם לו, זוהמת החלק הרע שיש בו, שאין לו חלק בכלל ישראל.</p>
<p>רבי חייא פתח כבוד אלהים הסתר דבר וכבוד מלכים⁸⁴⁰ חקור דבר כבוד אלהים הסתר דבר⁸⁴¹ דלית רשו לבר נש לגלאה מלין סתימין דלא אתמסרו לאתגלייא מלין דחפא לון עתיק יומין כד"א לאכול לשבעה ולמכסה עתיק לאכול לשבעה עד ההוא אתר דאית ליה רשו ולא יתיר ועב"ד ולמכסה עתיק למכסה עתיק ודאי</p>	<p>רבי חייא פתח כבוד אלהים הסתר דבר וכבוד מלכים חקור דבר, כבוד אלהים הסתר דבר, שאין רשות לאיש לגלות דברים סתומים שלא נמסרו לגלוי, דברים שכסה אותם עתיק הימים, כמו שנאמר לאכול לשבעה ולמכסה עתיק, לאכול לשבעה עד אותו מקום שיש לו רשות ולא יותר, ועם כל זה ולמכסה עתיק, למכסה עתיק ודאי.</p>
<p>דבר אחר לאכול לשבעה אינון חברייא דידעיין ארחין ושבילין למיהך בארחה מהימנותא כדקא יאות כגון דרא דר"ש שארי בגויה ולמכסה עתיק מדרין אחרנין דהא כלהון לא אתחזון לאכול ולשבעה ולא אתגלייא מלין בגווייהו אלא למכסה עתיק כד"א אל תתן את פיך לחטיא את בשרך</p>	<p>דבר אחר, לאכול לשבעה, אותם החברים שיודעים דרכים ושבילים ללכת בדרך האמונה כראוי, כמו הדור שרבי שמעון שרוי בתוכו. ולמכסה עתיק, מדורות אחרים, שהרי כולם לא ראויים לאכול ולשבעה ושיתגלו דברים בתוכם, אלא למכסה עתיק, כמו שנאמר אל תתן את פיך לחטיא את בשרך.</p>
<p>ביומי⁸⁴² דר' שמעון הוה בר נש אמר לחבריה פתח פיך ויאירו דבריך בתר דשכיב הוון אמרי</p>	<p>בימי רבי שמעון היה אדם אומר לחברו פתח פיך ויאירו דבריך, אחר שנפטר היו אומרים אל תתן את פיך וגו'.</p>

⁸³⁴ ר' יהודה פליג אמאי דפירש במדרש דנפק מבית דינו של משה חייב מפני שלפי זה בא הכתוב לתת טעם לרשתו ואין דרך הכתוב לחפות על הרשעים אלא להוסיף עון על עונם, וזהו שאמר "ר' יהודה אמר נפק מכללא דכולא" שהכחיש סבה ראשונה כלל כל הנמצאים ולא היה לו חלק בו (או ריקר).

⁸³⁵ הכחיש גם כל צד הקדושה והם לא זו אף זו כפי תכונת עונו, קודם לכל מסתלק ממנו אין סוף ואחר כך נסתלק ממנו האצילות אחר כך נסתלק ממנו כל סטרי קדושה ונשאר כגוי מן הגוים (או ריקר).

⁸³⁶ שתכחיש מציאות הספירות ולא היה לו חלק בהם (אור יקר).

⁸³⁷ דכתיב במחנה חלל את השם בפרהסיא (אור יקר).

⁸³⁸ הענין שגוי הבא על בת ישראל הוא תערובת שתי צלמים צלם קדוש מצד בת ישראל וצלם טמא מצד הגוי, ובהיות שתי כחות אלו בו והוא לא טרח' לבטל זוהמא לעכל חלק הטמא שבו ולכך נתעורר בו אחר כך מפני שאינו מתיישב בו וזהו שאמר "דאית ביה" (אור יקר).

⁸³⁹ ירצה שאי אפשר להכלל בישראל שאינו מינו (אור יקר).

⁸⁴⁰ הם התפארת שש קצוות ומלכות והם שתי מלכים (אור יקר).

⁸⁴¹ הענין כי פירוש הכתוב הזה עם הכתוב השני הוא אחד "כבוד אלהים הסתר דבר" היינו אומרו "ולמכסה עתיק" (אור יקר). שמשם ולמעלה אין ראוי לדבר מן הטעם שפירשנו בספ"ר בשער מהות והנהגה וכן בפרשת ויצא (אור יקר).

⁸⁴² גילויים למעלה הוא כפי ערך הלימוד והעסק שעוסקים בהם החכמים למטה, והם תלויים זב"ז, כי נמשך ידיעתם למטה ע"י שמתגלים מא"ס להאיר למעלה. אמנם כ"ז היה רק בזמן שהרשב"י היה קיים ורק בסודות האצילות דוקא, אבל אחר שנסתלק הרשב"י הנה חזרו האורות ונתעלמו, וכמ"ש שם (דף עט ע"א) ופ' אמור (דף קה סע"ב) ובכ"מ, ולכן נתעלם כל הזוהר ונגנז עד מאה הראשון לאלף הששי (ביאורים ח"א כא ע"ג)

<p>אל תתן את פיך וגו' ביומוי לאכול לשבעה בטר דשכיב ולמכסה עתיק דחברייא מגמגמי ולא קיימי במלין דבר אחר לאכול לשבעה באינון מלין דאתגליין ולמכסה עתיק באינון מלי דאתחפיין</p>	<p>לאכול לשבעה, אחר שנפטר ולמכסה עתיק, שהחברים מגמגמים ולא עומדים בדברים. דבר אחר לאכול לשבעה, באותם דברים שהתגלו ולמכסה עתיק באותם דברים שהתכסו.</p>
<p>ק/א</p>	
<p>ויקוב בן האשה הישראלית את השם מהו ויקוב רבי אבא אמר ויקוב ודאי כד"א ויקוב חור בדלתו⁸⁴³ נקיב מה דהוה סתים ושם אמו שלומית בת דברי עד כאן סתים שמא דאמיה כיון דכתיב ויקוב נקיב שמא דאימיה⁸⁴⁴</p>	<p>ויקוב בן האשה הישראלית את השם, מה זה "ויקוב", רבי אבא אמר ויקוב ודאי, כמו שנאמר ויקוב חור בדלתו, נקב את מה שהיה סתום. ושם אמו שלומית בת דברי, עד כאן נסתר השם של אמו, כיון שכתוב ויקוב, נקב את שם אמו.</p>
<p>אמר רבי אבא אי לאו דבוצינא קדישא קיימא בעלמא לא ארשינא לגלאה (מכאן ולהלאה) דהא לא אתיהיב מלה דא לגלאה אלא לחברייא דאינון בין מחצדי חקלא (דאי לאו) תיפח רוחיהון דאינון דאתיין לגלאה לאינון דלא ידעי</p>	<p>אמר רבי אבא אם לא שהנר הקדוש עומד בעולם לא הרשינו לגלות (מכאן והלאה), שהרי לא ניתן דבר זה לגלוי אלא לחברים שהם בין קוצרי השדה, (שם לאו) תיפח רוחם של אלו שבאים לגלות לאותם שלא יודעים.</p>
<p>ת"ח כתיב וינצו במחנה בן הישראלית ואיש הישראלי האי קרא הא אוקימנא אבל דא בר אינתו⁸⁴⁵ אחרא דאבוי בעלה דשלומית⁸⁴⁶ הוה וכיון דאתא⁸⁴⁷ ההוא מצראה עלה בפלגות ליליא תב לביתא וידע מלה אתפרש מנה ולא אתא עלה ונטל אינתו אחרא ואוליד להאי ואקרי איש הישראלי ואחרא⁸⁴⁸ בן הישראלית אי אינון אינצו הכא כחדא מאי קא בעי הכא שמא קדישא ואמאי קלל שמא קדישא</p>	<p>בא וראה כתוב וינצו במחנה בן הישראלית ואיש הישראלי, הפסוק הזה הרי בארנו, אבל זה בן אשה אחרת של אביו, בעלה של שלומית היה, וכיון שבא עליה אותו המצרי בחצות הלילה, שב לביתו וידע את הדבר נפרד ממנה, ולא בא עליה ונשא אשה אחרת והוליד את זה, ונקרא איש הישראלי, והאחר בן הישראלית, אם הם רבו כאן יחד, מה רוצה כאן השם הקדוש, ולמה קלל את</p>

⁸⁴³ אם לדמיון מלת ויקוב שהוא לשון נקיבא לבד אתא לא היה לו לחזור אותו פעם. אחרת, אלא ענין ממש רמז והענין כי אין בין אחד לאחר אלא שהדלת היא מלכות דלה ועניה וכן היא דלת כניסת פנימה להיכל, ואחר הוא סילוק העוקץ מהדלת שהיא סילוק היסוד והיא נעשת ריש רישות ועניות ומיד שם מדמון החצוני האחר, והיינו ויקוב חור בדלתו אותו העוקץ שהוא סותם פתח כניסת החצונים נקב, וסוד הענין הוא נעלם מאד כמה שפירשתי בספ"ר בשער הצנורות ודרך אותו חור נכנס החצוני ובא לקבל: מהקדש ומחריב את העולם, ועל ענין אותו חור נאמר אכלה ומחתה פיה ואמרה והיינו סוד גדה וזבה למעלה, והרשע הזה. ממש במה שבירך השפייע משמאל הגבורה והאחיז החצונים ונקב מה שהיה סתום, ועד כאן סתם הכתוב והסתיר זנות שלומית ולא פירש אותה ולא פרסמה, אמנם כשבנה פירש ונקב הסתום מיד פרסמה הכתוב ואמר ושם אמו, מחצרי חקלא הם החברים בעלי החכמה הזאת והטעם שהמלכות היא נקראת שדת אשר ברכו ה' והיא מגדלת צמחים וצמחיה הם סודות התורה ומלקטית וקוצרים הם המחדשים תמיד חידושי תורה בחכמה הזאת ולכן נקראים מחצדי חקלא דהיינו חקל תפוחין קדישין כדפירשנו. (אור יקר).

⁸⁴⁴ פי' קודם שעשה פעולה הרעה לא הזכיר אמו. ואחר שויקוב הזכיר אמו לומר ארור שזה ילד וכו'. א"נ "ל מ"ש כיון דכתיב ויקוב נקיב וכו' לומר שאמו גרמה לו עד שויקוב את ה' כדבסמוך שאיש הישראלי אמר מלה מאמיה מגו קטטה ולכן ויקוב וכו' לכן לא הזכיר הכתוב אמו עד דכתיב ויקוב לרמוז על זה (מ"מ)..

⁸⁴⁵

⁸⁴⁶ כדפירש במדרש (אור יקר).

⁸⁴⁷ הנולד מהמצרי שבא על שלומית והמים בדקוהו כשנבדקו ישראל במים כדפירשנו בפרשת במדבר (אור יקר).

	השם הקדוש.
אלא איש הישראלי אמר מלה מאמיה ⁸⁴⁹ מגו קטטה מיד ויקוב בן האשה הישראלית כד"א ויקוב חור בדלתו רזא דמלה נטל ה' דשמא ⁸⁵⁰ קדישא ולייט לאגנא על אמיה ⁸⁵¹ ודא הוא נקיבא דאיהו נקיב ופריש שמא קדישא ⁸⁵² ולמחצרי חקלא אתמר	אלא איש הישראלי אמר הדבר מאמו מתוך קטטה, מיד ויקוב בן האשה הישראלית כמו שנאמר, ויקוב חור בדלתו. סוד הדבר נטל ה' של השם הקדוש וקלל להגן על אמו, וזוהי נקיבה, שהוא נקב ופרש את השם הקדוש, ונאמר לקוצרי השדה.
ורזא דמלה כן דרך אשה מנאפת וגו' זכאה חולקהון דצדיקיא דידעין מלה ומכסיין לה וע"ד אתמר ריבך ריב את רעך וסוד אחר אל תגל ה' בתראה הות נוקבא ⁸⁵³ דינקא בתרין סטרינ ⁸⁵⁴ בנין כך נטלא זיינין דמלכא ⁸⁵⁵ ונקמת נקמתא ⁸⁵⁶ דכתיב הוצא את המקלל על דא כתיב איש אמו ואביו תיראו דחילו דאמא ⁸⁵⁷ אקדים לאבא ⁸⁵⁸ וזכאין אינון ישראל בעלמא דין ובעלמא דאתי	וסוד הדבר כן דרך אשה מנאפת וגו', אשרי חלקם של הצדיקים שיודעים דבר ומכסים אותו, ועל זה נאמר, ריבך ריב את רעך וסוד אחר אל תגל, ה' אחרונה היתה נקבה שיונקת בשני צדדים, לכן נטלה את כלי זינו של המלך ונוקמת נקמותיה, שכתוב הוצא את המקלל, על זה כתוב איש אמו ואביו תיראו, יראת האם הקדים לאב, אשריהם ישראל בעולם הזה ובעולם הבא.
ואל בני ישראל תדבר לאמר איש איש כי יקלל אלהיו ונשא חטאו רבי יהודה אמר הא אוקמוה אבל כי יקלל אלהיו סתים ובנין דאמר אלהיו סתם לכך ונשא חטאו דהא לא ידעינן ⁸⁵⁹ מאן הוא דחלא דיליה אי אחד מן השרים או חד מן ככביא או חד מדברי עלמא	ואל בני ישראל תדבר לאמר איש איש כי יקלל אלהיו ונשא חטאו, רבי יהודה אמר הרי פרשוה, אבל כי יקלל אלהיו סתום, ומשום שאמר אלהיו סתם, לכך ונשא חטאו, שהרי אין יודעים מיהו היראה שלו, אם אחד מן השרים או אחד מן הכוכבים או אחד ממנהיגי העולם.

⁸⁴⁹ בן המזנה עם המצרי, (אור יקר).

⁸⁵⁰ כל השם בוך שכך הדין שיאמר יכה יוסי את יוסי בדפירושו בגמרא, אמנם הענין שברך ממש ואמר בדרך המברכין יכה יוסי את יוסי והיה דעתו להגן על אמו כלומר מה אתה מקלל אמי וכי תמיהה היא זו כיוצא בת לבת מלך והפריד אותיות השם ונטל ה"א לבדה והשליט הערות רע בין ו' ה' נדרינו ויקב את השם, והיינו להגין על אמו אמר שהפגם שגרמה אמו גרמה לה אל הגנאי הוא (אוריקר).
⁸⁵¹ איתא בליקוטים חדשים דף פ"ג א' וז"ל, סוד המקלל שעשה כן לאגנא סודו כי כשהשכינה מתלבשת בגבורות נקרא ע"ז בטהרה, ולכן זה הטמא של המקלל הוציא שם רע לאגנא מה שהיו אומרים לו על אמו שהיתה זונה והבן, עכ"ל (רמ"ז). פי' שאיש ישראלי חרסו מאמו שזינתה עם המצרי לכך הוא ויקוב וכו' לאגנא על אמיה וכמ"ש בסמוך ורזא דמלה כן דרך אשה מנאפת. וסוד הענין עמוק מאד וכבר רמזנו בו קצת בס' אחרי מות דף ע"ב ע"א ע"ש ובאוצ"ח באתו דרוש העמיק יותר והרחיב הענין ע"ש באורך. (מ"מ).
⁸⁵² מן הראוי הוא שגם ו"ה יהיו בקדושת השם כמו האותיות יה ע' זזה"ק (אמור צב ע"א ושם קו ע"א), (דע"ה ח"ב קטז ע"ד).

⁸⁵³ כדפירש' ונתמלאה עליו דין ופגם שכך גרם הוא עצמו כדפירשנו, ושכר עבירה עבירה הדין שהשפיע שם היה מת שנתעורר עליו במיתתו מדה כנגד מדה, והיינו שעם ישראל היתת שכינה לימין והוא נקב ועשה שתינק מהשמאל (אוריקר).

⁸⁵⁴ ולכך הוצרך להיות גזרת דין על פי ה' דהיינו ממש משם ימשך הדין עליו ומשם הדין לכל נוקב שזה פגמו וזה עונשו (אור יקר).

⁸⁵⁵ לפרוש להם על פי ה' שהיא היא בעלת מלחמתו כדי לנקום נקמת כבודה (אור יקר).

⁸⁵⁶ הוציא את המקלל אל מחוץ למחנה והיינו אל מקום החצונים כיון שהקל בדחילו דאימיה יטול חלקו מתחת ידיה (אור יקר).

⁸⁵⁷ שלא מטעם זה יקל אדם ראשו כנגד אמו שהוא הוא הגורם שהיא היא קדושה באחדות חמדות ומי גורם לה להיותה נדה ומשפעת לחצונים פגם התחתונים (אור יקר).

⁸⁵⁸ מפני שאפשר שאדם יקל ביראתה לכך תיראו, שכיון שהבנים יראים האם שוכבת בחיק האב והחצונים נבדלים וההיכל נטהר והיינו זכותן של ישראל שהם נאחזים בקדש והמטמא עצמו חלקו בטמאים (אור יקר).

⁸⁵⁹ לכך לא יהרג אלא העון תלוי על צוארו (אור יקר).

<p>א"ר יוסי⁸⁶⁰ אי צדיק גמור הוא לא יתער (ס"א מלה⁸⁶¹) חיליהון וכיון דאתער מלה דא חיישינן מינות אודריקת ביה ולא ימות (ס"א א"ר יוסי אפילו צדיק גמור לא ימות) על דא בגין דאיהו מלה סתים רבי יהודה אמר דאין ליה לטב בהא דאי אמר אלהי יכיל למטען אלהי דהוה עד השתא⁸⁶² דאתמשכנא אבתריה בלבאי והשתא אהדרנא לקבלא מהימנותא עלאה אבל אי אמר יי אלהים או יי ונקיב ליה בשמא האי לית ליה למטען בהאי בגין דדא הוא מהימנותא דכלא וכל את ואת דשמא קדישא דא סלקא לשמא שלימא⁸⁶³ (ס"א לשבחה)</p>	<p>אמר רבי יוסי אם הוא צדיק גמור לא יעורר (דבר) את הכח שלהם, וכיון שעורר הדבר הזה חוששים שנזרקה בו מינות. ולא ימות (אמר רבי יוסי אפילו צדיק גמור לא ימות) על זה משום שהוא דבר סתום. רבי יהודה אמר דנים אותו לטוב בזה, שאם אמר אלהי, יכול לטען אלהי שהיה עד עכשיו, שנמשכתי אחריו בלבי, ועכשיו חזרתי כנגד האמונה העליונה. אבל אם אמר יי אלהים, או יי, ונקב אותו בשמו, זה אין לו לטעון בזה, משום שזוהי אמונת הכל, וכל אות ואות של השם הקדוש הזה עולה לשם השלם (לשבח).</p>
<p>ד"א ויקוב בן האשה הישראלית את השם ויקלל ר' יצחק אמר ויקוב בן האשה אמאי אלא כמה דאוקמוה⁸⁶⁴ אבל האישי הישראלי בעלה דשלומית הוה⁸⁶⁵ רבי יהודה אמר בריה דבעלה דשלומית⁸⁶⁶ מאנתו אחרא הוה א"ר יצחק נצו כחדא וא"ל מלה מאימיה וכי אבוי הוה דאתקטל בשמא קדישא כמה דאוקמוה דכתיב הלהרגני אתה אומר דהא בשמא קדישא קטיל ליה משה ועל דא אושיט מלה לקבליה ודא הוא דכתיב ויקוב בן האשה הישראלית את השם ויקלל ויביאו אותו אל משה אמאי (ס"א לגבי דמשה⁸⁶⁷ בגין דקטיל לאבוהי כו) בגין דמטא לגביה דמשה על דקטיל לאבוהי בשמא קדישא בגין כך ויביאו אותו אל משה כיון דחמא משה מיד ויניחוהו במשמר ואבא וברא נפלו בידא דמשה</p>	<p>דבר אחר ויקוב בן האשה הישראלית את השם ויקלל, רבי יצחק אמר ויקוב בן האשה למה, אלא כמו שבארוה, אבל האישי הישראלי בעלה של שלומית היה. רבי יהודה אמר בנו של בעלה של שלומית מאשה אחרת היה. אמר רבי יצחק רבו יחד, ואמר לו דבר על אמו, וכי אביו היה שנהרג בשם הקדוש כמו שבארוה, שכתוב הלהרגני אתה אומר, שזה בשם הקדוש הרג אותו משה, ועל כן הושיט דיבור כנגדו, וזהו שכתוב ויקוב בן האשה הישראלית את השם ויקלל ויביאו אותו אל משה למה, (אל משה משום שהרג את אביו וכו') משום שהגיע אל משה על שהרג את אביו בשם הקדוש, לכן ויביאו אותו אל משה, כיון שראה משה מיד ויניחוהו במשמר, והאב והבן נפלו בידי משה.</p>
<p>אישי אישי כי יקלל אלהיו ונשא חטאו רבי</p>	<p>אישי אישי כי יקלל אלהיו ונשא חטאו, רבי יצחק פתח שמע עמי ואעידה בך</p>

⁸⁶⁰ ר' יוסי קשיא ליה בדברי ר' יהודה דקאמר דדילמא אלהיו דקאמר על אחד מן השרים וכיוצא וזה אין דאוי שאחר שאיש זה מוחזק בכשרות למה נאמר שהוא עובד ע"ז כדי להפך בזכותו (אור יקר).

⁸⁶¹ פירוש כיון שנתעורר לברך הרי הוא יוצא מחזקתו וכיון שהוא יוצא מחזקתו נאמר שהוא מין ונזרקה בו מינות ולא נחייבהו משום, מברך שהתרו בו, ור' יהודה לא בעי הכי אלא אפילו אם נחזקהו בצדיק גמור עם כל זה אנו יכולין להפך בזכותו (אור יקר).

⁸⁶² ועתה חזר בתשובה שאם כדברי ר' יוסי ימות שאם ברך חייב ואם מין הוא מורדין ולא מעלין והיאך נהפך בזכותו (אור יקר).

⁸⁶³ פירוש שם אלהים יכול לכנותו לשאר דברים שיצר הרע גם כן נקרא אל זר וכן ע"ז נקרא אלהים אחרים וכן אלהי נכר הארץ וכיוצא אבל שם יה"ה אין בו פירוש אלא לה' לבדו, מפני כי "כל את ואת סלקא לשמא" דהיינו 'י חכמה שבה שם י"ה, ה' בינה שבת שם יה"ה בנקודת אלהים, ו' תפארת שבו שם יה"ה, ה' למלכות שבת שם אדנ"י ולכך אין לטעות או לפרש (אור יקר).

⁸⁶⁴ שהיה בן המצרי ממזר אבל במה שפירש לעיל שהיה מתקוטט עם בן בעל אמו לאו הכי אלא היה מתקוטט עם בעל אמו ממש, ור' יהודה פליג עליה ואמר שבן בעל אמו היה כדפי' לעיל (אור יקר).

⁸⁶⁵ פי' הפך מ"ש ר' אבא לעיל (מ"מ).

⁸⁶⁶ מסייע לר' אבא דלעיל (מ"מ).

⁸⁶⁷ ור"ל אמאי הביאוהו למשה הרי היו שם שרי אלפים וכו' ותירץ בגין דקטיל לאבוי בשמא קדישא והתחיל במצוה יגמור אותה וז"ש ואבא וברא וכו' (מ"מ).

<p>יצחק פתח שמע עמי ואעידה בך ישראל אם תשמע לי לא יהיה בך אל זר ולא תשתחוה לאל נכר כיון דכתיב לא יהיה בך אל זר מאי ולא תשתחוה לאל נכר</p>	<p>ישראל אם תשמע לי לא יהיה בך אל זר ולא תשתחוה לאל נכר, כיון שכתוב לא יהיה בך אל זר, מה זה ולא תשתחוה לאל נכר.</p>
<p>ק/ב</p>	
<p>אלא לא יהיה בך אל זר דלא ייעול בר נש ליצר הרע בגויה דכל מאן דאתי לאתחברא ביה⁸⁶⁸ אל זר⁸⁶⁹ שריא בגויה⁸⁷⁰ דהא כד אתחבר ב"נ ביה מיד אתי לאעברא על פתגמי אורייתא אתי לאעברא על מהימנותא דשמא קדישא ואתי לבתר למסגד לטעוון אחרן ועל דא כתיב לא יהיה בך אל זר כיון דלא יהיה בך אל זר לא תיתי למסגד לטעוון אחרן ולמעבר על מהימנותא דשמא קדישא דהא הוא דכתיב ולא תשתחוה לאל נכר ומהימנותא בישא דב"נ דא הוא ועל דא כי יקלל אלהיו דיכיל למטען דהוא לייט לההוא אל זר יצרא בישא דשריית עליה לזמנין ואנן לא ידעינן מלוי אי קשוט או לאו ועל דא ונשא חטאו אבל ונוקב שם יי מות יומת</p>	<p>אלא לא יהיה בך אל זר, שלא יכניס אדם את היצר הרע לתוכו, שכל מי שבא להתחבר עמו, אל זר שרוי בתוכו, שהרי כשמתחבר בו אדם, מיד בא לעבור על דברי תורה, ובא לעבור על אמונת השם הקדוש, ובא אחר כך להשתחוות לאלהים אחרים, ועל זה כתוב לא יהיה בך אל זר, כיון שלא יהיה בך אל זר, לא תבא להשתחוות לאלהים אחרים ולעבור על אמונת השם הקדוש, זהו שכתוב ולא תשתחוה לאל נכר, וזוהי אמונה רעה של האדם, ועל זה כי יקלל אלהיו, שיכול לטעון שהוא קלל את אותו אל זר יצר הרע, שלפעמים שורה עליו, ואנו איננו יודעים אם דבריו אמת או לא, ועל זה ונשא חטאו, אבל ונוקב שם ה' מות יומת.</p>
<p>אמר רבי יהודה אי הכי⁸⁷¹ אמאי ונשא חטאו ונסלח חטאו מבעי ליה⁸⁷² (ס"א אלא) א"ל כגון דאמר אלהי⁸⁷³ כמה דאוקימנא סתם ולא פריש רבי הייא אמר⁸⁷⁴ כי יקלל אלהיו⁸⁷⁵ סתם ולא</p>	<p>אמר רבי יהודה אם כך למה ונשא חטאו, היה צריך להיות ונסלח חטאו, (אלא) אמר לו כמו שאמר אלהי, כמו שבארנו סתם ולא פרש. רבי חייא אמר</p>

⁸⁶⁸ אפילו בדבר קל (אור יקר).

⁸⁶⁹ שהם קליפות כולם (אור יקר).

⁸⁷⁰ ויחטיאוהו מעט עד שסופו להשתחוות אל הע"ז, והם שלשה מדרגות "כד אתחבר" אפילו מעט אתי לאעברא עבירות חמורות וזהו שאמר "מיד אתי לאעברא על פתגמי אורייתא" וממנו הוא נמשך להקל באמונת ה' וזהו שאמר "אתי לאעברא" ועדין לא עבר אלא נתקרב ואחר כך עבד עבודה זרה בעצם וזה שאמר "ואתי לבתר למסגד" ואחר שעבד עבודה זרת כפר באלהות מכל וכל וזהו שאמר "ולמעבר על מהימנותא" וכו' (אור יקר).

⁸⁷¹ פירוש בשלמא לדידי דאמרית דלא טעינ מידי אלא קלל סתם אלהיו, ניחא דקאמר ונשא חטאו משום דלא ידעינן אי לצד קדושה קאמר, אלא לדידך דאמרת דפריש דקאמר "לההוא מחימנותא" וכו' אם כן ונסלח חטאו חוה ליה למימר דאדרבה מה שחטא עד עתה בהיותו נמשך אחר יצר הרע הוא מתכפר לו עתה במה שקללו, אלא ודאי דקאמר סתם כדפירשנו לעיל (או ריקר).

⁸⁷² הלשון הזה אינו מדוקדק וה"פ א"ר יהודה הכי הוא ודאי שמש"ה כי יקלל אלהיו סתם יכול למטען דלייט למהימנותא בישא דשריית עליה לזמנין כדלעיל. דאי לת"ה ותפרש כי יקלל אלהיו היינו שקלל בהדיא לע"ז שהיתה אלהיו תחלה ונסלח מבעי ליה (מ"מ).

⁸⁷³ סתם ולא פירש כיוצא בזה פי' מורינן זל"ה לעיל בדף פ"ט ע"א מ"ש שם הזוהר א"ר יהודה והא כתיב והכהן הגדול מאחיו דלא קאי על מ"ש הזוהר. אלא על הפירוש שיעלה על הדעת לפרש. ודוחהו הזוהר והכי נמי הכא (מ"מ).

⁸⁷⁴ ר' חייא פליג אכולהו דכולהו תנאי סבירא להו דטענינן ליה כדפירשנו לעיל, וקשה ונשא חטאו לר' יהודה היינו ונשא חטאו מסופק אם קאמר הכי או הכי, ור' חייא סבירא ליה דלא ספיקא הוי אלא "כי יקלל אלהיו" מפני ששם זה סתם ויש בו כלל אחרים כדפירש ר' יהודה ור' יצחק מטעם זה אפילו שכוונתו אל הקדש ונשא חטאו ודאי ראוי לו שחטא כך (אור יקר), פי' מסייע לתנאים הראשונים וכולם שיטה אחת. חזן מר' אבא דבסמוך שמפרש כי יקלל אלהיו היינו השרים ולכך כיון שמבזה לון ונשא חטאו (מ"מ).

<p>פירש והא ודאי ונשא חטאו⁸⁷⁶ אבל ונוקב שם יי⁸⁷⁷ מות יומת דהא הכא תלייא⁸⁷⁸ מהימנותא דכלא⁸⁷⁹ ולית ליה רשו למטען עליה כלל</p>	<p>כי יקלל אלהיו סתם ולא פרש, וזה ודאי ונשא חטאו, אבל ונקב שם ה' מות יומת, שהרי כאן תלויה אמונת הכל, ואין לו רשות לטעון עליו כלל.</p>
<p>אמר רבי יוסי הכי הוא ודאי דהא שמא דא מהימנותא דעלאי ותתאי ועל דא קיימין עלמין כלהו באת חד זעירא תליין אלף אלפיין ורבוא רבבן עלמין דכסופין ועל דא תנינן אתוון אלין קשירין אלין באלין וכמה⁸⁸⁰ אלף רבבן עלאין (ס"א עלמין) תליין בכל את ואת⁸⁸¹ ואסתליקו ואתקשרו⁸⁸² במהימנותא (ואתגלייא) וסתים בהו⁸⁸³ מה דלא אתדבקו עלאין ותתאין אורייתא⁸⁸⁴ בהו תלייא עלמא דיין⁸⁸⁵ ועלמא דאתי⁸⁸⁶ הוא ושמיה חד⁸⁸⁷ ועל דא כתיב אמרתי אשמרה דרכי מהטוא בלשוני וכתוב אל תתן את פיך לחטיא את בשרך</p>	<p>אמר רבי יוסי כך זה ודאי, שהרי השם הזה אמונת העליונים והתחתונים, ועל זה עומדים כל העולמות, באות זעירה אחת תלויים אלף אלפים ורבוא רבבות עולמות של תשוקות, ועל זה שנינו האותיות הללו קשורות אלו באלו, וכמה אלף רבבות עליונים (עולמות) תלויים בכל אות ואות, ועולות ונקשרות באמונה (בגלוי) ונסתר בהם, מה שלא השיגו העליונים והתחתונים. התורה תלויה בהם, העולם הזה והעולם הבא, הוא ושמו אחד, ועל כן כתוב אמרתי אשמרה דרכי מחטוא בלשוני, וכתוב אל תתן את פיך לחטיא את בשרך.</p>
<p>רבי חזקיה פתח לא תגע בו יד כי סקול יסקל או ירה יירה אם בהמה אם איש לא יהיה במשוך היובל ומה טורא דסיני דאיהו טורא כשאר טורי עלמא בנין דאתחזי עליה יקרא דמלכא קדישא כתיב לא תגע בו יד כי סקול יסקל או ירה יירה מאן דקריב למלכא לא כ"ש ומה טורא דסיני דיכיל ב"ג לאושיט ביה ידא</p>	<p>רבי חזקיה פתח לא תגע בו יד כי סקול יסקל או ירה יירה אם בהמה אם איש לא יהיה במשוך היובל, ומה הר סיני שהוא הר כשאר הרי העולם, משום שנראה עליו כבוד המלך הקדוש כתוב לא תגע בו יד כי סקול יסקל או ירה יירה, מי שקרוב למלך לא כל שכן. ומה הר סיני שיכול אדם להושיט בו יד דרך</p>

⁸⁷⁶ ולא מספק כדפי' התנאים הקודמין (אור יקר).

⁸⁷⁷ כי שם זה הוא נעלם מאד (אור יקר).

⁸⁷⁸ ואין רשות לאדם לטעון שנכלל בשם זה כלל אלא קדושת המקום לכך חטאו יותר חמור ומות יומת (אור יקר).

⁸⁷⁹ מפני שיש בענייני הנבראים נתלים בשם אלהים ויש נתלים בשם שדי וכן יש שהם נתלים בשם אדני"י ויש בשם אל וכיוצא אמנם שם יהו"ה כולם תלויים בו מפני שהוא כמקור לכל השמות וזהו שאמר "דעילאי ותתאי על דא קיימין" מה שאין כן שאר השמות כדפירשנו בספ"ר בשער השמות, ולא היותם נמצאים ממנו בלבד אלא גם מתקיימין וחיים ממנו וזהו שאמר "על דא קיימין עלמין כולהו" כאומרנו בטחו בה' עדי עד, ופירש כי בזולת זה יש בכל אות ואות שבו כמה סודות נעלמות ופלאים נכללים בו, והעד כי יו"ד שהיא אות שגופה אינה אלא כנקודה אחת והיא בסוד החכמה ועוקצה בכתר דכתיב בו אלף אלפיין ישמשוניה ורבוא רבוואן קודמוהי יקומון, והם עלמין דכסופין שמרוב אורם כולם חומדים להדבק בהם, ולא דווקא בה אלא מפני השתלשלות האותיות זו מזו כיוצא בה לכל אות ואות (אור יקר).

⁸⁸⁰ והיינו כמה מרכבות שיש בכל אות ואות כדפירשנו בסתרי אותיות מהזוהר שפירשנו בחלק שיעור קומה, ויש מרכבות משתלשלות למטה בסוד העולמות כסאות היכלות ובסוד הייחוד נקשרות בהם בסוד שמע וברוך שם (אור יקר).

⁸⁸¹ הם למטה ותלויים למעלה (אור יקר).

⁸⁸² כנודע שהם נכללים עלול בעילתו עד התקשרם בשורשם (אור יקר).

⁸⁸³ פירוש בשם הזה ואותיותיו תלויים נעלמים ונגלים, ואפילו הנעלם ונסתר מעיני הנבראים העליונים (אור יקר).

⁸⁸⁴ תורה שבכתב ועל פה וסודותיה (אור יקר).

⁸⁸⁵ שנברא בה' (אור יקר).

⁸⁸⁶ שנברא ב' ותורה שבכתב ו', תורה שבעל פה ה' (אור יקר).

⁸⁸⁷ שכל ארבע אותיות אחד וחד שמיה שם אדני"י לבוש אליו וכל השמות לבושים לו ומתאחדים בו וכולם אחד עם היותם רבים וזהו שאמר "חד הוא" השם בעצמו "ושמיה חד", או ירצה "הוא" רוחניותו "ושמיה" לבושו והכל אחד כדפירשנו והיינו "חד הוא" העולמות ואצילות הנזכר "ושמיה חד" ארבע אותיות הרומזות אל הנאצלים כדפירשנו (אור יקר).

<p>ארה יקר בדחילו כתיב לא תגע בו יד סתם ואפילו בארה יקר מאן דאשיט ידיה בארה קלנא לקביל מלכא לא כל שכן</p>	<p>כבוד ביראה, כתוב בו לא תגע בו יד סתם, ואפילו בדרך כבוד. מי שמושיט ידו בדרך קלון כנגד המלך לא כל שכן.</p>
<p>רבי ייסא פתח ואמר אל תקרב הלום של נעליך מעל רגליך כי המקום אשר אתה עומד עליו אדמת קדש הוא ומה משה דמן יומא דאתיליד זיהרא קדישא עלאה לא אעדי מניה כתיב ביה אל תקרב הלום אמר ליה משה עד כאן לא את כדאי לאשתמשא ביקרי של נעליך ומה משה כך דהוה קריב בדחילו בקדושה כתיב ביה הכי מאן דקריב בארה קלנא לגבי מלכא על אחת כמה וכמה</p>	<p>רבי ייסא פתח ואמר, אל תקרב הלום של נעליך מעל רגליך כי המקום אשר אתה עומד עליו אדמת קדש הוא. ומה משה מיום שנולד לא סר ממנו הזהר הקדוש העליון, כתוב בו אל תקרב הלום, אמר לו משה עד כאן אינך כדאי להשתמש בכבודי, של נעליך. ומה משה כך שהיה מתקרב ביראה בקדושה כתוב בו כך, מי שקרב בדרך של קלון אל המלך על אחת כמה וכמה.</p>
<p>רבי אבא אמר איש איש כי יקלל אלהיו ונשא חטאו ת"ה כד הווי ישראל במצרים היו ידעי באינון רברבי עלמא דממנן שעל שאר עמין וכל חד וחד הוה ליה דחלא בלחודוי מנייהו כיון דאתקשרו בקשרא דמהימנותא וקריב לון קב"ה לפולחניה אתפרשו מנייהו וקריבו לגבי מהימנותא עלאה קדישא ובג"כ כתיב איש איש כי יקלל אלהיו ואע"ג דפולחנא נוכראה הוא כיון דאנא פקודת לון ממנא לדברא עלמא מאן דלייט ומבזי לון ונשא חטאו ודאי דהא ברשותי קיימין ואולי ומדברין בני עלמא</p>	<p>רבי אבא אמר איש איש כי יקלל אלהיו ונשא חטאו, בא וראה כשהיו ישראל במצרים, היו מכירים את אותם הגדולים של העולם שממונים על שאר העמים, ולכל אחד ואחד היה לו יראה (ע"ז) לבדו מהם, כיון שנקשרו בקשר האמונה, והקב"ה קרב אותם לעבודתו, נפרדו מהם וקרבו לאמונה העליונה הקדושה, ולכן כתוב איש איש כי יקלל אלהיו, ואף על גב שזוהי עבודה זרה, כיון שאני הפקדתי להם ממונה להנהיג את העולם, מי שמקלל ומבזה אותם ודאי ונשא חטאו, שהרי ברשותי עומדים והולכים ומנהיגים את בני העולם.</p>
<p>אבל ונוקב שם יי' מות יומת לאו ונשא חטאו כמה לאלין אלא מות יומת מות בעלמא דין יומת בעלמא דאתי לאלין ונשא חטאו בנין דמבזי עובדי ידי מבזי לשמשי דאנא פקידית ואסיר הוא אבל מיתה לא אתחייב בהו</p>	<p>אבל ונוקב שם ה' מות יומת, לא ונשא חטאו כמו לאלו, אלא מות יומת, מות בעולם הזה יומת בעולם הבא. לאלה ונשא חטאו, משום שמבזה מעשי ידיו, מבזה את השמשים שלי, שאני הפקדתי ואסור הוא, אבל מיתה לא התחייבה בהם.</p>
<p>ר"ש הוה אזיל בארהא⁸⁸⁸ והוה עמיה רבי אלעזר ורבי אבא ורבי חייה ורבי יוסי ורבי יהודה מטו לחד טיקלי דמיא פוסקרא רבי יוסי בקטפוי⁸⁸⁹ לנו מייא אמר</p>	<p>רבי שמעון היה הולך בדרך והיו עמו רבי אלעזר ורבי אבא ורבי חייה ורבי יוסי ורבי יהודה, הגיעו לחריץ מים החליק רבי יוסי בבגדיו לתוך המים אמר</p>
<p>ק/א</p>	

⁸⁸⁸ תימא מה שייכות עובדא זו בהאי פרשתא ולא עם שום פסוק ממנה. ו"ל שר' אבא שסידר הזוהר מייתי ראייה למ"ש ונשא חטאו על מאן דלייט לרברבי עלמא ומבזי לון. מהאי עובדא דרשב"י ע"ה שאמר לר' יוסי אסיר לך שמשא דעלמא הוא ואסיר לאנהגא קלנא בשמשא דקודשא בריך הוא כמ"ש בסמוך בדף ק"ז ע"א ולכך הביא האי עובדא הכא (מ"נ).

⁸⁸⁹ מצאתי כתוב שהיה מקטף בחופניו באותו טיקלי דמיא, דהיינו חריצין עם (נ"א של) מים, והיה רוצה רבי יוסי לקחת משם בחופניו ולתתם לתוך כלי לשתות, והיה טורח בדבר, ולכן אמר (לקמן קז ע"א) קוטרא דקוסטוי דמיא, פי' קשר מדות המים, כלומר שהם מעט כאילו היו צרורים שם (רמ"ז).

<p>קוטרא⁸⁹⁰ דקוסמי⁸⁹¹ דמיא ולואי ולא שכיח⁸⁹² א"ל ריש אסיר לך שמשא דעלמא הוא ואסיר לאנהגא קלנא בשמשא דקב"ה וכ"ש דאינון עובדי קשוט בנימוסי דקסמירא עלאה שכיח⁸⁹³</p>	<p>הלואי שקשר חריצי המים לא היו נמצאים. אמר לו רבי שמעון, אסור לך, שמש של העולם הוא, ואסור לנהוג קלון בשמשו של הקדוש ברוך הוא, וכל שכן כשהם מעשים של אמת שנמצאים בנימוס השלטון העליונה.</p>
<p>פתח ואמר וירא אלהים את כל אשר עשה והנה טוב מאד⁸⁹⁴ וירא אלהים את כל אשר עשה סתם אפילו נחשים ועקרבים ויתושים ואפילו אינון דאתחזון מחבל⁸⁹⁵ עלמא בכלהו כתיב והנה טוב מאד כלהו שמי עלמא⁸⁹⁶ מדברי עלמא ובני נשא לא ידעי</p>	<p>פתח ואמר וירא אלהים את כל אשר עשה והנה טוב מאד. וירא אלהים את כל אשר עשה סתם, אפילו נחשים ועקרבים ויתושים, ואפילו אותם שנראים מחבלי העולם, בכולם כתוב והנה טוב מאד, כולם שמי העולם מנהיגי העולם, ובני אדם אין יודעים.</p>

⁸⁹⁰ לשון קשר ומדה (אור יקר).

⁸⁹¹ לשון מדות, ושיעור הענין שמדת המים מרבה והולידה דבר שלא כראוי (אור יקר).

⁸⁹² פירוש התולעים שמזיקים כגון נימי המים וכיוצא בהם מי יתן ולא היו (אור יקר), פי' הלואי שלא היו נמצאים מים כאלו בעולם. ורבי שמעון הוכיחו על שקלל אותו המקור גם שהיה קטן, וכן מצאתי אחר כך בקרית ארבע תקנו) בשם הרח"ו (רמ"ז). וזה אין ראוי להקל בלשונו ופיו כנגד המריאה העליונה שכל זה נוגע בכבוד הבורא, אמנם אם מזיק הוא מרתיע כנגדו וכיוצא או נחש הנמצא בבתים וחצרות שהזיקם מצוי מצות להורגם שלא יזיקו, ולא נראו אלא כדי שיהרגו ולא יזיקו כדפירשו רז"ל, ואם הנחש בשדה והולך לדרכו אין ראוי לנגוע בו שדרכו דרך שליחות כפי רצון הבורא והעד מעשה שהיה והרבה מעשיות אחרים כדפירשנו במקומות רבים טוב ה' לכל אפילו שהם עושים שליחות רע אינו אלא שליחות טוב שאותה מיתה בדרך ההוא טוב לחוטא וכיוצא, ואפילו מה שאינו עושה שליחות ורחמיו הם מתפשטים על כל מעשיו שברחמים הם נזונים, ואנו חייבים ללכת בדרכיו ולרחם על כל מעשיו ולא לאבדן בידים כל זמן שאינם מזיקים, ועוד הממעיט בריותיו ממעיט רחמיו כי כפי ריבוי הבריות בכל מין ומין יתרבו הרחמים והיינו ברכת פרו ורבו, וכתוב יודוך שיש שר ממונה על כל משפחה ומשפחה ממשפחות הנבראים והשר ההוא משבח לבורא, וכפי ריבוי מחנותיו מרבת הודאתו לשם המפרנסו, והמבטל עדת דבורים או חברת זבובים או אחוזת נמלים או מרעות יתושים הרי מבטל הללו של הקב"ה, זולתי אם הם בביתו 'ומזיקין שאז יש לו רשות לבטל הזיקן על הדרך היותר טוב שיוכל ואפילו בזה אינו ראוי לפי מה שנראה ממסכת תענית מההוא כרכושא דהווי בבי ר' ואמר לאמתיה שבקן ורחמיו על כל מעשיו כתיב, נראה שאפילו במזיקין כיון שאינם מזיקין לגופו של אדם כנחשים וכיוצא אלא כעכברים וחולדות להמיתם בידים בלתי נאות, יגדל האדם חתול והוא יאכלם שזהו דרך השרים העליונים זה משועבד תחת זה וזה תחת זה, ובזה נבין אומר בספר שירה עכבר מה הוא אומר (אצלנו בפרק שירה א' ואתה צדיק על כל הבא עלי כי אמת עשית ואני הרשעתי, אבל נראה שבחתול היה אצלו גירסא אחרת משלנו עיין שם) חתול מת הוא אומר אם הגביה, כנשר וכו' שזה מורה שממש רצון אלהים ורחמיו נגמרים על צורך בריאתו, וכן גמר פרק שירה שדוד, וזה דעתו עליו כשגמר ספר תהלים ונזדמן לו צפרדע וכו', ואין הכוונה הצפרדע אלא שרן של צפרדעים, ואותו הכרכור שהם ממזכרים הוא ההתעוררות הבא להן משרן העליון שהוא משורר שירים ותושבחות, ומה שאמר שהוא מזמן עצמו כן הוא שהצפרדע מאכל לחסידה או, עגור והיינו עוף אחד דקאמר שמזמן עצמה לה, היינו השר עצמו מקיים רצון קונו וגורם למשפחת הצפרדעים לבלתי ימרדו והם חלשים לפני מין הגורואה לאוכלם, ומכאן שהדרך הנאות הוא לגדל בריות שהם אוכלים המזיקים כי זה ממש הדרך הנכון, ולזה כשבאה אמתיה דרבי לבטלם בידיה לכבדם לאבדם אמר שבקינהו, אבל אין הכי נמי, שהית מגדל חתולים שיאכלום דהיינו נמי ורחמיו דקאמר, וכבר דרשו רז"ל יודע צדיק נפש בהמתו וכו', ואם תאמר והרי עגל שלשחיטה עומד ועל ידי שאמר רבי טול לכך נוצרת באו יסוריו, ויש לומר כי שמא גלגול זה בתוך העגל והיה אפשר להצילו מרעתו משחיטת עד זמן [עוץ?] [עוון] קץ, או שמא שהיה לו לחלות פני הטבח שיכוון שנקלט אליו יצילהו אותו היום לפחות ולא שנתאכזר נגדו (אור יקר).

⁸⁹³ כבר פירשנו שכל הדברים הנבראים יש להם כח למעלה, ואותו הכח מושרש מעילה לעלול ושורשו עולה ומשתרש עד המלכות שהיא בורא כל נמצא אשר ממנה ולמטה, ועץ הדעת טוב ורע ממנה יצא, והכל עשה יפה בעתו והכל שמשים עליונים נעשו לצורך ולכן אין לבזות שום נברא ואפילו נחשים ועקרבים ויתושין שתזיקן יותר מתועלתם כפי השגתנו (אור יקר).

⁸⁹⁴ לא טוב מצד בחינת הטוב שבהם אלא טוב מאד זה מות אפילו בבחינה שהם ממיתים ומזיקים מפני שהם (או ריקר).

⁸⁹⁵ שהזקן מצוי ותועלת אינו נראה כלל (אור יקר).

⁸⁹⁶ והם שלוחי ההשגחה בכמת דרכים שאין בני אדם יודעים ולא משיגים ואמר "מדברי עלמא" שיש בריאה אחרת לצורך ואינה עומדת אלא על ידי זו האחרת וכיוצא בדפירשו במדרש (אור יקר).

<p>עד דהוו אולי חמו חד הויא מדבר קמייחו אמר ר"ש ודא דא אזיל לארחשא לן ניסא רהט ההוא הויא קמייחו וקטר בחד אפעה בקיטרא דאורחא סטון (ס"א נצן) חד בחד ומיתו כד מטון חמו לון לתרוויחו שכיבין בארחא אר"ש בריך רחמנא דרחיש לן ניסא דהא כל מאן דאסתכל בהאי כד איהו בקיומיה או איהו יסתכל בבר נש לא ישתזיב ודאי כ"ש אי יקרב בהדיה קרא עליה לא תאונה אליך רעה ונגע לא יקרב באהלך ובכלא עביד קב"ה שליחותא דיליה ולית לן לאנהגא⁸⁹⁷ קלנא בכל מה דאיהו עבר וע"ד כתיב טוב יי לכל ורחמיו על כל מעשיו וכתוב יודוך יי כל מעשיך (נדפס ויחי רבא)</p>	<p>בעוד שהיו הולכים, ראו נחש אחד הולך לפניהם, אמר רבי שמעון ודאי זה הולך להרחיש לנו נס, רץ אותו נחש לפניו ונקשר באפעה אחד בקשר הדרך, הסיטו {מלשון סטה כדי לפגש} (נלחמו) זה את זה ומתו, כשהגיעו ראו את שניהם שוכבים בדרך, אמר רבי שמעון ברוך הרחמן שהרחיש לנו נס, שהרי כל מי שמסתכל בזה כשהוא בקיומו או שהוא מסתכל באדם לא ינצל בודאי, כל שכן אם יקרב אליו. קרא עליו "לא תאונה אליך רעה ונגע לא יקרב באהלך" ובכל עושה הקדוש ברוך הוא את שליחותו, ואין לנו לנהוג בזיון בכל מה שהוא עושה, ועל זה כתוב "טוב ה' לכל ורחמיו על כל מעשיו" וכתוב "יודוך ה' כל מעשיך".</p>
<p>רבי שמעון פתח אני חבצלת השרון⁸⁹⁸ שושנת העמקים כמה חביבה כנסת ישראל קמי קב"ה דקב"ה משבח לה והיא משבחת ליה תדיר וכמה שבחין ומזמרין אתקנת ליה למלכא תדיר זכאה חולקהון דישאל דאחידן בעדבא דחולקא קדישא כמה דכתיב כי חלק יי עמו יעקב חבל נחלתו</p>	<p>רבי שמעון פתח "אני חבצלת השרון שושנת העמקים" כמה חביבה כנסת ישראל לפני הקדוש ברוך הוא, שהקדוש ברוך הוא משבח אותה והיא משבחת אותו תמיד, וכמה שבחים וזמירות מתקינה למלך תמיד, אשרי חלקם של ישראל שאחוזים בגורל, החלק הקדוש, ככתוב "כי חלק ה' עמו יעקב חבל נחלתו".</p>
<p>אני חבצלת השרון דא כ"י דאקרי חבצלת דקיימא בשפירו דנוי בגנתא דעדן לאתנטעא השרון דהיא נטרת (נ"א שרה) ומשבחת ליה למלכא עלאה</p>	<p>"אני חבצלת השרון" זו כנסת ישראל שנקראת חבצלת, שעומדת ביופי של נוי בגן עדן להנטע. "השרון" שהיא שומרת (נ"א שרה) ומשבחת את המלך העליון.</p>
<p>ד"א אני חבצלת השרון דבעיית לאשתקאה משקיו דנחלא עמיקא מבוטעא דנחלין כד"א (ישעיה לג ט) והיה השרון (כערבה) (לאגם מים) שושנת העמקים דקיימא בעמיקתא דכלא שושנת העמקים מאי אינון עמקים כד"א ממעמקים קראתיך יי חבצלת השרון מההוא אתר דשקיו דנחלין עמיקין נפקין ולא פסקין לעלמין שושנת העמקים דההוא אתר דאקרי עמיקא דכלא סתים מכל סטרין</p>	<p>דבר אחר אני חבצלת השרון שצריכה להיות מושקה מהשקאת הנחל העמוק, מעיין הנחלים, כמו שנאמר "והיה השרון (כערבה) (לאגם מים)". "שושנת העמקים" שעומד בעומק של הכל. שושנת העמקים, מי הם העמקים, כמו שנאמר "ממעמקים קראתיך ה'". "חבצלת השרון" מאותו מקום שהשקאת הנחלים העמקים יוצאים ולא פוסקים לעולמים, שושנת העמקים של אותו מקום שנקרא עמק הכל, נסתר מכל הצדדים.</p>
<p>ת"ח בקדמיתא חבצלת ירוקא בטרפין ירוקין</p>	<p>בא וראה, בראשונה חבצלת ירוקה עם</p>

⁸⁹⁷ תימא אם כן היאך התירו להרוג נחש בשבת בארץ ישראל וכיוצא, ואפשר דקלנא היינו באחד משתי דרכים או לומר דברי קלון או במעשה שבשבתים טעה ר' יוסי האחת שרמס כדפי' ולזה אסור בבריות הקלות שאינם מזיקות כגון זבובים ויתושין ותולעים קלים שאינם מזיקים לבני אדם לחפשי (אחרי[ה]ם להורגם (אור יקר).

⁸⁹⁸ לשון זה כפול בפרשת ויחי דף רכ"א ושם פירשנוה (מ"מ).

<p>לבתר שושנה בתרין גוונין סומק וחורר שושנת בשית טרפין שושנת דשניאת גוונהא ואשתניאת מגוונא לגוונא שושנת בקדמיתא חבצלת בזמנא דבעיית לאזדוונא ביה במלכא אקרי חבצלת בתר דאתדבקת ביה במלכא באינון נשיקין אקרי שושנה בגין דכתיב שפתותיו שושנים שושנת העמקים דהיא שניית ומשניאת גוונהא זמנין לטב וזמנין לביש זמנין לדינא וזמנין לרחמי</p>	<p>עלים ירוקים, אחר כך שושנה בשני צבעים, אדום ולבן. שושנת בששה עלים, שושנת ששנתה את צבעיה, ומשתנה מצבע לצבע. שושנת בראשונה חבצלת, בזמן שרוצה להזדווג עם המלך נקראת חבצלת, אחר שנדבקה עם המלך עם אותן נשיקות נקראת שושנה, משום שכתוב "שפתותיו שושנים". שושנת העמקים, שהיא משתנה ומשנה את צבעיה, לפעמים לטוב ולפעמים לרע, לפעמים לדין ולפעמים לרחמים.</p>
<p>ותרא האשה כי טוב העץ למאכל וכי תאווה הוא לעינים וגו' ת"ח דהא בני נשא לא ידעין ולא מסתכלין ולא משגיחין בשעתא דברא קב"ה לאדם ואוקיר ליה⁸⁹⁹ ביקירו עלאה בעא מיניה לאתדבקא ביה בגין דישתכח יחידיאי ובלא יחידיאי ובאתר דדביקותא יחידיאי דלא ישתני ולא יתהפך לעלמין בההוא קשורא דמהימנותא יחידיאה דכלא ביה אתקשר הה"ד ועץ החיים בתוך הגן</p>	<p>"ותרא האשה כי טוב העץ למאכל וכי תאווה הוא לעינים וגו'", בא וראה שהרי בני אדם לא יודעים ולא מסתכלים ולא משגיחים, בשעה שברא הקדוש ברוך הוא את האדם וכיבד אותו בכבוד עליון, רצה ממנו להדבק בו כדי שימצא יחידיי ובלב יחידי ובמקום של דבקות, יחידה שלא ישתנה ולא יתהפך לעולמים, באותו קשר האמונה היחידה שהכל נקשר בו, זהו שכתוב ועץ החיים בתוך הגן.</p>
<p>ולבתר סאטו מאורחא דמהימנותא ושבקו אילנא יחידיאה עלאה מכל אילנין ואתו לאתדבקא באתר דמשתני ומתהפך מגוונא לגוונא ומטב לביש ומביש לטב ונחתו מעילא לתתא ותאדבקו לתתא בשנויין סניאין ושבקו עלאה דכלא דהוה חד ולא אשתני לעלמין הה"ד אשר עשה האלהים את האדם ישר והמה בקשו חשבונות רבים והמה בקשו חשבונות רבים ודאי כדן אתהפך לבייהו בההוא סטרא ממש זמנין לטב זמנין לביש זמנין לרחמי זמנין לדינא</p>	<p>ואחר כך סטו מדרך האמונה ועזבו את העץ היחיד העליון מכל העצים, ובאו להדבק במקום שמשתנה ומתהפך מצבע לצבע ומטוב לרע ומרע לטוב, וירדו ממעלה למטה ונדבקו למטה בשנויים רבים, ועזבו את העליון של הכל, שהוא אחד ולא משתנה לעולמים, זהו שכתוב "אשר עשה האלהים את האדם ישר והמה בקשו חשבונות רבים" והמה בקשו חשבונות רבים ודאי, אז התהפך לבם לאותו צד ממש, לפעמים לטוב לפעמים לרע, לפעמים לרחמים לפעמים לדין,</p>
<p>קז"ב</p>	
<p>כההוא מלה דאתדבקו בה ודאי והמה בקשו חשבונות רבים ואתדבקו בהו</p>	<p>כמו אותו הדבר שנדבקו בו ודאי, והמה בקשו חשבונות רבים ונדבקו בהם.</p>
<p>א"ל קב"ה אדם שבקת חיי ואתדבקת במותא חיי דכתיב ועץ החיים בתוך הגן עץ דאתקרי חיי דמאן דאחיד ביה ולא טעים טעמא דמותא לעלמין ואתדבקת באילנא אחרא הא ודאי מותא הוא לקבלך הה"ד רגליה</p>	<p>אמר לו הקדוש ברוך הוא, אדם, עזבת את החיים ודבקת במות, חיים שכתוב ועץ החיים בתוך הגן, העץ שנקרא חיים, שמי שאוחז בו לא טועם טעם המות לעולמים, ונדבקת בעץ אחר, הרי ודאי מות הוא כנגדך, זהו שכתוב "רגליה</p>

⁸⁹⁹ לא עלה הרע אצל אדם למעלה לפתות אותו במקומו ובמדרגתו אשר היה אז למעלה למעלה, כי זה לא היה אפשר להרע לעלות כ"כ בשום פנים ח"ו וח"ו, אלא שירד אדם אצל הרע במקומם אשר למטה ושם נתפתה אחריהם ונדבק בהם. אבל להרע לא היה אז כח כלל לעלות אצל אדם, כי היה אז כל הרע כולו בדיוטא התחתונה, והיה אז הפסק מקום בין הרע להעולמות שיעור די' ספי' כנ"ל סימן ב', ולא היה אפשר אז להרע לעלות למעלה ממקומם כלל (דע"ה ח"ב קמו ע"ג, ועיי"ש פא ע"ג).

<p>יורדות מות וגו', וכתוב "ומוצא אני מר ממות את האשה ודאי באתר דמותא אתדבק ושבק אתר דחיי בנין כך אתגזר עליה ועל כל עלמא מותא אי הוא חטא כל עלמא מאי חטאו</p>	<p>יורדות מות וגו', וכתוב "ומוצא אני מר ממות את האשה" ודאי שנדבק למקום של מות, ועזב את המקום של חיים, לכן נגזר עליו, ועל כל העולם מות, אם הוא חטא מה חטאו כל העולם.</p>
<p>אי תימא דכל בריין אתו ואכלו מאילנא דא ואתרמי מכלא לאו הכי אלא בשעתא דאדם קאים על רגלוי חמו ליה בריין בלהו⁹⁰⁰ ודחלו מקמיה והוו נטלין בתריה כעבדין קמי מלכא והוא אמר לון אנא ואתון בואו נשתחוו ונכרעה נברכה לפני יי' עושנו וכלהו אתו בתריה כיון דחמו דאדם סגיד להאי אתר⁹⁰¹ ואתדבק ביה כלהו אתמשכו אבתריה וגרים מותא ליה ולכל עלמא כדין אשתני אדם לכמה גוונין זמנין לטב זמנין לביש זמנין רוגזא זמנין נייחא זמנין דינא וזמנין רחמי זמנין חיי זמנין מותא ולא קאים בקיומא תדיר בחד מנייהו בנין דההוא אתר גרמא ליה וע"ד אקרי להט החרב המתהפכת מן סטרא דא לסטרא דא מן טב לביש מן רחמי לדינא מן שלום לקרבא אתהפיכת הוא לכלא ואקרי טוב ורע דכתיב ומעץ הדעת טוב ורע לא תאכל ממנו</p>	<p>אם תאמר שכל הבריות באו ואכלו מהעץ הזה, ונלקח מכלם, לא כך אלא בשעה שאדם עומד על רגליו, ראו אותו כל הבריות ופחדו מפניו, והיו נוסעים אחריו כמו עבדים לפני המלך, והוא אומר להם, אני ואתם "בואו נשתחוו ונכרעה נברכה לפני ה' עושנו" וכולם באו אחריו, כיון שראו שאדם משתחוו למקום הזה ונדבק בו, כולם נמשכו אחריו וגרם מות לו ולכל העולם, אז השתנה האדם לכמה צבעים, לפעמים לטוב לפעמים לרע, לפעמים רוגז לפעמים נחת, לפעמים דין ולפעמים רחמים, לפעמים חיים לפעמים מות, ולא עומד בקיום תמידי באחד מהם, משום שאותו מקום גרם לו, ולכן נקרא להט החרב המתהפכת מצד זה לצד זה, מטוב לרע מרחמים לדין, משלום לקרב, היא מתהפכת לכל ונקרא טוב ורע, שכתוב ומעץ הדעת טוב ורע לא תאכל ממנו.</p>
<p>ומלכא עילאה לרחמא על עובדי ידוי אוכח ליה ואמר ליה ומעץ הדעת טוב ורע לא תאכל ממנו והוא לא קביל מניה ואתמשך בתר אתתיה ואתתרך לעלמין דהא אתתא לאתר דא סלקא ולא יתיר ואתתא גרים מותא לכלא ת"ח לעלמא דאתי כתיב כי כימי העץ ימי עמי כימי העץ ההוא עץ דאשתמודע ביה זמנא כתיב בלע המות לנצח ומחה יי' אלהים דמעה מעל כל פנים</p>	<p>והמלך העליון המרחם על מעשי ידוי הוכיח אותו, ואמר לו ומעץ הדעת טוב ורע לא תאכל ממנו, והוא לא קבל ממנו, ונמשך אחר אשתו ונתגרש לעולמים, שהרי האשה עולה למקום הזה ולא יותר, והאשה גרמה מות לכל. בא וראה לעולם הבא כתוב "כי כימי העץ ימי עמי" כימי העץ, אותו עץ שנודע. באותו זמן כתוב "בלע המות לנצח ומחה ה' אלהים דמעה מעל כל פנים".</p>
<p>ברוך יי' לעולם אמן ואמן ימלוך יי' לעולם אמן ואמן</p>	

⁹⁰⁰ ע' בספר אדיר במרום לרמ"ח לוצאטו ז"ל (בדף י"א ע"א [ל]) שאמר שם כי הבהמות שבזמן אדה"ר קודם החטא היו במדרגת בני אדם של עתה [ובדברינו לקמן יבואר הענין עוד יותר עמוק ע"ש]. וכן הוא בזוה"ק (פ' יח"ב רכ"א ע"ב, וכן בפ' אמור ק"ז ע"ב) וכו' וכן הוא ג"כ בתיקונים (תיקון נו קד ע"א) ע"ש. ובפרקי דר' אליעזר (פרק יא) (דע"ה ח"ב כו ע"א).
⁹⁰¹ עי' דע"ה ח"ב קמה ע"ד.